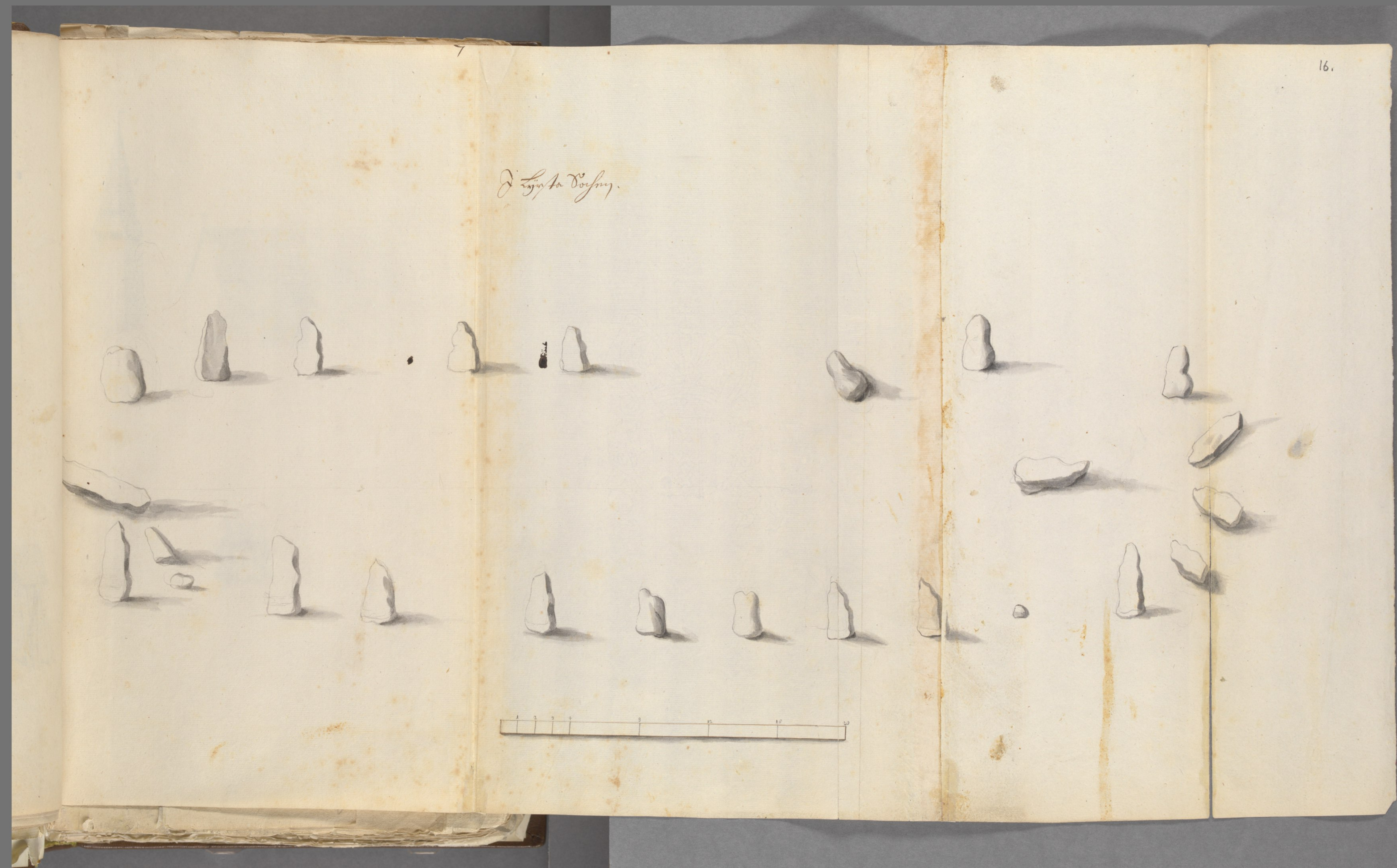
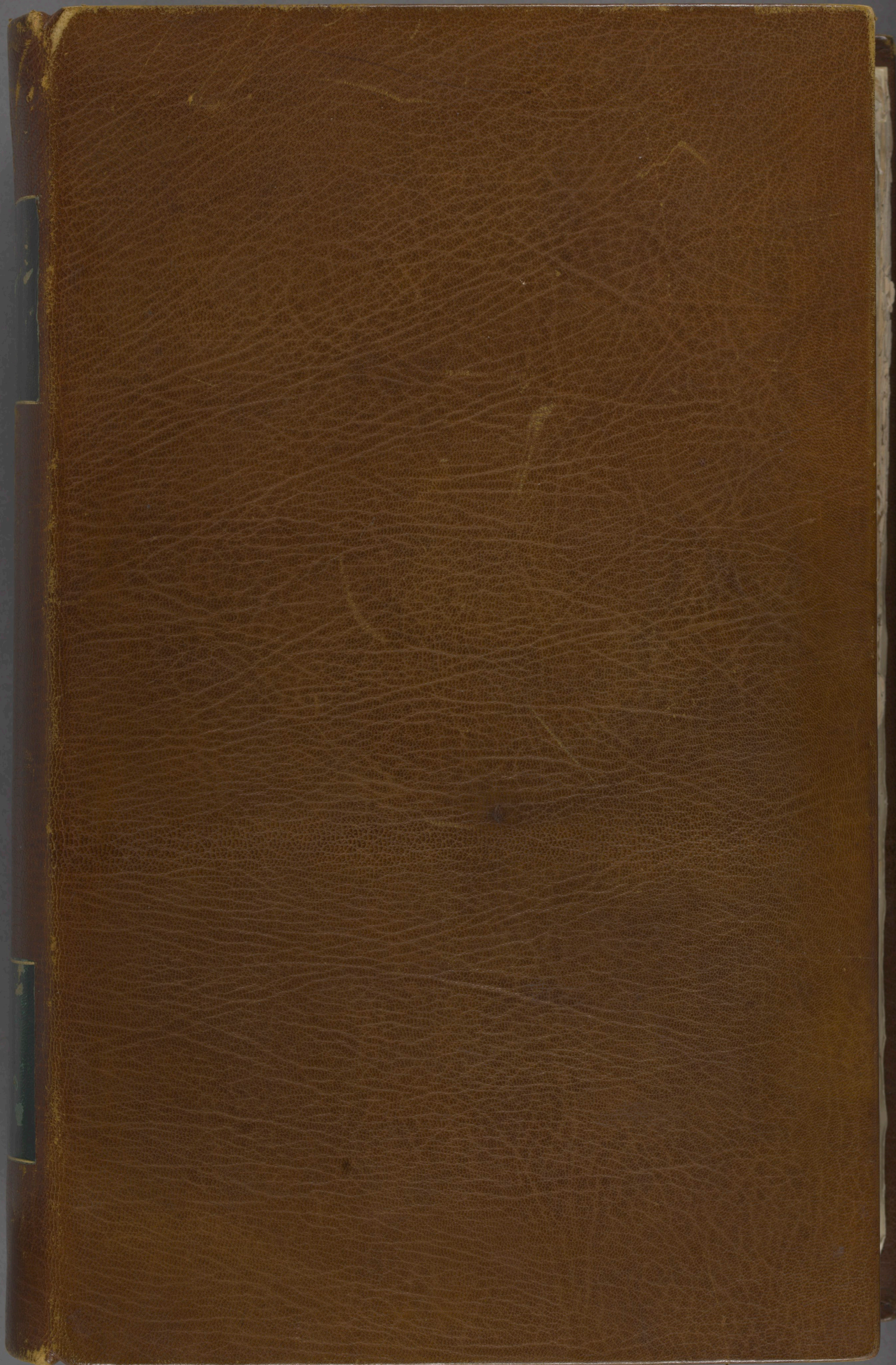
Peringskiöld, Johan

Monumenta Sveo-Gothorum

Åtskilliga af de i denna såsom följande band förekommande ritningar och handlingar äro af yngre än Peringskiöld och i sednare tider uti hans kollektion instuckna. De igenkännas ge-nom sin olika paginering (ex. 120. b c. d. e. &c) och handstil.

Wester-Göthernas
I Stenar och Grifftter qwarlemnade
Minnings-märke och gambla Loford
Till fäderneslandets heder flitteligen upsökte, samt
i denna 16. Book korteligen samanskrefne och uthgifne,
af Underteknade.

TOMUS VII.
Antiquitatum Sueo-Gothicarum,
Sive
LIBER XVI
MONUMENTORUM & ELOGIORUM,
Quæ
Per WESTRO-GOTHIAM
In Cippis lapideis et Epitaphiis visuntur,
~~Omnia~~ studiose investigata et edita,
operâ
JOHANNIS PERINGSKIOLDI.

D.

Tomus VII. Liber 16. 17.

Westro-Gothia, Dalia, Scania, Hallandia, Blekingia.

16 Vol. Westergöthland.

1. Stüty
2. Rågångens med förklaring
3. Kyrkiorättningar in folio, efter gammal räkning från folio 2 til folium 136
4. Hadorphii annotations blad in folio om åtskilliga häradr och socknar.
5. Förtekning på Pastoraterne i Scara stift.
6. Råmärken emellan Swerige och Danmark med mera aftryckt i patent
7. Wasbohäradh etc Rågång
8. annotationer om några socknar i W. etc. manu I. P.
9. Rågång emellan Kinnasdogmi och Wasbohärad

10. 11. Mariastad.

12. Ullervad sochn.
13. Lixbergs sochn.
14. Torsöö sochn.
15. Lyrestad sochn.
16. Elz sochn
17. Hagen —
18. Götlunda —
19. Orsålens.

Kåkinds Härad

20 a. Fuglås sochn.
— b. Wärsås sochn.

Walla Härad

21. Egglys sochn.
22. til 29 om Warnhem
30. Sprum sochn.
31. Berg —

Gudhems Härad

32. annotation om åtskilliga sochnar i detta härad och andra
33. 34. 35. om Gudhems sochn och Kloster —
36. Brunnum
37. Hornborga

38 Kyrketorp
39. Ugglum
40. Friggeråker
41. Sjöhunna
42. Waltorp
43. Broddetorp.

Kållands Härad.

44. Otterstad sochn.
45. Sursjöb
46. a. b. 2un etc om gårdar i Tådene och Sunnersberg
47. Mällby och åtskilliga kyrkor ritade på 1 quartblad.
48. Råda sochn.
49. Släun.
50. Släun, Tådnen, Tranum, Kedum, gi-
snätten, Örslösa, Söimen och flera
kyrkor uti Smått ritade med isa-
gnar etc
51. Häggesslätt.
52. Rackaby.
53. Skalunda.

Åsa Härad

54. Skäb sochn.
55. Värsla sochn.

56 Åsa sochn.
57. Hölen
58. Rün
59. Längnum

Frökinds härad

60. Wårkumla sochn.
61. Åsars —
62. Hasslen —
63. Sörby, och Härad sochn.
64. Sumöla.
65. Simmeln.
66. Grolanda.

Wartofta härad

67. Slöta sochn.

Wilske härad

68. Elfverstad sochn.

Kinne härad.

69. Husaby sochn.
70. monument utan anmärkning af sochn.
71. Härnekinds sochn.

72. Källby socken.
73. Götheneen.
74. Medelplana
75. Kinnekulla.
76. Skrifter om Vänern emellan Kinnekulle och Lurön.

Skånings Härad.

77. til 83. om Scara.

84. Giällegrift.
85. Synnerby Socken.
86. Timmelby.
87. Haraldstorp.
88. Lindärfra.
89. Wänga
90. Broogrunnen utan antechnad socken.

Laska Härad.

91. 92. Bottnarna socken.
93. Larf.

Wista Härad

94. Skarlösa socken.

Redväg-härad

95. Stöun socken.
96. Dalum.
97. Åsarp

98. 99. från Elfsborgslän
100. instruction för Praesidenten och Rådet i Götheborg. 1639

Wättla härad

101. Giällbnäs aftecnat

102. om gamla Lödöse.

Dahlsland

103. åtskillighet om dal, mäst utur Hessel-grens ms.
104. 2ne bref om Laxfiske i Tössboharad och åmåls socken.

17 bol Skåne.

105. Titules
106. Lords förfrågning på götha hofrätts vägn.

hwar om gamla rämärken emillan Swerige och danmark, med bifogade documenter

107. Rämärken emillan Skåne Halland, Bleking samt Småland och Westergöthland.

108. 109. om öarna uti gränsen.

110. 111. om Malmö.

112. Helsingborg.

113. Extract af Lunds dom Capitels privilegier och statuter

114. Lunds monumenter skrifne in fol. och numererade öfr 50. til Hadorphium öfwersände.

115. ab. 2 st. ritningar

116. 117. Fundations och gåfwobref til Lunds kyrckia.

118. Cessions bref på Skåne. 1658.

119. 120. Gränsebref emillan Skåne och Hallan[d]

Halland.

121. a Halmstadz 2 ritningar

121. b. Quibbille ritningar.

Bleking. 122.

Bohus län

123. Gräntzebref emillan Bohus och Älfsborgslän 1661.

124. Lista på några inkomne wahrur til Marstrand. 1660.

Den 15 apr. 1782 [illegible] 11 f.m.

Hr Ture Jönssons Tingsattest
om Rågången i några Härader i Wästergötland 1505.

Jag Ture Jönsson Riddare och Wästgöthe Lagmader, Göre —
witterligit med thetta mitt öpna breff, att åhr efter
Gudz Byrdt 1505. Torssdagen efter alla Hellgona-dags,
thå jag Lagmans-ting hölt i Wadzbo i Östre fierdingen
uti Hova Präste-gård, med menige Allmoge i thesse
ährlige och Wälbördige Månd närwaro, som äre Bengt
Bengtsson Häradzhöfdinge där sammastädz, Lasse Bagge,
Bengt Månsson Länings Foged, kom för Rätta ährlig och
wälborig Man Sune i Strå, Nyttyo åhr gammal witnar
de och uprätnade i alla wåra och menige Mans åhö-
ra, at i Herr Sunes Föräldrars tyd, hafwa thesse efter-
skrefne Rånmärken och Tialdror warit skilnadt emillan
desse efterskrefne Härader, som är Kåking, Walla Häradt,
Kinne Häradt, Werneland, Kåkie, Åsegland och Wadzbo, först
är Lerbäcken i Tralzberg wid Wättern, så i Bursiö,
så i Fogellös, i Langamorör, i Starramåsen, i Torpa-
Kiälla, i Gråhall, i Watteryd, i Astamåsen, i Stock-
Kiälla wid Laxebacka, i Mölleholmemad, i Ekiöö, i
Fogra adrebarstenn, i Lotterhall, i Rimmerstenen, i Bö-
drahagen, i Finnedalen, i Daginår, i Littmedtra Wrang
wid Lunden i Hallamad, i Rothehall, i Höhällos, i Loor-
åå, Skillnaden emillan Walla Häradt och Wadzbo, i Fogalunds

emillan

Förklaring öfwer föregående Witnes-Skrifft

Anno 1505. Torsdagen efter alla Hellgonnedags upräknade Sven i Stråå som war 90 åhr gammal desse efterskrefne Rialldror i Lagmansens H:r Ture Jensons närwaru, emillan Wadzbo Häradt och dess omliggiande land och Häradar. 1. Ifrå Kalkstenen i Trägärdz Wattnen. 2. Ifrå Biurskiö. 3. Så i Högallef. 4 Så i Langemoröör 5 Ifrå Warnnäsin. 6. Så i Torpekiällran, som kallas Skiärpekiällran 7. Ifrå Gråhall. 8. Wattnerudsö. 9. Ifrå Barnöö, 10 Ifrå Asteinasen 11. i Stöllekiällan wid Håsterbacka. 12 Möllsholmenwad som och kallas Möllsholmen. 13 Ifrå Eydöö som blige kalla Eydöö. 14 Ifrå Högre Adrborstenen som och kallas Högre Skierre-bro Stenen. 15. Ifrå Hampnäs kulla wid Måsterbo. 16 Ifrå Kiöminfors Stenen. 17 Ifrå Tatterhall. 18 Ifrå Rimmestenen somblige kalla Rimmestenen. 19 Ifrå Kiörnehögen som kallas Broderhögen. 20 Ifrå Diupadalen. 21 Ifrå Sagrörör eller och Sagrör. 22. i Lutra Stråwrang wid Lunden. 23. i Hallwra, Item. 24. Ifrå Rödhall. 25 Ifrå Högallef eller och som somblige kalla Högallef. 26. Så i Torrå som kallas och Torrar eller och Torra. Desse förrgångne Råmärken hafwa warit skiällnaden emillan Tålunds och Wadzbo Häradt. Nu uthar de skiellnader emillan Walla Häradt och Wadzbo. 27 i Fogaled emillan Öglunda och Tordala. 28. Ifrå Rödstenen widstenskiö, som

somblige

Pro Memoria.

Begiärnes en öfwer 800 åhr gammal Rå-
skrift, skrefwen på Runsk styl och språk,
som skal utwisa Råskällen emellan Fiäre
härad i Halland och i synnerhet Lindome
Sochn å ena sidan, samt Marks härad
i Wester Giötland. Denna skrift
skal wara uttagen tilförene af
Sal: ArchieBiskopen Eric Benze-
lius, då han war Biskop i Giöte-
borg och tillika Kyrkioherde i Töhle
Sochn i Halland, men skriften för
några åhr sedan omkommen ge-
nom wådeld i Töhle prästegård.

Hofwa

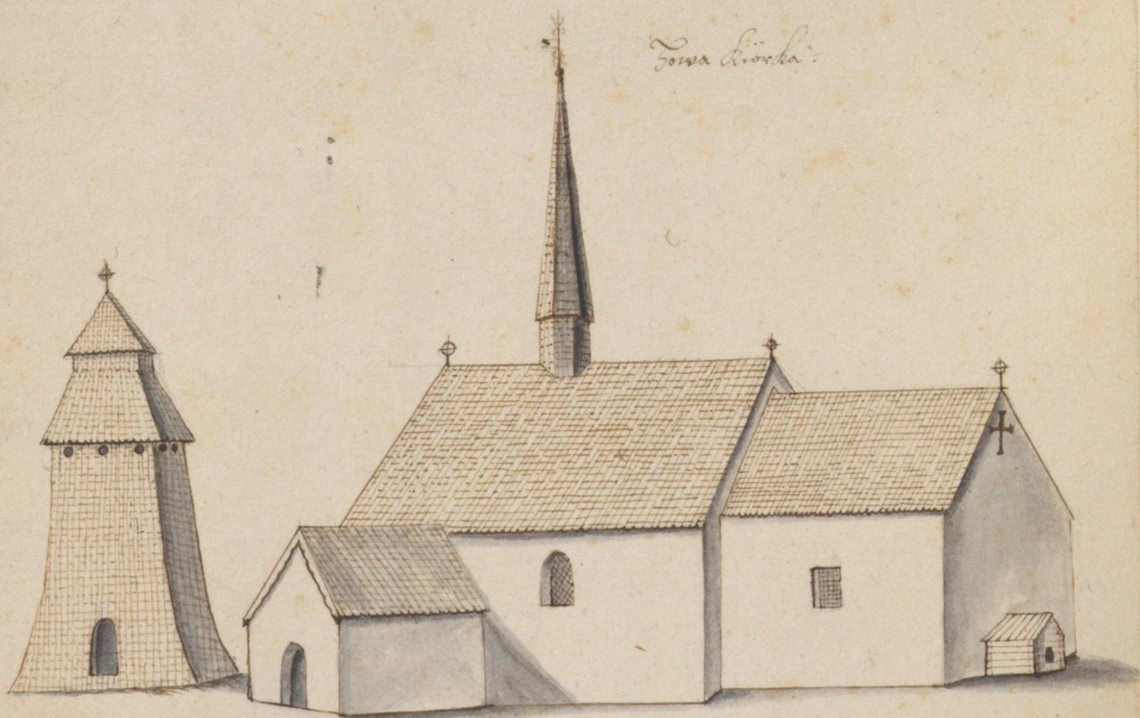

Finna Kÿan

på altar duken

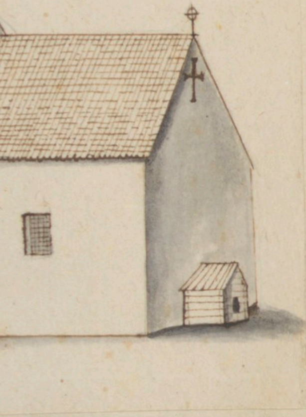

Ad S. Matrem Mariam.

Salve Regina miseri cordiæ, vita, duliedo, et Spes hominum, Salve, ad te clamamus.

...Mariam
...niseri
...edo, et
...lve, ad

...antiqua et
...is Capella in
...erio Hovæ.

Hova Kiörka

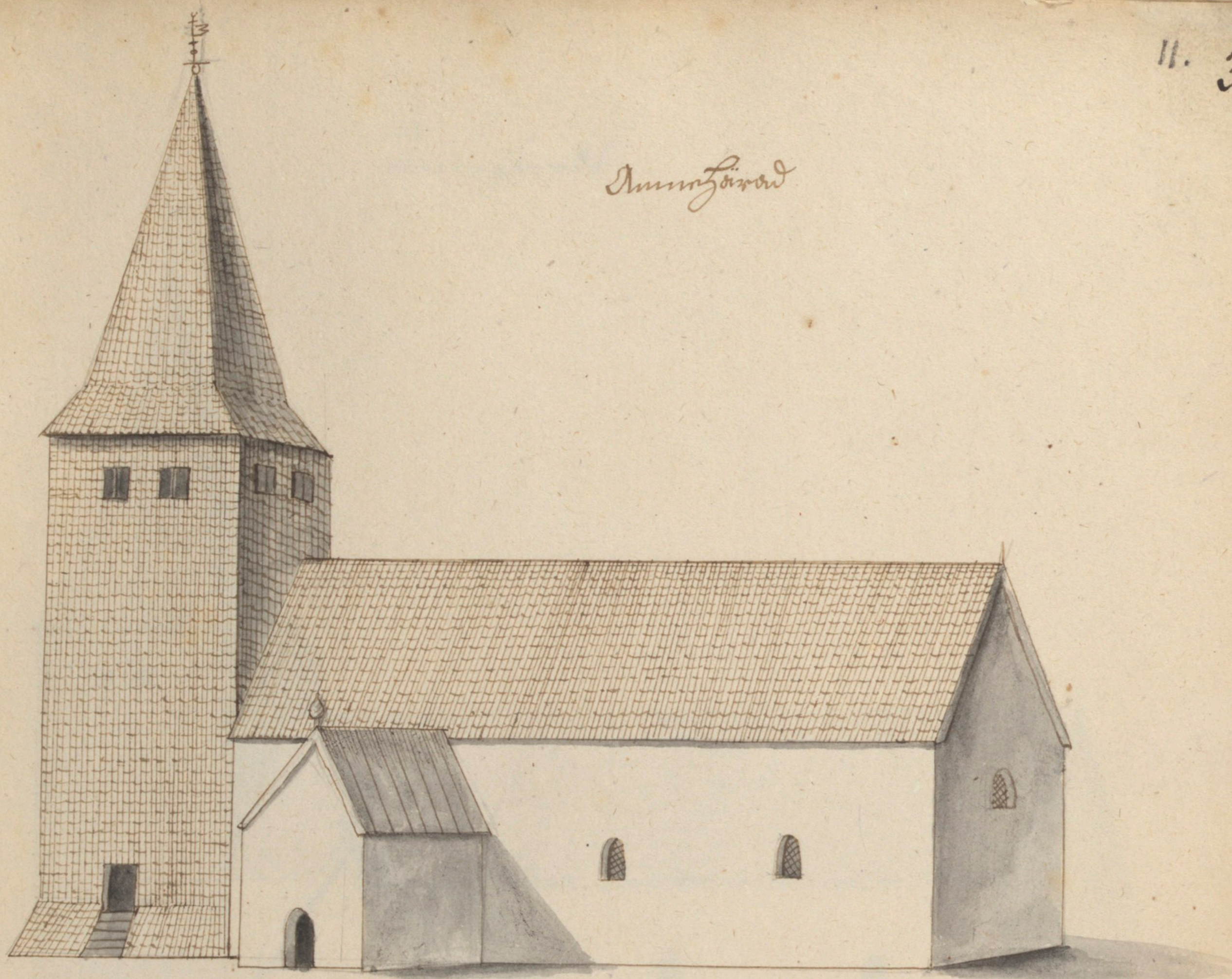
Finröian

Elgarås 2

Amnehärad

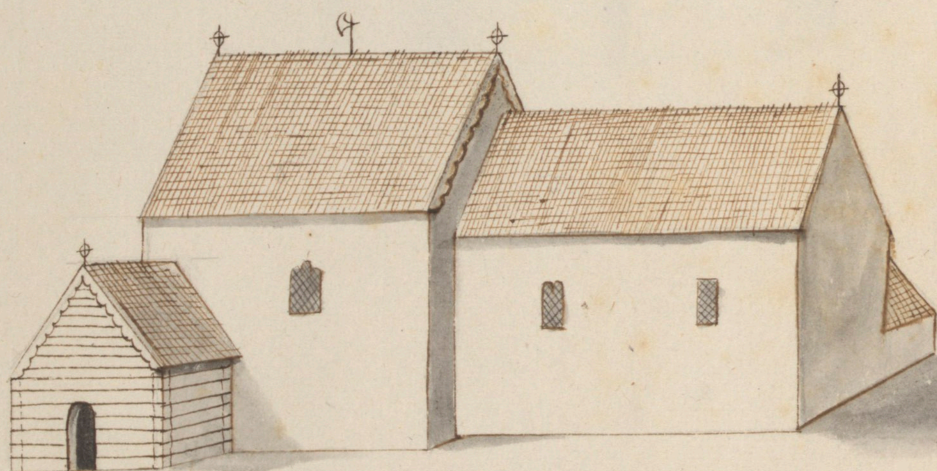
Amnehäradt

Råda.

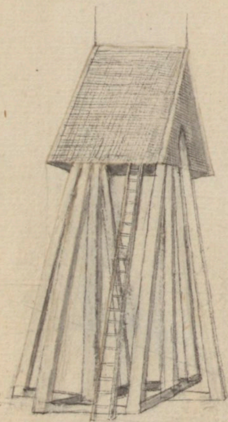
Törsta.

Hresäter. Ann:

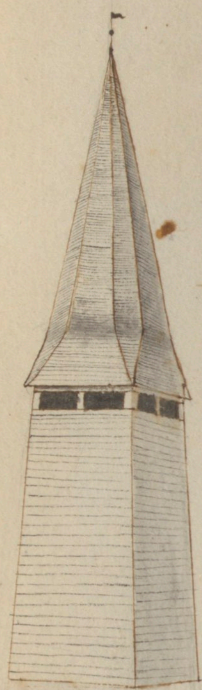
D' hünsta Voshen.

Lyrsta, men i förbättradt [illegible] 8 17.

Torn och [illegible]

Lugnås?

5

Mariestads Kyrkian. ?

Ligger i Mariestads kyrka
fram i Choret på Södra sidan.

IAGH WEET AT MIN FÖRLOSSARE LEFVER · OCH HAN SKAL PÅ
SIDSTONNE UPVACKIA MICH AF IORDENNE OCH IAGH SKAL
SEDAN MED THESSO MINO HUUD OMKLÄDD VARDA OCH
SKAL I MIT KÖTT FÅ SEE GUDH · HIOB XIX · PSAL III · IAGH
LIGGER OCH SOEVER OCH VAKNAR UPP TY HERREN UPPEHÅLLER MIGH
SAP · IV · THEN RÄTFÄRDIGE OM HAN ÄN BITTIDA DOOR SÅÅR HAN DOCH
I ROLIGHEET TY HAN BEHAGAR GUDI VAL OCH ÄR HONOM KAAR.

GUD GIFVE KROP-
PAR THERAS EN
SALIG UPSTANDEL-
SE OCH EVIGH HER-
LIGHET
AMEN ·

A·N·D·P · B·N·D·P

M·N·S·P

M·N·S·P

M·N·D·P · M·N·D·P

K·N·D·P · B·N·D·P

ÅHR MDC THEN AFSOMNADE I HERRANOM
EDLE OCH WÄLBORNE SALIGH NILS AXELSON POSE TIL SÅBY
LÖFÅS OCH NORDKIER OCH LIGGER HÄR BEGRAFVEN : ÅHR 16 THEN
AFSOMNADE I HERRANOM HANS SALIGA HUSTRU ED-
LE OCH VÄLBORNE FRU ANNA NILSDOTTER STAKE TIL SÅBY LÖFÅS
OCH NORDKIER OCH LIGGER HÄR BEGRAFVEN · ÅHR 16
34 5 MARTII AFSOMNADE I HERRANOM SONTHERAS
E · OCH W · NILS NILSON P · OCH LIGGER HÄR BEGRAFVEN ·

hujus patrem vide inter Proceres 1512 · 1523.

Ullervads.

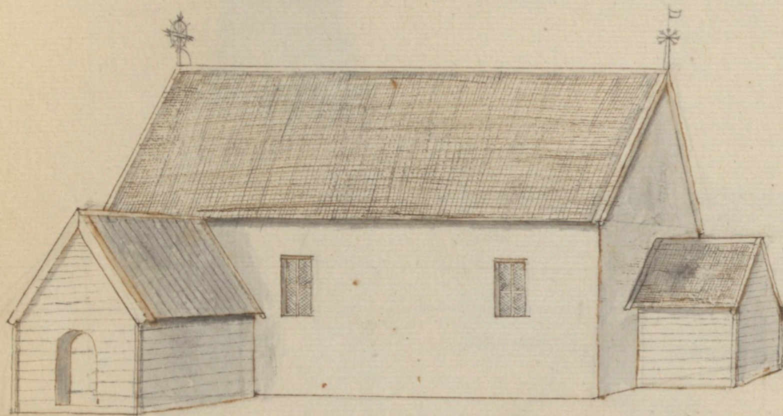

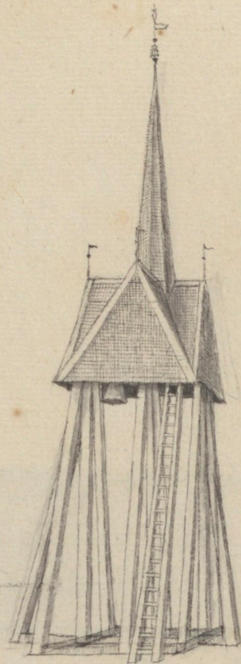
6

Leksbergs?

7

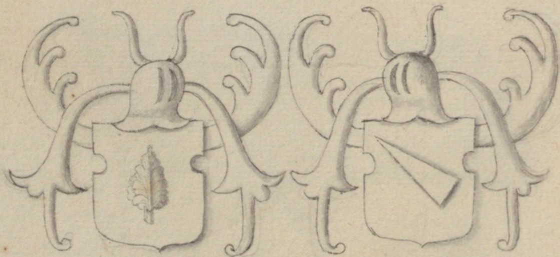

8

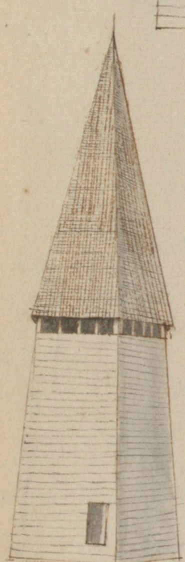

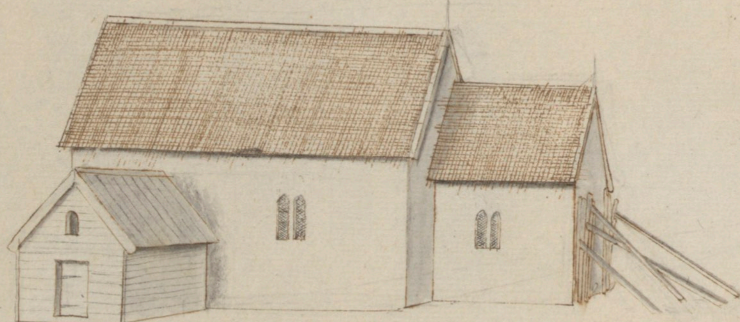

Bällefors.

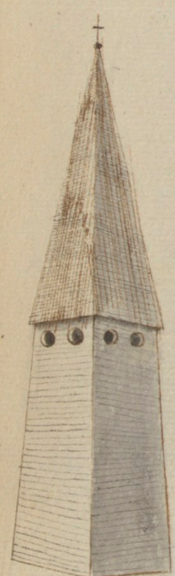
23

24

Ekeskog

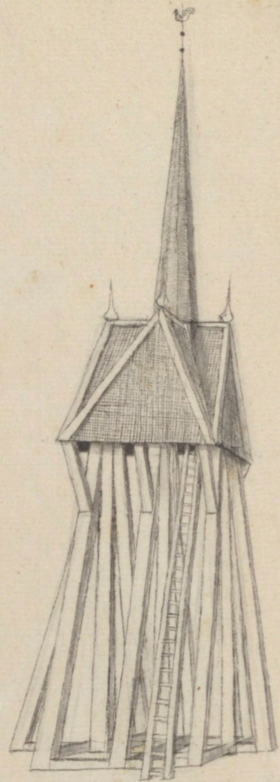

25.

Beateberg? el. Tiberg?

Haßle.

9

Bärga.

10

Säm

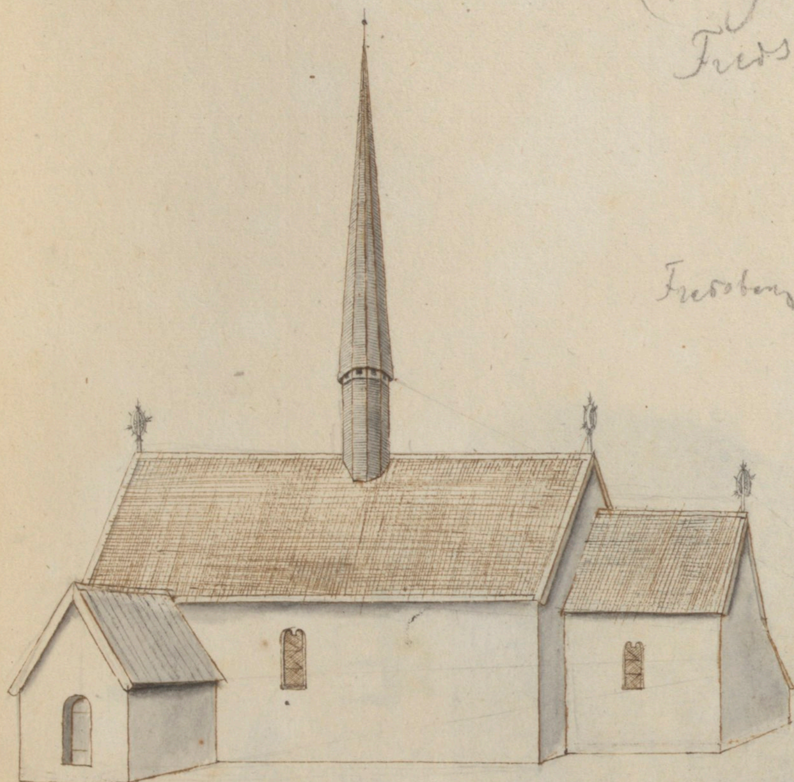

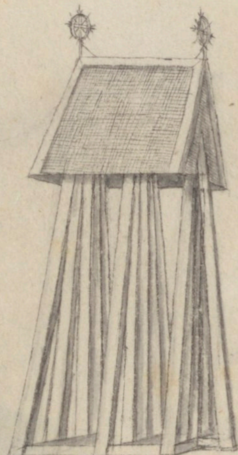
11.

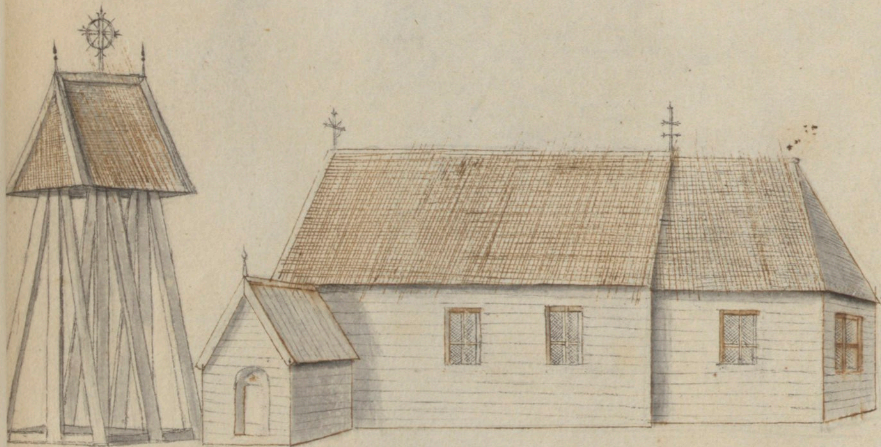
(? Lysvesta)
Fredsberg?

Fredsberg?

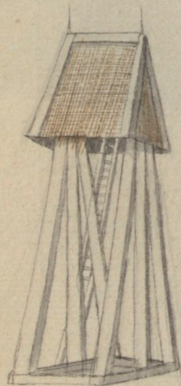

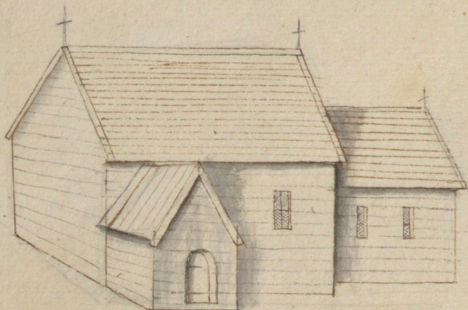
12

Björsäng?

13

Bäck?

14.

Ÿmse Borg. i fägre socken wid Ymsen

Fäger

Ezästena.

16

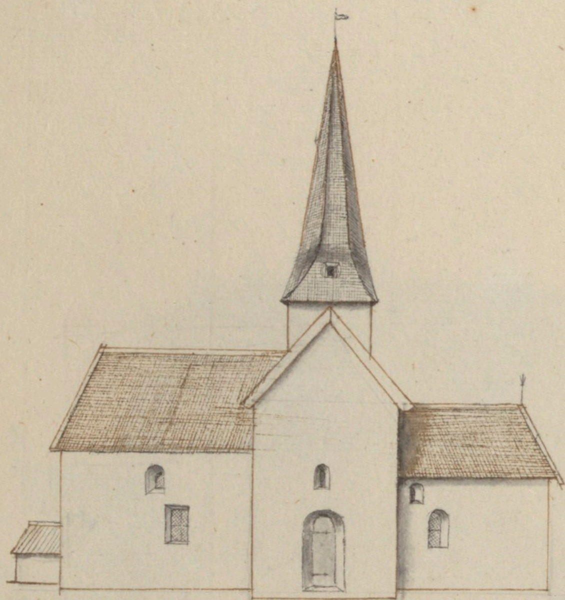
17

Hjälstad

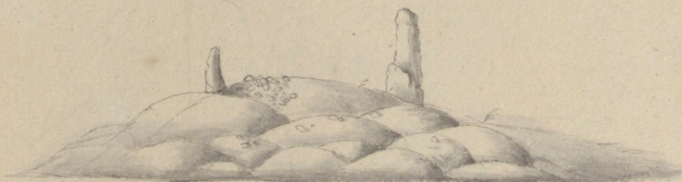
18

Vad

19

Sveneby

20

Akö ?

Undenäs

21

Jaken

22

Herr Phillipus bonders Grafsten
j fägre kiörka.

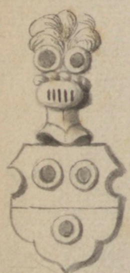

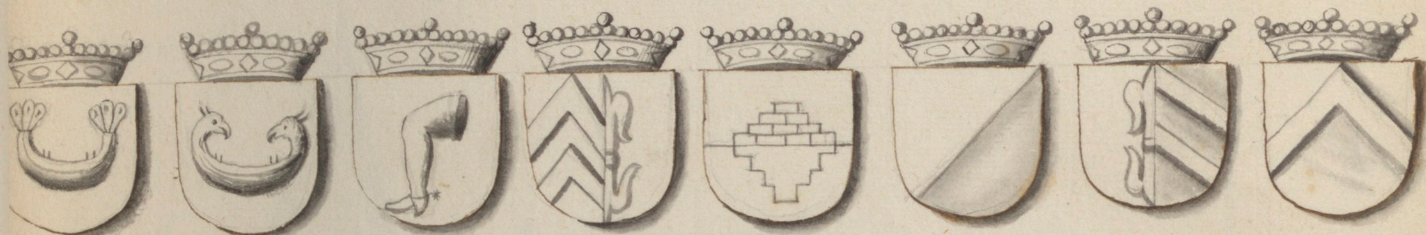

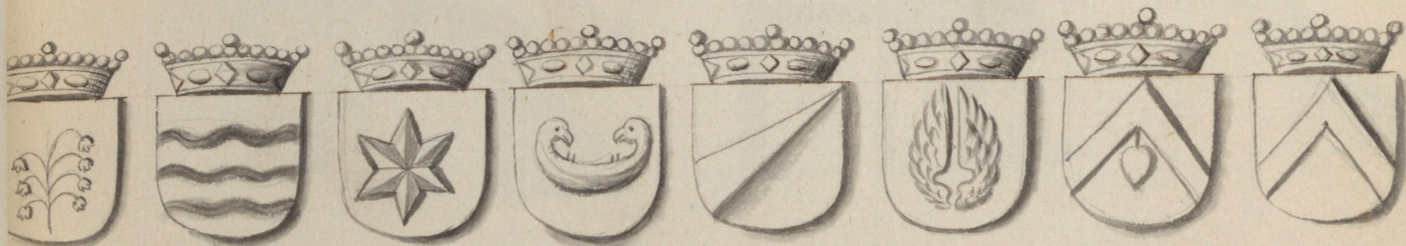

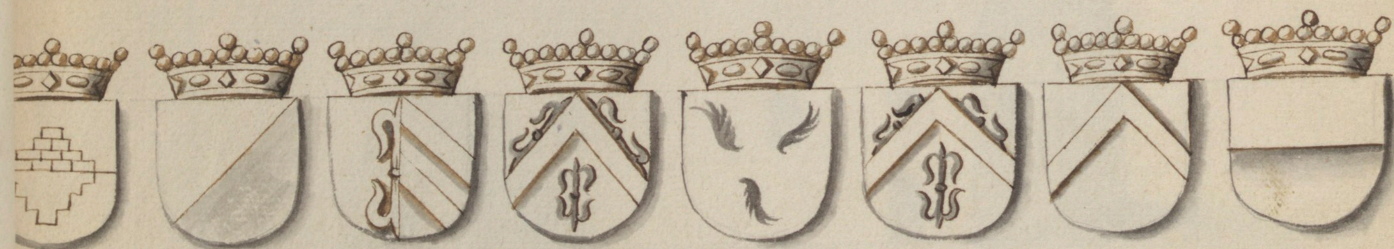

Jfäger

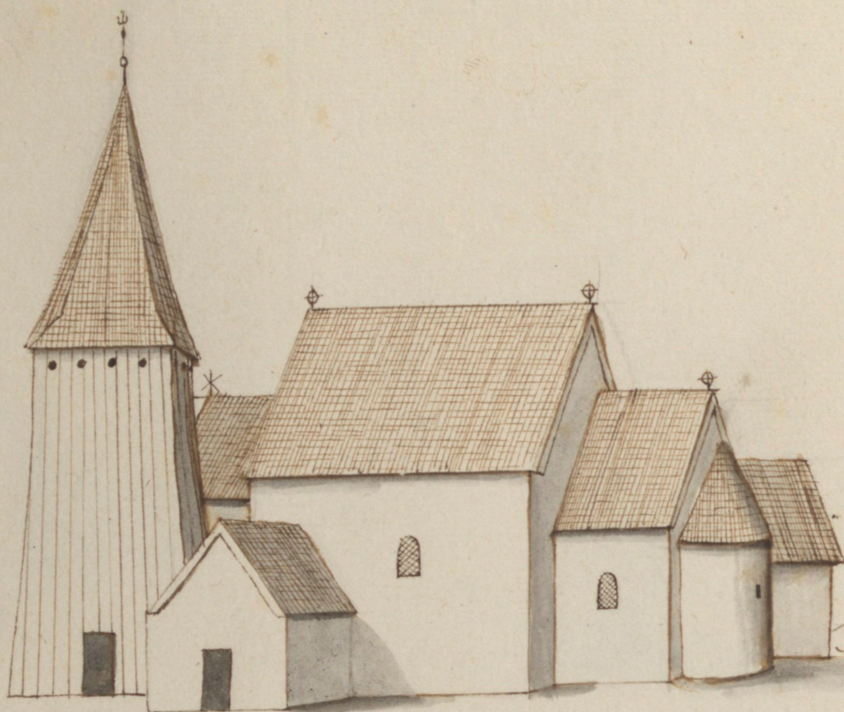

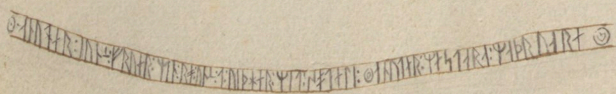
Flüsta

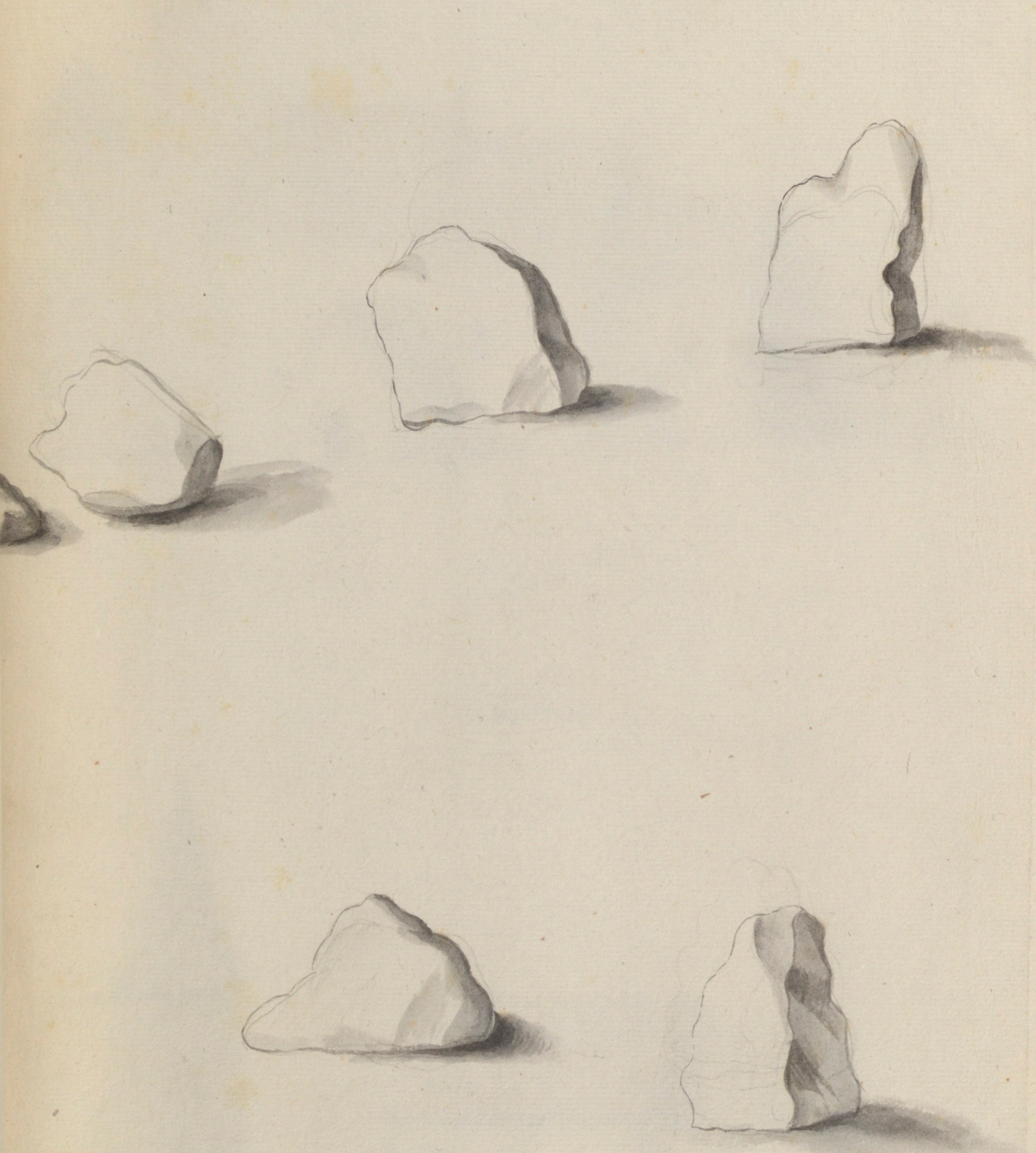
Giötlunda

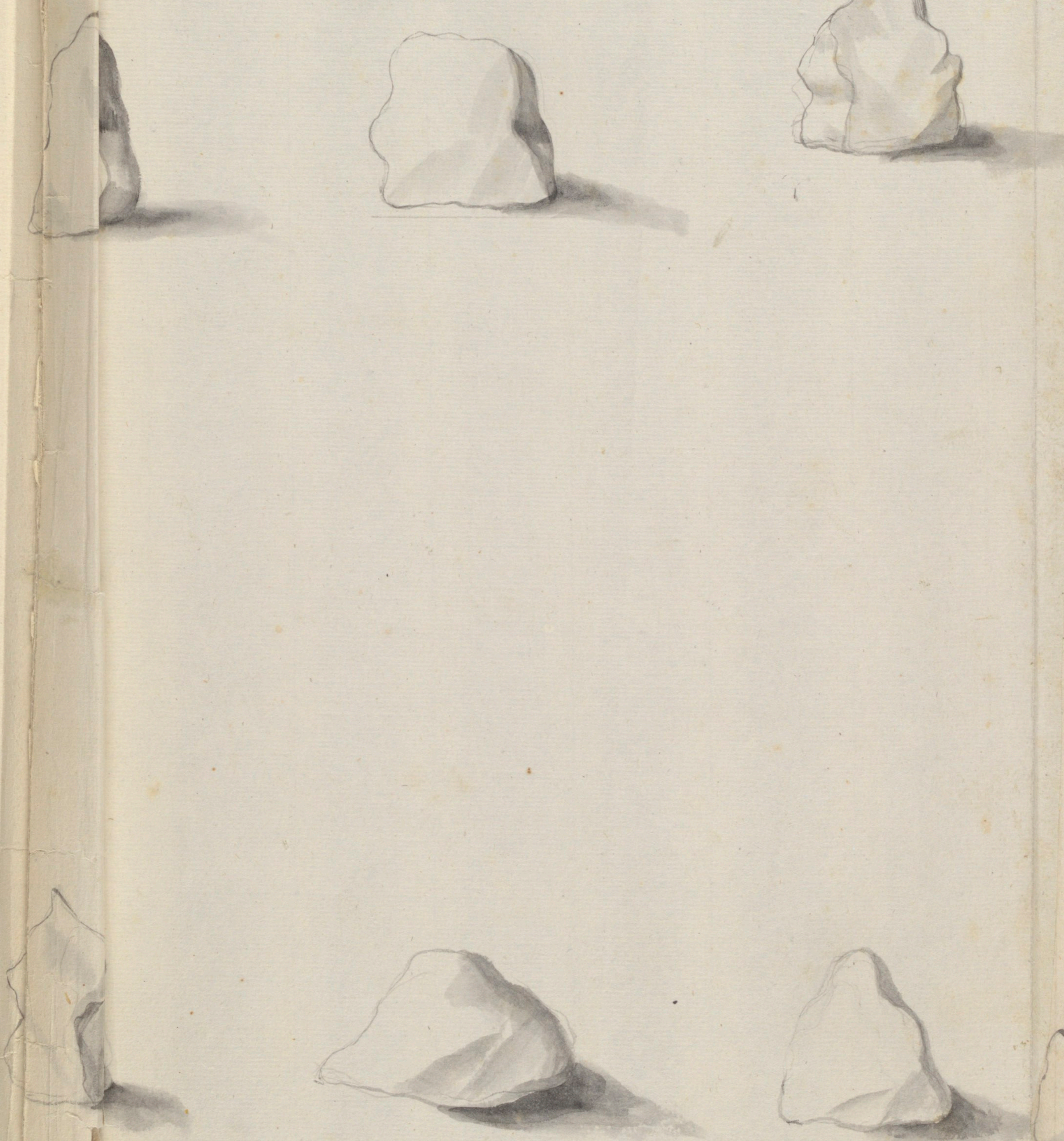

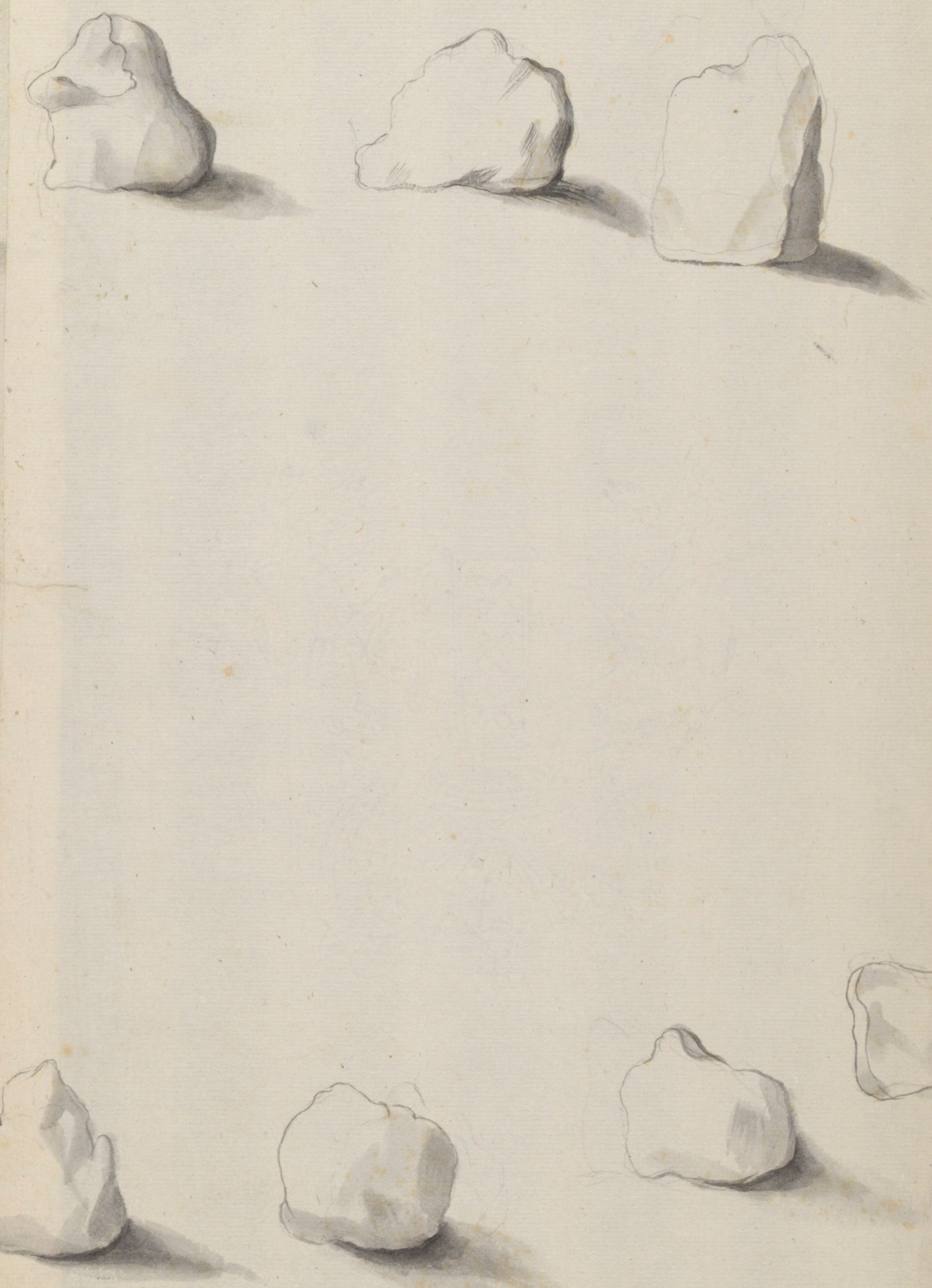
på Giötlunda Kiörkadör j järn skriwitt —

Kämparne på Askeberga ägor j Wad Sochn
under Wahholms Säterÿ.

Vid. J.H. S.4. De cultu deorum

Wäsring.

Tårketorp.

Torn.

. J: [Stora] Horn Dyngja i Wassbosuad Vigl.

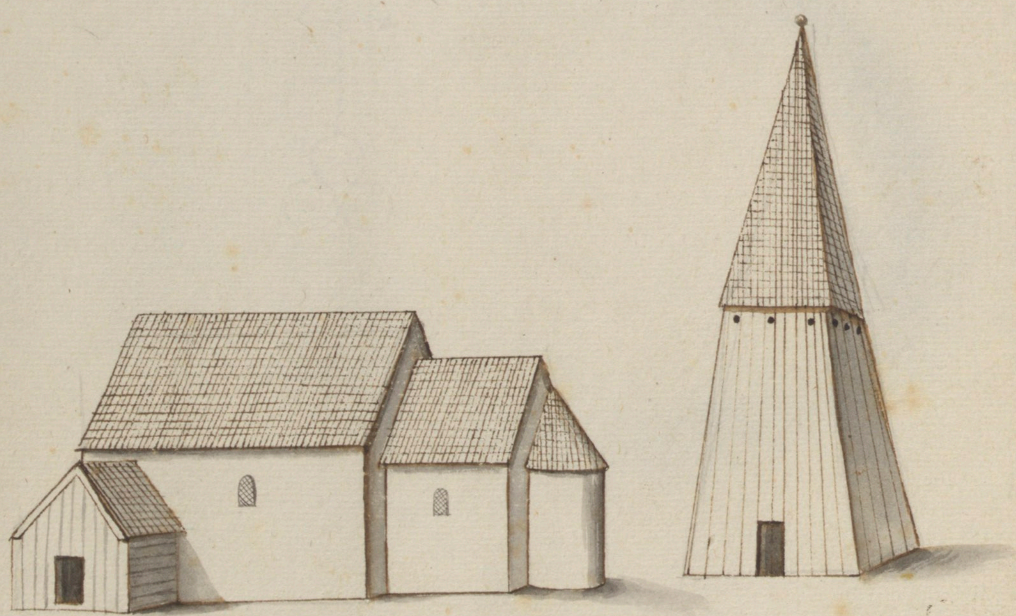
J Hörrdahlen wid Jättedansen

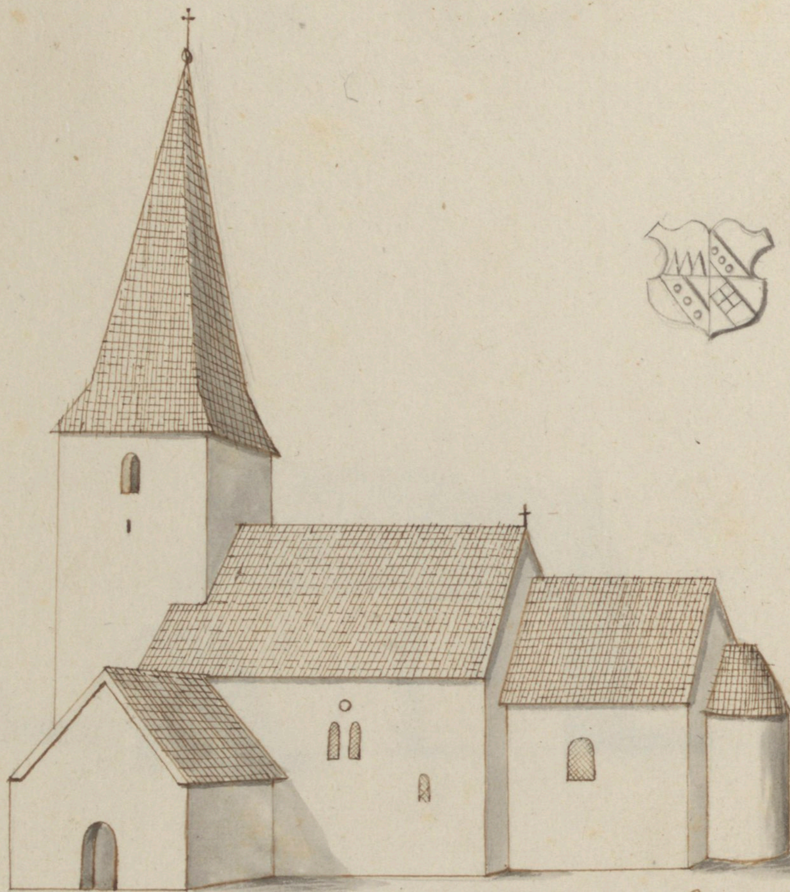
Fröstuna

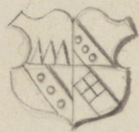

Väster

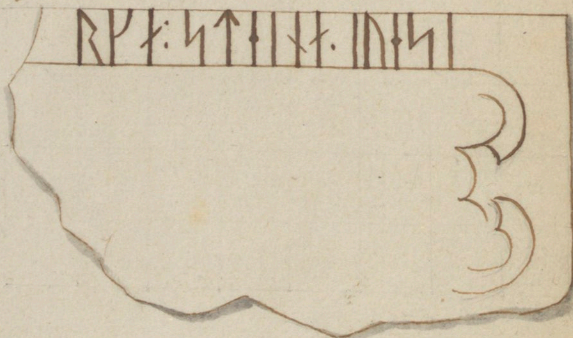

Borgs gäld

Uthi Borgs Kiörkegårdz stegluka

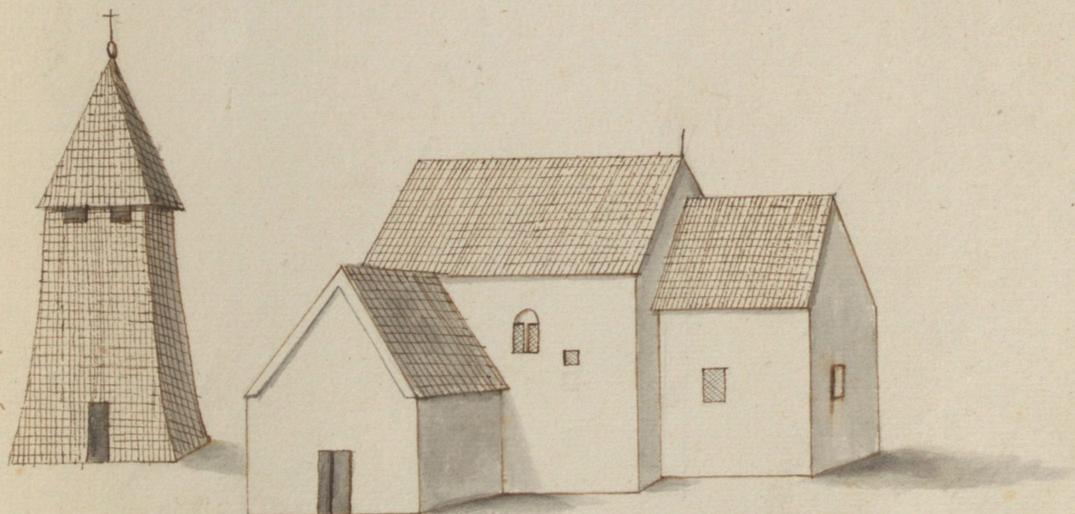
Brudala

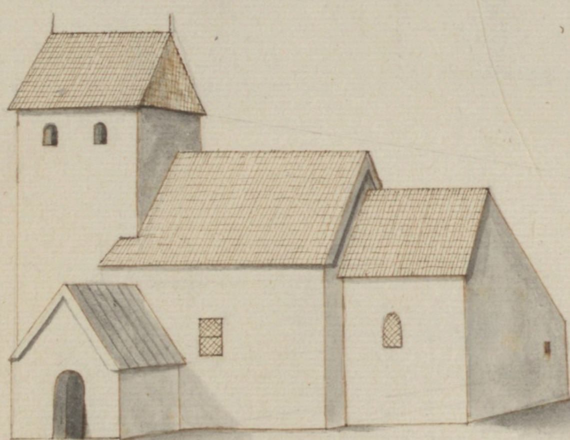
Böja

Timmardala

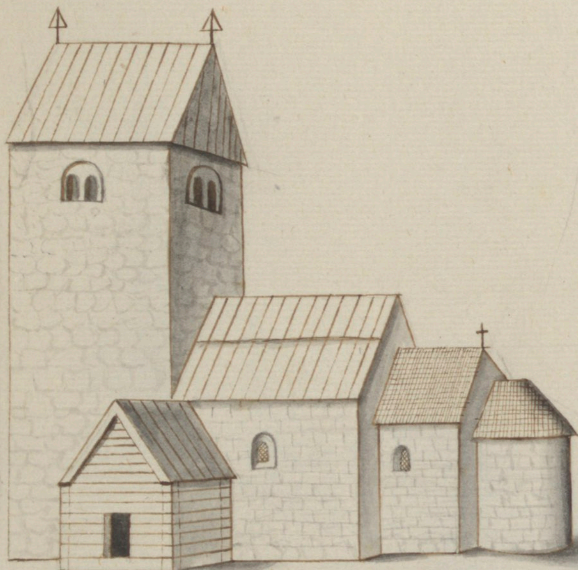

Häggium.

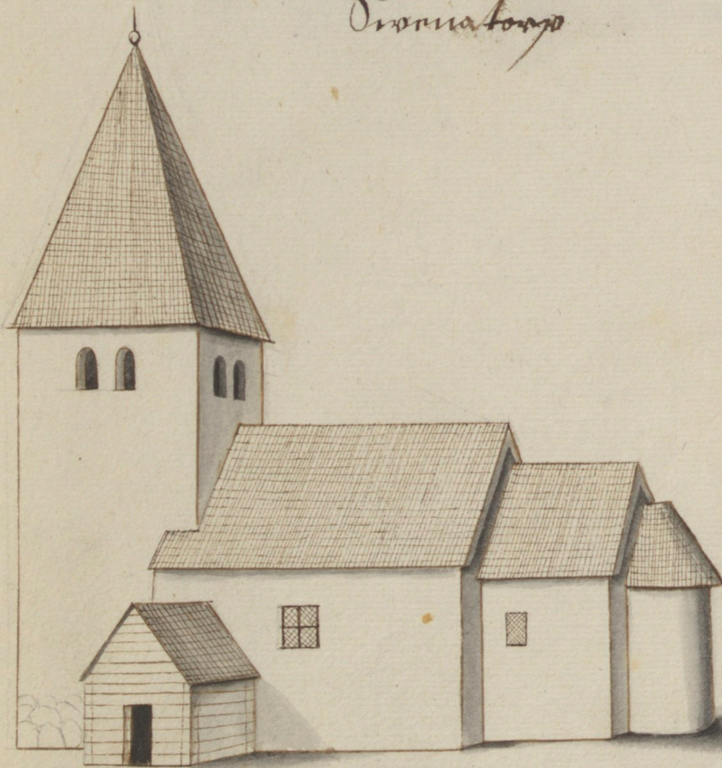

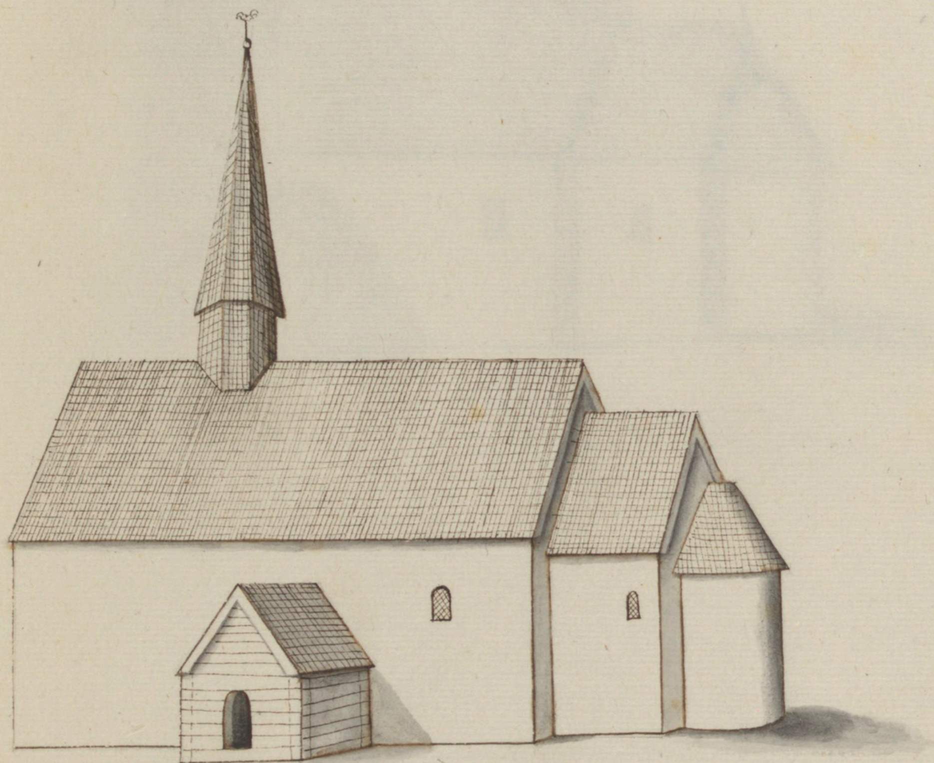
Wåm.

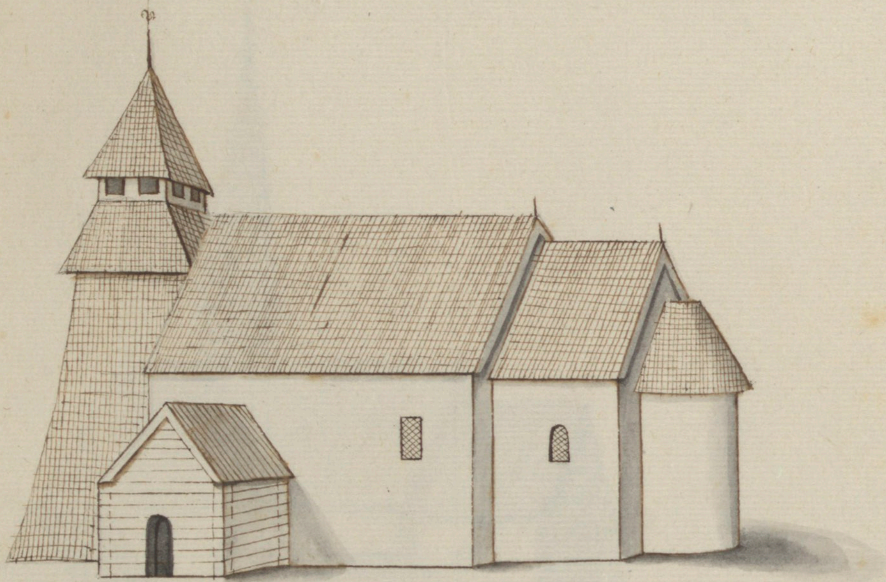
Vernatorp

Forßbÿ

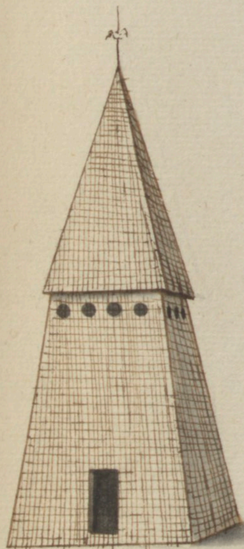

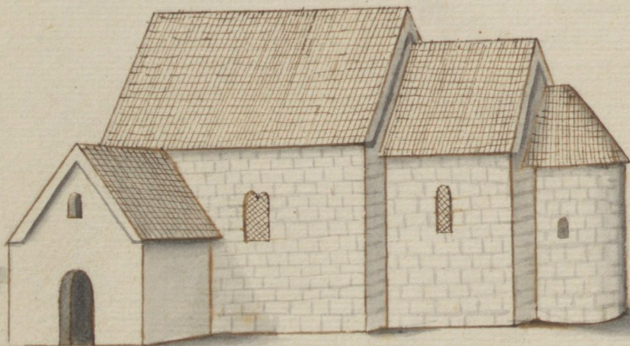
Warola.

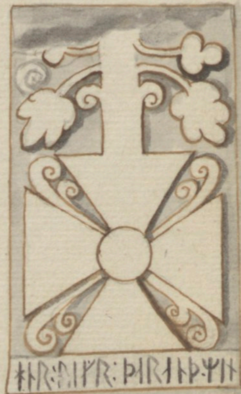

Werssåsa.

Wärsåsa på Kiörkegården.

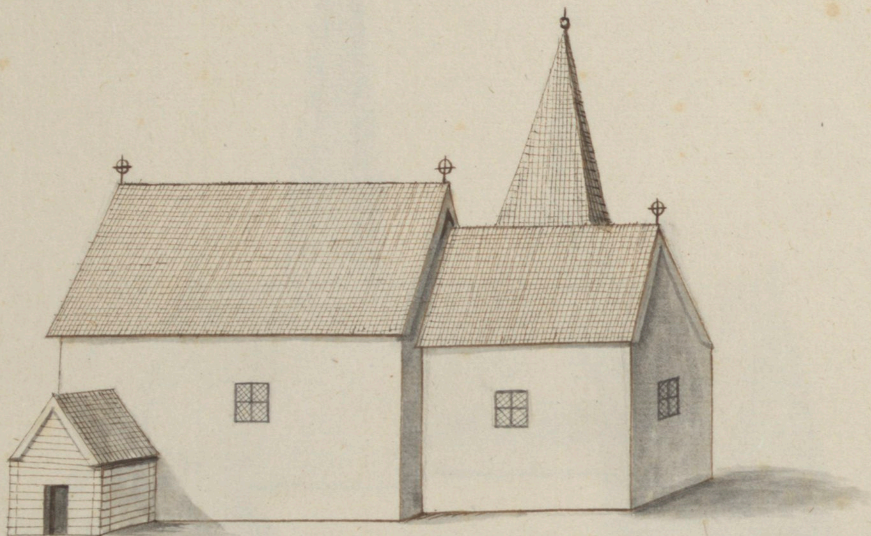

C
Kiörkhalla

Nyhalla.

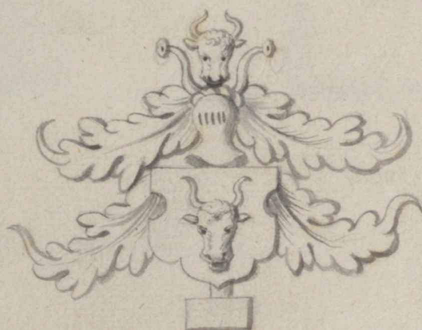
Berbeek.

Vernöyk.

Fuglåås.

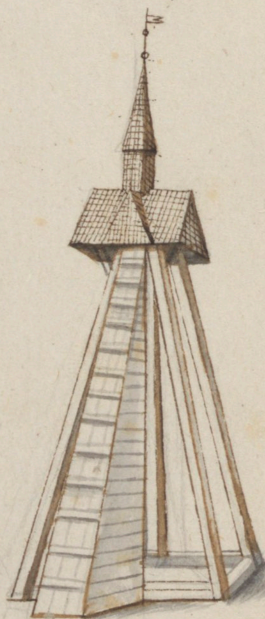
på en steen på kiörck gården

på en steen utt på kiörckgården

Zio

Nÿkiörka. x

Nÿkÿrkia

Capellet.

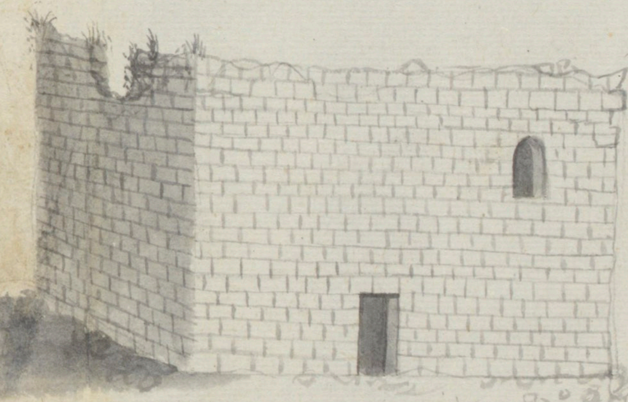
Gudhems Häradt.

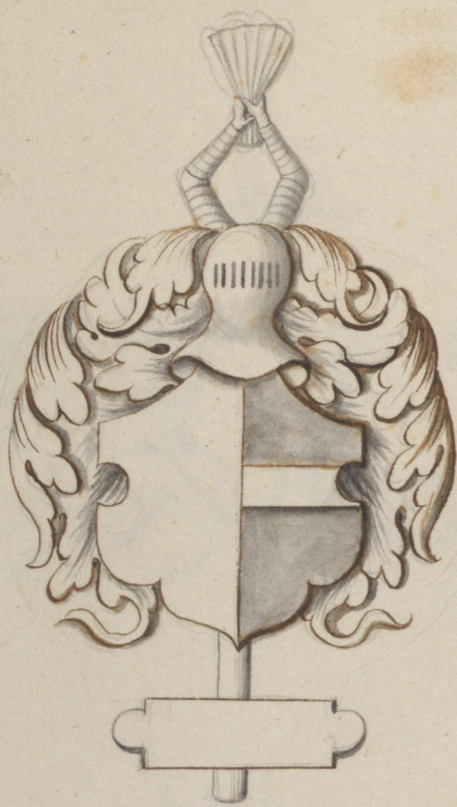
Gudhems Kiörka och Klåster.

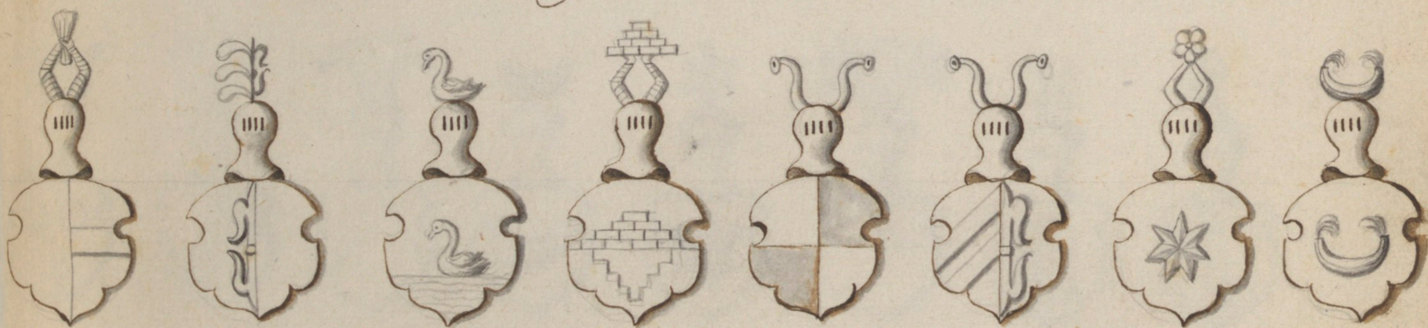

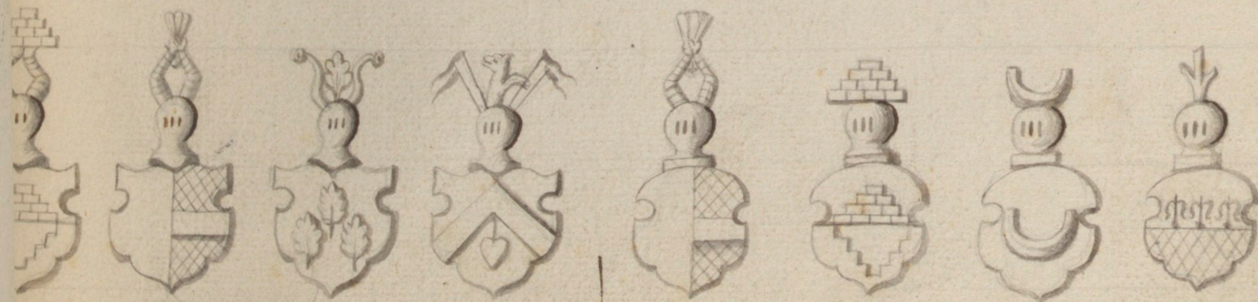
fädrene

Mödrene

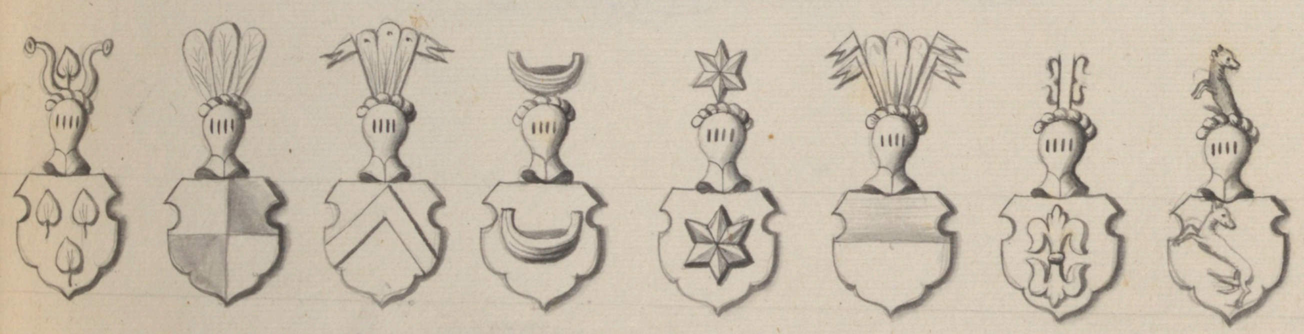
på H: Erick åkesen Vapensten i Südhem | Larß Åkeßon: fädrene och Mödrene på Südhems kiörkegårdh på en Sten

Fäderne

Möderne

på Tielgrhörks och fru Brita bondes Sten på Sündhems
kiörkogårdh.

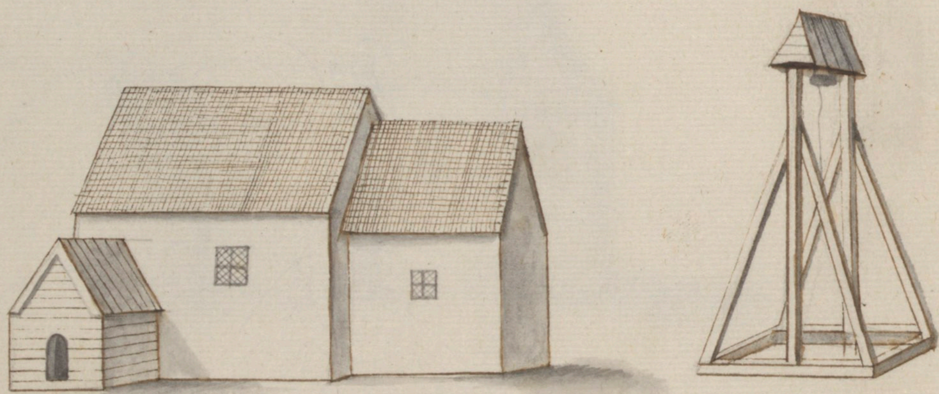
Tunhem.

Naglum.

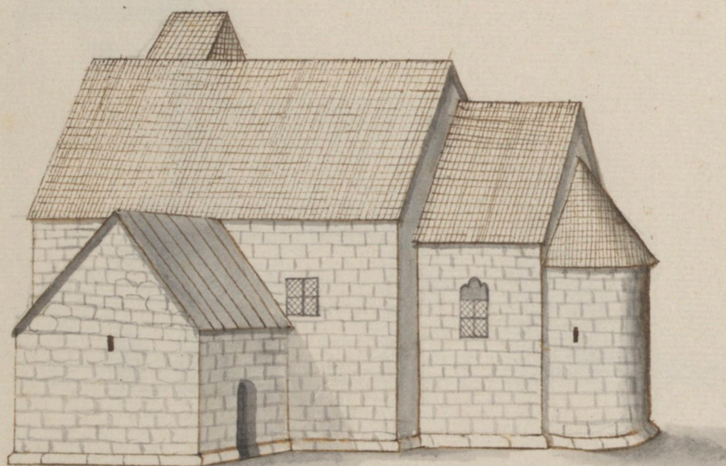
Hångger.

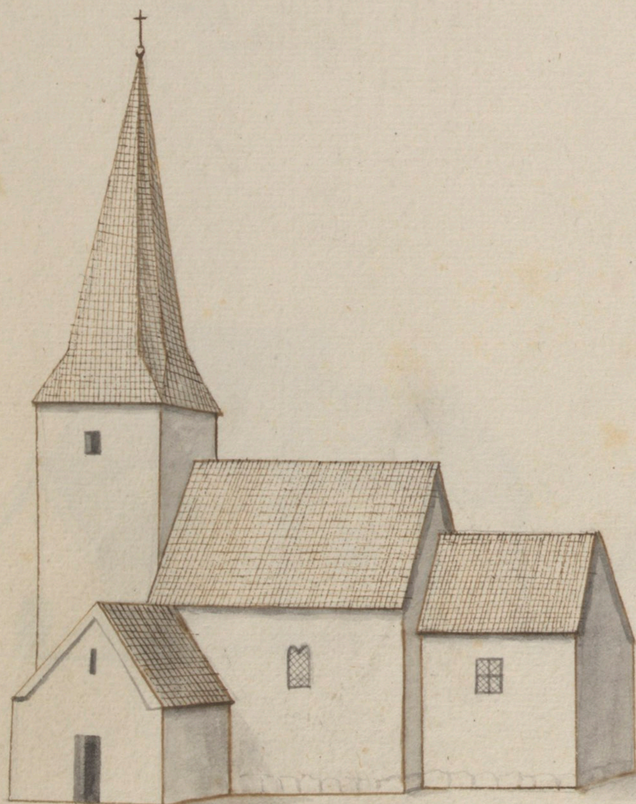
på Hångers kiörkegårdh.

Brådetorp.

Tulung.

Hörberga.

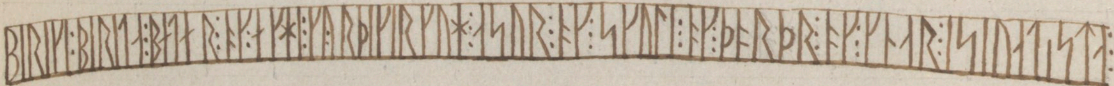
Vätuna.

Diölsta

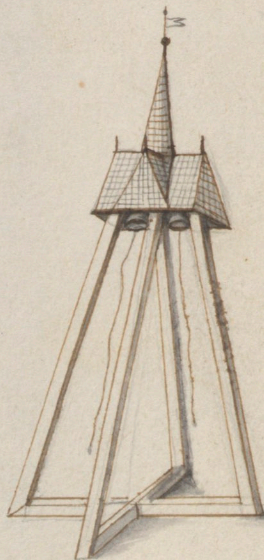

Uthi Wädhem Kiörka.

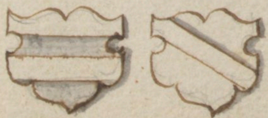
Rådene.

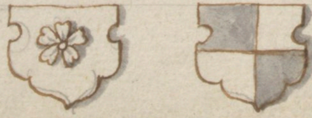

på Altar Klädett j Rådene.

på Mäßhaken j Rådene Kiörka

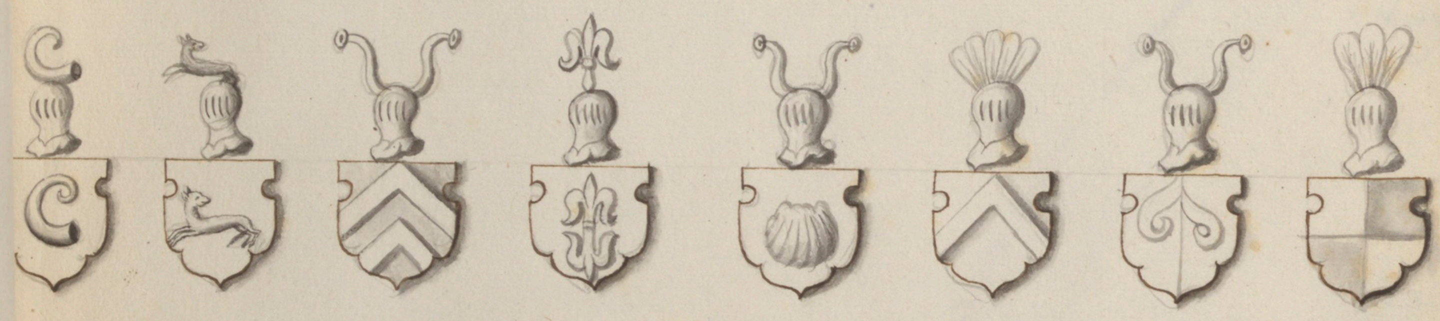
Norrdala.

j Nora Dala.

Vapen uthj Stora Dalla.

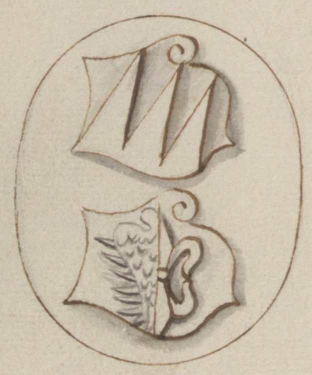

på Kalken

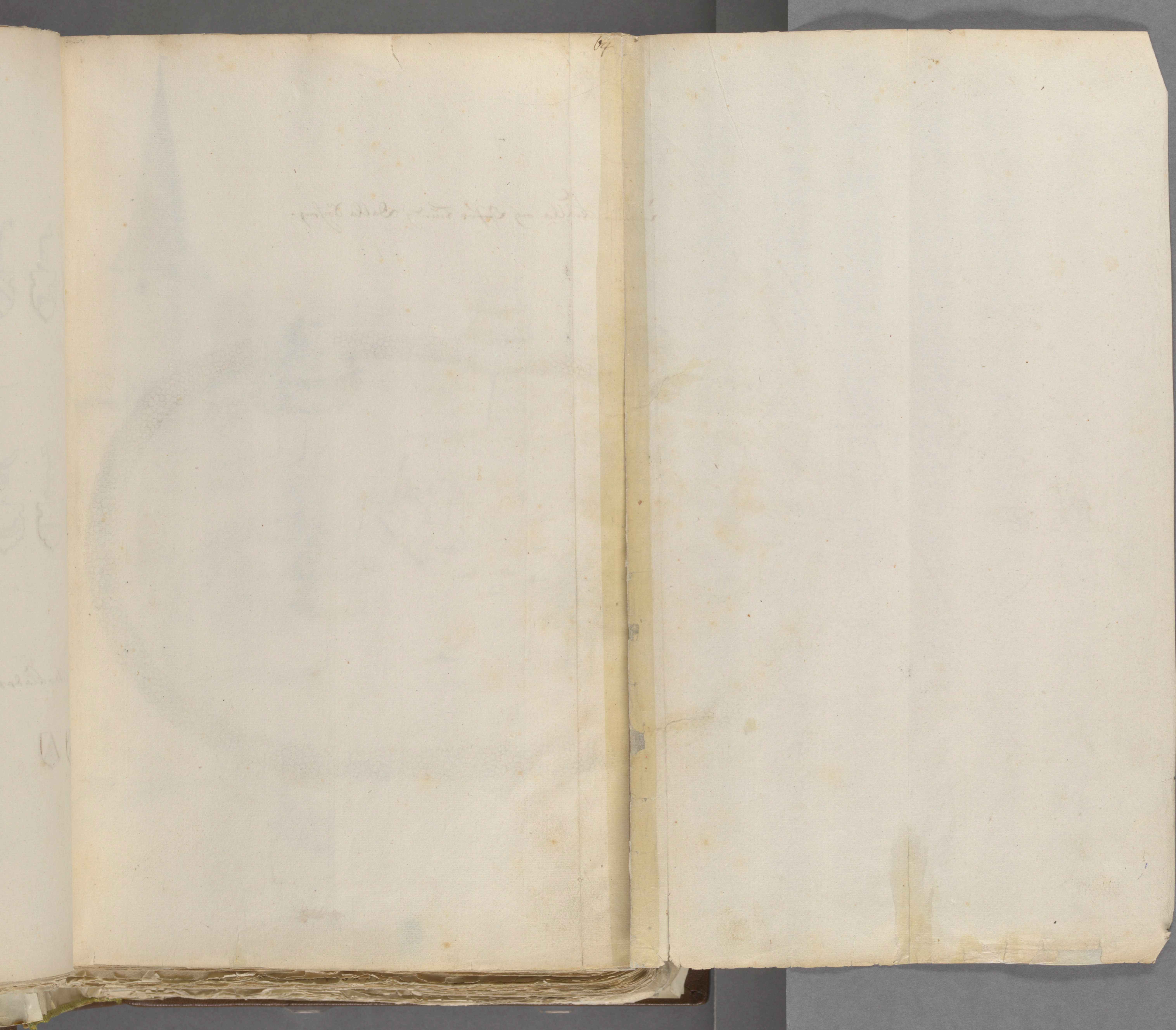
på Altar klädet.

på paten.

Ingemo Kiälla och Offer Lund i Dalla Sochn.

Ingemo Kiälla och Offer Lund i Dalla Sochn.

westergöthla

Borgona.

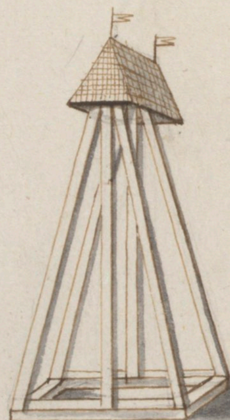

Zöstorna.

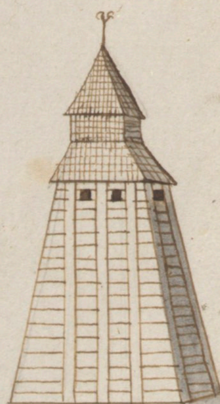
Lünghem

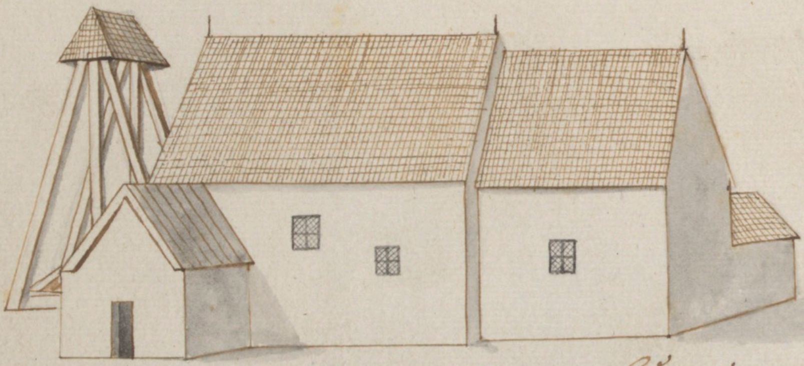

Enosa.

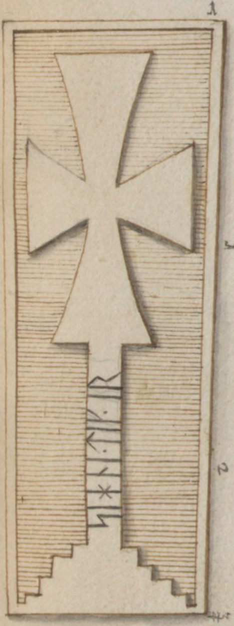

Nörstorp.

på brunnums kiörke gårdh.

på brunnums kiörke gårdh.

Brunnum.

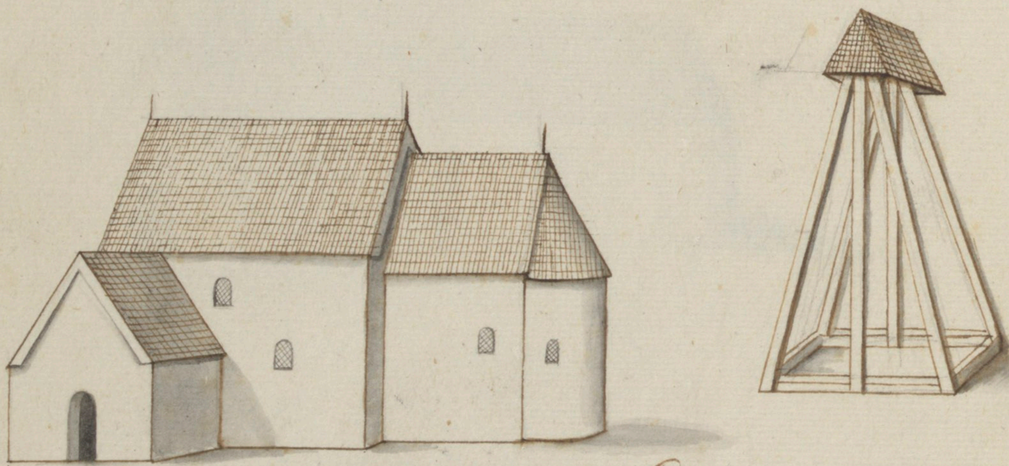
på brunnums kiörke gård.

Kopf backen wider brennen.

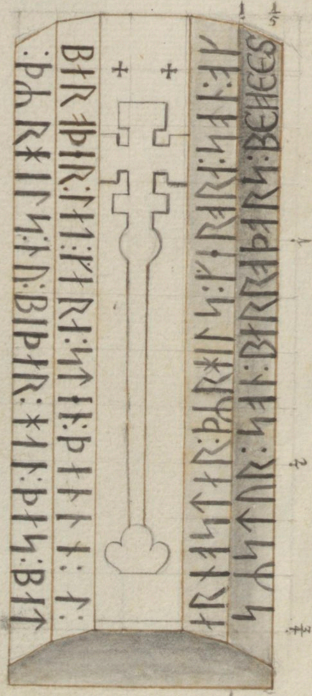
Kiörkotorp.

på Kiörktorps Kiörkegård.

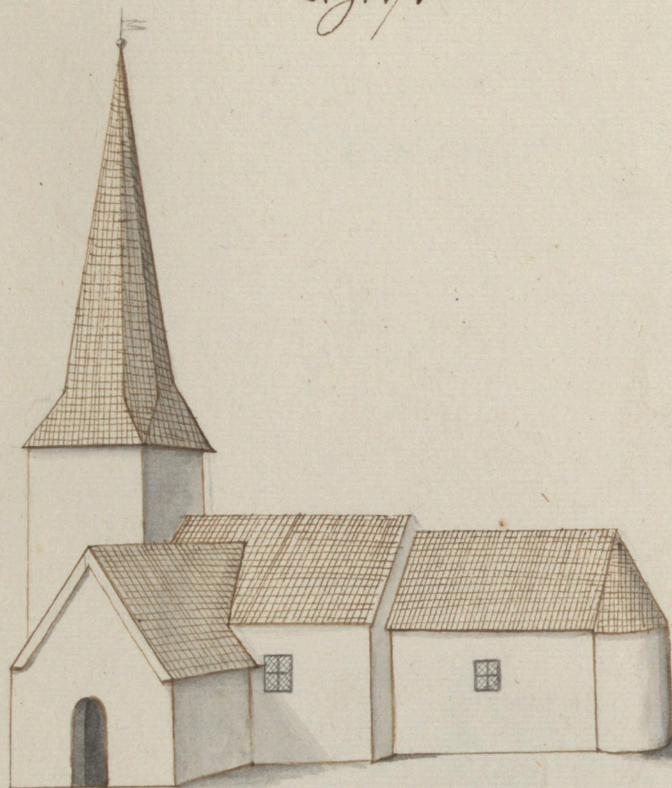

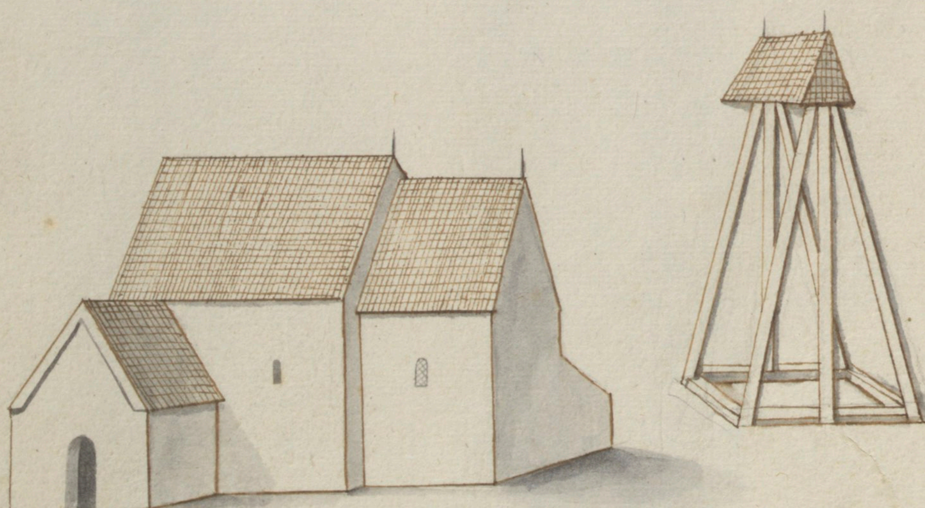

18

Ingerstad.

Håkonatorp.

Waltorp.

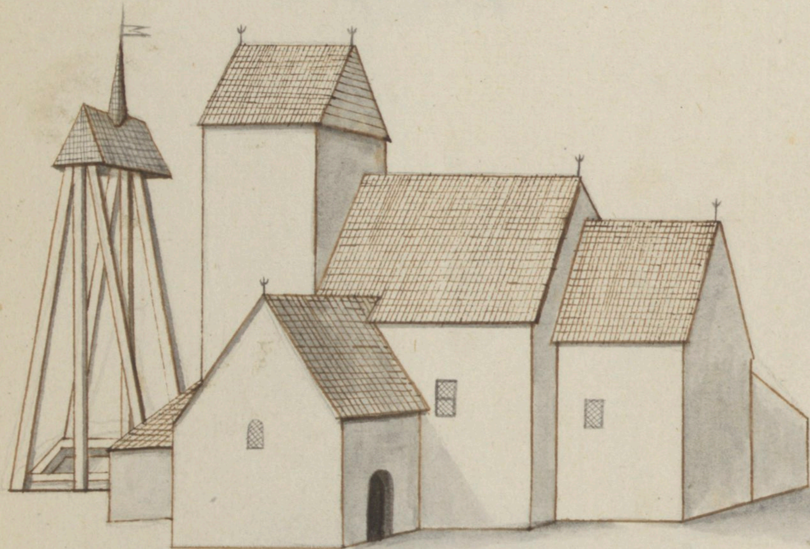
på Waltorp Kyrkogårdh.

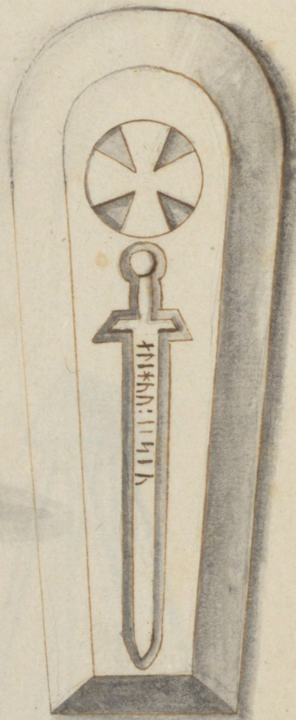
Salköping

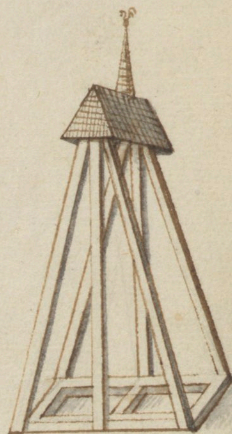
Friggåker.

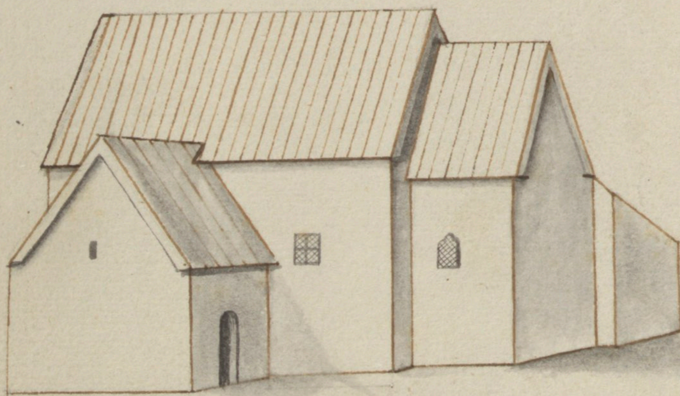
på Friggåkers kiörkegårdh.

Torbiörnstorp.

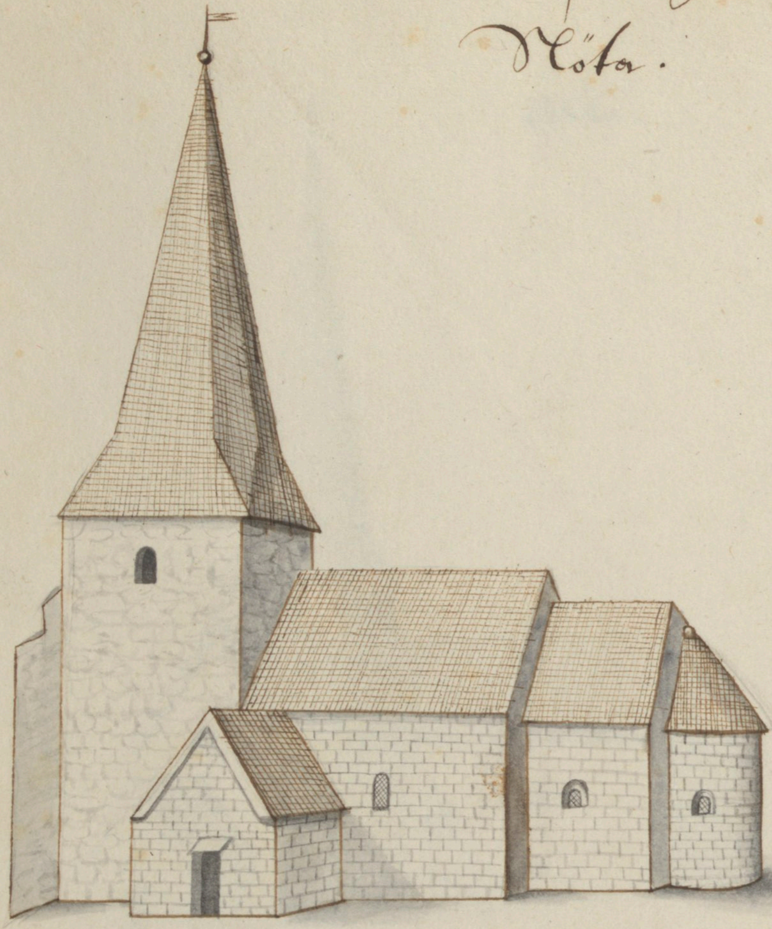

Lutstra.

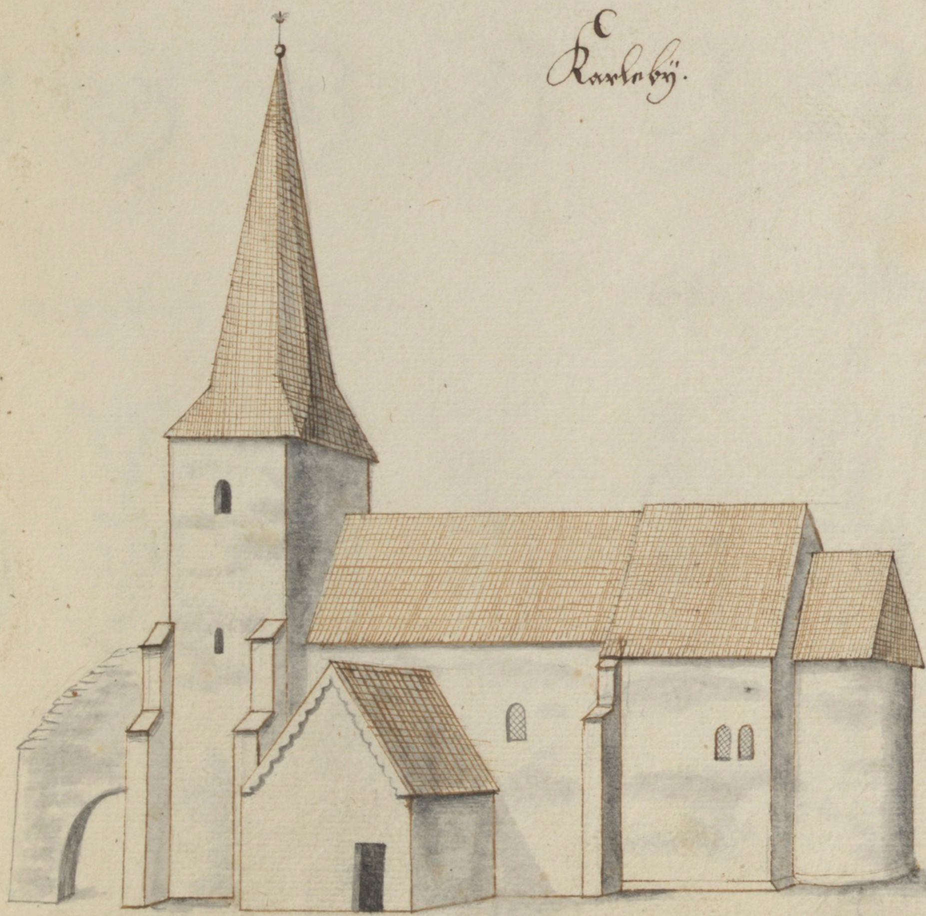

Wartofta Häradt.

Möta.

Karleby.

Åßlä.

på Altaret j Åßle Kiörka

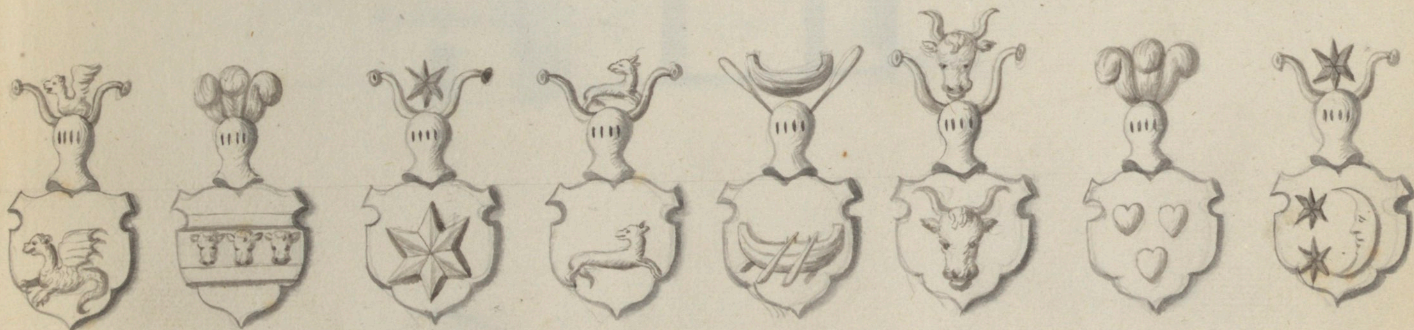
på en steen uthi Åßle. på en annan steen uthi Åßle Kiörka.

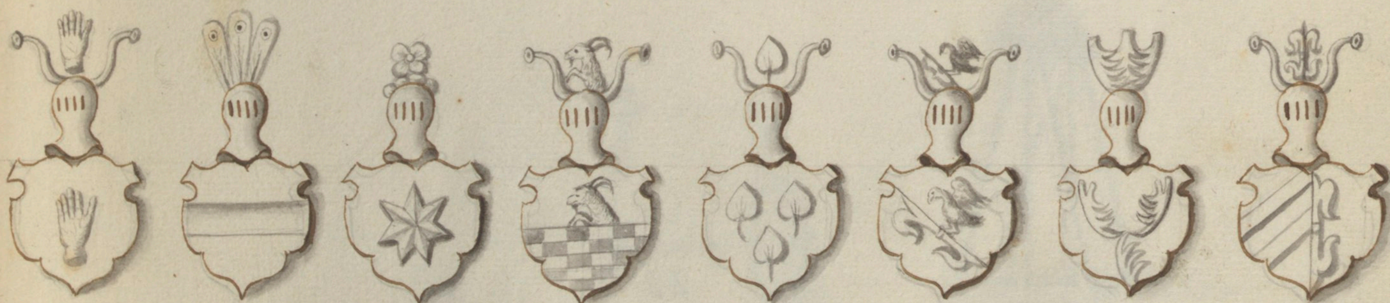
Uthÿ Åsle kiörka,

Fäderne

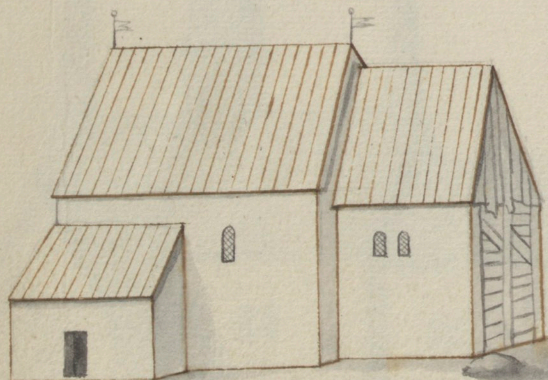
Möderne

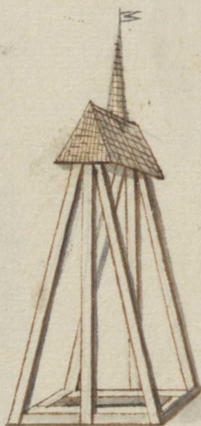

Mölarp.

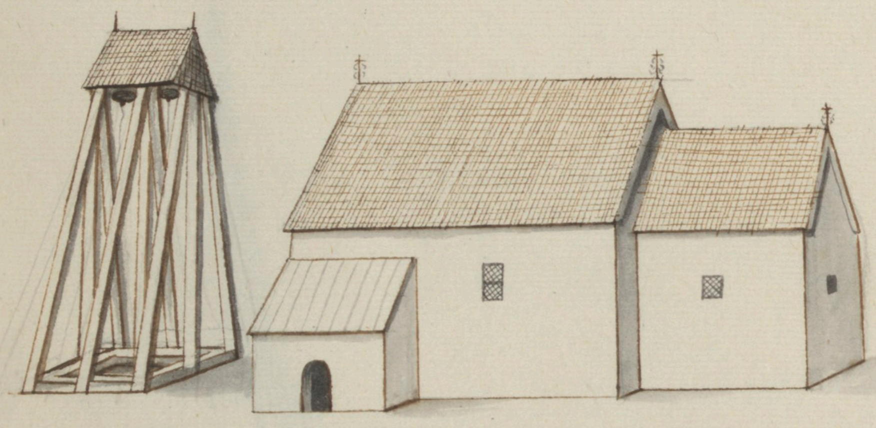

Tjärp.

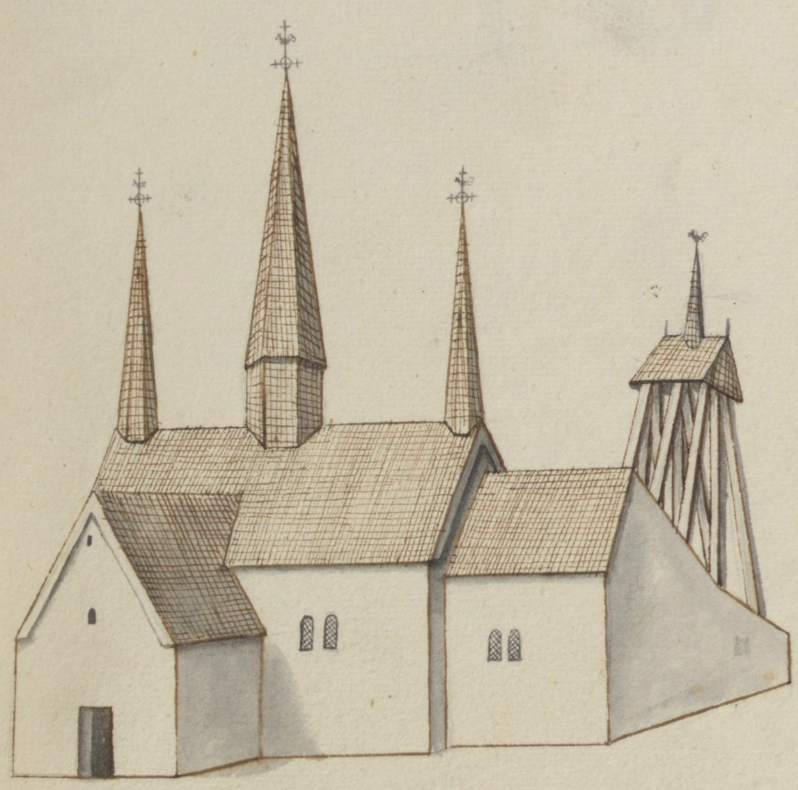

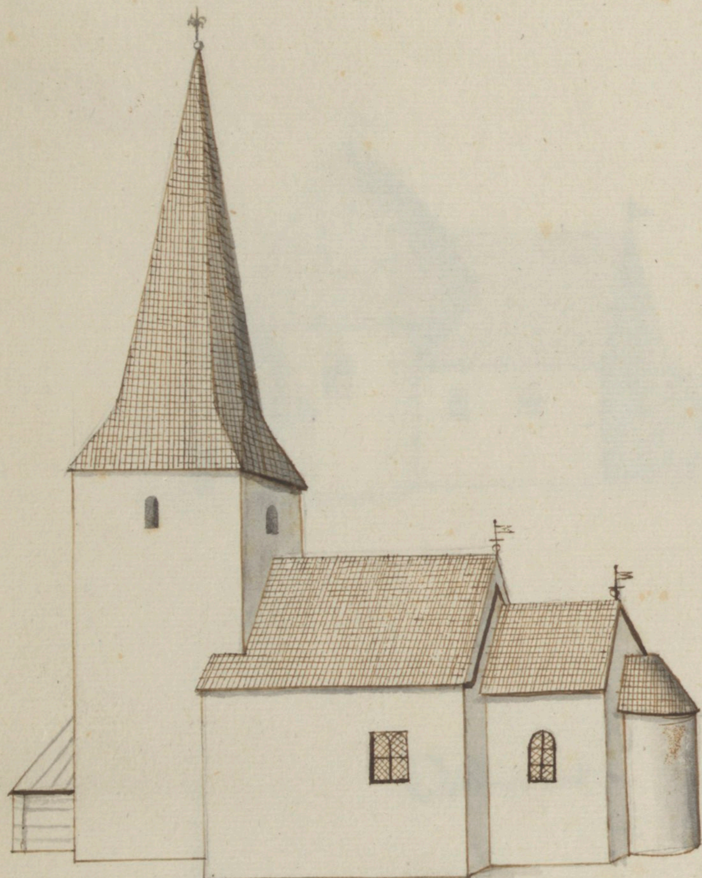
Ziwarff.

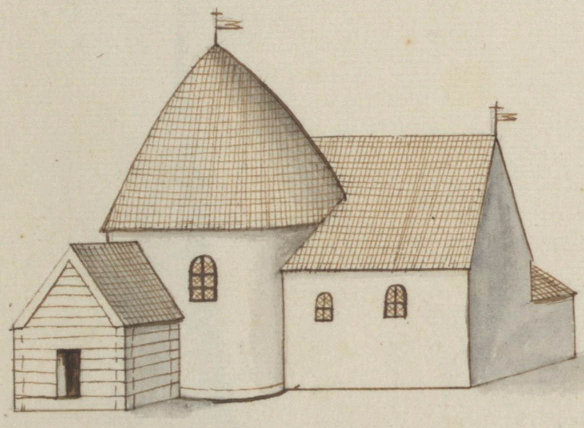
Tuna.

Zennern.

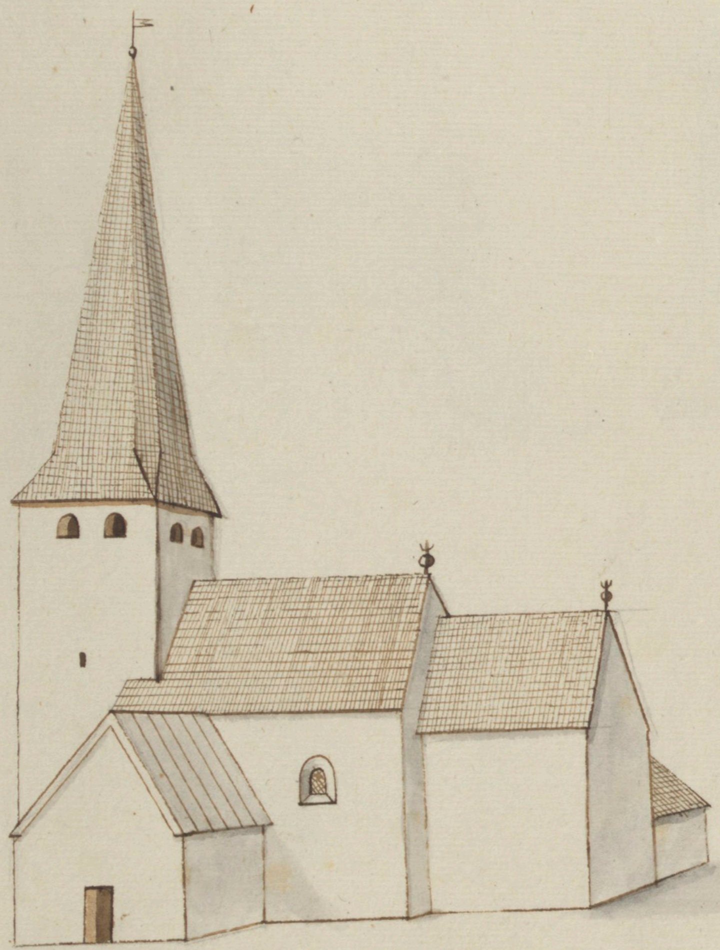
Dimbo.

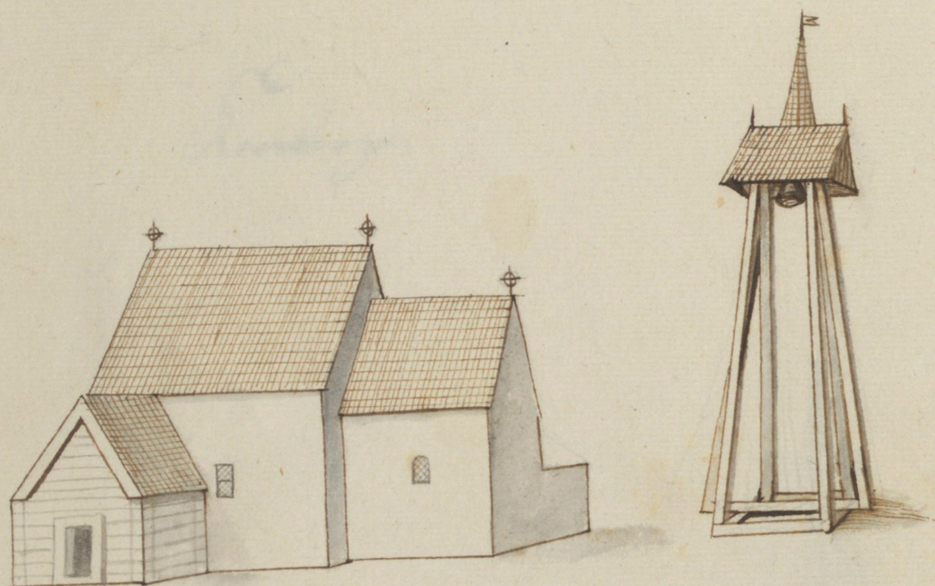
Ottravad.

Atlinga.

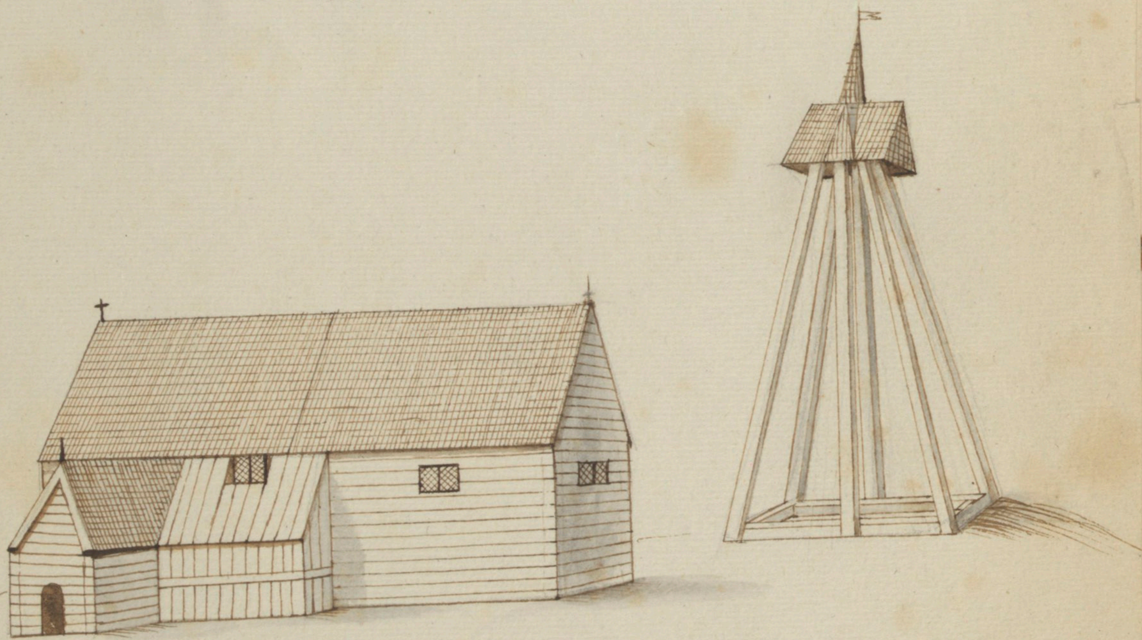
Hangvar.

Hejnum.

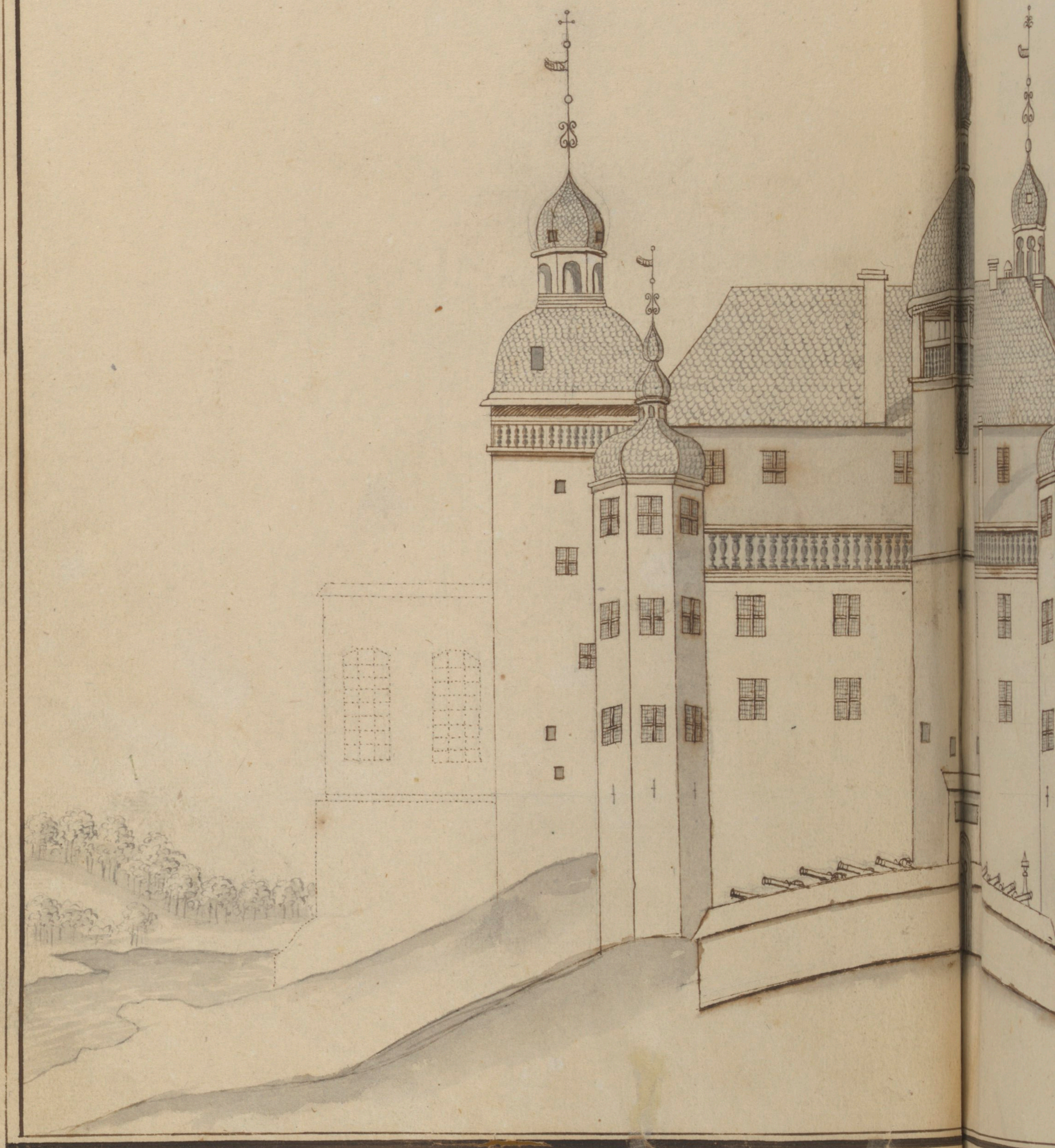
Kerrbarga.

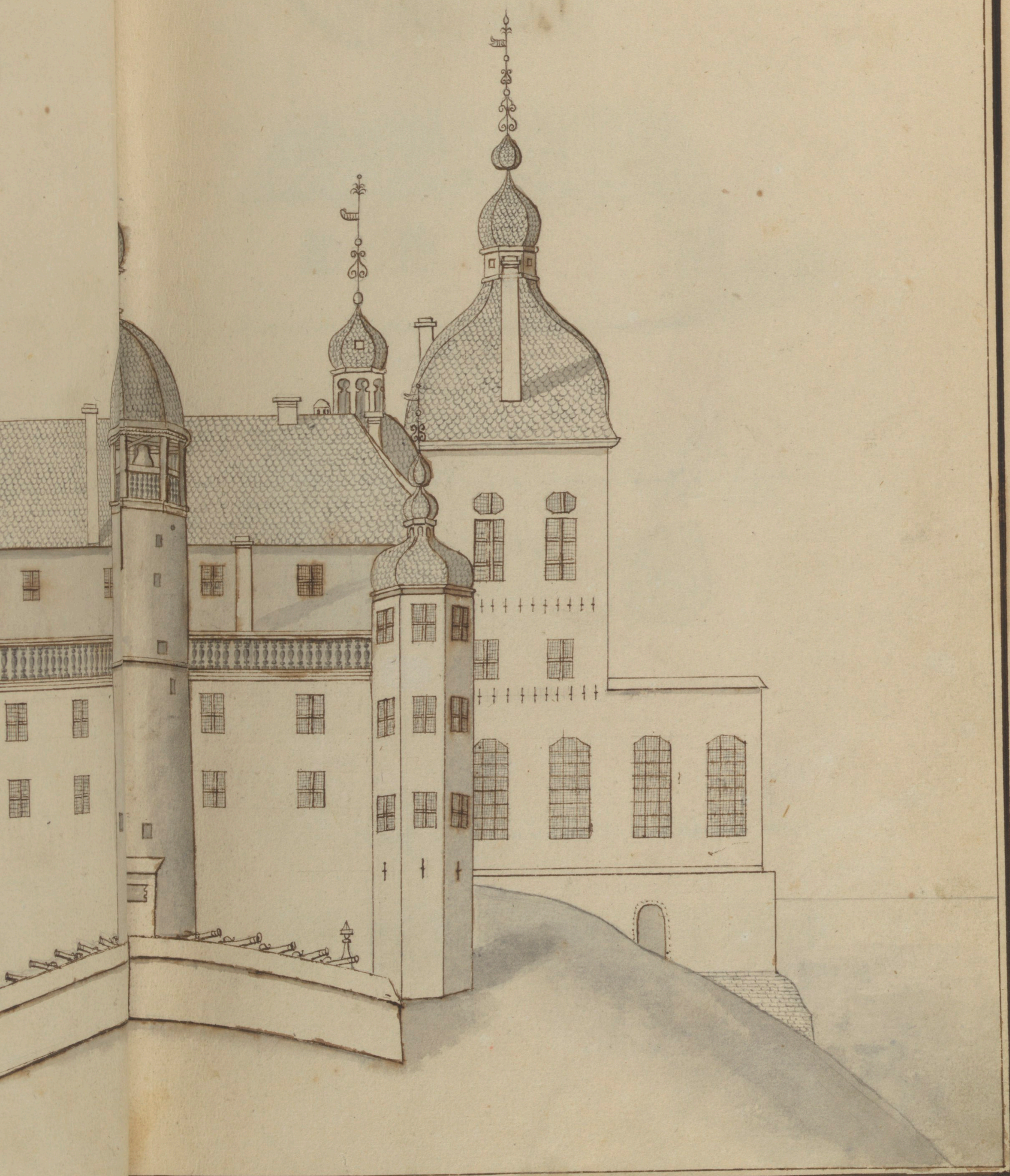

[illegible]

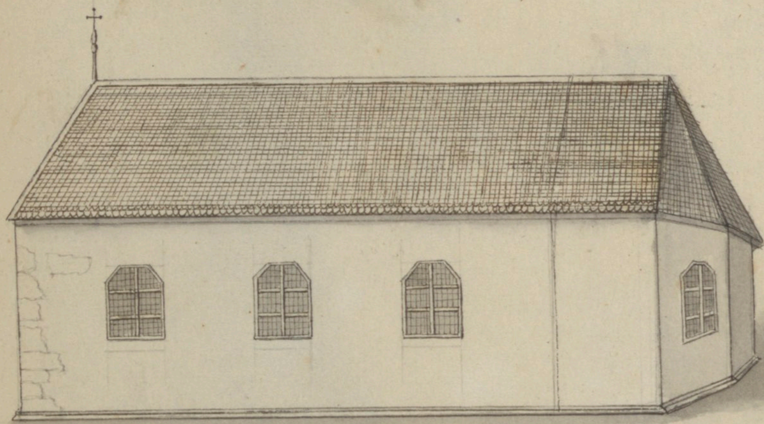

AFRIJTNING
PÅ
LÅCKIÖ SLOTT
OCH GREFWESKAPETS
KYRKIOR ADELIGE BEGRAF-
NINGAR, WAPNER, OCH ANDRE
MONUMENTER, SOM
WÄRDE ÄRE ATT AN-
TEKNAS
Leckiö gamble Broo.
Hartlingh delineavit Anno 1672

Leckö

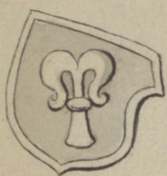

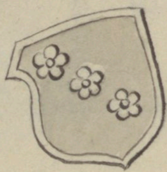
Otterstadt

Zu Altarkleidet für diese wapen auch hier forner.

Diese schrifft findt zu glocken a Otterste. &c.

petrus Anno dñi m cd xl·ix·

Tenesse.

Desse twenne wapnen finnes Stan på Skrifften
öfwer fenstren i Capellan som siunes, Steniner i Steen
och under wapnen Andreis [illegible]ffer skrifft medh
Latinske bokstäfwer.

på Altarklädet äre desse twå.

IB

Här ligger begraffwen Den ädle och wälborne Ture Axelsson till Granbergs,
och Forss, sampt medh sin Ehrlige kära Hustru wälborne fru Ebba Posse,
och deras kära Barn. Anno 1626.

Rådha.

finns
Gullspångs minder
i mitt concept?

På Alterklädet i Rådha finnes desse wapner.

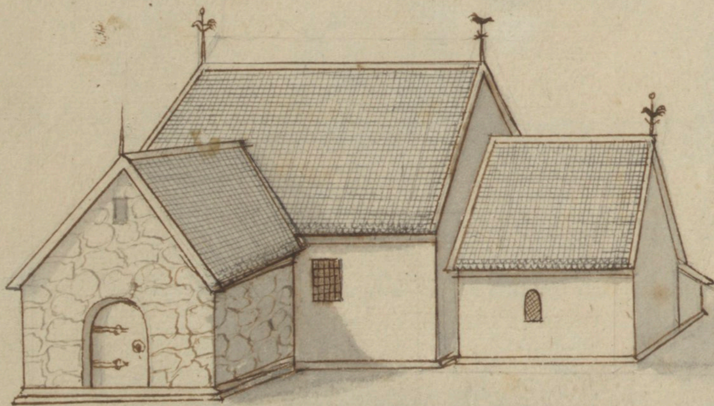

Her kommer Skrifften som findes paa Klockerne i Kirchen.

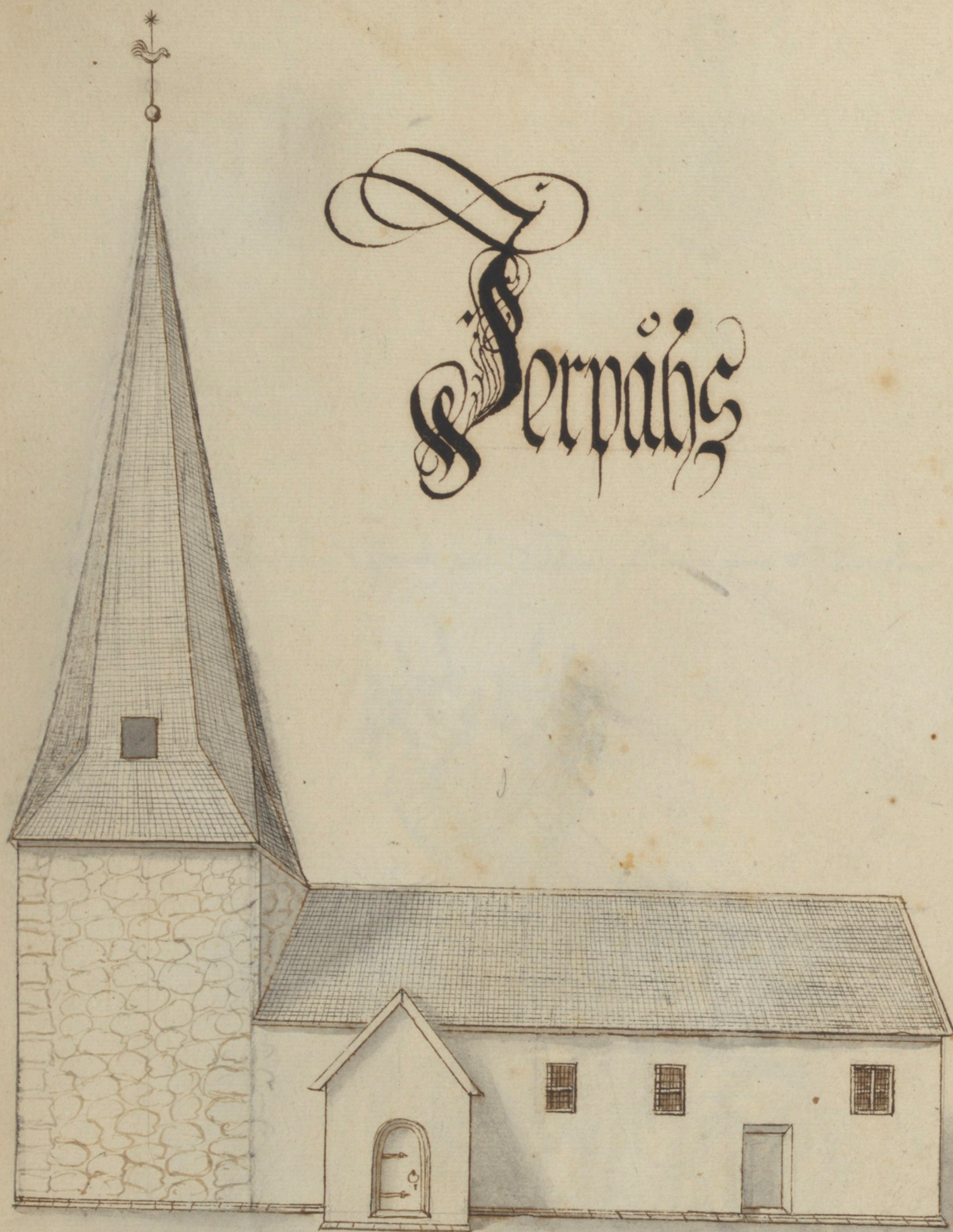
Måhlby.

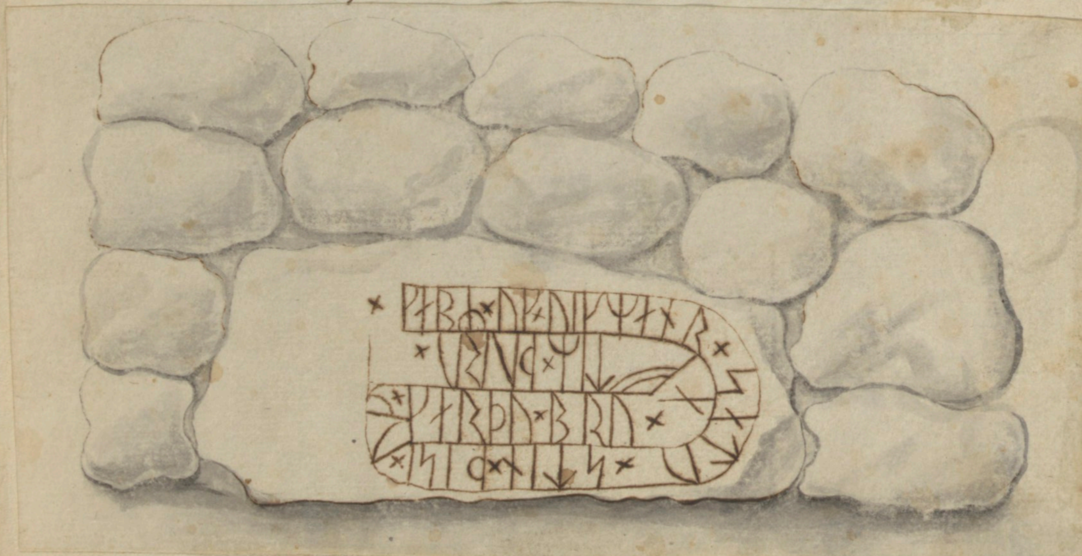
Åskaka.

Jerpåhs

Denna Runhäll finnes på Norrsidan nederst i Kiörckammaren.

i Järpås Kiörcka finnes deßa bägge wapnen på Alterklädet.

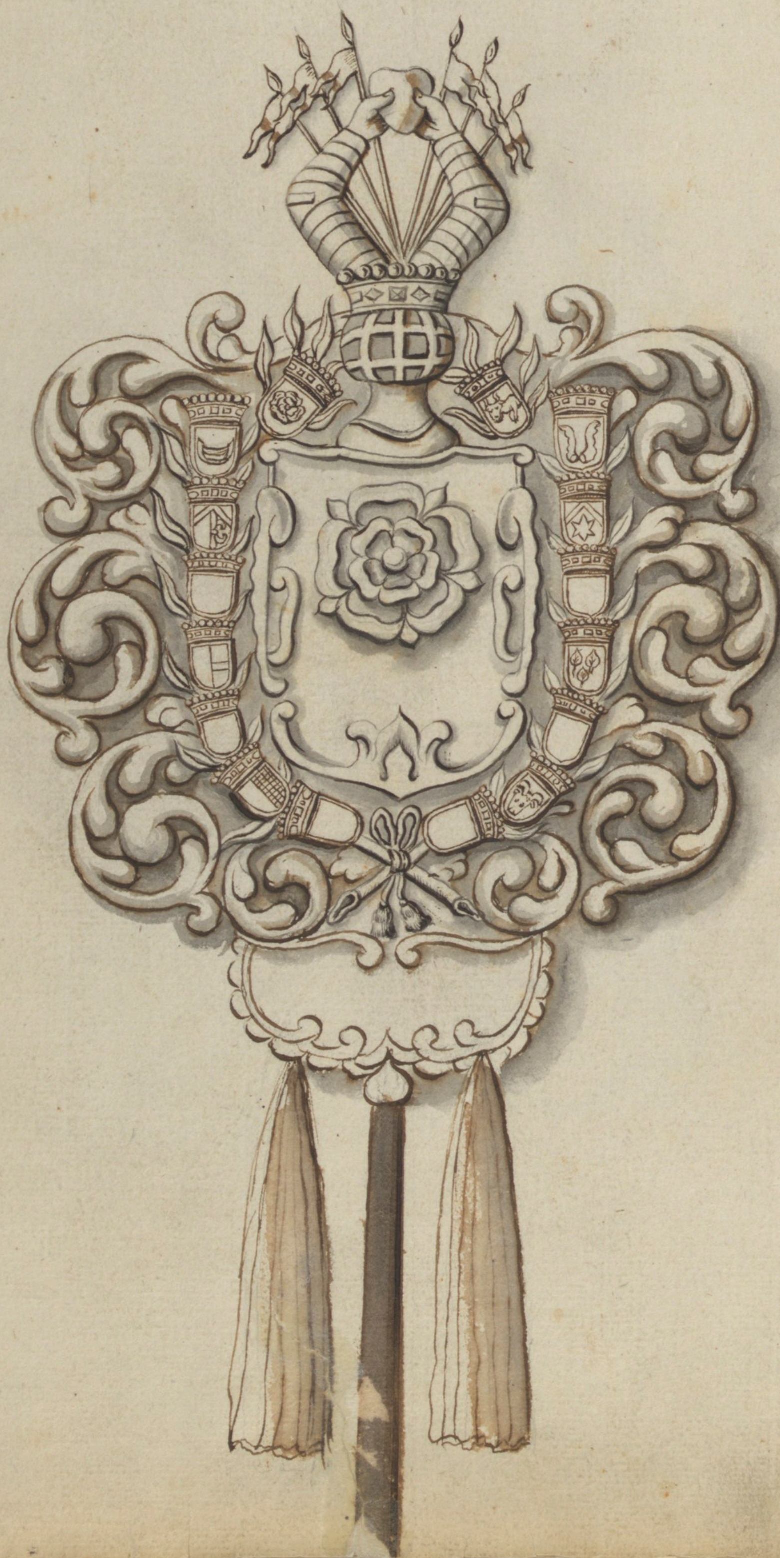
C O

F M

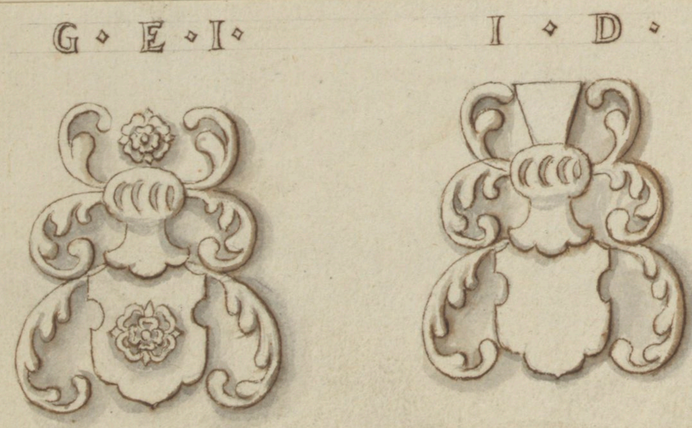
Dette store wapen finnes i Choret på Södra sidan om Alteret.

Desse wapner äre uthugne på graffstenar och finnes på kiörkegården i Jarnå på södra sidan om kiörkan.

Nammenstückh von vnd deßen Schwäger zu grabsteinen.

A · I · S ·

K · E · D ·

N · S · ME · D ·

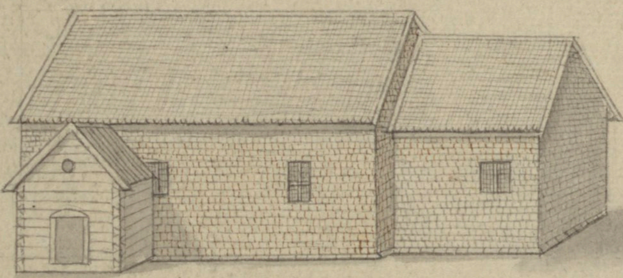

Norr.
Söder.
Wäster.
höjden 4. al.
Kinne Kulle
wägen, till Kiörckan

Yffweredh

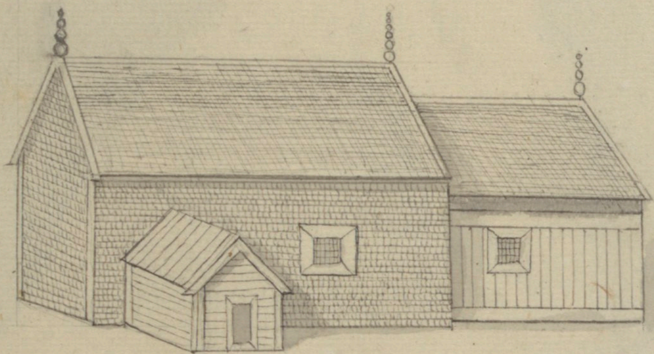
Höran.

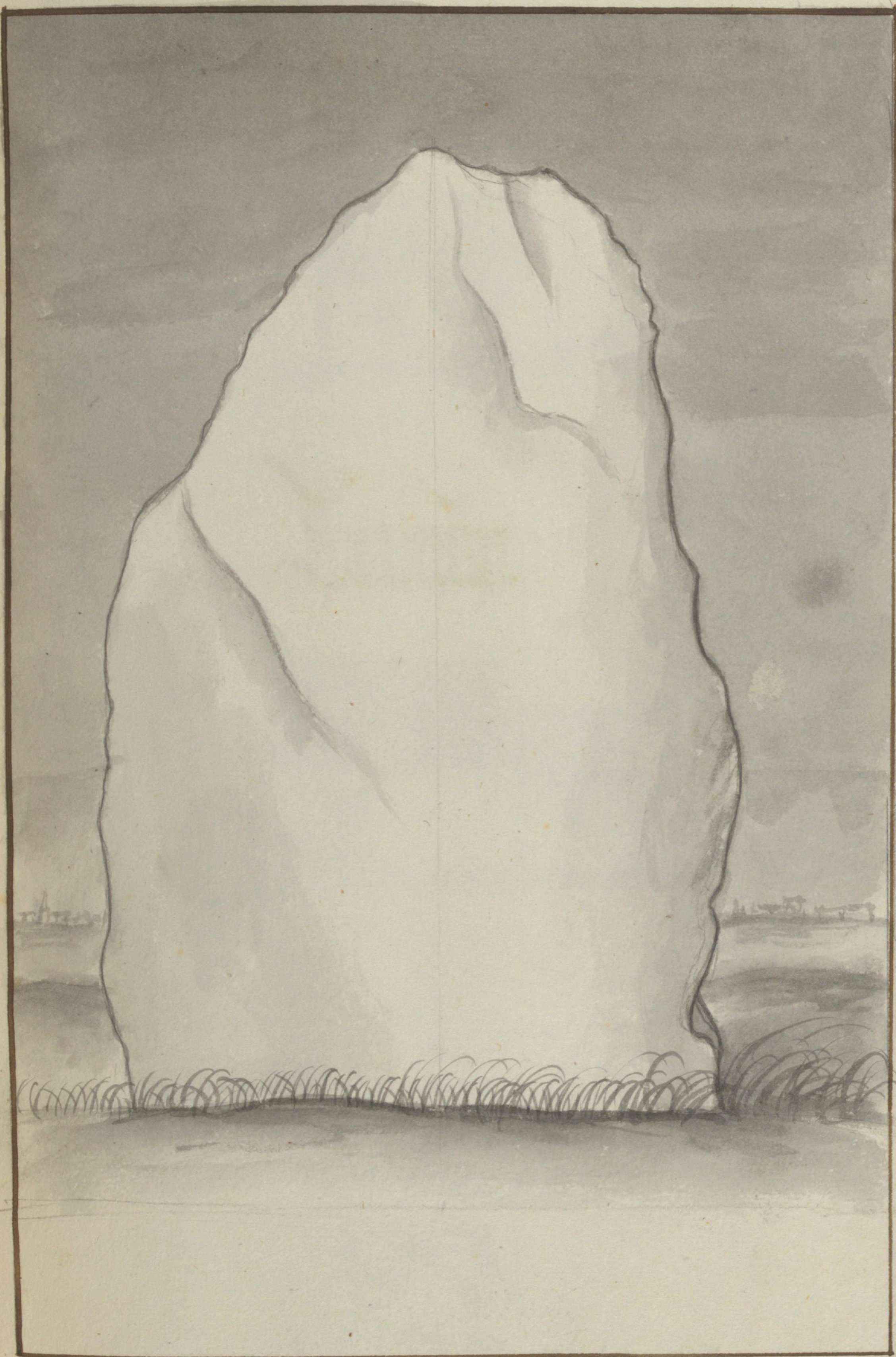

Heggestäde.

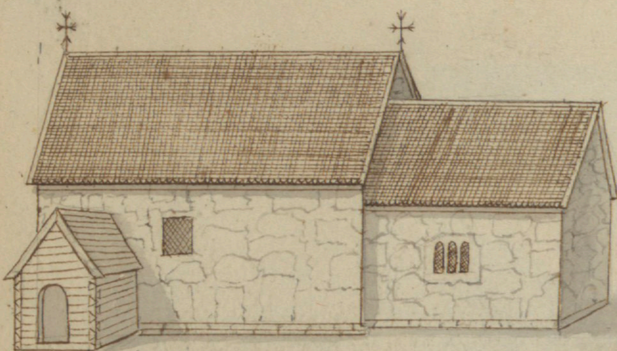
Släne.

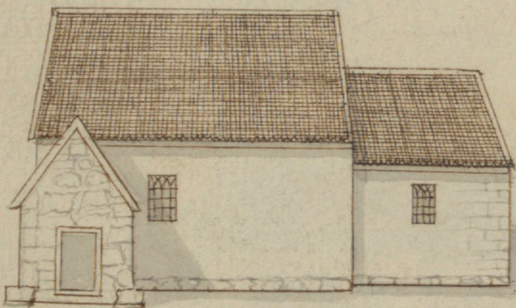

Norr om Harlösa Kiörcka på giärdet står denna Steen Rest.

Lådne.

Tranüm.

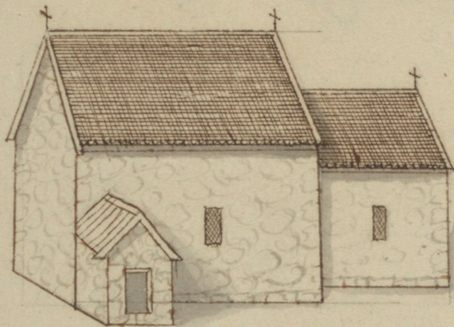
CHB· MEW·

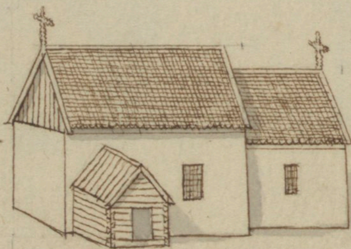
1662·

J Tranum Kiørcke paa Altertavlen findes disse tvende vaapner.

Laſkwa.

Redüm.

Desse tvenne vapner finnes på Messhaken i Redüms Kiörckia.

N. K.

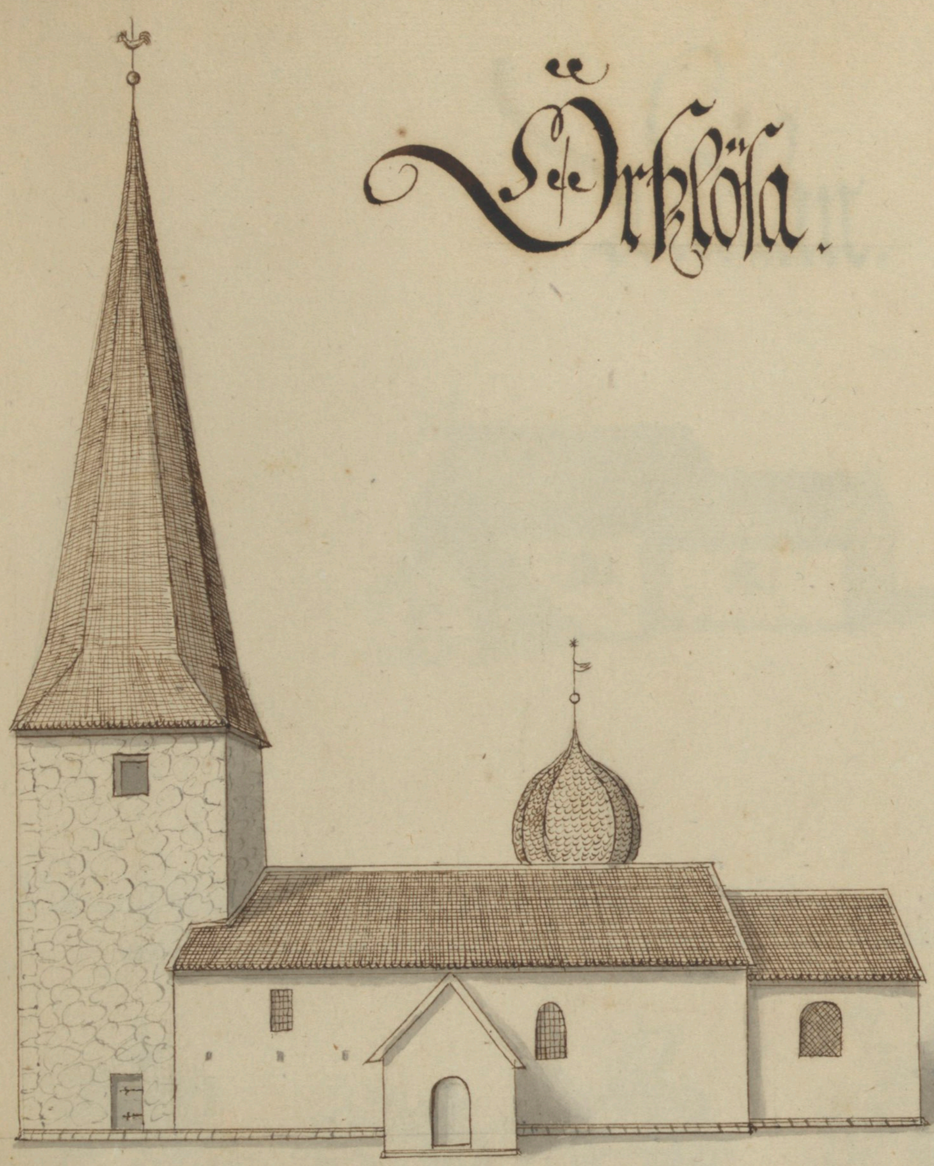
16

M. B.

46

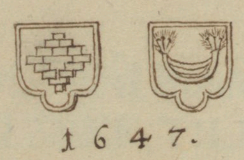
Örslösa.

Desse tvenne wapnen finnes i Kiörckan på en Völsk: Kanna, och på en förgylt Kalck.

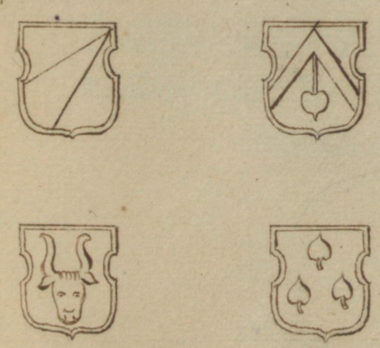

Desse tuå wapnen finnes på itt Altarkläde uthi purpurfärga dast.

1647.

På en sten i Kiörckan finnes desse fyra.

Desse begge på itt annat Altarkläde.

N K. B H.

16 16.

NR

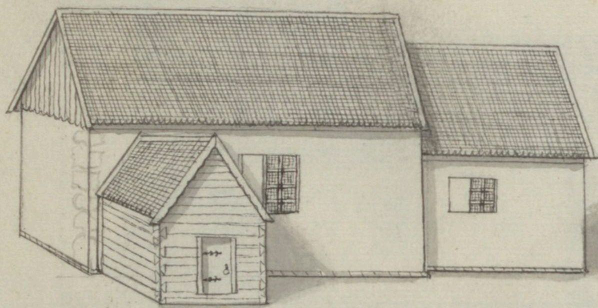
Detta finnes och på itt Altarkläde, myckit gammalt, alt öfwer stickat och sollerwärk därpå.

Wåhlan.

Mitt emot Predijkestolen widh Norre muren äre desse wapnen
på en grafsten öfwer Bilderna, hwilcke Wapnen medh skriften under.

HÅR WNDER HVILAS. THEN ÅDLE OCH WÅLBORNE.
IVNCKER BENGTH HARELSON SVENSKE. TILL
STORGÅRDEN. HVILKEN I HERRANOM AFSOMNADE
DEN 23 MAIJ 1646. SAMPT HANS ELSKELIGE HVS-
TRO FRW ELSA OLVFSDOTTER. HWILKEN I HER-
RANOM AFSOMNADE 16   DEN
GVDH GIFWE THEM EN FRÖGDEFVL VPSTÅNDELSE.
MEDH ALLOM CHRISTROGNOM.

Bilstadh.

Söne.

Rackeby.

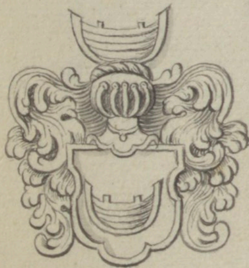
På Altare Klädet står desse twenne wapnen.

T. B. M. E. B.
1660.

Detta Herr Tord Bondes wapen finnes på en fahna i Choret, upsatt åhr A° 1641.

Bank i Kiörckan på Muren hänger dessa bägge wapnen, öfwer Bänckstolen.

Detta wapen finnes och i Choret vid Norra Hwalfstenet, såsom det här finnes uthan löst.

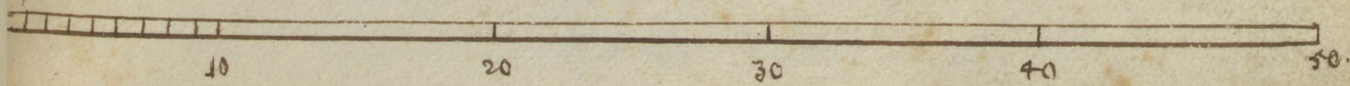

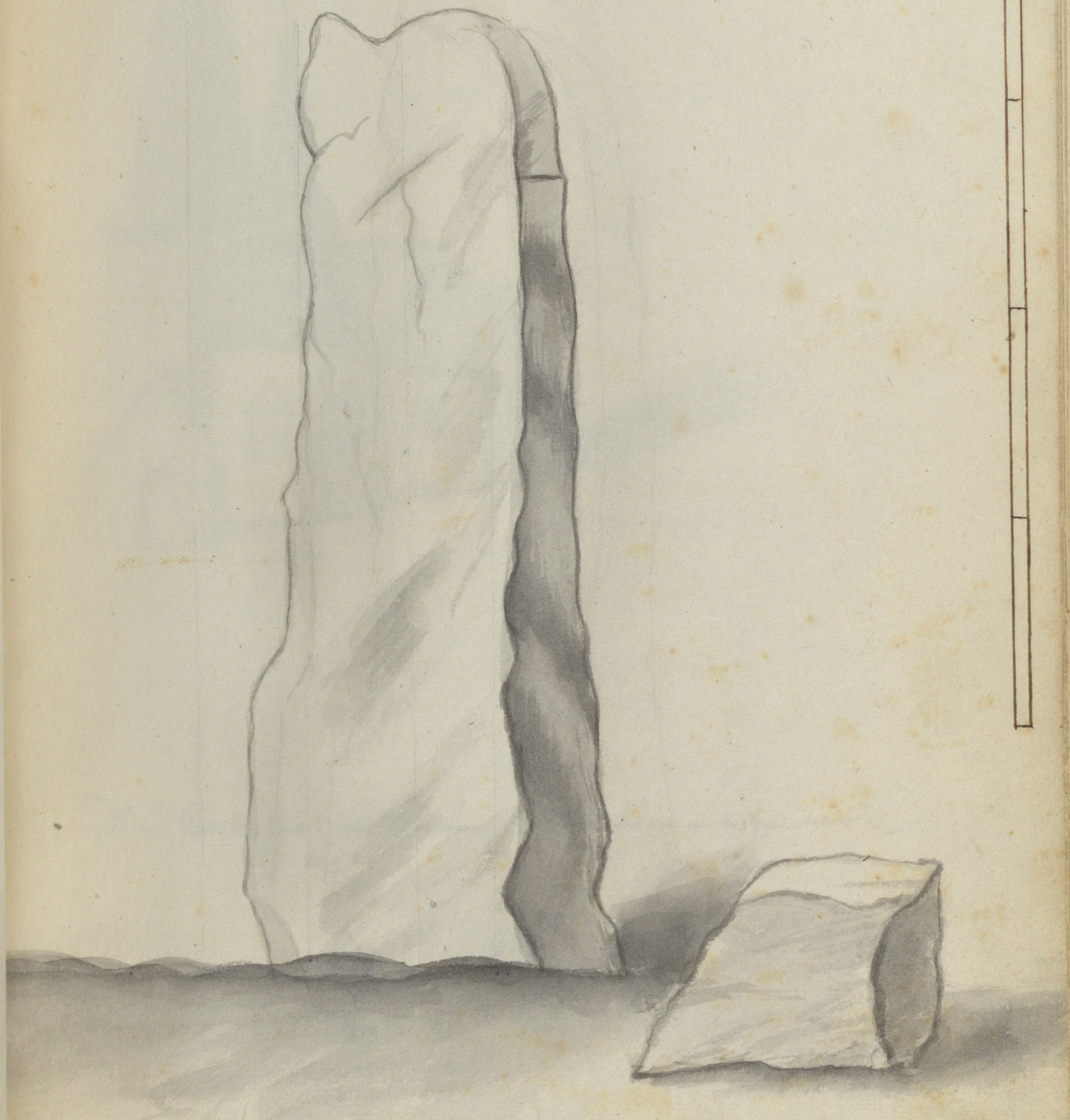
Skalunda.

J Skalune Bÿ står denna sten, och Högen derhos som här finnes affrÿtat.

Samma Steen i Walame Bÿ, efter den scala: som här hoos står afsatt.

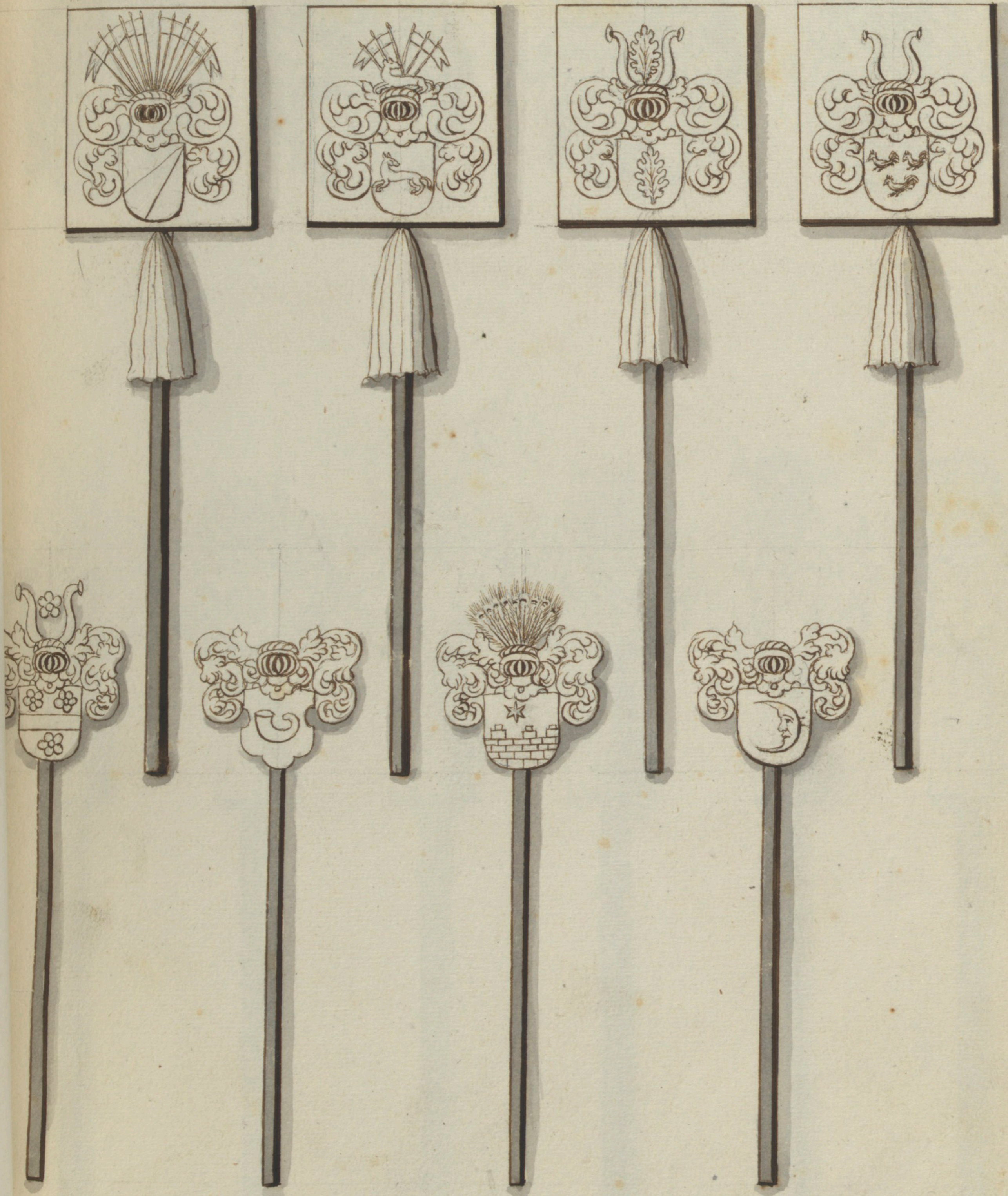
Zymmerbergh.

Zu en Kalck här i Kiörckan finnes Desse twenne wapner.

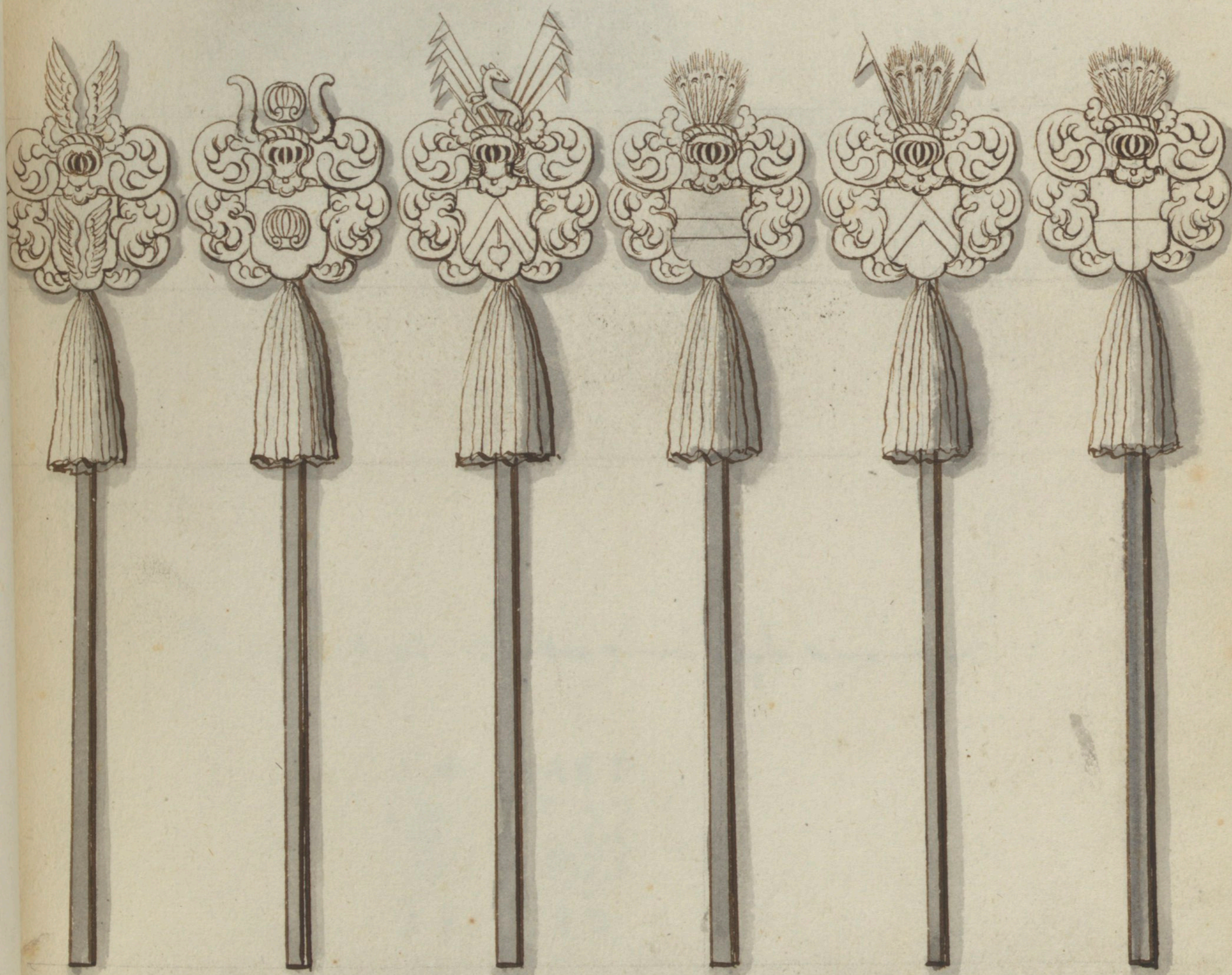

Deße Trauwer seined ö Kh. Lhurasthren wich Predykstolen zü Trüschilter.

Zu Naumen östern an Straß seind deße ihre wappen.

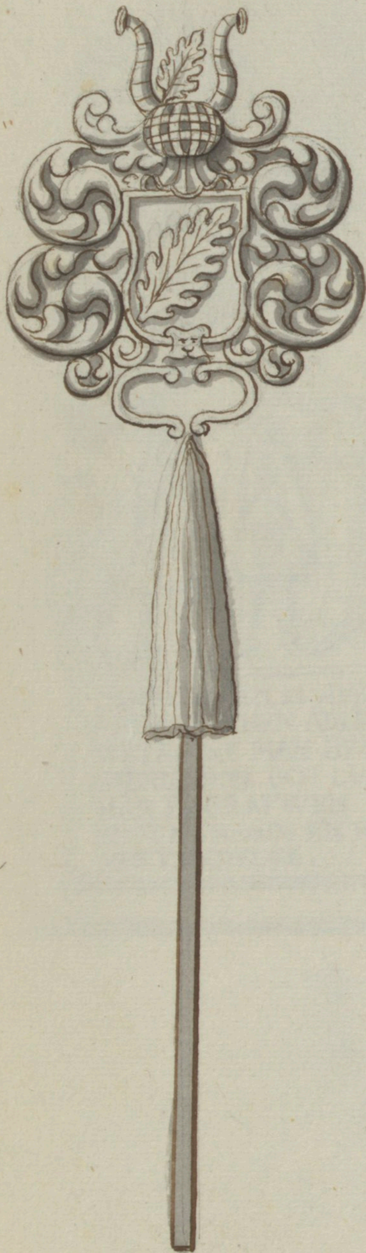
Ströö.

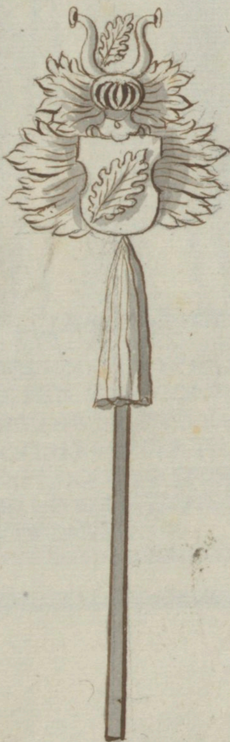

På en kalck här i kiörckan finnes desse wapner.

I A.	A C D.
	
16	32.

Deße trenne wapnen fans i Vrö Kiörckia hengiandes på Muren östan om graff. Det store helt aff träu skurit, de andra aff bleckiöf.

ROMA. 14. INGEN AF OS LEFWER SIGH SIELFWOM OCH INGEN DÖÖR
SIGH SIELFWOM. LEFWER WIJ SÅ LEFWE WIJ HERRANOM, DÖÖ WIJ
SÅ DÖÖ WIJ I HERRANOM, EHVADH WIJ LEFWE ELLER DÖÖ
SÅ HÖRE WIJ HERRANOM TILL.
ANNO 1591 TEN 12 APRIL AF
SOMNADE THEN ÄDLE OCH
WELBORNE MAN BENCHT
GABRIELSON. OCH LIGGER
HÄR BEGRAFWEN. GUDH
GIFWE HONOM EN SALIGH
VPSTÅNDELSE.
ANNO 1586 TEN 25 IVLIJ AFSOMNA
DE DEN ÄDLE OCH WÄLBORNE
FRW. FRW SEGRED SALIGE GREF
GÖSTAFSDOTTER TIL LINDHOLM
OCH LIGGER HÄR BEGRAFWEN GV
DH GIFWE HENNE EN SALIG
VPSTÅNDELSE.

Denna Sten står i Sterö Sokn, widh en bondegårdh benämbdh Strötorp, och i en backa när in till gården; här sägs att kiörckan har först begyntz att byggias widh denna Sten, men om nättrena har alt rifwitz neder igen det de hafwa byggt om Dagen. Sliest, hafwa folket som der bo, sedt lius brinna hwart åhr, widh denna Sten &c.

Bööklünda.

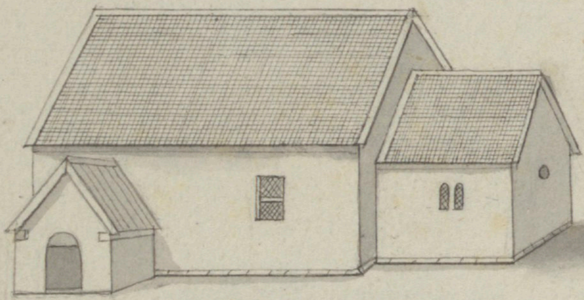

Denna Sten står i Kormuran
under widh jorden på westra
sijdan, eller gafwelen. S.

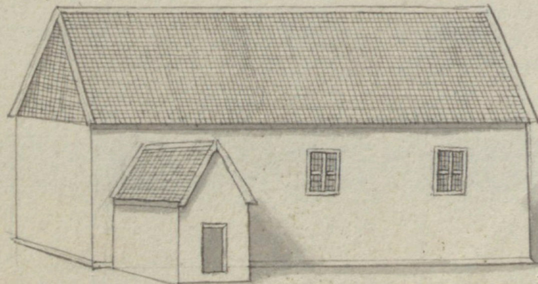
Särestadh

Häle.

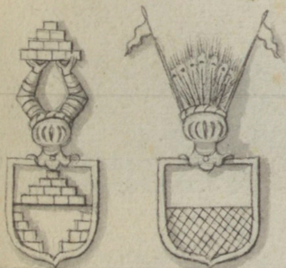
Tängh.

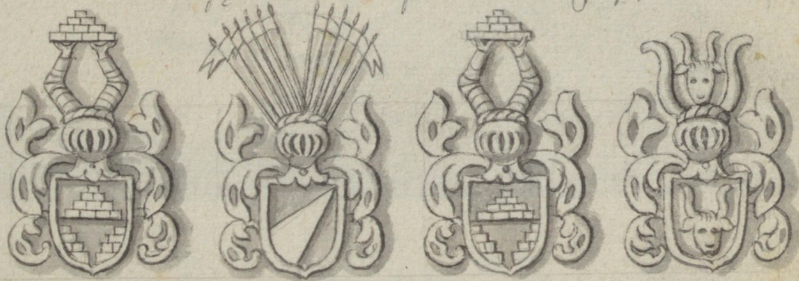
Tuhn.

J Kyrckian på een grafsteen finnes desse twenne wapnen

Desse fyra wapnen finnes på Kyrckiogården straxt wid Klockstapelen på en fyrakantig grafsteen.

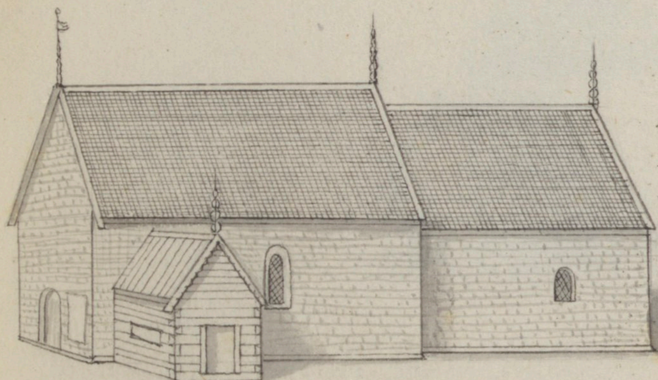
Desse wapnen och skrifft finnes på Stora Klockan: Stapeln hängar.

s Axel pose : ma ria : elsa welsh dotter :

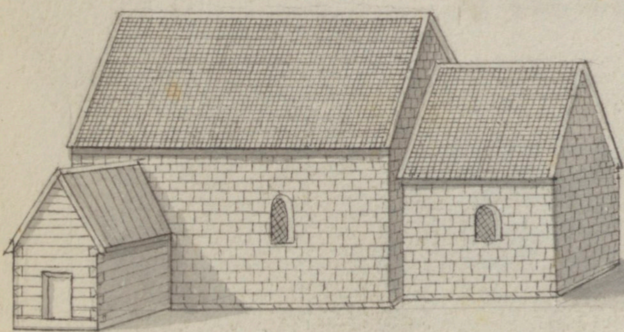

ähr Thors Stenwärt, en hög all öfwertäckt med steen, men östrest påå är gräft der steenen är bortfallen
ähr en fyrkant af steen, der en fast grundwal warit, hwilken som ännu synes af kalken.
Een källa kringlagdh medh gråsteen som finnes inom samma grundwal 3 alnar diup.
finnes en slätt medh en hop små backar och deromkring stängd medh gärdsgård.
ähr trenne små höger som synas mellan kyrckian och gärdsgården mitt emoot Prästegården.
synes gårdet af Prästegården som ligger Nordwest ifrån kyrckan; doch mehr i norder.
ähr en hög som är i sin widd 160 allnar, nembl: runt omkring, och höjden otta alnar.
Kyrckian är i sin längd 45 alnar, i bredden 12 alnar, byggd af tegelsten, kyrckian af gråsten
är en grop eller stort dyke som synes igenom kyrckogården tvärt östr. och löper sig till högen
högen der klockstapeln står ofwanpå är runt omkring 137 al:r och 6 al: högh; men för thet han warit
äher högar eller små ättebackar som synas längst bort emot öfwersta kyrckogården.
äro och små högar som synas somliga större, somliga mindre, tillhopa L. och M. 16. stycken

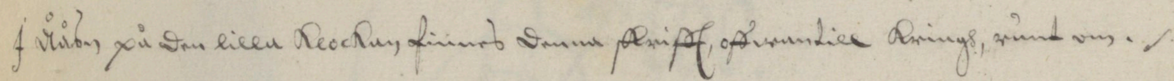
S. Frigel.

Kaarbÿ

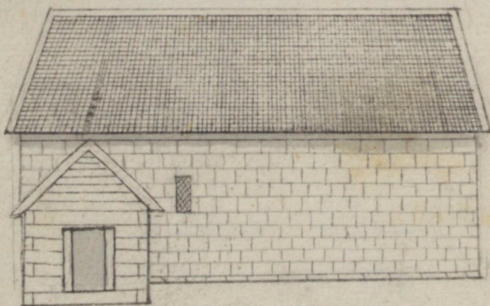
Åsen.

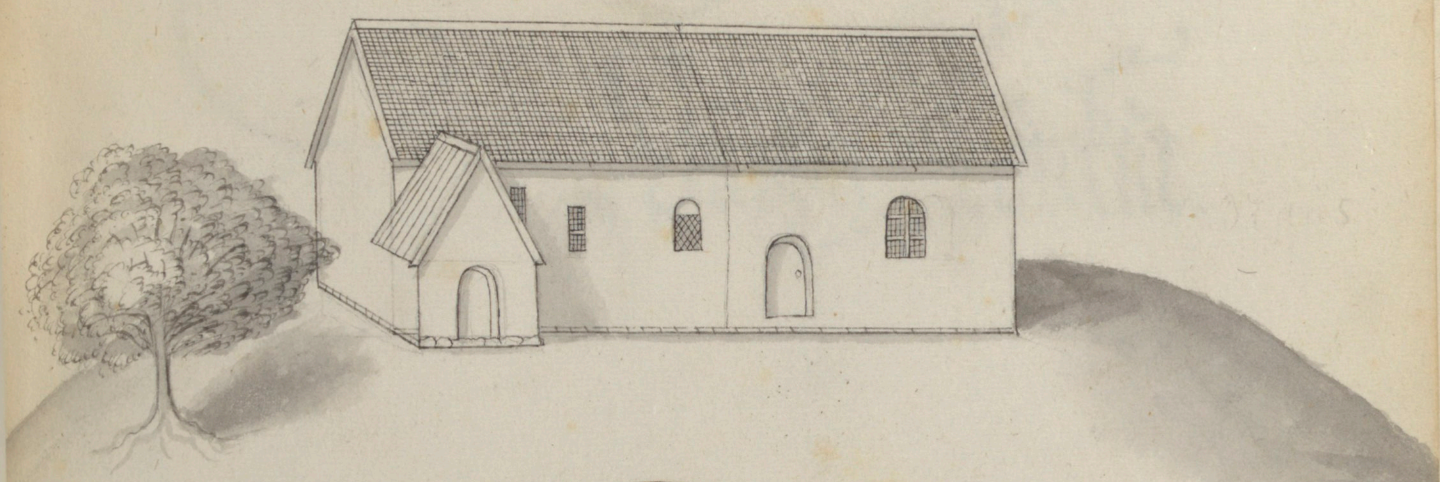
j Åhon på den lilla klockan finnes denna skrifft, ofwantill kringh, runt om. /

✠ AVE ✿ MARIA ✿ GRACIA ✿ PLENA ✿ DOMINUS ♔ …

Sahlen.

Nääs

Skoo

på Stenen öfwer fenstret finns desse wapen.

Här i Kiörckan hafwer funnits 6 stycken Krukor i sådan form som här synes ½ aln i Höyden, och i bredden, öfwer det widgste halfannat quarter, the i muren under taket inmurade tree på Södra sijdan och tree på Norra sijdan och hafwa stått ändatt, eller utwändes sig emott hwarandra; i Choret gentemot Altaret. och woro giorde aff leer och brände som andre Krukor, doch oglaserade, nu finns allenast en igen, de andre äre sönderslagne, och en aff de samma till ubn fördt.

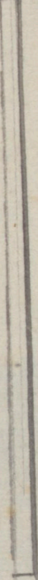
Dörby Kyrckia.

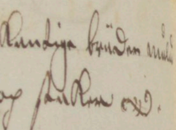

Fölliande finnes Löfwen på de 16 Ahner på fyrkantiga brädor målada medh sijne färgor, och medh underhengiande floor och snören etc.

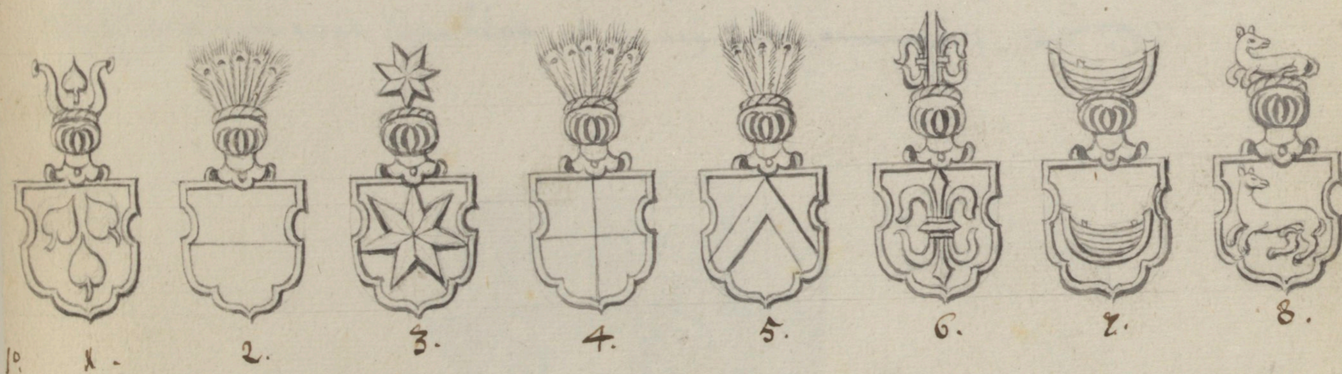

FÄDERNE.

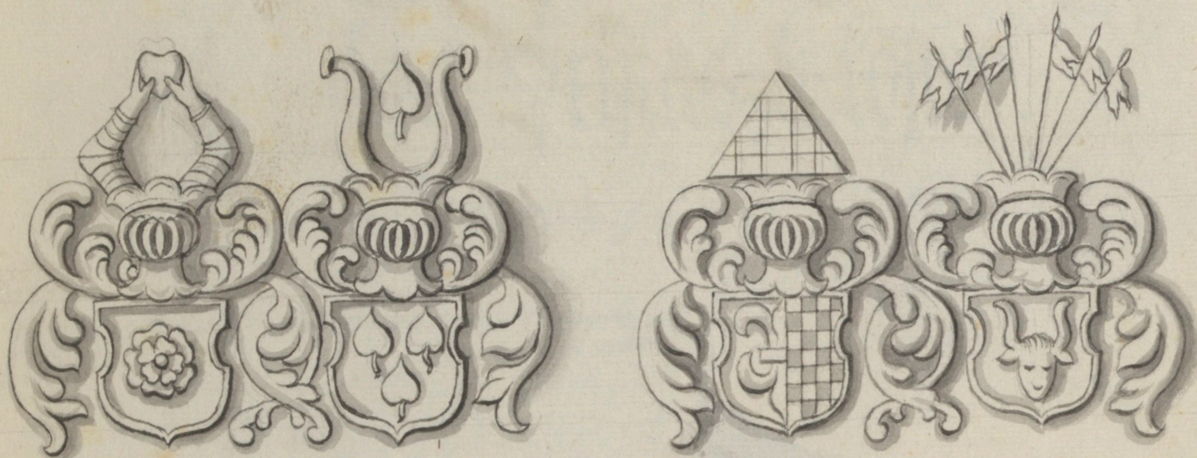

MÖDERNE.

I Husbij Kiörckia fram i Chort, öfwer Sacerstijan på muren hänger desse 16 Ahnar alla i rädh, fädernet på högra sijdan och Mödernet på wänstra och midt under banneret mitt [illegible] nembligh Rosewapnet som [illegible] för Ahnarna rijdat ähr, och skiönt wara något grumbler och enfaldiga giorde. på en Sten i Chorett finns och desse twå främsta wapnen nembl: No 1 på fädernet, och No 1 på Mödernet och twenne andra wapnen, som finnas på näste efterföljande bladh afrijtade.

Desse wapner finnes på Grafsteenen som ligger straxt hoos Altaret.

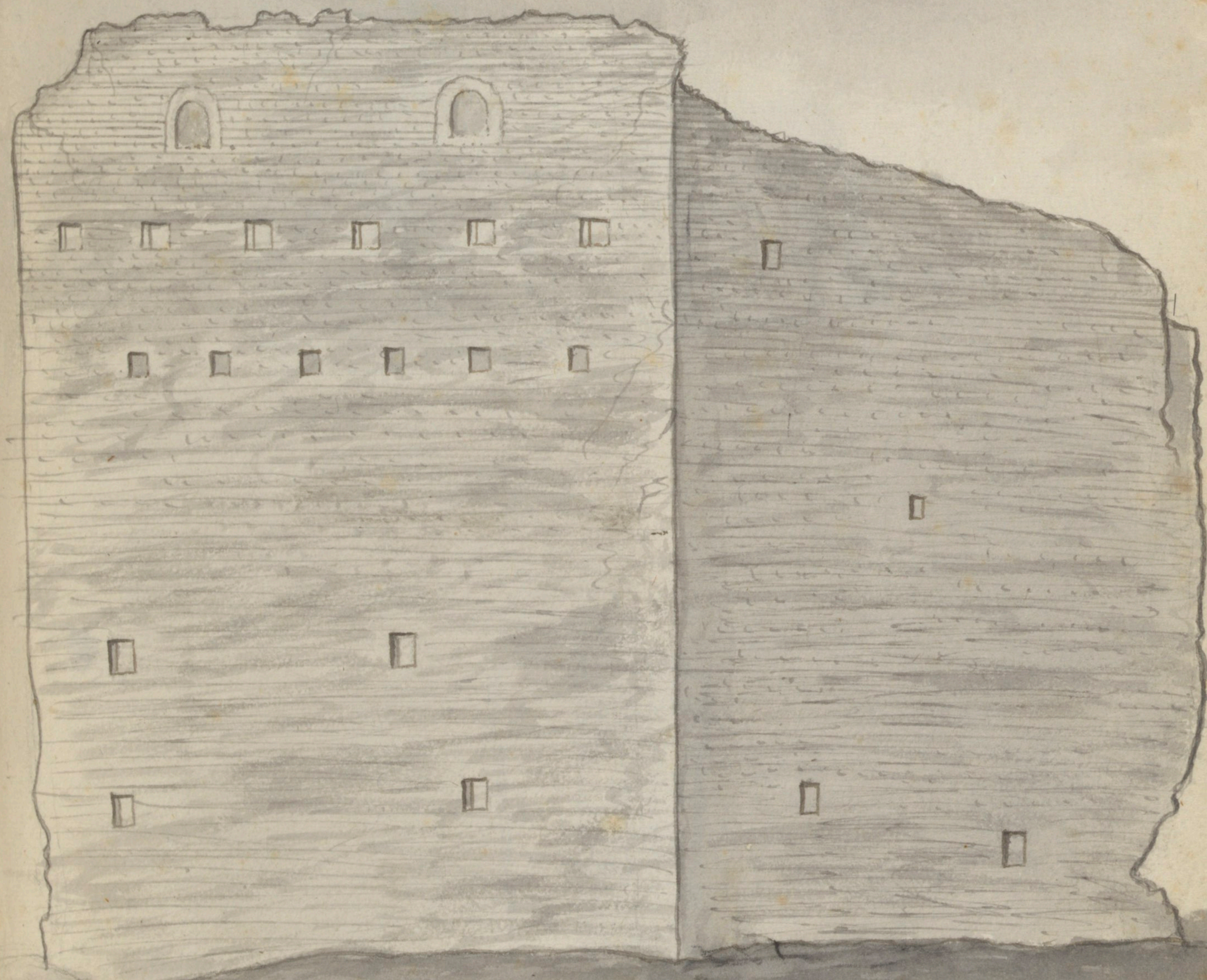

Detta wapn finnes och i Nubbij Kyrckia, på en gammal Brädeschilt, medh Skiöll Wäsk:r och färgor wäl Skarbetatt, och är myckitt gammalt ;

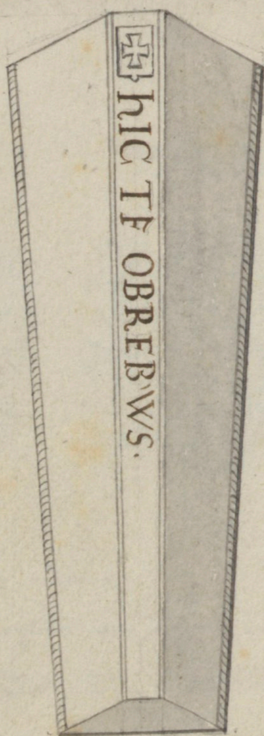
~~S: Britas Clöster.~~

S. Biskops huset i Husaby

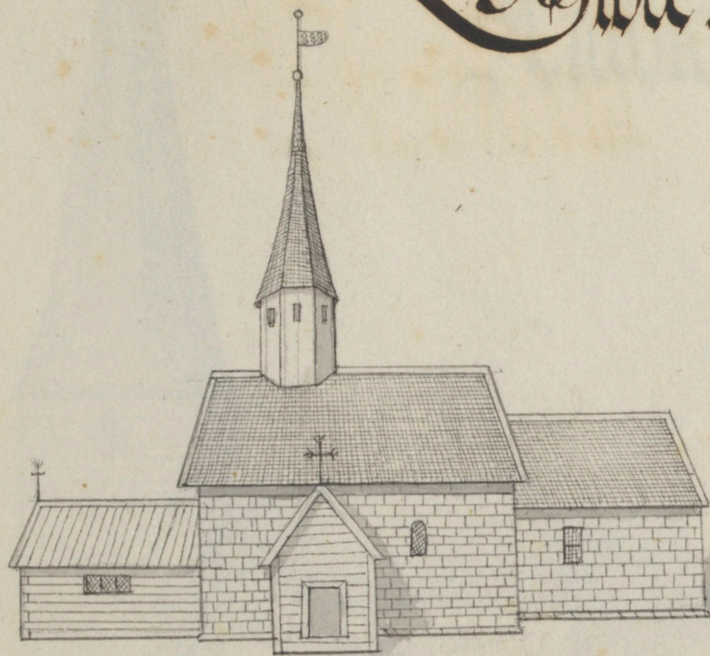
Zielstwom.

Denna sten ligger widh wapnhuset, uthe på kiörkegården, som sijdh annan noterat widh kiörckian

Owa.

Desze waapene ære huggen paa en sten og ligger paa Kiörckegaarden östh: Wåpenhuus.

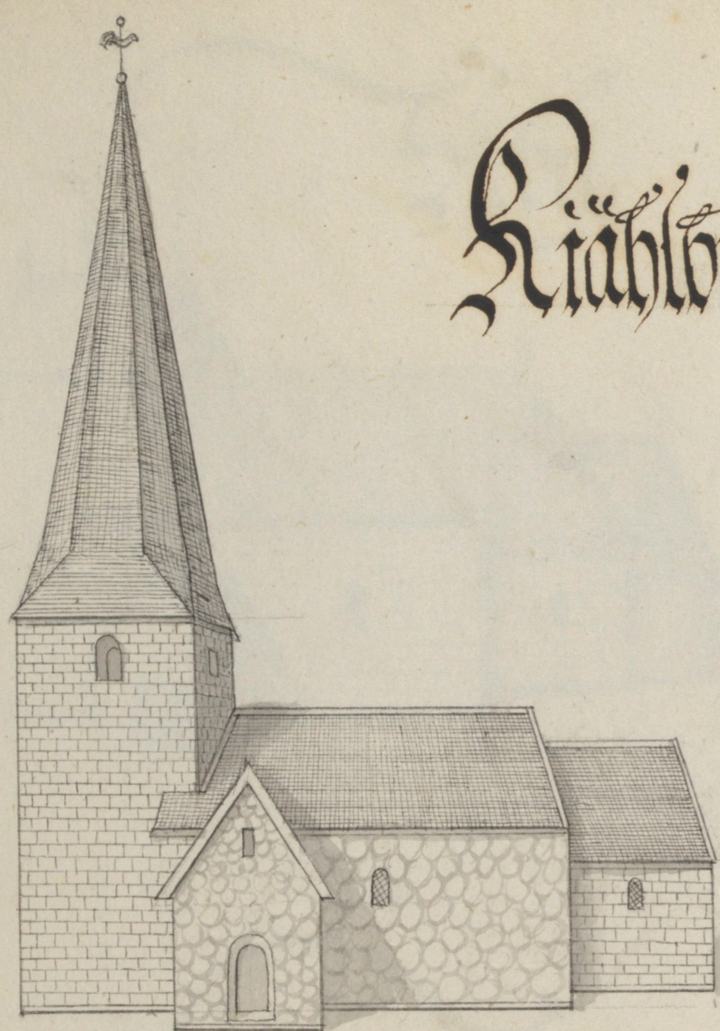
T. S. M. N. D.

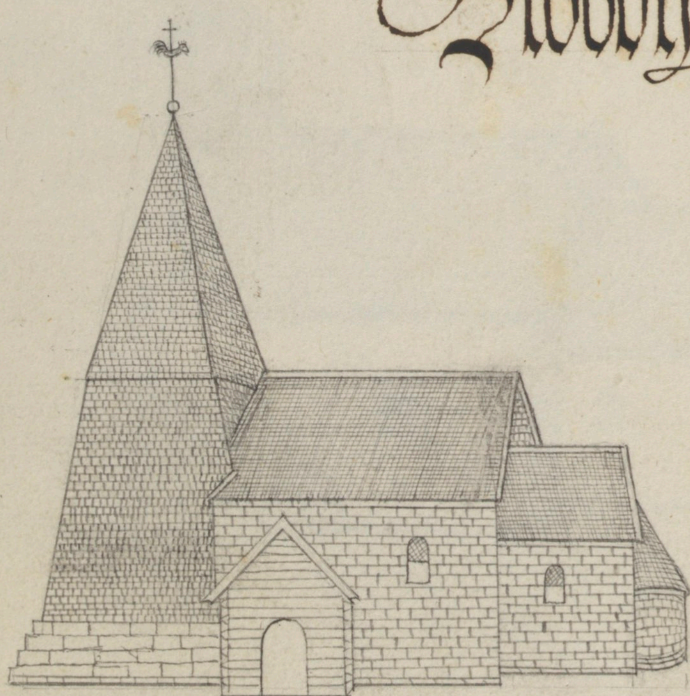

Denne
Karsten Nielson Skaeghauske war slagen i Stongsbroe Slaget
Anno 1598. Den 27. Septembr:

Kiähloÿ.

Broobÿ.

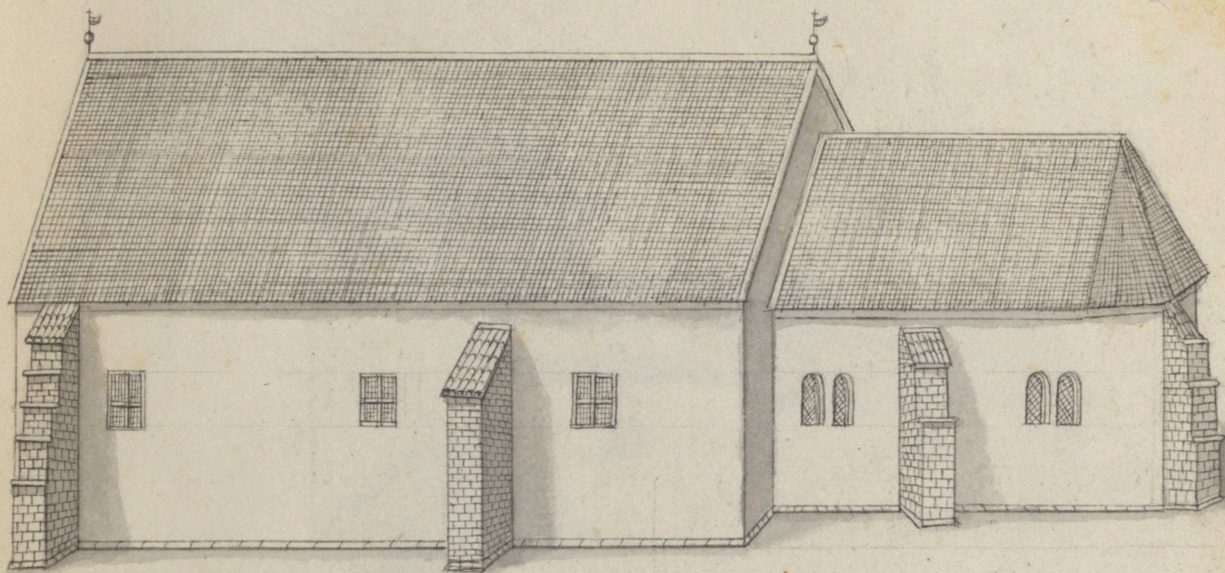
Skeby.

Hangelösa.

Lidekiöpings Stads Kyrkia

Desse wapen finnes i Lidköpings Kyrckia på en wacker graf vthuggen i Steen.
och äre desse öfwerest på Norre sydan öfwer Lykstenen.

Desse finnes på wester sydan öfwer grafstenen.

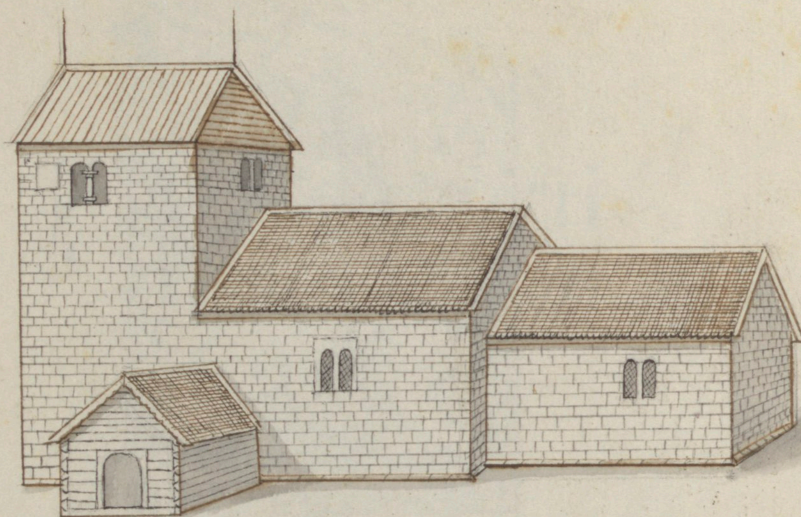

Desse äre på Öster sydan, och öfwer grafstenen.

HÄR HVILA WÅLBOHRNE ÅKE HANSON SOOP TIL HVLTETORP OCH HAMMAR SOM
WAR PÅ SIT ÅLDERS ÅHR NÄR HAN I HERRANOM AFSOMNADE THEN OCH
HANS K. HVSTRW WÄLB: FRV ANNA SVAAN IBID: SOM PÅ SIT 64 ÅLDERS ÅHR I CHRISTO
HÄDÄN SKILDES THEN 14 OCTOB: 1638 SAMPT THERAS SON WÄLB: ARWEDH SOOP IBID:
SOM PÅ SIT 16 ÅLDERS ÅHR CHRISTELIGEN AFLEDH TEN 20 AVGVSTI 1634.
GVDH FÖRLÄNE THEM EN ÅHREFVLL WPSTÅNDELSE AMEN.

Tässware.

Linderstwa

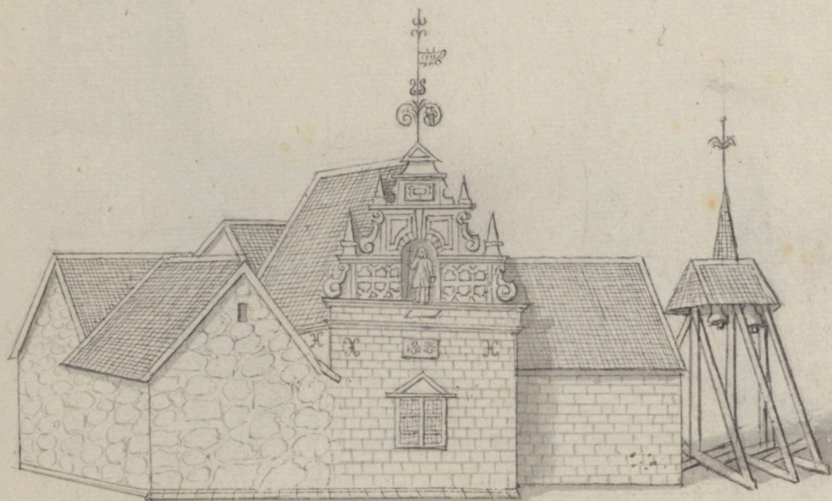
Detta stycke finnes afgjutit på Lindarstena Kyrcka lijka stort som afritningen, Munckabokstäfwerna finnes och myckit på de gula sedlar, men så orangegula att man dem intet läsa kan, såsom här på afritningen finnes.

Haßlösa.

Härentheedh.

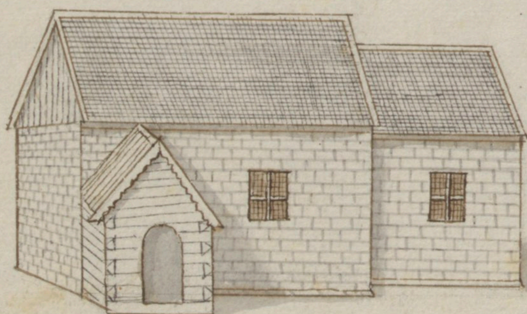
Desse Runer wapnen finnes Skurne på en Sten som äre
inmurat öfwere fänstren på Sacristian, som där och Afco:
terat är.

Hoftby.

Skofteby.

4

149.

W=Gothica

pro memoria

6 " Hällaud ää; otterstadh; Hornätt

5 " Hunneberg; Sträö; giöslunda,

4 " Karleby; Skalunda;

1 " Råda; målby; åsaka,

3 ' örslösa; wästan; gilstadh; ~~lafra~~ Tune

2 " Järpåsl; Strörnd; Tuan; Häggestadh; ~~öfre~~ vedum

" Tådene hoven; lekersberg giäld

" ~~[illegible]~~ Tådhur; Frannind; lafra; Ledum,

åsheradt

7 " Hornstadh; Sköfde; Tanysh; ute; Longedänt; Fladrhög

8 " Kyrk; Foirll, Larby;

9 " åsaka; Hasslen, Näs, flod,

Kinneheradt

10 Husaby; Skälfvum, ova,

11 " Kiälby, booby, Skeby, Hellekista,

12 ~~[illegible]~~ Lidköping, Sunnan, Linnakulla, Kelösta

13 Härnstadh; Sköfde, Skotteby

Råda Bälde består af 3 kyrkior, Råda Åsaka, Målby. Råda är en tornkyrkia, af kalksten uprest och tillökning öster med Rundning vid altaret och stenstorn vester på, med [illegible]. Altartaflan är efter gamla maneret med uthuggne beläter väl giorde. Mitt uti är Christi upståndelses historie. Nere i gångtaflan, ~~Christi födelse~~ descentio Christi ad inferos, hvarest han förlossar och uphäfver utur helwetes kistor dhe dhe under fångne äro. Dher under är Christi uppenbarelse för lärjungarne till Emaus, bredvid: ofvan i [illegible] Christi uppenbarelse för Maria i örtegården. under för Thoma i alla lärjungarnes närwarelse då han nedföll och badh min herre och min gudh! Ofwan på taflan står ave maria gratia plena, dominus tecum, benedicta tu. reliquia collapsa aetastate.

altarstänken äro nedersta af hwitt lärfft med ~~[illegible]~~ fondbrust ^med bootstafwer E.B.^ samt, rödt eller blått vapnet på fogre, blått vapnet å vester med bootstafwer B.T. antipendium hwitgult damast

~~[illegible]~~ öfwer altaret står S. Mariæ beläte med vapnet [drawing] [drawing: gult. blott.] under på foten. Detta vapnet är [illegible] högre belönt vapnet, som lyder är MCD.......

Kyrkian är Sochnekyrkian, hwar hin kyrkian
kropp dilat till kyrkigarden alt om kring
och med stoora steenwär kring satt.
Thet finnes wester om kyrkian en ~~[illegible]~~ resar [illegible] [illegible]
~~[illegible]~~ Lunde reeste, och wore at the tanne lunde
Slott, är ett Nääs af Vaden strax her utslöper
i Nästan, högt å alla sidor, thet skolde lagz hafwa
warit ett Slott, hwars inga minne, men en lyte graff
~~[illegible]~~ åt fasta landet igenom funnit.
Inuti om kyrkian finnes inga altertaflor i
hwarddorum halle, och seda ingen i quadrant halle
uthen upstegens

[illegible]

Klocker äro thr tre. Den största ~~[illegible]~~
har sådan inscription.
Anno Dni MDXXXII formata sum per Alvarum mei fusorem
regente Dno Olavo Benedicti huius plebis Curato in profesto
beatae catharinae virginis Jhesus. 9 quarter widh. 5 lisp. till ofwan ifrån brädden
Den mindre sådan. Anno [8] MDXXX [9] III [10] in [11] vigilia [12] Johannis
Baptistae Laudo Deum verum [a] populum [4] cito, [5] convoco [6] clerum [7]
af 3 lisp. ifrån brädde till ofwan

Runstenar finnes thet allmenn en i wester
någonstädes sidan her stoller.
~~[illegible]~~ Thet minnes och talat ahro vidster.

Då dygder gaudt - vrst. hunder
Här under ligger begrafwen ärligh och
gudfruchtig man her Peder Petri fordom
kyrkioherde i thenna loflige församblingen
Skåda hwilken har 44 tient hafwer och
afsomnade i herranom then 9
julij anno 1652 item hans
kiera hustru gudfruchtig och dygde-
samma matrona Karin Anders dotter
och afsomnade then anno
g. g. t. e. g. u.

Torr Olsons Oldebergs fru och Kunkhusen
Anno 1632 then 23 julij afsomnade
salig i herranom Måns Bryge hos till
Kangeltorp fordom h. g. n. befallningsman
och ståthållare på Lärdiö och öfwer ofst
låns, hwilkens siäl wi allesamans skada
the andlige. ~~Salomo ...~~ - - - etc

Åsala

Åsala är en kullkyrkia ~~wandeles~~ förr,
gammal genom målning, en liten altartafla
nyligen gement målat, wackerskuren, af Erik Rutbing
och [vapensköld] gifven. Kyrkian bredt; Roo mattig
liten, Kyrkian är ~~högt~~ belägen på
en Backe

Byar Åsala 7 hela hemman, ... i ... by
Tällelösa 1 gård Rusthållshemman,
Hollega ½ hemman. Westorp 2 gårdar.
Zuaum 3½ gård.

Järpås församling består af 4 kyrkior
Järpås, Häggerstä, Ufer, Sörn.

Järpås är en temmelig stoor Stenkyrkia afhuggen
sten, men tornet af gråsten och träa ~~tan~~ spitz på.
hamdelen af kyrkian är nitt hwälfd, baldels har litt gamla
hwalf med gemen
På altaret finns ett grönt förhänge med gammal målning
oxe napnet och en lillia . oxen half och röd;
hwitt fält, lilliam gult i blått fält. mitt
ofwer står C. O.
Här ligga ... och några af Rosarne begrafna.
G.E.S. E.T.M.
Den ädle och welborne H. Erik Gustafsson Roos till
Kårrgården och Målånga 1670.
Ett stort ... baner
Den ädle och welborne herr H. Erik Gustafsson
Roos till Lorpegården och Målånga, afsomnade uppå
Korpgården d. 6 junij 1670. B. T. S. M. A. C. E. Fr. U.

En annan Steen
Anno 1606 then 18 januarij affsompnade
ädle och welbördig Nils Stiick, och ligger
här begrafwen i herranom christo.

Ofwen på steen wapnet
N.S. M.E.D.
Stiigewapnet En Roos

Ett wapnet på steenen en oxe öfwer baalderel under ... till höger. Sijdan wapnet en Roos. A.S. K.E.O.

Sudwest på kyrkiegården. 5 lijkstenar å rad. Then sudersta med ...
2 Här under ligger begrafwen then ädle och wälbördige Anders Jenson till Brynne huilken affsompnade ~~then~~ i herranom then 10 martij åhr 1598, Gud förl. h. e. s.
3 Anno 1587 then 8 Maij affsompnade then edle och welborne man salig Gustaf Erikson G.S. nådelig ..., wapnet en Roos med bookstafwer G.E. huilket wapn öfwer hölt I.I.D..
4. Här under ligger begrafwen then ädle och welbördige Jöns Larson till Larpagården som affsompnade åhr 1609. wapnet ofwan 3 hiertan med 3 blåder ofwen på hielmen ... inunder 1.2.S. ofwen på hielm är en uppståndande half oxe.
5. Här under hwilar lijk then ädle och welborne fr. Erik Gjöstafson Ra... huilken i herranom affsompnade anno 160... dess, samt hans käraste hu... then ädle och welborne fru Anna Hård huilken saltmodeligen affsompnade Anno 1660, then 27 dec. G.F.D, M.A, C.S.L, ... wapnet en Roos, huilket ... E.G.S.R: A.K.D.H. ...

Ufwee åhr en lyten träkyrkia, gemeent målat. ~~med~~ ligger strax wid Brogården, hwarest en broo är öfwer Eida emellan Skarabohärdt och Dalland. En Rune-steen finns wid Brogården liggiandes wid wägen med denna inscription

Hären är en lyten träkyrkia skänt öfwer på, ther begrafwes intet folk, ther en ~~lyten~~ ... klocka ståndgård hin kyrkiegården. ligger hielt, ther steen ... ath Skarabohärdt öfwer åån, och ath Fårgård hin hi.

Anno 1597, then 28 augusti affsompnade sal. h. Bengt pastor i Frygård och ligger här. Gud ... hans siäl etc. B.S.S.

Häggeslöö åhr en gammal Steenkyrkia, af Kalgesteen i ... hwitkyrkia of ... ~~byen~~ allena en by Häggeslöö benämnd, 8½ gård ligger glest rundt om kring kyrkian af desse gårdar ~~...~~ åhr ett säteri benämnd Stiigården hwilken en ... bondegård, 3 Berggården säteri, Skattgård Broogården, Hålan ½ Öster gården, Abramsgård, Kaabarlen Hinnebstorp säteri. på denna kyrkiegård finnes

Anno 1616 then 6 octob affsompnade . 6. ...

brugh ~~[illegible] nyss uthi är [illegible]~~ fohlet
är ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] fohl och till herbergerande ~~[illegible]~~ owilligh.
~~[illegible] folck, och den af them~~ altidhs olydhe mot the andre i ~~[illegible]~~ nyss förhandlingen
kyrkian är uthi [illegible] men flaat med bradh
lagd, kyrkiegårdh är med gemene [illegible] balkar
upsatt.

Det sägs att i [illegible] dal hafwer folcket [illegible]
och hafft sin gudstienst inne kyrkian the [illegible].

Slöne är annexa till [illegible] gäll,
allena belägen i [illegible] af den församling.
och en [illegible] uthan till [illegible], Monumenta
finnes ther inga.
~~[illegible]~~gård är thet en ~~[illegible]~~ i [illegible], ~~[illegible]~~ halfgård [illegible].
[illegible] bonds ~~[illegible]~~ arfwingar. 1 [illegible] och 6 gårdar i samma by men är uthi ther i [illegible].
En Runesten finns uthi ~~[illegible]~~ det östre[illegible] kyrkiegårds [illegible] som
är tagen af ett stort sten [illegible] öfwer
~~för~~ i grundt, öster och [illegible], marckt grundt ~~[illegible] är [illegible]~~:
~~[illegible] grundt~~

ᚱᛅᚾᚢᛁᚴ· ᚴᛅᚱᚦᛁ· ᚴᚢᛒᛚ· ᚦᛅᛋᛁ· ᛅᚠᛏᛁᚱ
ᛋᚢᛁᚾᚢᚴ ᛒᚢᚾᛏᛅ ᛋᛁᚼ descripsit Joh. Hadorphius 9 octob 1669
~~[illegible]~~ [illegible] liggia [illegible] och [illegible] kyrkian.
[illegible] [illegible] [illegible] och [illegible] och kyrkian
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], norderst ~~of~~ norr och öster [illegible]
skogh.

11 gårdar höra till Läckö slott.

Tagn är en stenkyrkia, på ny utbygd, utan torn, med
bräder täckt, och nyligen reparerat förmedelst
H. Högwälb. Excell. R. Cantzlerens och till
gifwen hielp.

Monumenta äfwa ther aldren en ~~del af en~~ förnött Engelsten å hvilken
någon Runska har warit skrifwen, hwilka aldeles afnött.

Thet öfrige är ~~under~~ ett förnött ställe mären.

Byar äfwa ther twenne, Tagns byen och Hällirsten.

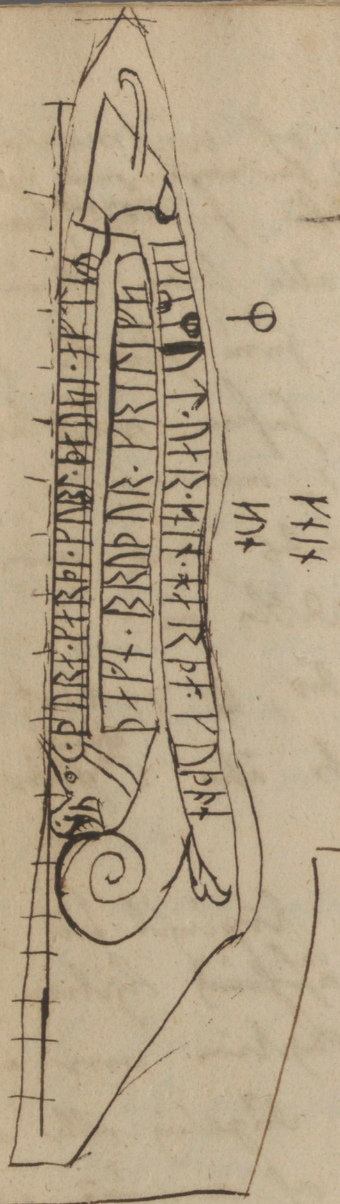
Tagns by har fem gårdar och 1 sambolle, Hällirsten samaledes 5¼ gårdar,
flere finnes ther icke, 7 af dessa höra till slottet.
Öfwer om ~~by~~ kyrkian är lijkwäll
till ålderdom, och stora gråstenar upreste. Har wida utsickt
på alla sijdor doch är något skogut rundt om.

i kyrkian framm i Sångchoret

Här under hwilar 6. Her Gunne fordom pastor
och kyrkioherde i Åsen hwilken afsomnande
then 13 aprilis anno 1606

Åsen kyrkiobyn 3½ gårdar, Dabbegårdens skatte, Torstens gård till kyrigårds
Lillegårds helst, ½ gård lille gårds till slottet.
Kalstorp 1 heman helst hafwer, Rampen, ligger mot
lius bl. hallat af stuting. Ölöir 4½ gårdar
förmedlade, efter lius bl. rykt lasimmer af
ågrene. Tannaby 8½ gård under kyrkian af
hwilka 1¼ är helst.
En stor klörka äsp i åsen, nästan de största
i detta landet.

Tuna kyrka består af 3 byalior.
Tuna, Fågel och Lareby.
Tuna är en wälbygd stenkyrkia hwälfd,
har fordom på det stället warit en fästning
ther kyrkian står hwar murgrunder af kulera
medh en ring löpande i quadrat grafwer om
utsyyse, och hafwer warit en fast skål
Strax widh kyrkiogårds är nästa norr en stor
ättehöjd, sammalunda under på kyrkiogårdens hwarast
klockstapulen nu står. Söder uthom kyrkiogårds
äro mange ättebacker på en lyten åss, stem
bud näst, Tuna har warit en notabel ätte af
begrafningar och så wäl som befästing, och kan icke

Linin

Memoria Sacrum

Påse vapnet. N.P.   Kagge vapnet A K

Påse vapnet A.P.   Hards ~~vapnet med~~ oxe ~~hufvud vapnet~~ A.H.

Then ädle och welborne Nils Påse till Gamlatorp affsomnade Anno 1603 och hans hustru then edle och welborne fru Anna Matz dotter Kagge affsomnade anno 1575

Then edle och welborne Axel Påse till Säby affsomnade anno 1633 och hans hustru th. edle och welb. fru Anna Lars dotter Hard affsomnade anno 1601.

Jåhwadt är dhet att observera huru många ämnesstaij, att the hafwa ingen äng behållit, utan begge gärdar, och i gärdan är them äng det åkret som det är i bruk, och när thet under i träde, är det byarnas Mulebete,

2. Åkerbruket anbelangande bruka the ther bara plogh och och 2 par oxar före, en kiöra, den andra håller i plogen, ther är itt swårt arbete. The kiöra allena 2 gånger, först träda the or sedan, när rågh skall såås the ithi, hwarts å nyo och klagar med harfwarna, thet bör trädas och [illegible] och giödas, harfwas klagar ther med ithi. Rågh få the intet så högre i [illegible] som än i andra [illegible].

Här giörs ~~mycket~~ wadmal och lärfwis, och här är bästa [illegible] [illegible]. Landet är mycket utarmat af krigs=tyder och stora beswär, märkes hwar och illa bygde hus af mangel på skogh som detta [illegible] platt intet hafwer.

Kranum är en lijten hällkyrkia ~~uthan~~ illa skiödat, uthan hwalf, såsom the andra Wänersborgs
af gemeent sten, inga monumenter. Tornet låg then
en när som stenhus til wäst mot sangarifvet.

En lijten wäl liudande klocka med denna
inscription. öfwer kring ringen

Est eterna semper pura mente colendus, den 24 Septemb.
under kring brädden

Laste michella i Stockholme thenna klocka reformen.
pastor ecclesiæ Kranum, anundus Laurentij A.O. 1574

I Kranums by 4½ gård, Boberg 1 gård, åå en gård,
Gutaberg 1 gård Skaltaberg 1 gård

Redum är en lijten hällkyrkia af ~~huggsten~~ gråå stenar
wäl murat, men ostengeställen. Stån omgnat ifrån
stammen, och faller snart om hall, ther hos wår boot såår, thet är
äfr uthan hwalf och ~~illa~~ illa skiödht såsom the andra,
illa ansende innan till

Inga monumenta finnas ther mer än en
gamal klocka med några munckebokstafwer å stormet
som i gäntrijs ära hwarsinder och maritiman att
af them inga sluts finnas kring

några boomärke finnas ther på såsom myket fordom
i runa med sina bokstafwer på, the intet skiönas
mer än på ett ~~I~~ såsom itt anchar

Redums by

Storgården, aggetorp 2 gårder, torp 1, ske 1 gård
Kårgården 1 gård, dytebo hemboot 2 halfwa gårder, Brömbergs sätrig
Storgårdh i Redums by, ödegårdh ibiden aggetompter ½ gård dito ett gärde
ränta, halfgård noderaker ½ gård ~~Lampe hütten~~ torp Nordgårdh 1 gård, Skattgärde
1 gård, dito ½ gård i torp, ½ gård ibiden Kranums tompter.

Datrum är
~~Vörr~~ [illegible] ~~är~~ itt Fremmerstad som Ribbingarne fordom
hafwa ägdt. item Skyl ~~och~~ Fughlebergsgård och wester Carle
Vörr kyrkiobyy består af en sätegård Fughlebergh, och [illegible]
bondhemman

Till denna kyrkia hafft R. Canseler gifwit 6 laster
kalk [illegible] af torl och men [illegible] är.

Skalena är en ~~byggd~~ walbyggd ~~Stenkyrkia~~ [illegible] [illegible] [illegible]
som hwelfwen [illegible] nät hugges sten, och mätta fläck ~~[illegible]~~ ~~Sangahufwet~~ [illegible] [illegible] man till
[illegible] af gråsten, ~~och~~ med gammal nat [illegible] [illegible]. i kyrkohwalf och
denna inscription i ~~[illegible] och altaret~~ Hoc opus completum fuit anno Dni
M CD LXVI per manus nicolai Hagini pictoris de wastenis.
här ståå alla apostlarne i Sangahufwudskyrkohwalf med
sina namn

En gamal alterklädh finns i Sakerstian med
denne munkestyl inscription ave maris stella

Om denne kyrkia säges att hon är den älsta på
Kullan, och att de af Skal hafwa i förstone [illegible] kommit
till kyrkia, [illegible] der [illegible], och här begynt sina
[illegible]. [illegible] och der af Sannab att [illegible]
Der är en stoor kyrkiogård medan lång [illegible] [illegible],
att denne lilla församling der [illegible] är aldt [illegible]
den till sig [illegible] [illegible]. På wester gafwel är och
en dör kallat af ålder [illegible]. en steen Sakerstia
äfwen der som ingen annorstädz finns på Kullan mer än här i Skalena
i [illegible], [illegible]

Norrlaby ähr en gamal wälbygd ~~sten~~ kyrkia af huggen sten
bådhe wästra tornet och sacristian
hwälfd alt öfwer och malat 1641, bådhe wästre
wästerste dels wid tornet ähr en gaml och en graf
hwar Oloff Christofferson til hör med sin

begrafningar ähr inne äfwa ... ...
Rådewins af Stensholm ... i Sångahuset ...
finns på en skilt Tord Bonde af Stensholm 1628.

Graf i kyrkian är Oloff Christophersons till Dyrberg
graf. och uphögd med skelamment ordentlig.
Oloff Christopherson war af de slächt som
altid haft til Bala. Hun
Epitaphiu på hängiande skiltt är denne.
1647 d. 29 februarij afsomnade i Herranom
den edle och welborne herre Oloff Christopherson
fordom till Brändstad och Dyrberg och war hans
ålder 84 åhr.
Hans mågh herr Gustaff Bratt, som och ähr
begrafwen sammastädes. wapnet är delt i 2 ifrån öfwan
till neder blått å högra sidan på wänstra rödt
å wenstra. ähr i 3 6 uddiga förgylte stiernor
twenne öfwer i hwartt fält, ~~öfwan~~, en mitt neder.
ähr är och en annan skiltt som är af Oloff Christophersons
slächt, så lydande Gustaff Oloffson afsomnade i Herranom
d. 28 Martij anno Dni 1625.

Stoo äff ~~en af Aff~~ begge ~~[illegible]~~ Kalkstens ~~[illegible]~~ Grafste, så ena, be ~~b. of Longesteff~~
vesten tornet af gråsten, och öfver ~~[illegible]~~ altartaflan är af
Kirckans arbete Hicker Sal. Bengt Gabrielson Oxenstierna
och hans fru Sigri Gustafsdotter af Lindhol det gifvit
hafwa ... hans wapn bredvid, hennes war af Rosenar
hans wapn Oxenstierna wapnet Rödt i blått fält hennes ock
3 roser röda, i ~~blått~~ hvitt fält: hvarom hälft hvita hälft röda
med 3 roser också på hvarandra.
Här äfwe tre klockor doch ingen skrift på

Här äro 3 Sätteri. Lindholm, Stola och Stöbergh af 2 hemmans giord

Den welb. Herr Her Christopher Johanson Ekeblad
till Stola och Kidlartorp fordom Öfverste för ett Regemente
Westgiöta infanterij är född på Stola åhr 1592 anno
den pingst, och dersammastädes i Herranom afsomnade
den 28 Martij 1664.

Anno 1608 den 27 Januarij afsomnade then edle på [illegible],
och welbyrdige S. Johan Andersson till Stola, och här i kyrkio hwar i
ligger her begrafwen med sin kiäraste hustru fru Karin [illegible]
then ädle och welbyrdiga fru Anna som afsomnade
anno [illegible] Christi [illegible] sal.
Joh. Andersson till Stola 1608, Anders Johansson Ekeblad 1612, på [illegible] begrafven
Jörgen Johansson Ekeblad 1631

Höstlunda by äger 10 gårdar
Lee 3 gårdar, Frebo ½ gård, Egenstorp ½.
Nasborg ¼. Westanåker 4 gårdar, Lunda 2 gårdar,
Bro ½ gård. Rörstorp 2 gårdar. Brunnaåsa ½ gård.

Denne grafsten är uphögd nordan för (öster näst är till) predikostolen i nordwest hörnet
Anno 1601/614 den afsomnade Sa. Clas Andersson
till Höstlunda och ligger här begrafwen med sin kiära
hu: S: hu Brita som afsomnade är anno 1601 den
24 decembris. C. A. S. F. E. E. G. han ligger i fullt harnesk utthuggen och hon i sin enkiodrägt.
Skiölden. Clas Andersson 1614. Ekeblad wapnet
bladet förgylt i rödt fält
Denne sten ligger i (noen) nogon öster foralterens i fullt harnesk
Anno 1640. 20 martij afsomnade Sal. Jöran Claesson till
Höstlunda och ligger här begrafwen, gud upwäcke honom
J. C. E. G. A. fädernes wapnet Ekeblad, modernes [illegible] tillbaka.
Sköldeskilter Ekeblads
Den edle och welboren Jöran Claesson till Höstlunda
den 20 martij 1640. Clas Andersson 6 16 aner
far

Här finns wackra [illegible] stund till [illegible] ~~och~~
af Höstlunda kyrkogård gifwit
en [illegible] kalk finns [illegible]

inscriptio. Anno domini
~~1540~~ M D L Tha loed Jens [illegible] giöra denna
kalk, till Kyge [illegible] kyrkia

Tures hustrundbarner lyder så.

K. mtt. och S. R. tro man och maior uppå biöslotten then
welborne herre her Ture Turesson frijherre till Jäå, herre
till Tranberg och fors, ast född i Tranberg den 22 September
anno 1626 och på sina bin gånd saliges i herranom
afsomnade den 16 januarij 1660. B. Sal. S. C. fr. u.

På hustrundsarna

K. Mtts. samt S. R. fordom tro man och wellbetrodde
maior uppå Ekersslotten den högadle och welborne herre
her Turä Turesson frijherre till Jäå herre till Tranberg
och fors, är hijt till werlden född uppå Tranberg hä
nu först åhr 1626 d. 22 Septemb. och sedan detta
till ... uppå sina bin gånd saligt slutit den
16 Januarij 1660, förwentandes en med alla christtrogna
en frögdefull upståndelse, och de store herrans tillkommelse. Den
[illegible] gestens [illegible] med Ture axelsons [illegible] och [illegible]
[illegible] edle och welborne Ture axelson till Tranberg och fors samt med
[illegible] welborne fru [illegible] anno 1626.
[illegible] i [illegible] som är [illegible], [illegible]

~~[illegible] Turesons~~ Ture axelsons [illegible] och 16 anno

~~[illegible]~~ [illegible] är [illegible] [illegible] [illegible] med [illegible]
[illegible] anno 1638 d. 29 julius [illegible] jag [illegible]
efter thes [illegible] [illegible]

~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] och [illegible] av A.T.S. [illegible],
[illegible] å [illegible] [illegible] med T.T.S.

Laurentius Suenonis pastor,

N.P.S. A.B.S. S.P.S. P.B.S. IHS.

På [illegible]

Anno 1612 then 26 Decembris afsomnade Sal. her Christopher
i Otterstad. hans hustru [illegible] Christi L. D. d. 8 Septembris anno 1607
[illegible] i Otterstad, ... hans S. hustro [illegible] Christophers dotter
then 16 augusti anno 1644 gud [illegible] [illegible].

Kåleby församling består af 4 byalag
Kåleby, Skeby, Jungetorp, Brobij

Kåleby är en stenkyrka af huggen sten
med torn och Sänkning en, öfver ~~af~~ Klockorne sitta hänger

Västerut ~~ifrån~~ öfver kyrkan ~~efter~~ en ~~hal~~ ~~härrerst~~ ~~hög~~ ~~från~~ ~~sådan~~ stora landsväg som går norrut öfver
haften fordom stått två höga stenar ~~af~~ på hvar
sin sida om vägen, af en öfver på, nu står at
hem den sönderste gärdet, kallad höga hall, den
lärde afskref ing den octob 1669, af lät hemma uppställa
den 5 julij sed bo vår ~~[illegible]~~ under af sitt utrande öfver
vägen, den norra andra by är nämnt bortstött, hvad det näste deste böfkes Hyggesån Brogård,

-ᚱᛁᛋᛏᛁᚼᛁᛘᛅᚾ: ᛋᚭᛅ: ᚼᛅᛘᚦᛁ· ᚼᚢᚦᛅ· ᛏᚱᚢᛏᛁᚼ. ᚠᚢᛋ.

ᚢᛚᚠᚱ: ᚼᚢᚴ: ᚦᛅᛦᚱᛅᚠᛅᛁᚴ: ᚱᛁᛋᛒᚢ: ᛋᛏᛁᚼ· ᚦᛁᛅᛋᛁ: ~~ᛁᚠᛏᛁᛦ~~ ᛁᚠᛏᛁᛦ
ᛘᛅᚦ: ᛘᛅᚦᚢᚱ.ᛋᛁᚼ.

Kåleby by 6 1/4 gård
Kåleby torp 6 1/2 gård,
Brin 3 gårdar
Rangtorp 1 gård,
Ekebacka 1/2.
Varleborg 1/4.

[bo allesammans]

Skälstaind stenen uppreste 6 julij 1671.

6 1/4
6 1/4
3
1
---
16 1/2

Hangelösa är en temmelig wacker kyrkia alt [efter des orter]
af huggen steen, [med steentorn öfwer wapnhuset] ~~hwelfd både bååt~~ i tornet li-
el som i koren, men långkyrkian är med bräder panel
och hwalfwet 12 åhr sedan nidslagit efter thet sönder
ramlat war. Här finnes 2 [gambla] klockor. doch uthan
skrift. Monimenter inga.
S. olåffs bilde af steen finnes uppe i tornet.

Sätery öfwerdaal. hr Tord bondes.
Hemman i Hangelösa [kyrkioby] 4 st.
i Hangelösa bondeby ett Sätery gatugård kallat, ther
öfwer äre 7, sex kome till mariedal ther öfwer han
till dabij hr axel posses.
Diupedal en gård, item lilledjupedal 1/2 hemman. 1 1/2
Rundalen 1/2 gård, Källdtompten 1/2 gård, Fugeldalen 1/4 dels. 1 1/4
Stålir 1/2 gård, ~~Storegården~~ Aspelunda heel gård, Lille Aspelunda 1/4 dels 1 3/4
Bremmeboo 1/2 hemman. Stora bremmeboo 1 gård, gatetompt 1/2 gård, 2 3/4
Tompten wid Hangelösa 1/4 hemman. ~~dito~~ [klages] 1/4 dels ~~till~~ Anorses 1/4 hem. 1/4
Trolltompten 1/4. förutan detta några åtskillige torp. 7 1/2
NB. I detta härradt så wel som flerestädz räkna almogen
sin ålder ifrån det stora krigh 1612

[illegible] Olebij är en ~~[illegible]~~ hwälfd steenkyrkia medh steentorn
alt af huggen steen, målat 1641. ther finnes inga monimenter
äre och allena den[na] byn till. Olebij af 9 hemman. ~~detta~~ [öppna].
by haffwer goda näringzmedel af [illegible] eller [illegible], äre
[illegible] i åthärradt alla ägorne 2 gärden och [illegible] ligger i det
runda som i båda åhr, [illegible] en liten klocka uppe på tornet. af 5 eller
6 [illegible]. ther 2 [illegible] haffwer [illegible] bestått, i [illegible] fogden för 1600.
Ther finnes noch stenkors och [några] [illegible].

Husbij kyrckia äfr den förnembste i Rimahäradt
för hin byggnat, storlek, och namnkunnigheet af
Olao skottkonung, hwilken ther hade sitt konungs
säte och ~~för~~ ther bleff döpt i S. Birgitte källo
wester för kyrkian som af Historierna kunnigt är
och här widare skall nämpnas skall. S. Sigfridi
källa ligger öster om kyrkian ther Rimma källan
~~wäster öster~~ ~~byggianes~~ kyltad, eller byggianes om ~~ther~~
~~.. ..sines sitt~~ under upstår.
Kyrckian är all af stygger sten med Sacristijan
och nordwest om tillbygt ett Stenhuus såsom en
Corridor hwilkens sin döör wester på kyrkio-
gården. Ther äro 3 torn på wester gaflen
ett stoort och högt, 2 på hwar sijda, ~~..~~
halfrundt.

En lykster Sinle och altaret
Anno .... thes . a. . : afsomnande i herranom ädle
och welborne man axel Roos till blomberg och Ärlegärde anno
... then ...... afsomnande i herranom ädla och welborne fru Karin
Kruus till Blomberg och ligger här begrafne. Gud them uppwäcke
till lifsens uppståndelse amen
Å och ~~..~~ w. lycksalingar w. 9 axel Roos . w j nils Roos, thes
ädle w. Nils Roos th.. ..gar w. j Karl Roos.
w. 7 Karin Roos, w. 7 Ingeborg Roos. w Gunel Roos, w 7 anna Roos
B. f. A wolbaesster på ömse och sal
öfwer hans liksten Rosen, och Kilbrandswapnet, Madelag Kruus och hans wapnet

Skällstorp är annexa till Hultaby, af norra wäl huggen ~~of~~ tälgsten bygd, lä wästra tornet alt igenom los hele kyrkian, hwilket der af är kommit att [illegible] hwarom denna kyrkia nyttia mycket los [illegible] Copia utskrifter kyrkianund[?] är alt murat af hugge sten och [illegible]. Hwalf [illegible] lå nu los tornet, [illegible] Klocka är gammal af godt liud. och [illegible].

gårdar. ~~6 1/2~~ 7 gårdar i ~~[illegible]~~ i Skällstorp by.

Sintällie by 5 3/4 hemman.

Hellimora 1/2. Jonstorp 1/2. Stockeberg 1/2.

7
5 3/4
2/4
2/4
2/4
14 1/4

Ona äro den 3die annexa till Husby församling
en liten kyrkia af tälgsteen väl giord, sangehuset
lägre än den andra delen på kyrkian, och hvalf, men den andra delen intet
tillött medh träå, och ett lijtet torn på taket stående
på vestra gafvelen.
Sätuna är thet Mariedal, hö. Edle Excell. R. Cantzlerens
gård, fordom benämnd Söderboo.
1638 hafver hr Bengt Oxenstiernan som då ägde
Söderboo ther till gifvit Saalvirk öfver 106 ther
20 öre kopparmynt. Item en gyllendukz mässehake, en
förgyllt kalk, och altarklädh af grönt taft,
hans vapen står på en stolsdöör medh B.O.S.

Monumenta äro ther inga gambla, uthan allena
en grafsteen som ligger på kyrkiogården medh twå
vapner på, Månsens äro en [illegible] stathmejer och [illegible] i
Sanden, Kirstins af Lillieholm [illegible] medh sådan inscription
Anno 1598 den 26 September blef S. Torsten Svenson
slagen vid Stångabroo, och är här begrafven lampt medh
sin kiära hustru Sal. Kirstin Månsdotter som och afsomnade
anno 1586 then 21 Septemb. Gud [illegible]
[illegible] kyrkogårds gemenet [illegible] ligger i Skogen.

Mariedal. Sätuna. 12 gårder [illegible]. Nombo [illegible] gård [illegible]
i Kyrkiobyn $1\frac{3}{4}$ hemman

Skofteby är en lyten lill kyrkia af gråsten
och tornen tillöölt på östra gafwelen lijka alla andra,
åth vthan skalf, med lucker wäster och norr
Här finnas inga monumenter.
I denne sochn ligger Skofteby ett gamalt sätheri
som hörer welborna fru Christina Brahe till
och hafwer altarna gifwit thet en lyten altartafla ~~med~~ af snickarearbete
~~med~~ Christi nattward på målat af conterfeyare Seijn.
och fru Christina Brahes wapn.
En klocka finnes ther någon åhr ... omgjuten.
Hemman Sätheriet Skofteby
i kyrkiobyn 3½ gård.
Ett hemman i Bolstorp

Säfwara gäld hafwer 3 sochner Säfwen, Lindåsen,
och Sandlösa.
Säfwen är en temmeligh stoor tälgstens kyrkia med
tornen wid wäster gafwlen, vthan ordningh skalfuat all igenom. ligger
i Skarnshärad med ologh mest kringwisel. är lijka
alla andra tillöölt på östra gafwelen. Och hwilken är ifrån
klockor tornen i skrifwit, gamal mur
kring kyrkiogården, nu mesta af träå. Ther finnes inga
förna stenar.

Hörgårdar Alebäck, Hilsbäck. nya gårdar med några gårdar
Te maneat semper servante ecclesia Christe
~~Christe~~ venite benedicti patris mei
Klockan
Anno D. M.D.LXXIIII den 8 novembris fusa est hæc campana me Laurentio
Michaelis in ipsius ecclesia Sæværæ pastore Simone Magni
Säfwarby 8½ Tolstorp 5 gårdar, Helde by, 3 gårdar Ålejen ½ gård

Förtechningh på pastora-
terne uthi Scara Stifft. 5 181.
Anno 1611. den 24 Junii.

...pastura ...prestaden ...

Parish	Härad
Lyrestadh	Wassbo härad
Amnehärad	
Hoffuan	
Fridzbergh	
Fägredh	
Undenäs	
Hasslerödh	
Bellefors	
Torsbörg	
Mariestad, medh Ullerwadh	
Biörsätter	
Egby	
Odensåker	
Moren	
Wäringh	
Flistadh	
Amnestadh	
Bergh	
Langberg	
Skärwicke	Wallehärad
Häggum	
Wingh	
Schiedvi	Kåkindz härad
Warola	
Kyrckiofelle	
Acklabörke	
Sköfdahi	
Fröyered	Wartofta härad
Hiorenf	
Wolle	
Skultorp	Kåkindz härad
Segerstad	
Broddetorp	
Åsleet	Wartofta härad
Slöta	
Kålltorp	
Rutberg	Kåkindz härad
Siögerstad	
Lungom	

...pastura ...ecklesiasticum ...stifft ...prestaden ...

182.

…nsis
- Lefrasanne - - - - } Wistehärad
- Tangerum - - - - }
- Melby - - - - } Büärbohärad
- Fruhem - - - - }
- Wannersberg und Wassände } Wenehärad

…stora …pensis
- Lidköpings, med Råhenand } Kålland og Kinne härad
- Hymarbangs - - - }
- Markeby - - - - - }
- Kållangsö - - - - } Kållands härad
- Öfredlöfta - - - - }
- Kållenne - - - - }
- Tumg - - - - - }
- Säreostads - - - - } Åsehärad
- Åsen - - - - - }
- Järgårds - - - - }
- Rådh - - - - - } Kållands härad
- Härenne - - - - }
- Kiällby - - - - } Kinneharad
- Thursby - - - - }

…stora …censis.
- Rötenne - - - - - - }
- Forsshem - - - - - }
- Kleffner - - - - - } Kinneharad
- Österylande - - - - }
- Melplande - - - - }

…stora …gbüns. …sis.
- Acklinge - - - - - } Wisingborg
- Varestorp - - - - } Grefskap.
- Härrie - - - - - }

…ende …ae.
- Åhsla Dorp - - - - }
- Bymerby - - - - }
- Winblöö - - - - } Mänunghäradt.
- Görlunda - - - - }
- Händene Dorp - - - }

Wassbo Häradt.

Det första häradt i Wäster-
[...]thland ligger är Wassbo,
som [illegible] och aldra
[n]orst af alla de andra,
hwars begynnelse är
[...]ierden ifrån Wärilds
[g]räntzen, sträckandes der
[u]ppemot sina Kanter
[o]ch bredd i Wätter och Wä-
[ne]rne, men Längre med
[...]står Sålund Wätter ifrån
Wassbo, under i andra
[...]ndan Lyßtads [illegible]
Walla och Timma Söra-
[...]rinne hwars Rå-
gångs meridian Eh-
[...]ren Jönsson för-
[...]are den i sin tyd
[1]505. beskrifwit, will
[j]ag den här in-
föra, och lyder den
[s]ålunda:

Walla Häradt och Wazbo, i Högalnd mellan
Öglunda och Larvdala, i Rödstenen vid Stena
sio, i Kalfkiälla, i Rigallos hög, i Monkastenen
vid Rikastar, där möter Linne Häradt i Hala-
nör, i Klosstamolidan, i Gillastenen, i Ekristuf-
uer, i Harpakiällan, i Lidakiälla, och i Härkiällan
nordan för Langå, i Tobostenen, i Glohäll, i tun-
tohörnen vid Stensbäcken, i Mullippa kiälldro, i
Flobäcken, i Myrgrenen, i Wänner, i Stigmål
uthi Wadzboholmen nordan fugllöön, i Tala-
stenen, i Linnastenen, i Korasund, i Wä-
ner fiät på Kolastrand, i Karlabingy nordan Rå-
da Sohn, i Lutarför, på tjernadan i Gryttarör, på ty-
ernadan i Wallbäck, i Kåll Stigmål östan Bodare-
mar, i Lagsiöhög, i Sättargen, i Kastens, i Ede-
bäcken, i Laxholmen, i Wätter, och så i Tråli-
nigh. Thesse förskrefne rå och märken
opräknade för wår Owner i Wråå, i
mannigh mans åhöra, att så i
sanning är, hänger iag mitt Signete
nindan för thetta bref, som skrifwit
är åhr och dags som förrskrif-
wit står.

Ädrebårsteen, som och kallas Höge Öfwerbörgsteen
15. i Hampnäs kiälla widh Måssebo. 16. på
Kiömmeforss steen. 17. på Jötterhall. 18. på Rimme-
steen, somlige kalla Rimmesteenen. 19. på Biur-
ershögen som kallas brödershögen. 20. på Diupe-
dalen. 21. på Dagerörs hällar och Dagerör. 22. i Lidstra
Wrå Wrång wid Lunden. 23. på Hällerödet.
24. i Rödhall. 25. i Hökallsiö, eller och som somli-
ge kalla Högallesiö. 26. Sö i Tårrö, som kallas
och Törnar hällar och Torrö. Dessa före-
gående Rånmärken hafwa warit skillnaden e-
millan Wälinds och Wästbo härad. Nu möter
dhe skillnader emillan Wallo härad och Wäst-
bo. 27. på Högalund emillan Öglunda och Lar-
dala. 28. i Rödsteen wid Stensiö, som somli-
ge kalla Röstasteen widh Stensiö. 29. i Kälse-
kiälla. 30. i Rigellershög, som somlige kalla Ri-
llashög. 31. på Munkasteenen, hällar och som
somlige säya, Markasteenen widh Ribesätther.
Och där lyktas dhe Rånmärken emillan Wallo
härad, nu möter dhe skillnader emillan Lin-
un härad och Wästbo härad. 32. i Hällerör i
Klyftarnolidan. 33. på Spillersteenen. 34. i Wäst-
ån, som somlige kalla Önneholan.

35. Ri

Hoffwa är den första och största Kyrkia och Sochn wid Skogen som ligger nest i Wästergötland. Emellan Tifwedz början wid Närikes Gräntzen till Hoffwa, är   mijl, der emellan wet iag intet skiönerligit wara at i hugkomma mer än den höga Klippan Starbrink som skiljer alt Wattnet och Götha Elfs watten ifrån hwart annat. Westsöder faller alt wattnet till Wästergötland genom Wänern till Wästerhafwet, Östnorr faller alt watten åt Närike, Hielmaren och Mälaren, och i Öster Siön. På Tiweden är och en träkapella kallat Finnerödjan som till Hoffwa lyder, men ikke mån=ga år sedan byggiat. Wi Wästgötha biskopar=nes Chronika efter Wästgötalagen tryckt pag. 36 finnes om Tiweden at den gode Biskop Bene=dictus lät bryta kerrawägar af Tiwitsi, och ena wäg af Wätinslimidi &c. thet är 2 goda twillstedr sex mijl hwardera som samblige mena.

Hoffwa Sochn.

Starbrink en hög klippa som skiljer alt Wattnet och Götha Elfs watten åt.

Finnerödjan ett trä Kapell.

…sbo Sänd

…instad, i kyrkian en messhake med Mundebökstück H. Jöst[illegible] Kalsson, Ingeborgh…s dotter, – hans anom är bryggehafwd, hennes tott [illegible] [illegible].

…en Sten i Choret (Reverendus clarissimus vir M. Mathias Martini cum in hac …be evangelium Christi fideliter docuisset et superintendentis munere … Vermelandensium et Vasboensium Ecclesiis laudabiliter functus esset, bene … patria meritus a salutaribus laboribus fato benigno quiescens placide … Christo obdormivit A.o Chri 1603 die 23 augusti, cujus animam Deus habet, corpus hoc saxo tegitur, una cum filiis Erico et Daniele, et filiabus Elisabetha et Katharina, nobis vita Christus et mors lucrum. Phil: 1.

En ann.
Qui Petrus Henrici Melartopæus in Abo natus et in Stregnas sacro sanctæ Theologiæ Lector sincerus, tum desuper Ecclesiarum in Abo præpositus primarius atq deinceps hic superintendens in Mariestad, fuit amplis dotibus ornatus, iacet in tumulo hoc tumulatus, Elsa Salomonis simul ipsius uxor amanda, ex quibus hi gnati gnataq parentibus extant, Israel, Henricus, Salomon, Christiernus et unus filiolus petrus, Laurentius atq Johannes, Florentinus et Hagnole tum Catarina, Petronella, qd venit ultima Margareta na…

In Obitum beatiss. D. M. Jonæ Nicolai mensulani Episcopi Mariestadiensis 9. aprilis A. 1646. pie defuncti
Elogium funebre
Jonas Nicolai tabula q sculptus in hac est, vir fuit in terris clarus et eximius, Castos nunc inter coetus animasq piorum æthereis in … luce beatus agit.

Biörsäter kyrkia, på kyrkogården en uphögd graf och ufwerliggian Sten, på hwilken mannen med kappa och 2 söner ofwan med harnesk, 2 under med kappor, hustrun med kappa, och en liten dotter wid wenstra sydan. Inscript. Här under hwilar ædler och welbördiga Peder Bengtsson till Firl och Hambrolstorliga (: belägit i Söderköpings:) kiær Hustru, ock af… … som ifrån … A. 1598. d. 14. Julij, och han … A. 1635. d. 8. Jan. … – öfwer wärdiga … Bengt Silfwerfelt, Gustaf Silfwerfelt och dotteren Anna Silfwerfelt.

…en liten Sten. Anno 163– … Axel Posse och ligger här begr…

…gåås kyrkia. begrafwen d. … welb. Bengt Pederson Silfwerfelt til Firl och Rååds (: belägne i Sverige) … Ofwerste och Commendant i Wismar, sampt hans … k. hustru welb. Anna Gelius dotter … Herboll, hwilken … 1641. 28 Jan: och … A. 16– d. – sedan de i 21 åhr … dagar … 4 söner och 5. döttrar … Bene vixit, bene ambulavit, bene militavit bene … vixit, bene obijt, eras bene triumphat. … 24. …

Sundenäs — En af kurlklocor som wackla Christi graf på norrwäggen sedan sådant wapn på stilden.

begrafne
— H. Päder Ericsson Rosenskiöld til forbwijk längebro och gräfsult, fordom praesident i den kongl. staden Göteborg, hwilken i H. afs. d. 11. martij 1656.
D. H. Päder Rosenskiöld til forsswijk af gräfsult fordom Härads höfdinge öfw. Kälund, gudhem och laskehärader, hwilken i Herr. afs. d. 24. april 1656.

Galna, der finnes ett gammalt Kämnärs bref af K. Valdemar gifit Galaquist wid Skara 1273.

Hjerstad. Mem. Sacrum.

Ex antiqua prosapia et nob. Bur. familia, viri exc. et doct. D. Joh. Th. A. B. Regni Antiquarii prud. regiisq. bibliothecarii fidel. filiae uxori suae charissimae et piis Magdalenae Bur exacto conjugii lustro integro in partu altero gravis, anno aetat. suae 30 retenta fide bona vita et beata sui memoria in coelestem patriam munda per Christum devicto feliciter redeunti 17. Julij A:o 1626. titulum et tumulum moestissimus posuit Jonas B. Rudbeckius 1628. (N.B. Jon. Rudbeckius war där kyrkoherde efter sin fader.) — „Viator hac transiens are siste gradum et scriptum perlege haud male obijt qui bene vixit talem tibi precare vitam talem exopta exitum jam si doctior factus es abeas et vale.
Insigni probitate jacet fidissima conjunx
Magdalena mea maxima pars animae
Cui nunquam possem meritas sat reddere grates
virtutis tempus in omne memor.
Hunc tumulum extruxi et morientem flevi acerbum
vulnus adhuc animo nocte dieq. gero.

Kärf. där hwilar den edle welb. och dygdrijka fru f. Märeta Andersdotter Oxehufwud born på Dåbij fordom fru til Ståltorp, afs. på Ståltorp A:o 1639 d. 28. martij.

Ingeby. begr: ~~...~~ Nils Larsson, afs: A:o 1590. d. 26. aug. och fru Anna Knutzdotter A.K.D. afs. A:o 1591. den 16. febr:
— ligger der begr:
— Item den edle och welbordige salig herr Anders Gudmundsson til torp samt hans k. hustru salig fru Elin som och afs: ....
hans wapn A.S.S. är 3. blad, hennes E.A.D. ett ekeblad.
— Item. H. Ed. och welb. H. H. Päder Jöransson Ulfsparre til Kiölingtorp och Råda fordom Ståthållare på Elfsborg slott och landshöfdinge öfw Elfsborgslän och Dals land afs: d. 4. febr. A:o 1643. samt hennes hans fru welb: fru Elsa Andersdotter til Lise...

Tiure Jenssons Lagmans Syne bref om Rågången millan Kinna Högen och Arenäs 1503.

Alle gode Man som thetta Breff see eller höre, bekennis jak Nils Brunn i Hodarn, häradzhöfdinge på daal i thetta mitt öpna bref, att iak war tilskickat af Ehrlig och Wälbiurdig Man Hr Tiure Jensson i Taalen, Riddare och Absolute lagman pa landz tinget i Skara i lagmansstad wara pa en landz asyn mitt thesse eptersskrefne gode Män som ärre, Matthis Laffa, Anders Eriksson i Hiällerydh, Andoren Brunsson, Anders Eriksson i brandztorp och Tjure Ingemansson mitt thesse VI bönder, Peder Olsson, Östen Persson, Jon Laurensson, Magnus Laurensson, Jon Olsson och Peder Jonsson, millan Wälborne Man Anders Jensson i Arnnäs pa then ena sidan, och Almogen i Tunhärardt pa then annan sidan ther i Ehrlig och Wälbiurdig Mandz närwaro, Mester Olof Kiörkprest i Skara, och forne Erlige herres Herr Tiure Jensson, som tha Landet hafde, Niels Klaussons häradzhöfding ther sammestadz och Axel Mattsson närwaro; tha bespordo wij oss mitt Almogen och alla Män som tha tillstädes woro, om them witterligitt war hwarfritt ~~tha~~ skilnadher war

mellan

and sinn Bomärck. Till ythermere wisso
res förwaring, låter iak ok thess godhe Män
som till waro nämpde witherlige henge wo,
en Incigle undan thetta breff. Scriptum
Anno A°: Domini Millesimo Quingentesimo
nono Mondagen näst epther Varfrudags
Nativitatis.

Vl. 9.6. 191.

Wälborne respective Herrar
H:r Secreterare och antiquarius
samt
Herrar assessores uti Riksens
antiquitets archivo.

Föranledning af et bref, som Kongl. Maytt. af Riksens Höglofl. Cancellie Collegium uti Nästförledit åhr låtit utgå, har Högwälborne H:r Baron och Landshöfdingen Gab. Falkenberg fått wist befallning, at hwilken som innehafwer några gamla skrifter eller kundskap om fordne häfder, bör til Svea rikets historias uplysning, sådant uppenbara och tilkänna gifwa. Detta gifwer mig tilfälle at hos Respective Herrar uti Kongl. antiquitets archivo ödmiukel. anhålla, at få wid handen gifwa om några Minnings- och rättkunnande mindelser, som iag här i Scaraborgs Län igenfunnit,

[illegible]

afritningen, til ännu mera kännedom des
tiden [illegible] sjelfva, men desse ba-
finnas [illegible] med andra.

Vid någon [illegible] utkörande går
ut Mariestad, äro för några år sedan
i jorden fundne tvenne Strids-
yxor af Sten, Skarpe [illegible] ena
ändan, och med trindt hål midt igenom
efter Skaftet, sådana som afritningen
N:o 3 utvisar: dessa yxor håller
jag troligt, i forna tider hafva warit
almogens redskap at bruka i strid
mot fienden, och bland sådana
vapen som helsinge-lagen uti tinga-
mål bal[k] 14 flocken gebiuder: at

~~hvar vapen man som [illegible] åra~~
~~gammal är skall hafva [illegible]~~
~~stan, [illegible] NB: [illegible]~~

Uti näst förledit år, lät jag på Kinne-
kulle upleta en underlig stor
ättehög eller hedniskt grafställe, til
jag der uti fann at skyla uti mått
[illegible] sjelfva [illegible] på ena sidan,
och med en upphögd [illegible] och bland på
andra sidan af närstående ritning
förklarat:

Zenan

mark, Tornawallen kallad, vid Horn=
borga bro, och vid Landswägen, som går
emellan Hornborga och Torrebiörnaberg, vid

I Scaraborgs Län och Wadsbo härad göthlunda sochn.

N:o 1.

Från Göthlunda Kyrkodörr i Wästergöthland funnen i Järn ristat.

ᛅᚾᚢᛅᛏᚱ: ᛁᚢᛅ ᛘᚢᚱᚢ: ᛅᚱ: ᛘᛁᛅ·ᚱᛅ·ᚢᛅ ᛘᛁ·ᚢᛁᚦᛅᛏᚱ: ᛘᛁᛁ·ᛋᛅᛏᛁᛚᛁ: ᚦᛅᚾᚢᛅᛏᚱ: ᛘᛅᚢᛏᛅᚱᛅ: ᛘᛅᚦᚱ: ᚢᛅᚱᛅ.

Står en nästan Pyramidalisk gråsten uti Magasinet
i Skistad by # som är kallad för Runsten, igenom
Runornas så ungefärlig, som den liknar någon
Skrift:

N:o 2. ᛘᛁᚺᛂᚼᛣᚷᛚᛁᛚᛚ.

Scaraborgs län Wadsbo härad och Hjälstads pastorat.

wanlagda.
Dessa äro väl intet förgyfwade till
komma, utan någon Kung måste
ha uti sig gjömma.
Efter min Enfaldiga mening
måste sådana borgstad antingen
vara graffställen för ~~kona~~ Konun=
gar eller store Hjältar eller
orsar, som fallit i Strid.

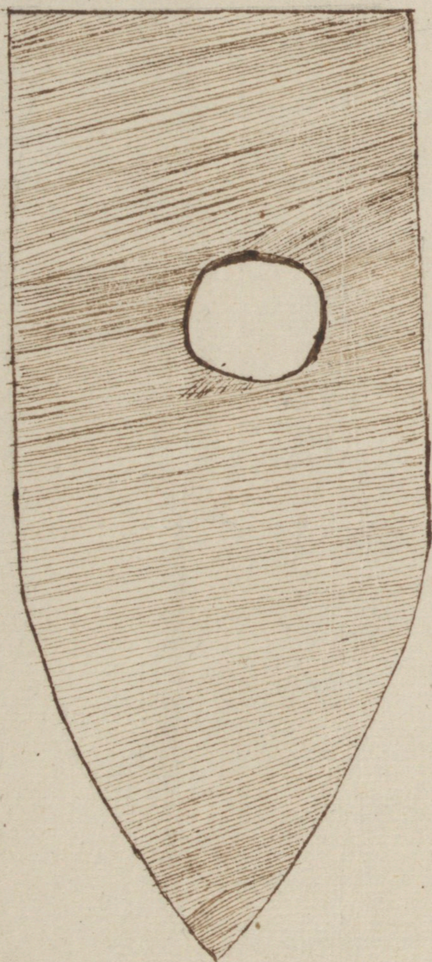
mark, Hornavallen kallad, vid Horn-
borga bro, och vid Landsvägen, som går
emellan Hornborga och Tornebiörnsberg, vid
et torp på Dobberga ägor, begge vid
Landsvägen, Kämpagraf kallat, och
på många flera ställen der omkring
finnas ofantaliga stora så kallade
Jättegrafvar hwilka på sidorna och
för ändarna hafva i jorden under-
satta stora och öfwer jorden höga
stenhällar, och öfwerlagde med ofan-
teliga stora stenar; hwarmed
inuti är jämnt med jorden utom til
upfyld med kappursten och jord, wa-
rande öpning och rum emellan
jorden och de öfwerlagda stenarna.
Alla dessa stenhällar finnas orden-
teligen satta och wända ifrån Norr
och til Söder, och äro ungefär til 10 à 12
alnar långa, och några alnar
breda och med otrolig styrka sam-
manlagda.
Desse äro wäl intet förgäfwes til-
komne, utan någon Kung måste
ha uti sig gömma.
Efter min enfaldiga mening
måste sådana bergshäll anläggningar
wara upställda för ~~twenne~~ konun-
gar eller stora hjeltar eller
krigare, som fallit i Strid,

lius; och dem i botten noga undersökade;
funnes tå uti them det förra
wara menskors ben och tänder, så
wore tå wåra gamla sagor om
Jättar och resar, til historiens
upplysning, bewisliga giorda;
Men om öfwannämnde summor wore
af guld och metaller der funnes
tå [illegible] Cronans [illegible] [illegible]
betalte.
Om jag får frijhet anhålla, beder
jag ödmiukeligen, at Hr Translatoren,
sedan han uttydt runoskriften,
wille wara så from mig den [illegible]
tilsända, emedan at historiskt
wärck är hos i arbete under dess
arbete, hwaribland thenna
runoskrift skal införas.
Jag har alltid uti all min
tijd hafft stor hog och iid
för wår gamla Swänska histo-
ria, af hwarjehanda förut
obekanta häfdars upsökande;
Och therföre skal det wara min
hiertaliga önskan och ödmiuka

[illegible]

N:o 3.

Stenyxe funnen vid Mariestad.

Några sådanne yxar af Sten äro funne på flere Ställen här i Landet, hwilka Lectoren i Skara Her Magister Forssenius til sig insamlat.

Til Hr. Borgmästaren Wollin i Mariestad.

Ädel och Högachtad Hr. Borgmästare.

Utaf Hr. Borgmästarens ärade skrifvelse af d: 7 sistl. Novembris har Kongl. Antiqvitets Archivum med fägnad förnummit den berömliga sorgfällighet som Han använder til gamla monumenters upsökande och framdragande i at behörigt lius: skolandes Archivum icke underlåta at wid tilfälle uti Kgl. Mts och Rikssens Cantzlij Collegio anmäla Hr. Borgmästarens berömwärda nit för Swenska Antiqviteternas befrämjande.

Hwad först angår Runeskriften på Göthlunda kyrkiodör; så har hon warit sal. Cantzlijrådet Peringsköld bekant, och finnes uti hans samlingar til Wästergötlands minnesmärken, men utan någon utteckning. Herr Translatorn Wessman har på Herr Borgmästarens begäran upsatt hosgående; dock utan afsigt at wilja påtwinga någon sina gissningar: emedan uti en så mörk sak ~~äfwen en~~ många ~~annan~~ andra explicationer skulle kunna finna rum. Lämnas derföre Herr Borgmästaren fullkomlig frihet, at om Honom så behagar, och han sielf rådar något bättre, at i sit under händer warande historiska werk afgå derifrån.

Borgmästaren obalant huru
skiljaktige meningar hwarab-
koppargjulen är märkwärdig: Wij
hafwa eljen några bott af märjor,
uti samma metall; hwilka högt
skattas för deras ålder

Omsider hwad anbelangar de på
kalliöings ofta befinteliga
Jättegrafwar, så torde wara
nog om man af dem hade någon
accurat ritning; åtminstone af
en eller twenne de bäst conserverade.
Men at gräfwa uti dem skulle wara
onödigt, för den orsaken at redan
så många ättehögar äro öpnade, i hwilka
man altid funnit enahanda slags
öfwerlefwor af urner, ben af folk
och hästar, några små beslag af skiöld.
Uti actis Literariis är en afritning
på en hög, som A. 1724 med mycken
warsamhet öpnades, til at lära
känna sådana monumenters in-
wärtes structur. Åtrigen at
wenteka dem i hopp at finna
några särdeles skatter, är en om-
kostnad, som hafwer mycket owiß
båtnad med sig. Hr. Borgmästaren
lärer påminna sig hafwa läst uti
Sagorna, huru färdiga de gamla
warit at stiöfla högar, hwaruti
de wiste at gåfwor wid sälsla
och dödstimar wara samlade: så at
likwälsa är det sedan icke behöfwit

K.

Betänkande öfwer den på Götlunda Kyr-kjo dörr, i W. Göthland, Skaraborg län och Wasbo härad, befintelige Runskrift.

ᛅᚾᚢᛏᛅᚱ : ᛁᚢᚾ᛬ᚠᚱᚢ : ᛅᚱ : ᛘᛁᚾ : ᚱᛅ : ᚢᚾ᛬ᛁ : ᚢᛁᚦᛅᚱ : ᛘᛁᛏ : ᛋᛅᛏᛅᛚᛁ :

ᛅᚾᚢᛏᛅᚱ : ᛘᛅᛋᛏᛅᚱᛅ : ᛘᛅᚦᚱ : ᚢᛅᚱᛅ.

Läses således:

anuntr: jungfru: er: min: ro: unni: uidher: mit: sot: alli:

anuntr: mestera: madr: ug. ra.

id. est.

Anundus: virgo (scil. Maria.) est mea quies l. tranquillitas, et jucunda delectatio, contra omnia mala et omnes infirmitates. Anundus artifex Sculpsit lineam transversam.

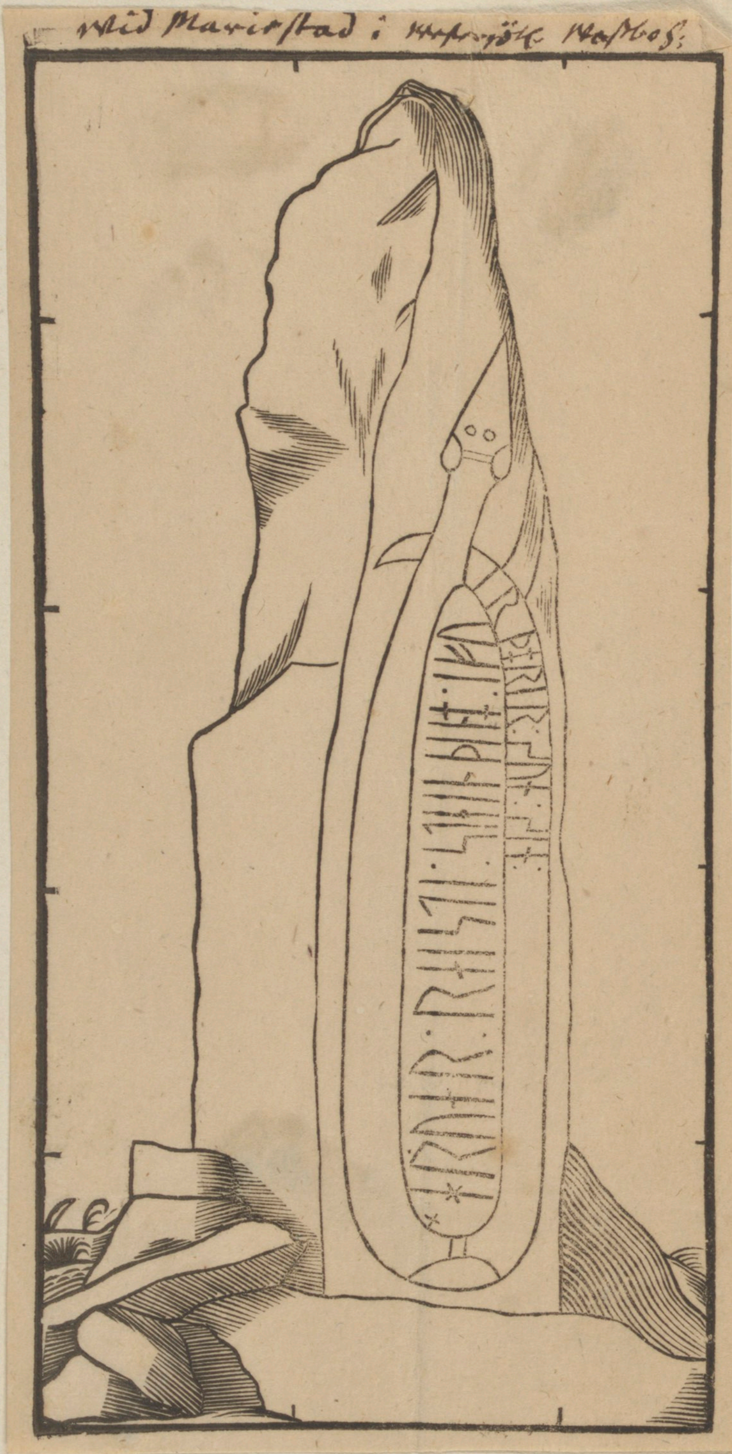
Det är:

Anundr. Jungfru (Maria) är min ro och förnöjelse emot all sot och siukdo. Mästaren Anud högg twär raden.

Att denne Anund som huggit ut detta, hyst en besynnerlig wördnad för Jungfru Maria, efter de tiders sederna, lärer bestyrkas deraf, att han i inscriptionen förklarar henne för sin hug-stu ro och förnöjelse, emot all sot; att denne Götlunda kyrkja äfwen torde warit inwigd åt Jungfru Maria ära, synes billigt häraf Runorna intagit(?). Emellan 2ne Nomina propria som betäcknar en och samma man, står utlåtelsen om Maria; hwilket lärer warit gjordt af wördnad.

Stockholm d. 24 Nov. 1750.

Nils Wessman

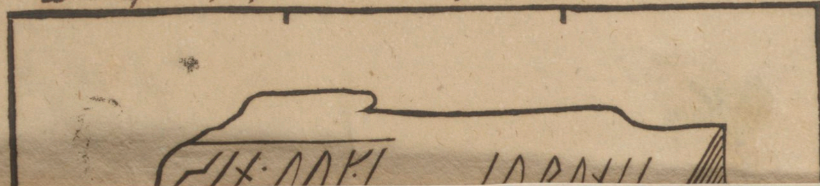

wid Mariestad i Westgötl. Wasbo h:

Mariastad

Qui Petrus Henrici Melartopæus in Abo natus et in
Stregnæs sacro sancta Theologiæ Lector sincerus, tùm de-
super Ecclesiarum in Abo præpositus primarius, atq;
deinceps hic superintendens in Mariestads fuit am-
plis dotibus ornatus, iacet in tumulo hoc tumulatus,
Elsa Salomonis simul ipsiùs uxor amanda, ex
quibus hi gnati gnataq; parentibus extant, Israel
Henricus, Salomon, Christiernus et unus filiolus Pe-
trus, Laurentius atq; Johannes, Florentinus et Hagno-
te tum Catarina, Petronella, quod venit ultima Mar-
gareta natu.

Üllerwad Sochn. 12

1mo En lång runsten på Ligbergs backe vid Ligbergs kyrka

2do En vid landsvägen vid Kärleby i Ligbergs Sochn.

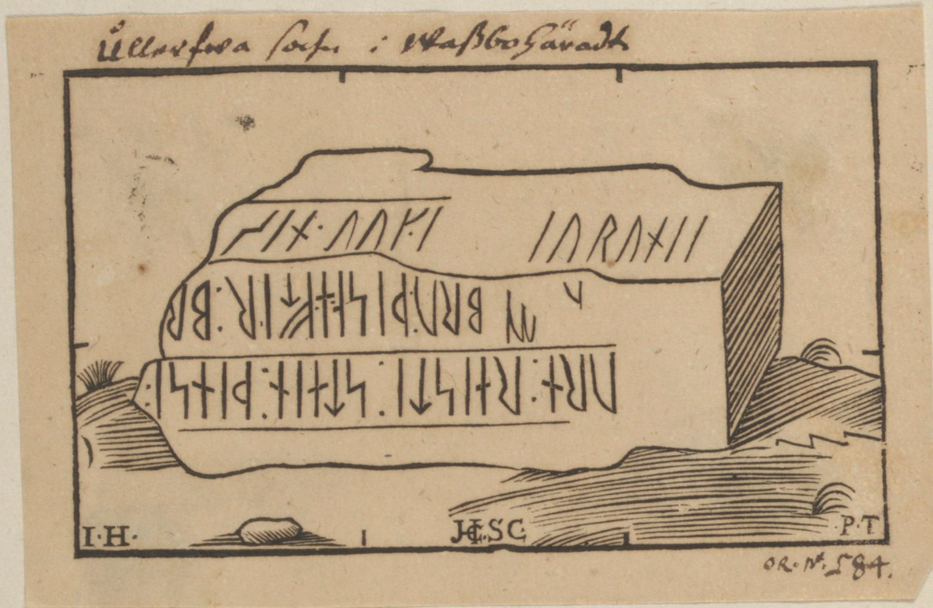
3tio En vid landsvägen uti s:a Sochn och Üllerfors giärd, med undlyftig skrift och hvilken förtälja om en lång färd.

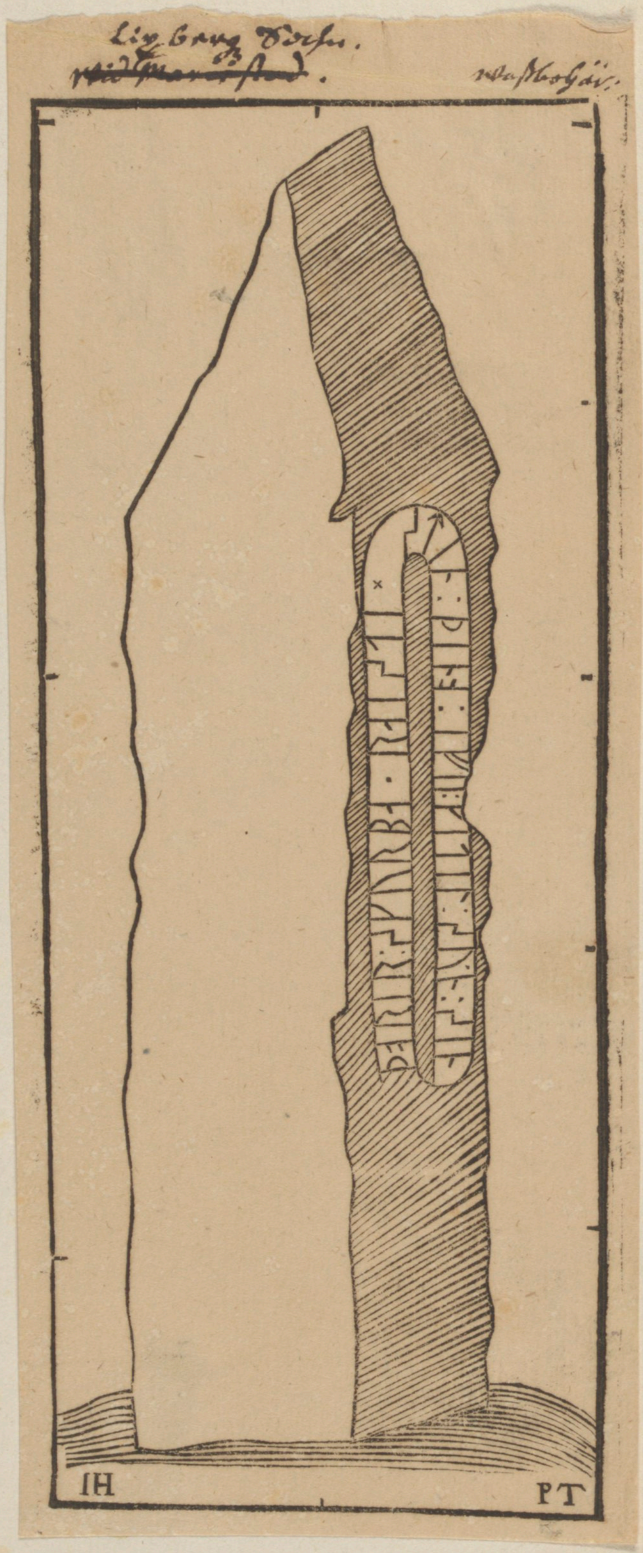
4to En på Torsö vid siöstranden.

NB desse runstenar finnas bredevid Mariestad i Westergiöthland

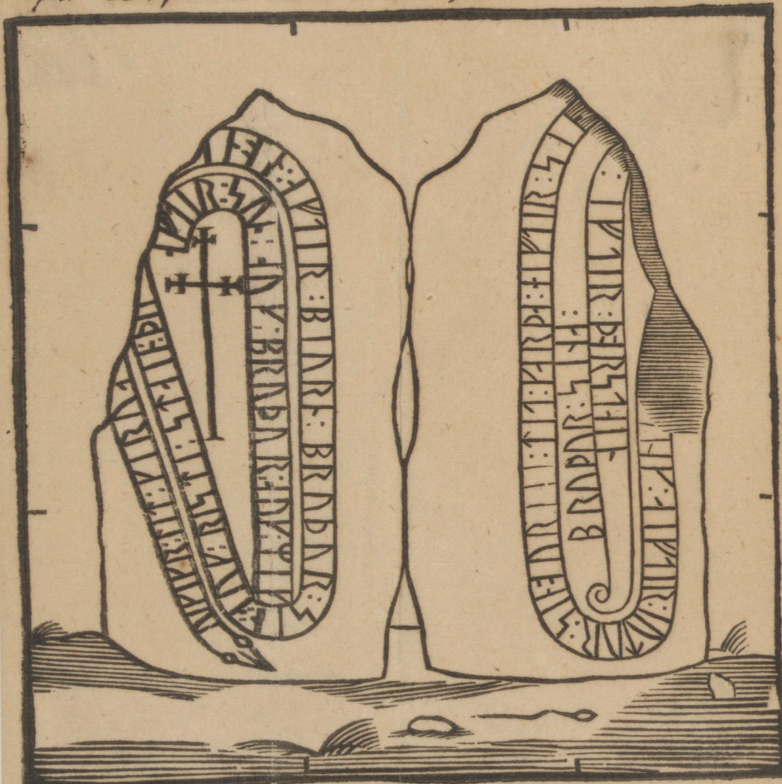
... af Berger i Mariestad 1735

Nicolai m...
April. A°. 1640
...at est
...m

Üllerfwa Sochn i Waßbo Häradt
I·H·
P·T
OR. Nr. 584.

IH
PT

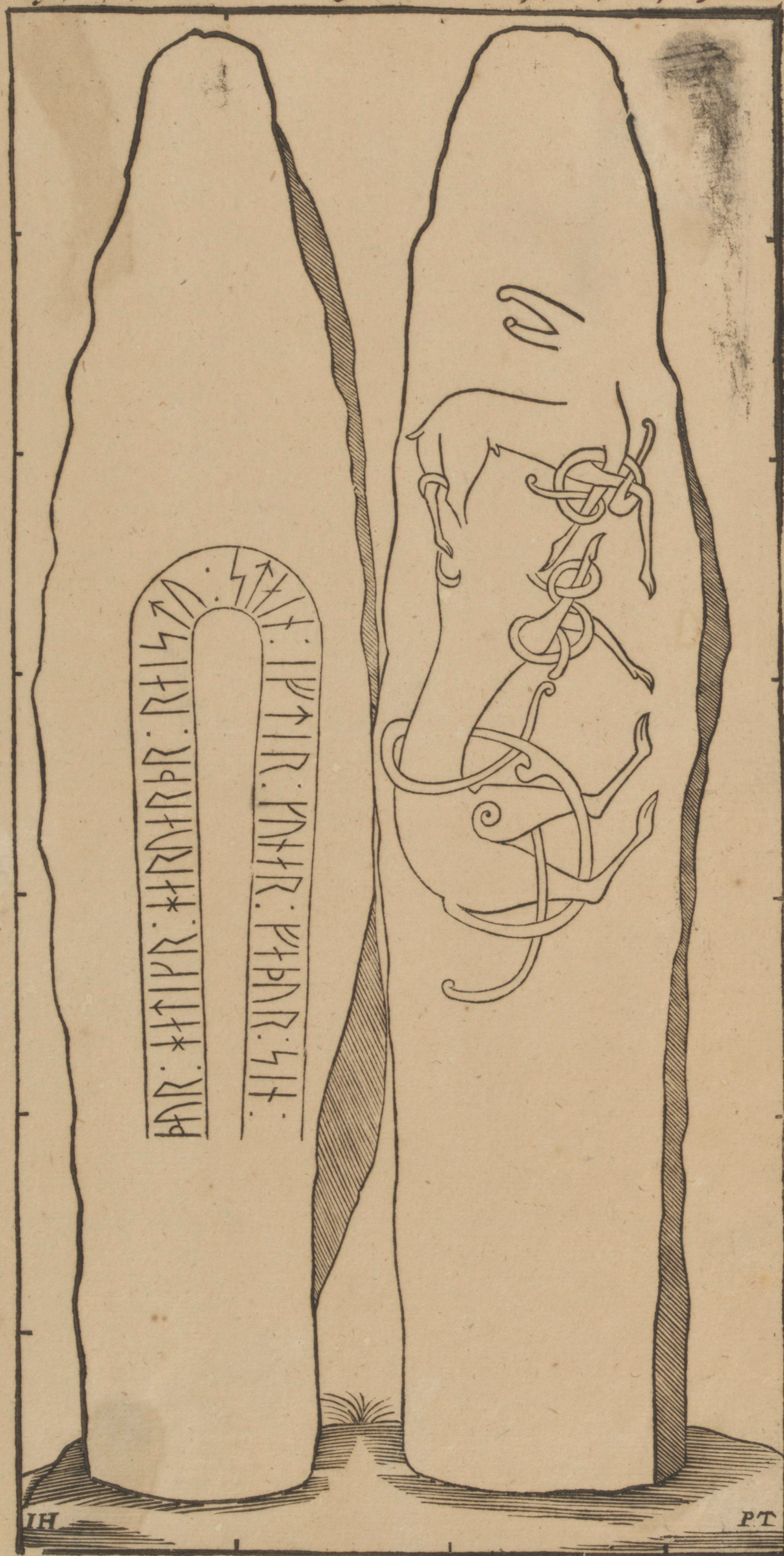
på Torsöön weid Mariestad. Vassbohärad.

OR. no. 319.

...bo Härad.

Lÿrsta sochn under om kÿrkian wid åhn. ; Waßbo Härad.

Mem: Sacrum.

Ex antiqua prosapia et nob: Bur: familia
viri exc: et doct: C. Joh: Th: A. B. Regni
Antiqvarii prud. regisq. Bibliothecharij fidel: filiæ uxo,
ri suæ chariss.ª et piis.ª Magdalenæ Bur: exacto con,
iugij lustro integro in partu altero gravis, anno ætat:
suæ 30. retenta fide bona conte et beate sui memoria
in cœlestem patriam munda per CHRISTUM devicto
feliciter redeunte 17. Julij A:o 1626. titulum et tumu,
lum mestissimus posuit Jonas B. Rudberus 1628.

Viator hac transiens are siste gradum et scriptum per,
lege haud male obijt qui bene vixit talem tibi precare
vitam talem exopta exitum iam si doctior factus es abe
as et vale.

Insigni probitate jacet fidissima conjunx
Magdalena mea maxima pars animæ
Cui nunquam possem meritas sat reddere grates
Virtutis tempus in omne memor
Hunc tumulum extruxi et morientem flevi acerbum
Vulnus adhuc animo nocte dieq: gero.

wid Skara wägen i Eks sochn.

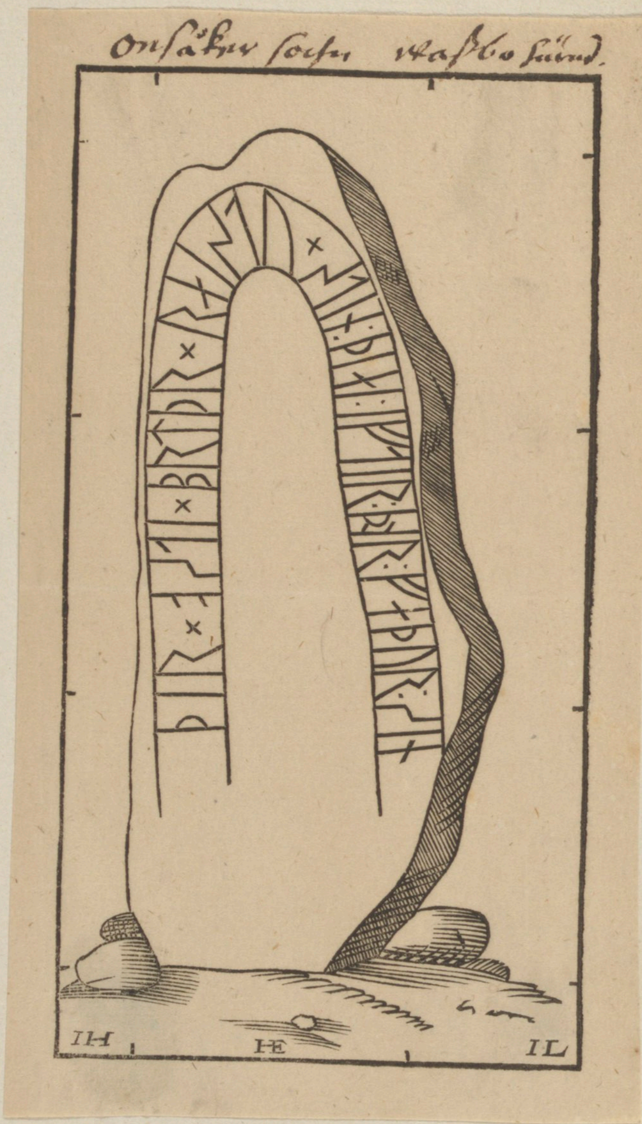
På fägre mo i westergötl.

Waßbohärad. Götlünda Sochn. 18 218.

Onßäker. Sochn.

Hic requiescit in Domino nobilis et insignis eruditionis vir
Dominus SVENO BENEDICTI PRINZIUS, quondam Scarensis
Præpositus et Pastor Ecclesiæ Fuglaasensis qui obijt die
X. mensis Januarij Anno Domini 1587.

Conditur hoc tumulo Sueno quem fata tulere
Invida quiq; diu vivere dignus erat.
Vir gravis et doctus toto venerabilis ævo
Et decus et generis gloria magna sui
Cui veneranda amplos virtus contraxit honores
Principibusq; dedit complacuisse viris
Ergo tibi vivat semper feliciter ipsa
Virtus atq; tibi fama perennis erat.

Under denna steen ligger salig Gunnila Håkans dotter
H: Svens Hustru domprost till Scara och Kyrkioherre till
Fuglåås som afsomnade den 23. Decembris: A:o 1571.

Wärsåsa Sochn Westergöthl

Walla härad Eggby sochn 21 Westergötl

Egby kyrkia wid Höjentorp i Walla Här:

Wallaskog[?] Warnhems Kloster.

Ähr af K. Inge den IV. byggdt och inrättat uti We= stre Gothland

Thet war it af Cistertienser orden hwars första upsdictare war Muncken Bernhardus.

~~[illegible]~~. Hwad första början af Cistertienser or= den anbetreffar, sägs. omk. H. ecl. IV. 1. g. utaf Bernhardi lefwernes beskrifning och Baroni jemförelse och flerom. att åhr 1098. 12. Cal. Apr. à Roberto Abbate Molismensi conditum est Cistercium in dioecesi Lingoniensi

Förkastandes Vastovii mening som säger det wara af Carl Sverkerson gründat 1186.

...nus Abbasi Varnhem. 1483.

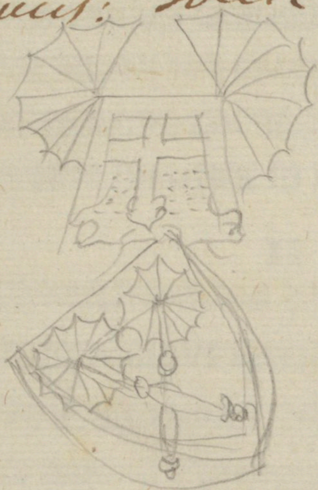
I.
Ecce trium regum sunt corpora contumulata,
Qve fractrix Legum stravit mors insuperata:
Primo gubernavit Gotthorum regna Canutus,
Qvi conculcavit sabulum pia regna sequutus,
Castra relinqvendo tandem cadit astra petendo,
Illic qvo tendo sit in æthere magna legẽdo.

II.
Postqvam Magnificus hæc regna regebat Ericus
Rector mirificus existens juris amicus,
In pravos sævit, hostes armis abolevit
Cursum complevit moriens in pace qvievit.

III.
Huic ejus nato regnum cum nomine sessit
Patreque sublato sceptrum Rex nobile gessit
Quam sito vanescit qvi colla ferocia flexit
Hunc mors evexit, Ericus et hic reqviescit
His expiratis non meret Svecia gratis
Fletibus ablatis Deus hos conjunge beatis,
Christe decus fidei fac hoc corpus speciei
Cernere dulce Dei Loca præstando reqviei.

Ibidem på en lijksten med Sturewapnet:

~~Magni: Regis:~~ Hic: requiescit: Bero: næs: fidelis: minister: BIrgheri: Ducis: Swecie: et: Pedagogus: Dni Magni: Regis.

Item på en ann sten med ett wapen:

Hær: ligger: Jo'nis: niclis: S: ok: hans: husfru mærit= ta: Bændicts dott: ok: ingiborgh: Goztafs: dott: ok: thærra: barn. niclis: ok Gozstaver: thænne: sten: War: læder: Anno Dni MCCCLXX tertio.

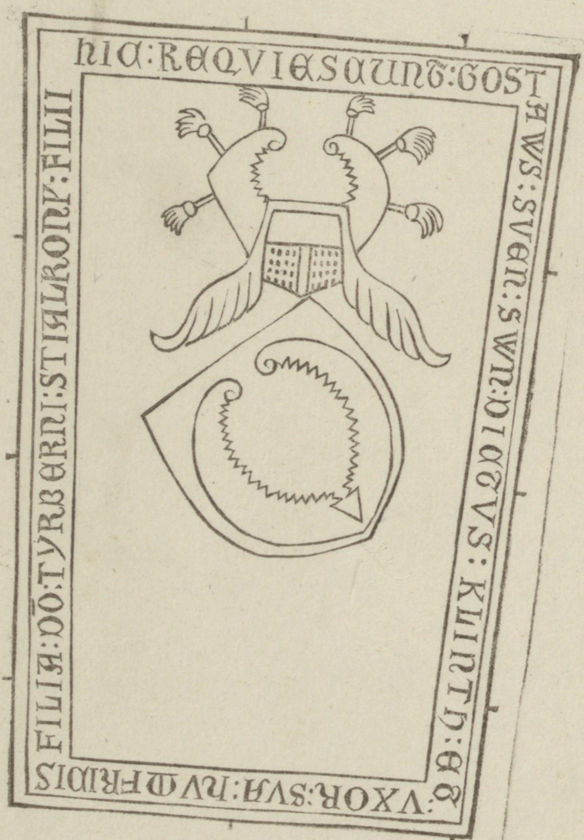

Warnhem.

Varnhems Closter en liten mijl ifrån Scara, åt Fratres ord. Cisters. upbygd utaf Konung Carl åhr 1186, och med mycket Gods begåfwadt af Konung Erics Son Hertig Cnut. Tilförna hade några munckar haft sit tilhåll uthi Lungarnäs, men sedan flyttes the til Warnhem, hwilket förr än Clostret byggdes, hade warit en stor bondeby, men blef af en förnämlig Fru skänckt til Kloster bygnad.

Til samma Closter hafwer ock Konung Erics Enka, Drottning Catharina något förärt.

Warnhem.

HIC:REQVIESCVNT:GOST
AWS:SVEN:SWN:DICTVS:KLINTH:ET
VXOR:SVA:NVMFRIDIS
FILIA:DO:TYRBERNI:STIALRONI:FILII

237.

Vedij Warnervy Kloster

Hic requiescit Benedictus Hafrode sum

Cnontam le gefer Westrogothorg

236.

Bione

Magni Roger hic regestr Baro Haf...

fitelis mirifr Wyras Dill...

...ns Eykesson

235.

Vidualg Gustav Torsson filio(?) mus

Miles Eriq Dnus Surergi ...

234.

...f Eimesson

...r hoffr ...

Dnus Susconerde brarj

...ina Cum Gostano Kathrin

...Amarj Sequente Meolite

...nnason Miles

Jorran Secredenzen

Haddonpteo

Wedÿ Warnorÿ Closter 237.

Hic requiescit Benedictus Hafrode cum

condam legeste Westrogothorum

236. Bione

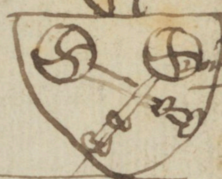
Magni Rogers hic requiescit Baro Haf

fratres miriste Magni Dull

[illegible]

ins Tykeson 235. Walter Gustaff Torf

filio eius

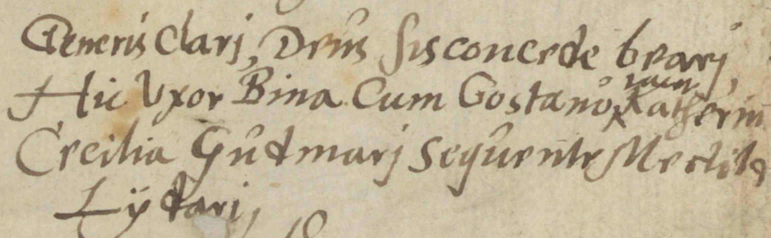
Milites Erig Dnus Sitterig

ryptione no potri

Her Gostaff Eiunessons

grafschrifft hafft zug

all formedes sc

Generis clari, Drus Sisconcerde beari,

Hic Uxor Bina Cum Gostano Katherina

Cecilia Gutmari Sequuntur Mortis

Lytari, sc

G Tunnason Miles

Wedij Warnemz Closter 237.

Hic requiescit Benedictus Hafverdesun

cuntam [illegible] Westrogothorum

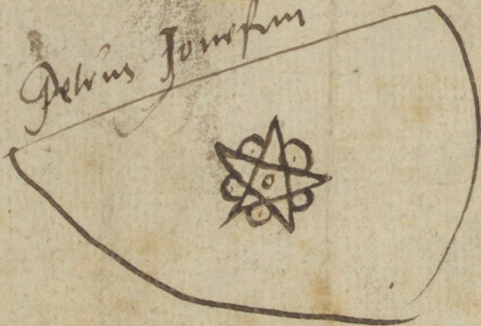
236. Brome sund

Magnus Rogersson hic requiescit Baro Hafst[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

Miles Erig Dnus Swecie

Conjux ~~sua~~ Margar[illegible]

[illegible]tas acceperunt

[illegible]fus factis et In

[illegible] Ao 1415

[illegible] arma vel [illegible]

[illegible] sunt picta

[illegible] i [illegible]

Carolus Lagman [illegible]

[illegible]

Vadÿ Warnemz Kloster

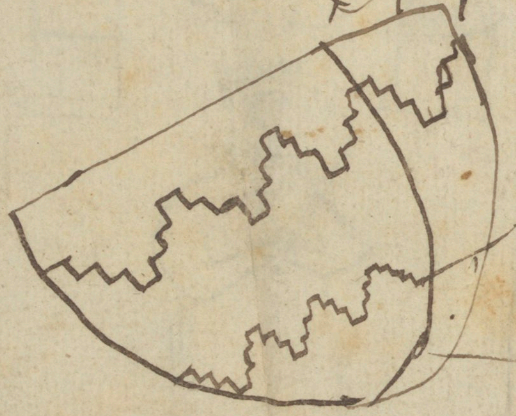
Hic requiescit Benedictus Hafridsun
quondam legifer Westrogothie

Hic requiescunt Gislauus Suenonis
dictus Knutsh et vxor sua
Anfridis filia Dnj Joanis Lucrij

Miles Erici Ducis Suecie

Sigridi Nales iacet hic Lybrugus funatz

Minno Gvro

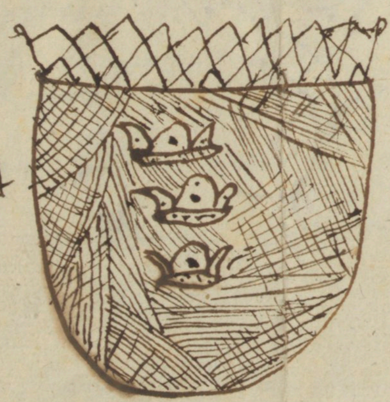
Arr
b
kun

nt. M m des vildages voi menach
en do staf

Doctores dicunt qd Sacerdos nunqt deberet
accedere divina peragendo, nec laicus divina
sumendo nisi prælibata Dominica passionis
merita, qualiter suscepit opprobria
flagella, sputa, vulnera, alapas direptiones
cusationes et alia diligenter et con
nuo perpendenda

I herren vår guds

Si Deus Pro nobis

erlyst os velbördyst Antirus

Erol

I Warnhems Closter äro thesse Koningar begrafne.

1. Grafsten.

Här ligger begrafwen Ingo Swea och Göta
Koning med thet namnet then tridie,
han älskades storliga af sine Undersåt-
tare, efter han styrde Swerige med dräng-
skap och bröt aldrig Swerigeslag, the
i Swerje landskap widtegne woro,
han wan Skåne med sine strider in,
åt Swerige igen, och hade thet i try
åhr under sina hand. Ena natt wardt
han i sina säng mördat af Skåningar-
na åhr MLXIV. tå gingo Wästgöta
til och boro honom hem til Axevald
och sade sig aldrig förwinna then ska-
dan. Han jordades i Warnhem och
under sin sten här fridoger hwilar.

Idem Epitaphium Latine
Hic situs est Rex Ingo qui nil fecit unquam
contra leges, regno præfuit fide summa, Sca-
niam asseruit patriæ quinquies superatis
Danis. Cecidit scelere percussoris in Scania
Anno Domini MLXIV.

Hg. Speg.

11. Grafsten.

...är fenilar Konung Knut hin heliga Erics
... af
... och
... Kän,
... ...linar
... män,
... ål,
... wid
... ...n,
... och
... åhr.
... ...ina
...CXCII.
... sin

...i fili,
...uris
...wæsitæ
...s, obiit
...CCII.

11. Grafsteen.

Här hwilar Koning Knut hin heliga Erics
Son, han wardt i förstone fördrefwen af
Rijket och wandt thet igen med Swerdi och
drap Koning Carl på Wisingsö, samt Käm-
parna Kool och Burisleff, och fick öfwer
alla sina owänner segher, han stridde mån-
ga strider och wann myckin segher i al-
lom them. Han hade mangar oroo wid
Swerige innan han fick thet, men se-
den wardt han goder Koningar och
regnade wäl Swerige i 23. åhr.
Omsider blef han dräpin i Gäsina
Härad i Wästergötland åhr MCXCII.
och jordades i Warnhem under sin
steen.

Hic situs est Rex Canutus Erici fili,
us trium regum Caroli, Coli, Buris
lafvi domitor, pacisq bello quæsitæ
Custos summus & Rex optimus, obiit
in Giesima, Anno Domini MCXCII.

III. Grafsten

Här ligger begrafwen Koning Eric
Knutson Årsälle, han wardt i förstonne
landzflychtig til Norge i 3 åhr, för that
hat Koning Swerker hans förmyndare
til honom bar. Omsider wann han Swe-
rige under sig med swärdi och segre och
war goder åringkoning, thy altid woro
goda åhr om alt rijket, medan han lef-
de. Han blef sotdöd på Wisingsö och be-
grofs här i Warnhem med sin Drottning
Rechisa, Koningens dotter i Danmark
åhr MCCXIX.

Hic jacet Ericus, Canuti filius, Rex Sveco-
rum Gothorumq cum consorte sua Rechisa,
qui ab exilio redux paternum virtute
peperit. regnum, mox rebelles Sveoniæ
Danos per matrimonium cum Valdemari
filia, tenuit in pace, regnum ejus floruit
omnium rerum copia. Obiit in Vi-
singsö Anno domini MCCXVI.

IV. Grafsteen.

Här hwilar sig Koning Eric kallad
Lespe Koning Eric Knutssons Son,
han kom til Rijket efter Koning Johan
then unga åhr MCCXIII. och wardt för-
drefwen af Hr. Cnut Folkunge, som sig
emot honom uphof, och wann striden öf-
wer honom wid Alvastra, sedan sam-
lade sig Koning Eric en Häär af Dan-
mark och wann striden öfwer Hr. Cnut
och flere Folkungar wid Sparresäter;
han war en spaker rättwijser man,
och styrde sit Rijke wäl och dödde åhr
MCCL.

Hic sepultus est Ericus, Erici filius, Rex
Sueciæ & Gothiæ, qui seditiosos compe-
scuit Folkungos, & Tavastanos subegit,
Christianosq; fieri compulit, obiit
Anno Domini MCCL.

Skrifter på the små stenarna öf-
wer wästra dörrn.

1.

Paral. 29. 10. Herren hafwer utwalt tig,
at tu skalt bygga honom it hus til helge-
dom. 20. War tröst och frimodig och
giör så, fruchta tig intet, och war icke för-
skräkt, Herren Gud min Gud skall wa-
ra med tig och skal icke taga sin hand
ifrån tig eller förlåta tig alt in til
tu all werk i Herrans hus fulkomnat
hafwer.
Esa. 5. 11. Wij äro himmelens och jordennes Guds
tienare, och byggje that hus up, som för mång
åhr bygt war, hwilket en stor Israëls Koning
bygdt och upsatt hade.
Paral. 30. 13. Nu wår Gud wij tacke tig och
lofwe tins helighets namn, ty af tig är thet
alt kommit och af tin hand hafwe wij
thet gifwit tig.
2. Paral. 6. 21. Så hör nu tin tienares och
tin folks bön som the bidiandes warda
i thetta rum: och hör ther til ifrån thetta
rum ther tu i himmelen bor, och när
tu hörer, at tu wille ock nådelig
spara.

och mehr, så at en stoor dehl af sielfwa
Kyrkohwalfwen, halfwa södra siden af
wäggarna, alla Koning Choren woro
nidfallen och Ruinerade, och hanna Kyrkia
ellers nästan som ödelagd och sin total un-
dergång närmast.

11. Stenen på Södre pelaren wid Kyrkodören.

Åhr 1668. begyntes åter Kyrkian at upbyg-
gas och Repareras, som skiedde under then Stor-
mächtige Herres och Konung Konung Carl
XI. regemente, och igenom then Högwälbor-
ne Herre Her Magnus Gabriel de la Gardie
Swerriges Rijkes Råd, Rijkscantzler, så
och Lagman öfwer Wäster götland och
Dalarne, grefwen til Läckö och Arensburg,
Friherre til Ekholmen, Herre til Hapsal,
Magnushoff, Höjentorp och Wenngarn,
Så och thes Högälskelige gemål, then Durch-
läuchtige Högborne Furstinna och Fru Ma-
ria Euphrosina boren Pfaltzgrefwinna til
Rein och Bejern, hwilka til största dehlen ige-
nom egen försorg och Kostnad hanna låtit ful-
komligen och mångastädes af grunden Reparera

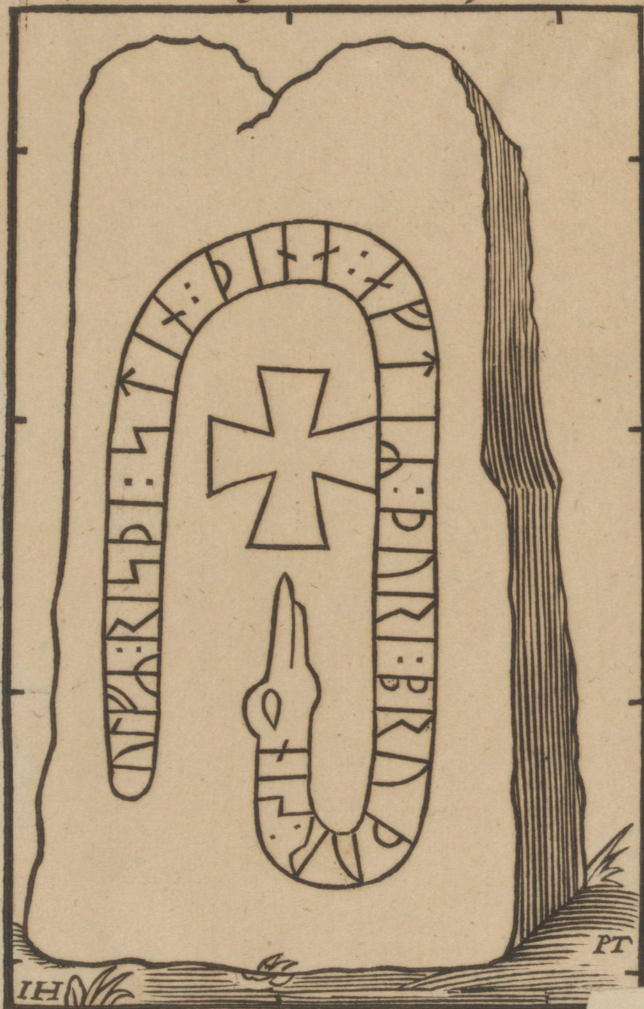
I Varnhems Closter är, ibland andra Birger Jerl begrafwen, tillijka med hans andra Fru, Mechtildis, som war graf Adolphs dotter i Holstein, och grefwe Gerhards Syster, hwilken Gerhardi dotter Hedevig fick K. Magn. Ladulås. Samma Fru Mechtild, så wäl som Fru Ingrid blef Nunna och reste til Rom, Compostel och Jerusalem, men sedan hafwa the bägge Fruar hulpits åt, at upbygga Augustinernas Kloster uti Skenninge, wid pass åhr 1278. s. Hag. Spec. Bisk. Chr.

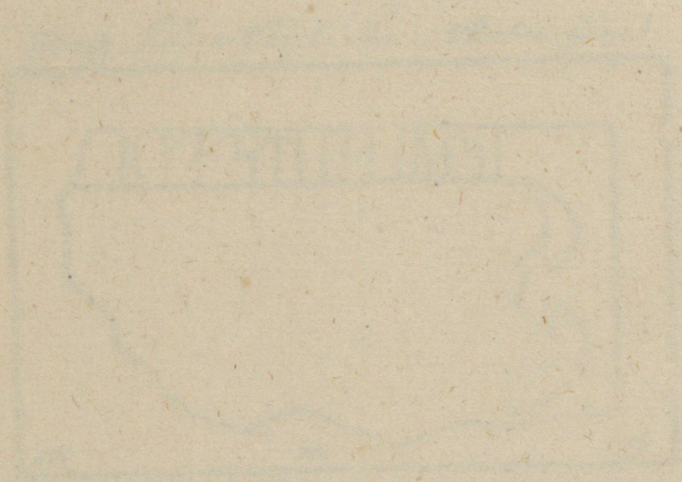
Abbates in Warneem.

Dns Johannes Abbas in Warneem. 1325.

W. Walla härad Stenum sochn W. Westergl.

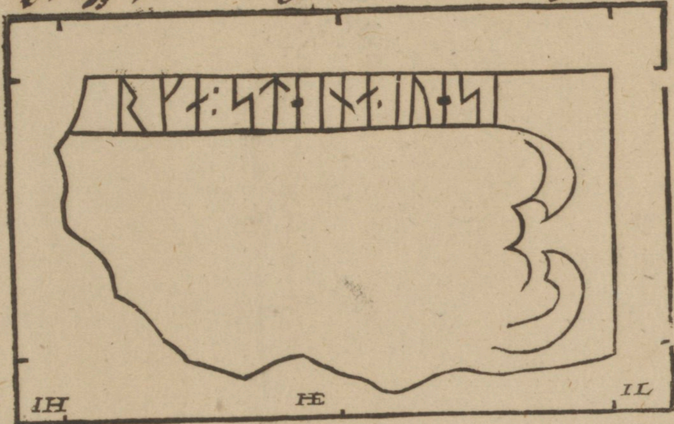
Stenumb gata i Walla Häradt.

Bergs Sochn. 31.

Bergs södra Stiglika i Walla Härad.

Hornborga. Past. Epitaph: på kyrkan

Suaviter hic domini Pastoris funera Elai
Atq cubant suave conjugis ossa suæ,
Exuviæq trium natorum nomina quorum
Primitus in dextra margine sculpta patent
Pastorum faxit Deus annumerentur in albū
Judicii summi dum tuba clara sonet.

[S]tora dala.

där har herr Bengt Ribbing sin graf. där är och hans fader begrafven
Ibidem på kyrkogården Ingemoos bräkaggel, infögt.
der finnes och Ingemos afguda liud(?) i [illegible].

[illegible]ugam

På en klocka (:Anno efter guds byrd M D X X X II. Jhesus Maria hen, Ulf Jonason.:)

[H]är är begr: Erik Ribbing til Vranghöö och dala, Sveriges Rikitz Råd och lagman i Smaland, landzherre uti Westergöttland, hwilken i G. aff: åhr 1612 then 22 oct. Ytterlikes hans fru [fr]u Emerentia Gyllenstierna til dala och Vrangö hwilken i G. aff: åhr 1626. then 10 Junij, desslikes deras k. dotter welborne Jungfru Katharina Ribbing til Vrangö, hwilken och aff: Anno 1630 then 11. Junij.

På en kalk finnes —

[S]ödhems Bondekyrkia, begr: den Edle och welb: h. h. Bengt Rasle, med sin fru Malin Soop. — och hans 16. barn.

Item h: Erik Akesson Soop til Dalsholm och Bräsling, aff: åhr 1638 d. 4. aug på sitt 78. ålders åhr. och then edle och welb: fr. Christina Erichsdotter, Erik Akessons til Dalsholm och Forenstorp, och aff: på Forenstorp then 25. febr. 1619. —

På en eldre skiöld finnes detta: Lars Akesson til Dagnäs A: 1607.

Ibidem finnes Gude primæ fundatoris Steen belätz med krona på hufwudet och book i handenne. tagit utur klostret.

Then edle och welb: Pär Lillierhööt til Hoberga och Berga och Walstorp aff: then ... A: ... och hans hustru d. r. o. d. f. fru Brijta Soop, hwilken aff: den 6. Junij åhr 1631. (Clmatre kagg)

Lars Akesson på Dagnäs aff: den 14. Aprilis A: 1607. med dess hustru fru ... och welbyrdiga fru Brijta Ulfsdotter, aff: den 7. Sept. A: 1603. med [...] Svea von Aka, aff: den 9. aug. samma åhr. (: hans fäderne Soop, mö- [...] Roser, hennes Bondevapnet och Rasle

Åkinds Härad.

Fugelaås, i Domen [dry] öster 11. Vättern

der är och begr: HH: Erik Hård som dödde 1645. – Påder Hård döm 1649.
Item (HH: Erich Broder) HH: Carl Hård Öfverste och K. Jägermästare
åhr 1653. 21. Sept. med sin fru f. Beata Kyle, hwilka ett stort
steen Epitaphium öfwer sig hafwa.

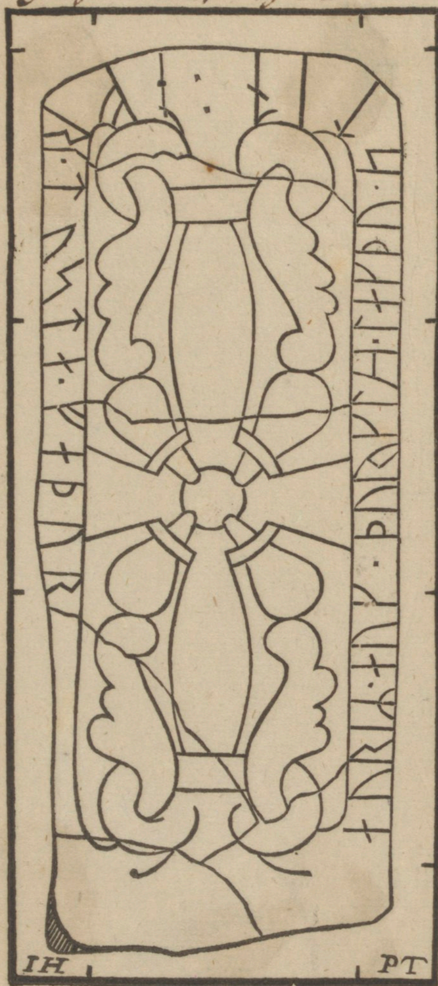
En Prestman ligger på kyrkiogården af adel, hwars Epitaph: så lyder
Hic requiescit in Domino Nobilis et insignis eruditionis vir Dominus Sueno Benedicti Prinz, quondam Scarensis Præpositus et Pastor Ecclesiæ Fougelåsensis qui obiit die X. mensis Januarij Anno Domini 1587.

Conditur hoc tumulo Sueno quem fata tulere,
Invida quiq[ue] diu vivere dignus erat.
Vir gravis et doctus toto venerabilis ævo
Et decus et generis gloria magna sui
Cui veneranda amplos virtus contraxit honores
Principibusq[ue] dedit complacuisse viris
Ergo, tibi vivat semper feliciter ipsa
Virtus atq[ue] tibi fama perennis erat.

af putte familier hans hustru samma ledes af adel, som förde en fogel eller dufwa, medernat en flätat lock. På samma lijk steen finnes således: Under thenna steen ligger salig Gunila Håkans dotter h. Suens hustru domprost til Scara och kyrkioherre til Fuglaås som aff: then 23. Dec: Ao. 1571.

Gudhems Sochn.

Gudhemb Klosterkyrkia.

Convents inzägle
på bref in
origin:

Gudhems Kloster.

Scara
Är ~~af~~ uti ~~Linköpings~~ Stift i Westergöthland utaf de Guda, den
[n]ämligen sägs warit Anundars Jakobs
~~aff K. Inge den III~~ dotter ~~Gutha~~ anno 1059. först
funderat ¶

[De]tta Klostret som warit ett ibland de äldsta ognandungsti i Swerige har be-
stått långt efter Reformations tiden.
~~Klostret har hafft~~ ett många och stora Stenhus
[sa]mt en skön Kyrkia vid namn: S. Mariæ
som och hålt wäl widmacht. woro til K. Walde-
mar fängelst gårdsge gods som i ... hört
[u]nt et bref Dat. Gudhem A°. 1276. sa G'dande. Op. dipl. T. III.

[S]amwäl för herr Johans Philipsson och des Bröders
Birger Birges för deras grofwa förbrytelser worr blefwa
sina gods och ägendom förlustige, och hwad som i arfz-
ordning deraf borde falla Cronan til deras
barn återstådt ... af K. Magno L. förärer
han til Gudhems nunnorna Laxfisket i ån
Ullerwörtz och hwad som han ~~[illegible]~~ ägde rätt
uti fisket wid Winzleborgh. hwarföre han för ste
arfwingar uti en summa penningar förnögt et
hade. Dat Scara. 1282. 15. Kal. Junij.

S:r Pether Thordss Byte bref med gudhemb Closter finnes af A:o 1379.

K. Magnus Eriksson gaf dijt en gård i Radaby med det förord at Closteret skulle flyttas dijt. os. d. T VII. omnib praesens. ch-

Konung Johans och drottning Catharinæ gåfwo bref på alt godz som högb:e Konung uti gud= hem haft, gifvit uti [illegible] 1250. högb:e drottning som uti detta kloster [illegible] [illegible] [illegible] af K. Waldemar stadfästes. 1251.
[illegible] af alla beswärningar är under drottning Cathari[na] Sune Folkes dotter, [illegible] med sin broder Hiriks farbroder Holmgers, [illegible] tilstånd förord [illegible] som är gifvit XIII. d. Junij 1250 och afskrifne Hertig E. i Sverige. L. Bishop i Scharà följande. E. Kept. Op. Tom. II.
Konung Magni gåfwo bref finnes af 1282. en Ullarö [illegible] Radaby. 1334. med det skillor att klostret skulle flyttas på den grund som forb: gård [illegible] står.

som gaf sig til [illegible] i closter [illegible] [illegible] bref Wald. 1260 [illegible]

Kong Albrechts Skyddebref för gudhemb Kloster finnes af A:o 1368.
Drott: Margaretæ gåfwobref. af 1392. [illegible] de gods som [illegible] willa til [illegible] och derföre gifva 40 [illegible] årlig ränta. 1397.
Karl Knutsons skyddebref för bemälte Kloster finnes utan dato. item K. Christierns. 1458. Sten Stures. 1481. Kong Hanses 1499.

Men Ornhielm ~~Hist~~ Eccl. säger dit intet wara sagt att hon warit Inges ~~b~~ dotter, ty Swen Estridsson, hwars gemål hon war, afgick med döden åtminstone sju åhr för än denne Inge anträdde något Regemente. ~~Ert~~ Utan förmenas hon, at sanolige, hafwa warit Stenkel K. 1 ~~dotter~~ syster, och Ragwald Jarls dotter i Wester götland som blef gifwen Swen Estridson til K. i Danmark til gemål

Sedan äntlig Bishoparne i Danmark (Wilhelm och Eginus) med stor möda och ifwer, förebärande att för när skyldskap och frändsämnis skiäll, igenom hafwande hotelser bracht Konung Swen att gifwa bemälte Goth. drotning skiljebref. Satte hon sig under och sina arfwa godh i Westergötland dem hon sedan lade til ett Closter för många Nunnor och Kernelifwit bystrwar förnötande sin öfriga tijd såsom et andeståndt arti all gudaktig helig öfwning, ~~tilhållande~~ tillhållande sina Jungfrur ~~att~~ på det tiden intet i lättia och försummelse måtte tilbringas att sy och wirka alla handa dyrbara Lynnen och Prestakläder hwaraf ännu en wälarbetat Mässe Kåpa af henne til Roskilds församling förärd finnes som Saxo Gram. Hist. L. XI. pag. 209 förmäler.. se Örnh. H. Eccl. III. n. 33.

Abbatissæ in Gudheem. 35

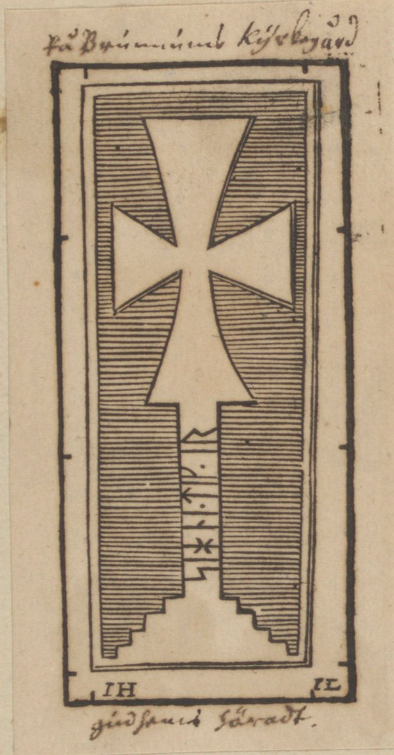
F. Reitz sculps.

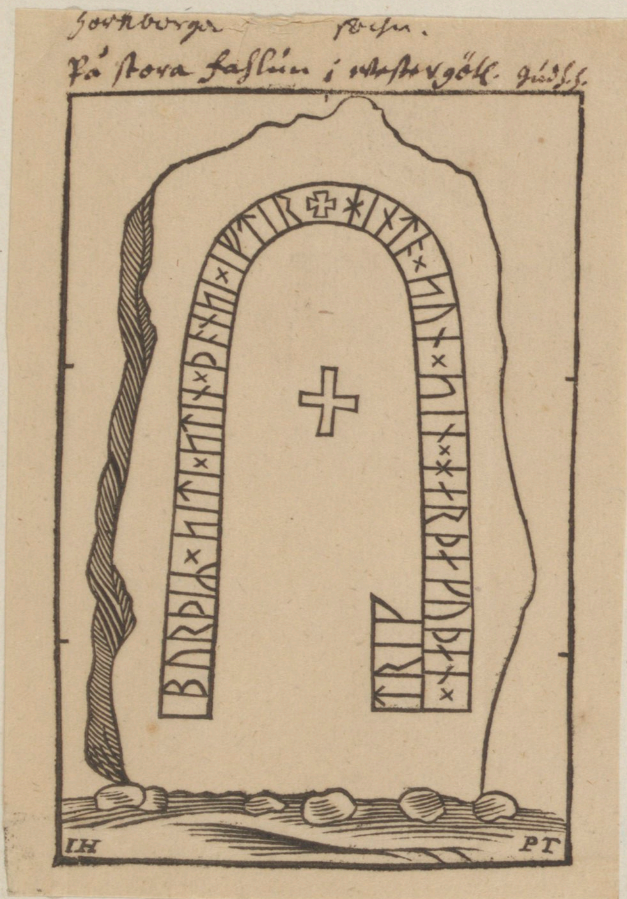
Abbatissæ in Gudheem. 35

Ingiborgis Abbatissa in Gudheem: 1325.

Brunnum Sochn

Gudhems Härad Westergyl.

ᚢᚱᚦᛁᛦ × ᚼᛁᛏᛁ × ᚼᛏᛁᚾ × ᚦᚭᚾᚼᛁ × ᛁᚠᛏᛁᚱ × ᛡᛁᚾᛏᛆ × ᚼᚢᚾ × ᚼᛁᚾ ×
ᛆᚱᚦᛆ × ᚠᚢᚦᛆᚾ × ᛏᚱᛁᚠ ×

ürdir sati Stin þonsi iftir Hinto Sün sin, harda
üdan Trig.

ordir satte thenna Sten efter Hinte sin Son,
n härli god Hielte.

ordirus posuit lapidem hunc Hintoni filio suo,
alde bono Heroi.

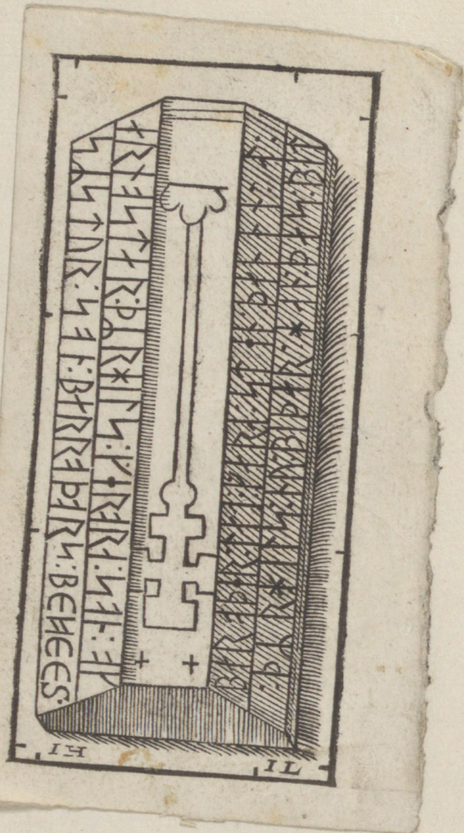
Hornborga s:n i [illegible]

Suaviter hic Domini Pastoris funera Elai
Atque cubant suave conjugis ossa suæ
Exuviæq trium natorum nomina quorum
Primitus in dextra margine sculpta patent
Justorum faxit Deus annumerentur in album
Judicii summi dum tuba clara sonet.

dhems härad.

Kÿrketop.

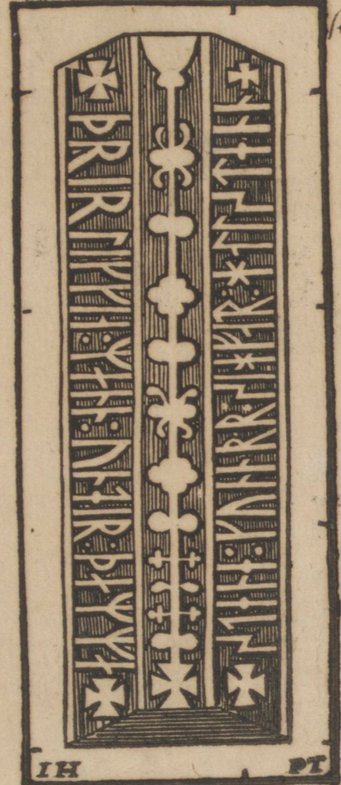

Ugglum. 39

Ugglums Kyrkogård

HARALDVS:9E:FECIT·MADISGER:

REGINMOT· LET· GERA· DVA LF·
IFIR· GVNH AR· ESBEORHARS·

Gudhems härad

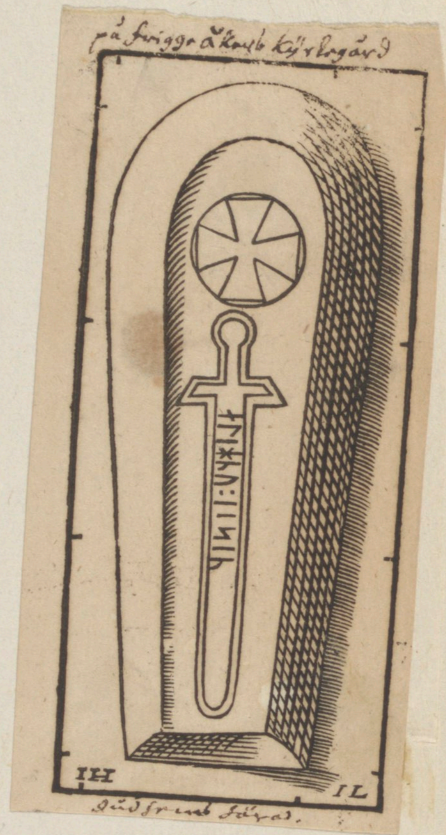
Ugglums Kyrkogård

HARALDVS:9E:FECIT·MADISGER:

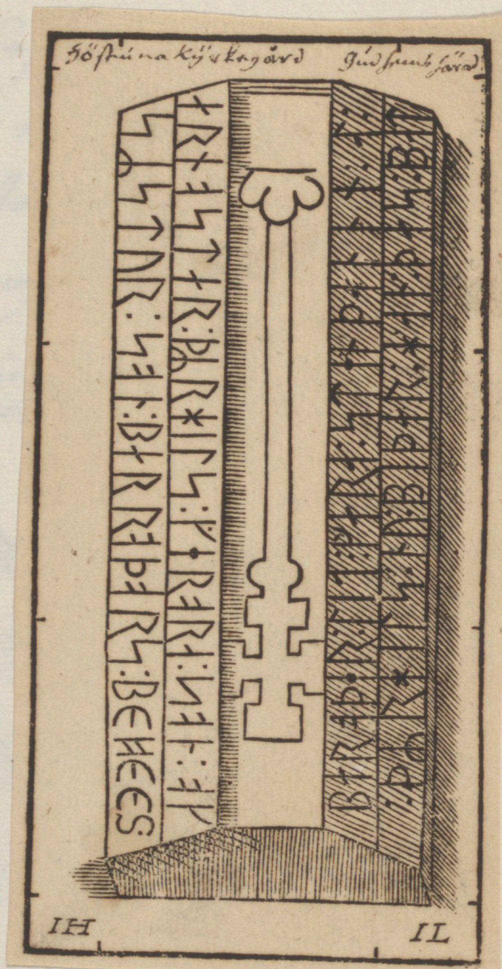
REGINMOT·LET·GERA·DVALF·
IFIR·GVNH AR·ESBEORHARS·

Gudhems hä[stain]d Friggeråkers socken 40 275.

Westergyll.

Höstena Sochn.

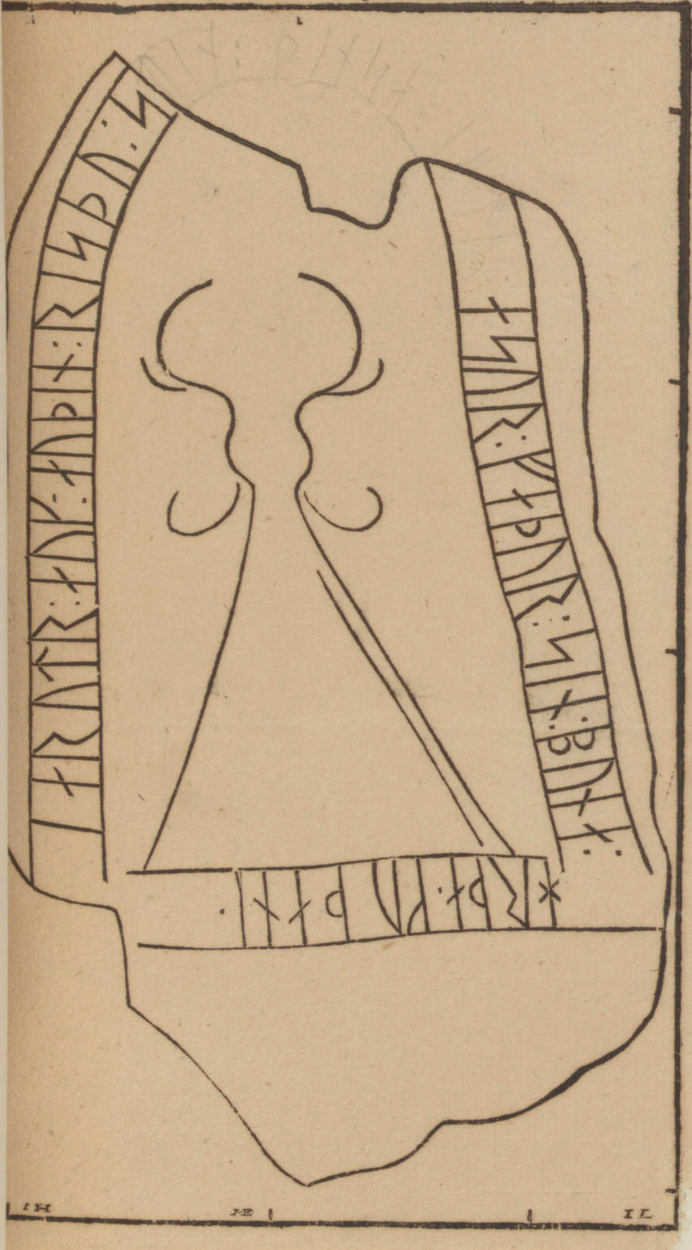

Se under Kyrke-Torp, Sid. 38

Se fol: 271.

Höstena

[F]rån Hehl och hällens undergång hafwer man här wid kyrkian ännu förwarat ett, utur äl[…], […]rens käftar och obetänkta förstörares händer, undanryckt Monument, som noget sönderslagit, dock till sin fulla mening öfwerskrift tydeligen läsas kan:

ᛁᛅᚱᚢᛏᚱ: ᛅᚢᚴ: ᛅᚢᚦᛁᚿ: ᚱᛁᛋᚦᚢ:
ᛋᛏᛁᚿ: ᚦᛁᚿᛋᛅ: ᛁᚠᛏᛁᚱ: ᛅᛋᚢᚱ:
ᚠᛅᚦᚢᚱ: ᛋᛁᚿ: ᛒᚢᚿᛅ: ᚼᛅᚱᚦᛅ:
ᚴᚢᚦᛅᚿ:

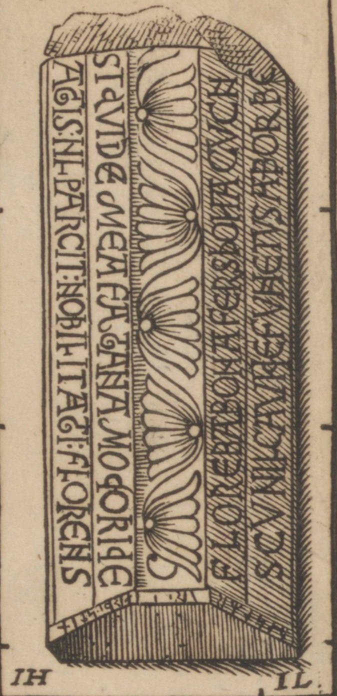
Jarutr auk Audin risdu stin þinsa iftir Asur fadur sin, Buna harda gudan.

Jarunder och Öden reste upp denna Sten efter Asur sin fader, den härligoda Herren.

Jarundus ac Audinus (: Aiden, Adonis, Pluto:) erexerunt hunc Cippum Asuro patri suo, Domino valdè bono, (: Optimo Maximo)

Waltorp.

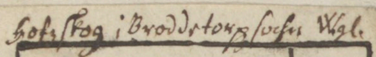
På Waltorp kyrkogård i Gudhemsh[illegible]

på Waltorp kyrkogård

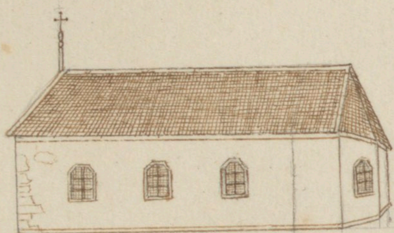
Gudhems härad.

UC. I

Gudhems härat. Westergöll.

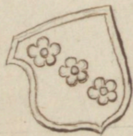
Otterstadh.

33 1/4

33 1/4

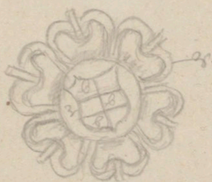
petrus Anno dmi m cd xl ix

i ottersta kijrkia

33 1/4

Läckiö slott.

In nomine Patris & Filii & Spiritus Sancti Amen!

Cum nihil sit certius morte, & nihil incertius hora mortis, Ego As-
gotus de Thodene, licet debilis corpore, tamen sanus mente, salu-
ti animæ meæ de bonis mihi a Deo concessis cupiens provide-
re, Testamentum meum ordino in hunc modum: Inprimis do & le-
go Ecclesiæ Thodene, ubi mihi meam sepulturam eligo, coloniam quam
emi de Thyrnero Thorero & partes omnes illorum prædiorum quas con-
duxerat Gotulphus, excepto prædio in Layhwasmark sito, ad
mensam Sacerdotis, testamentum prius factum hoc ordine retractans reca-
pitulans quod de prædiis Ecclesiæ per me prius legatis, quæ sic nomi-
nantur Dotorp et Lobiärgh dimidietatem addo prædictæ colo-
niæ, & dimidietatem retineat Curato sub fundo suo; Item eidem
coloniæ addo viciniores agros in Wästry gulhögi Qvæsse; Ista tamen conditio-
ne, quod Curatus ibidem capiat levet unam Marcha annuatim
de illa colonia, me vivente; post vero obitum meum levet tenet in-
de totam pensionem, celebraturus unam missam pro anima mea
& uxoris meæ Gunnilku et avunculi mei Magni in qualibet se-
ptimana. Hoc eciam eodem pacto in perpetuum duraturo; Pauperibus
meo colonia quam possedit Thorbernus cum tantis prædiis quod
possit pro XX marcis denariorum appreciari et vendi: Domino Haco meo
Episcopo reservari constituo pro debito suo ambulatorem meum nigrum,
cum palidris & vestigalibus omnibus quos possideo, Donec ipse super
dominus meus nominatus de satisfactione condigna debiti sui reddiderit se con-
tentum: Dilectæ consorti Conditus meæ Christinæ ambulatorem meum brune-
um; Domino Haraldo de Händini palidrum ambulatorem nomine glaucu colo-
ris. Ecclesiæ beatæ virginis 1 marc., Sancto Olavo 1 marc. Fratribus
prædicatoribus Scarris 1 marcam; Minoribus similiter; et de ele-
mosina pauperum solventur istæ IIII marcæ. Filio meo Nicolao
gladium meum & pugionem cum sella & freno. Domino Haldori
de Tuni cimbam meam grossam; puellulæ Ingridi capam capam meam
novam; puellulæ Elenæ tunicam meam novam. Domino Sig-
goni de Thodene duas II marcas. Item filiæ Ingridi confero unam constituo novam ol-
lam. Insuper rogo & constituo exsequtores hujus Testamenti dilectos
amicos meos, Dominum Haldorum de Tuni, & Dominum Haral-
dum de Händini, et Dn. Karolum de Flakiäbargh, quorum eti-

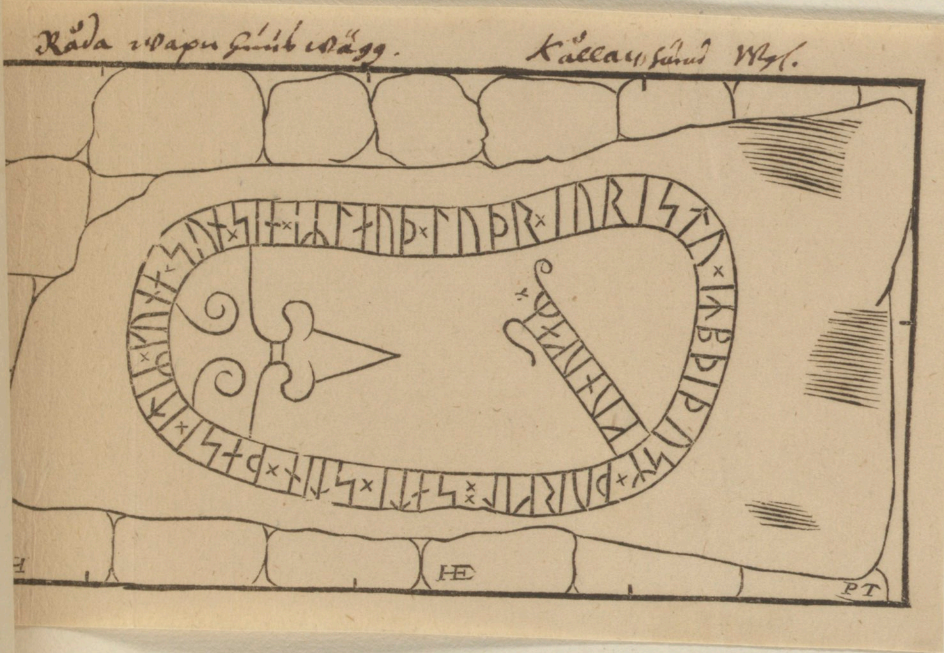
Konung Eriks Nämbds dom för H:r Bengt Bylte och Hogenskäll Bielke, angående några gårdar, Nämbl. Swal, Torsbö etc som Hustru Bengta Bengtsdotter klandt Kongl. Maij:t A:o 62. d. 17. Marty.

Thet Stormächtig och Höghborne Förstes och Herres H:r Ericks den Fiortondes, Swerigis, Göthes och Wendes etc Konungs tillförordnade Nämbd, och ixe på Hans Kongl. Maij:ts wägner öfwerste Domhafwande. Göre witterligit, att d. 17. Marty A:o 62. då wij såto till Rätta på Stockholms Rääd-huus, kommo för oss Ährlige Wälbördige Män och Strenge Riddare H:r Bengt Bylte till Söderö samt H:r Hogenskäll Bielke till Myhl, och ixpå deras Moders wägner Fru Annas på Åtorps, gofwo tillkänna
1. om några gårdar liggiandes i Wästergiötland på Kullen i Sundebergs giäld, som är först en gård benämnd Swal, ränter årl. 6. pund, Torsbö ränter årl. 4. pund. Item 3. gårdar i Wästmanned, ränter hwardera årl. 4. pund, hwilka gårdar sal. framledne gamble Fru Christin H:r Hans Åkessons till Winram åtthafwer, sedan hennes dotter, sal. Fru Anna; och äro omsider kallne Fru Anna på Åtorp efter sin Moder till ärf, såsom och hon them gårdar emellan hafft hafwer in till A:o 58. undantagandes twå af förskrefne gårdar i Wästmanned hafwer Åke Haraldsson på Winram som honom tillkomme, och udi arf fallne äro efter sin Moder Fru Karin på Winram. Desse för:ne gårdar hade the först att sal. framledne Kongl. Maij:t högloflig ihugkommelse hafwer latit wederkännis för:de theres Moder ifrå, theruthöfwer the sigh ödelös beswärade, och mente att för:de gårdar komme medh rätta för:ne Fru Anna och hennes Arfwingar till etc Were förthenskull begiärandes att wij wille taga samma Ärende udi Ransakning, och ther udinnan affsäja hwad rätt kunne wara etc Då efter Kongl. Maij:ts wår aldernådigste Herres troo Tienare Rasmus Lodwicksson, som hafwer Hans Kongl. Maij:ts Jordeböcker händer emellan, och tillförordnat

Konung Eriks Nämbds Dom, angående några Gods, som dch. Kongl. May:t låtit wederkännas. dat. d. 2. Aprilis A:o 1563. pag. 42.

Samma dagh kom för Rätta Wälbördig Man Nils Bröms, och gaf tilkänna om några Gårdar, såsom honom uthi framlidne Kongl. May:ts högloffl. ihugkommelses tydh kiändes ifrå, som war först 2. gårdar i Kinnereby och belägne uthi Wästra dinge Häradt i Tyherydz Lagh. uthi Småland, som räntar ... hwilka hans Hustrus rätta arf är efter Hustru Margareta på them, thesslijkest en gård i Hußaby Sochn i förn:e Häradt benämd Ekebäck, och räntar Penningar 1. ..., som förastemente Hustru Margaretas Broder Nils Arwidsson byrde de igen efter Wästerås Recess A:o 1527. och nu ligger under Prästabordet i förbe:te Hußaby. Item Brandhult i Loby Sochn i förbe:te Häradt, som räntar ... 2. ..., för hwilka gårdar han intet hafwer fått hwarken Penningar eller Wederlag. Skal och thesslijkest en benämd Olof Göstafsson uthan Lagh och Rätt hafwa kiändt honom en gård ifrå benämd Hoslanda, liggiandes uthi förn:e Hußaby Sochn, och sålt then dch. framledne Kongl. May:t. Då efter förn:e Nils Bröms uthi all underdånighet hafwer anlangat Högstbem:te Kongl. May:t om förn:e gårdar, och Hans Kongl. May:t honom gunstaligen tillsagdt och efterlåtit hafwer, att hwad han medh rätta igen byrda kunde, det skulle han få igen, det samma gaf och Högstbem:te Kongl. May:ts Procurator och Secretarare Jören Persson oss tilkänna; derföre läte wij kalla till oss Rasmund Lodwiksson, och befrågade huruledes thet sigh hade om förn:e gårdar, der uppå han giorde sådane berättelse och underwysning, att förbe:te Nils Bröms är rätt Byrdemann till förb:te gårdar, och att Saken sigh allesteds ther om hafwer, såsom han sielf berättat hade, så att dch. Kongl. May:t lät wederkännas förbe:te Kinneda, Eckesåås och Brandhult, för ingen annan Sak skull än på Wederlagh, som dock ännu intet är wederlagt. Men förbe:te Hußlanda skal ther och hafwa sigh, efter såsom förberördt är; Hwarföre kunde Man icke säija förbe:te Nils Bröms förn:e gårdar ifrå, uthan att honom nu bör antingen full Wederlag eller sina gods igen. Thet och förbe:te Olof Göstafsson hafwer sålt thet godts han icke hafwer kunnat hembla, är han skyldig böta före, och wara

Källandz Härad. Råda Sochn. 48 289.

ᚢᚱᚴᛁᛚ᛬ᛋᛅᛏᛁ×ᛋᛏᛁᚾ×ᚦᛅᛋᛁ×ᛁᛏᛁᛦ×ᚴᚢᚾᛅ×ᛋᚢᚾ×ᛋᛁᚾ×ᛁᛦ ᛚᛅᚢᚦ×

ᛚᚢᚦᚱ×ᛁ ᚢᚱᛁᛋᛏᚢ×ᛁᛦᛒᚦᛁᚦ×ᚢᛋᛘ×ᚴᚢᚾᚢᚴᛅᛦ×

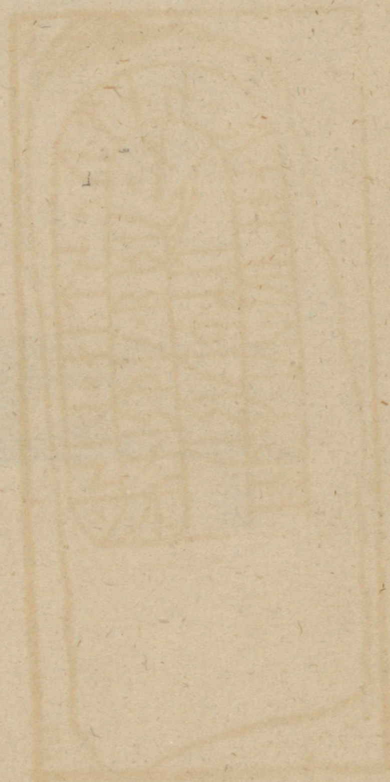
Þurgil sati stin þasi iftir Guna sun sin, ir lauð
luðr i uristu, irbðið usm kunugar.

Thorgill satte denna Steen effter Gunner sin Son, som
ledde (: anförde :) folket i krig, och ärfde då wåra Konungar.

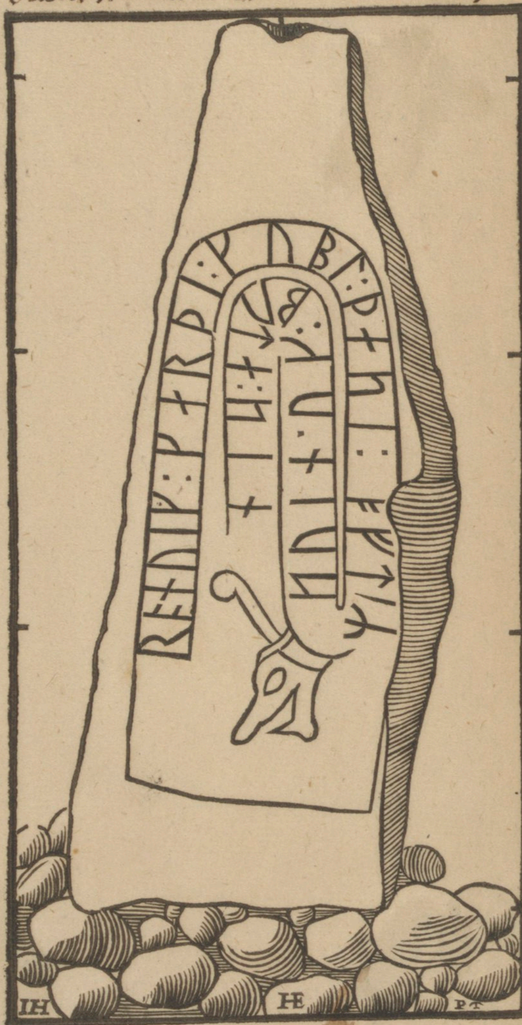
Thurgillus posuit hunc Cippum in memoriam Gun,
nonis filii sui, qui duxit populum in bello, hæres
tum factus nostrorum Regum.

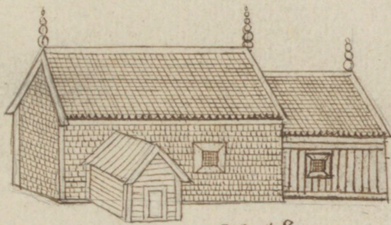
j Råda

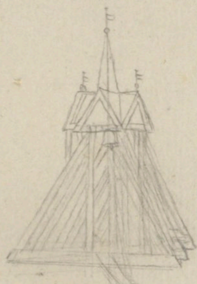
Vläne Annexa til Lovenne. i Käll: g.

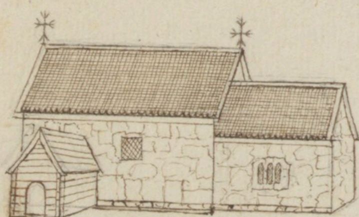
Väne.

29 al.

Tådene.

28. al.

Tranum.

25

C H B · M E W ·

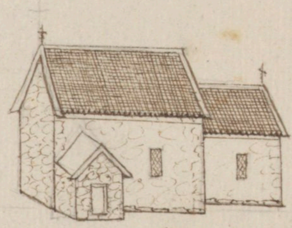

1 6 6 2 ·

Lawa.

20

Redum.

15.

N · K ·

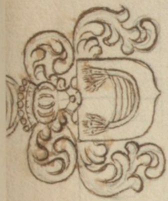

1 6

M · B ·

4 6

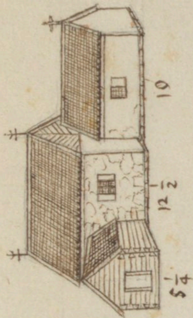

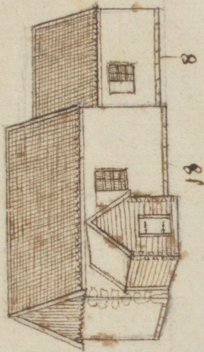

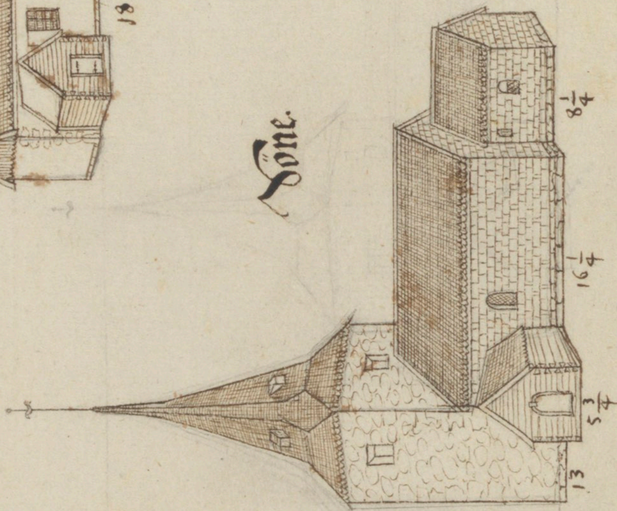
Wälan.

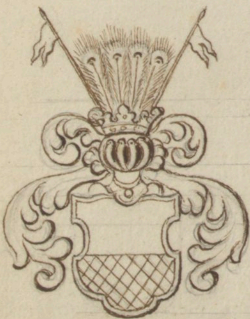
Hillstad.

Söne.

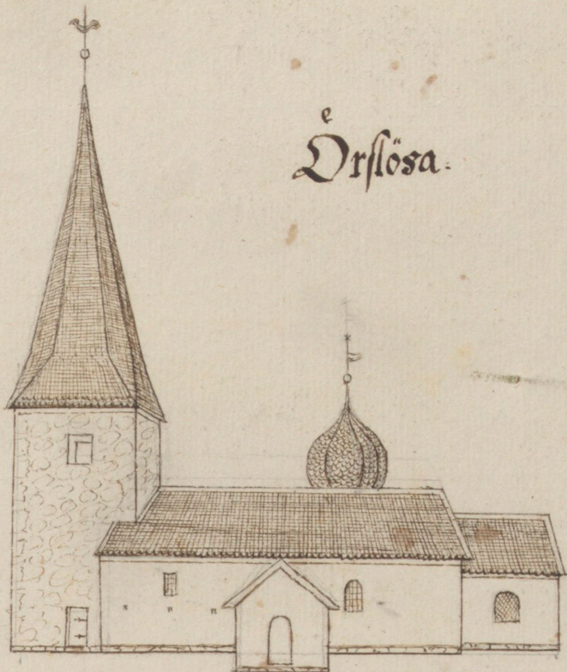

Örslösa.

L. 48 al.

1647.

N K. B H.

16 16.

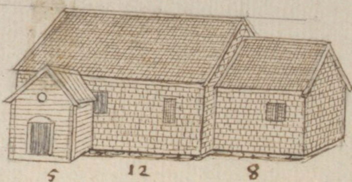
NR

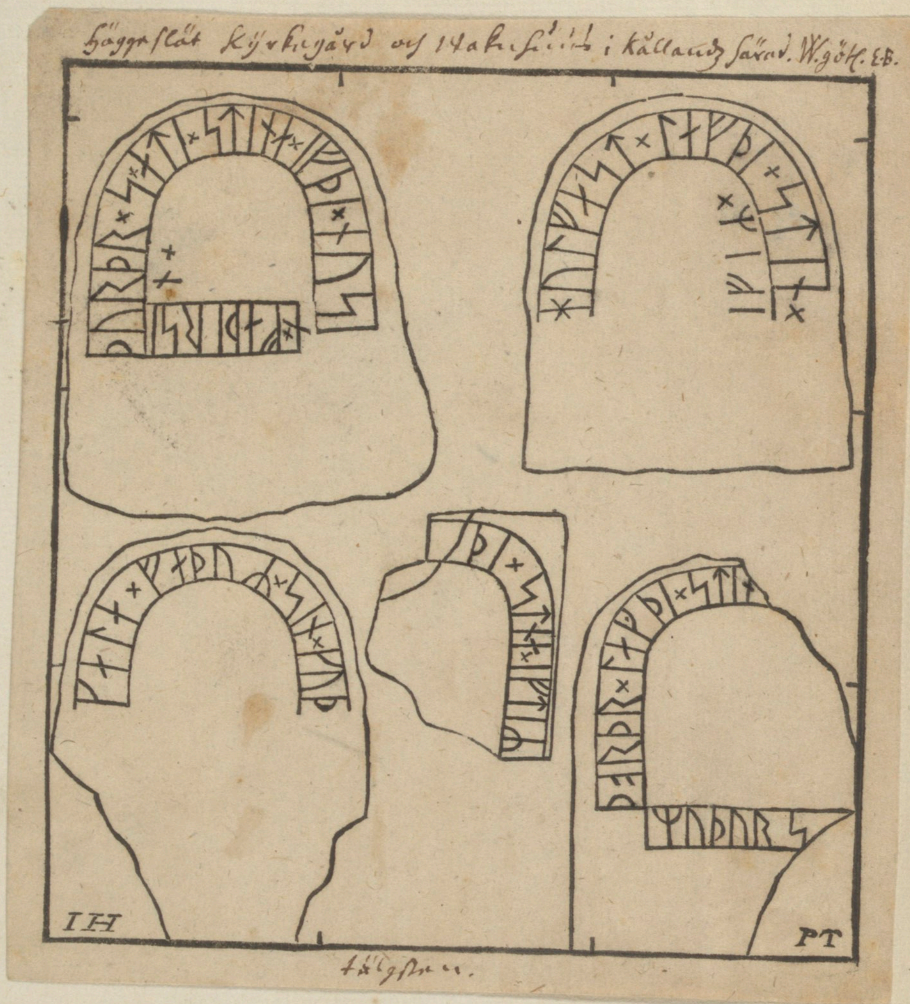

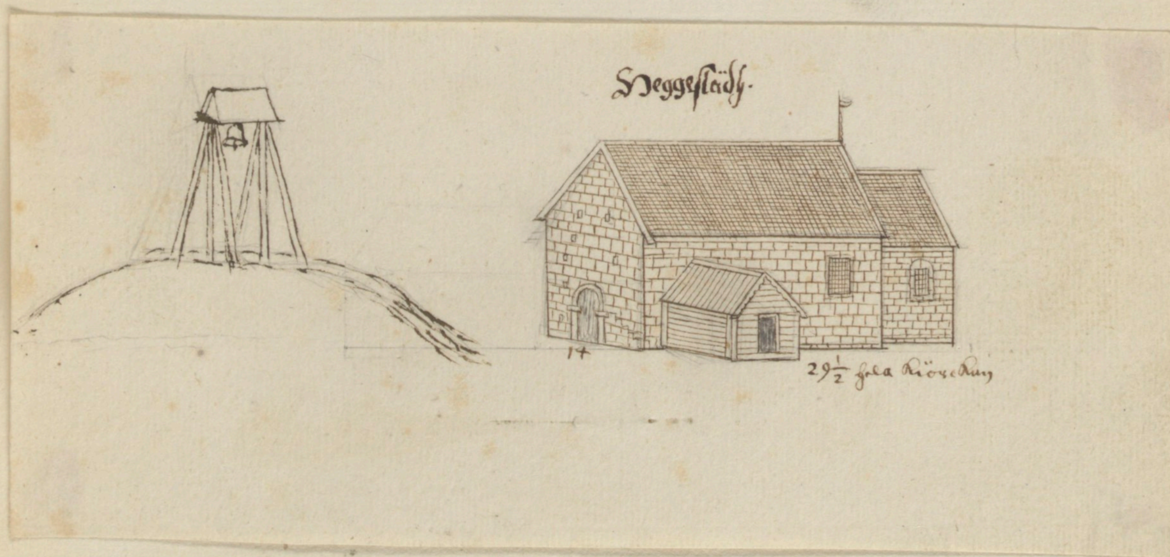
Ufweredh.

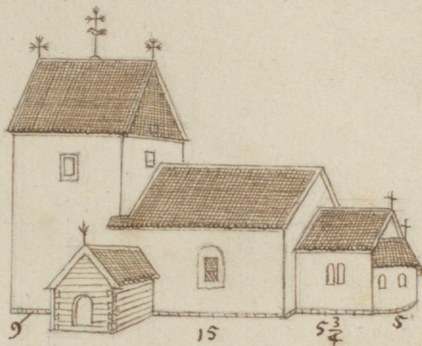
Hörene.

Häggeslät kyrkegård och Hake[illegible] i Kållandz härad. W.göth. E.B.
IH
PT
tägsten.

Heggestadh.
1+
29½ hela Kiörckan

Rackebÿ.

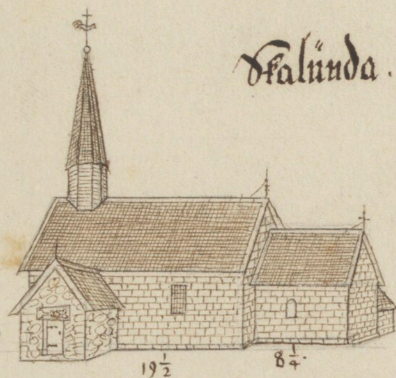

T.B.M.E.B.

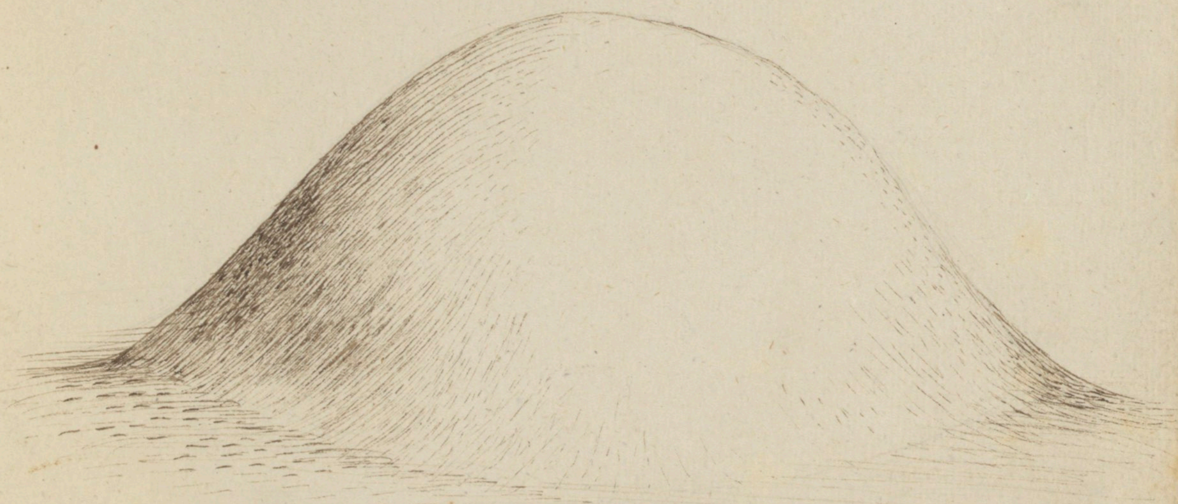
i Rackebÿ

36

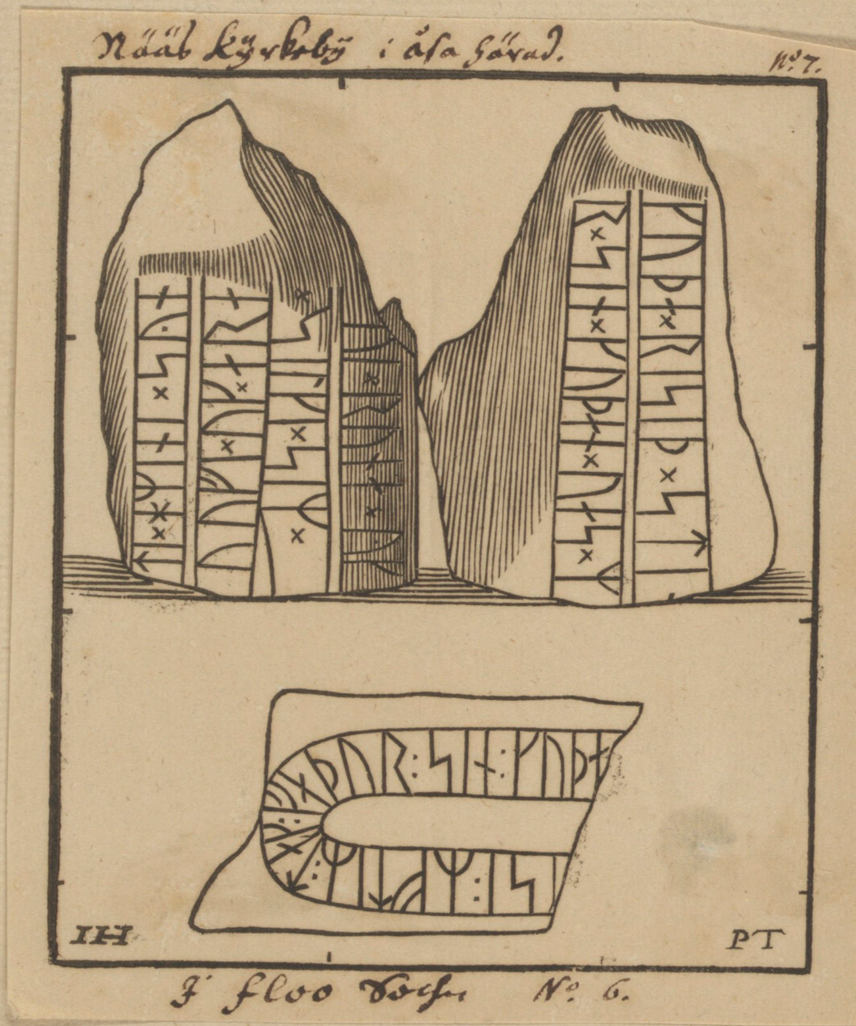

Skalünda.
19½
8¼.

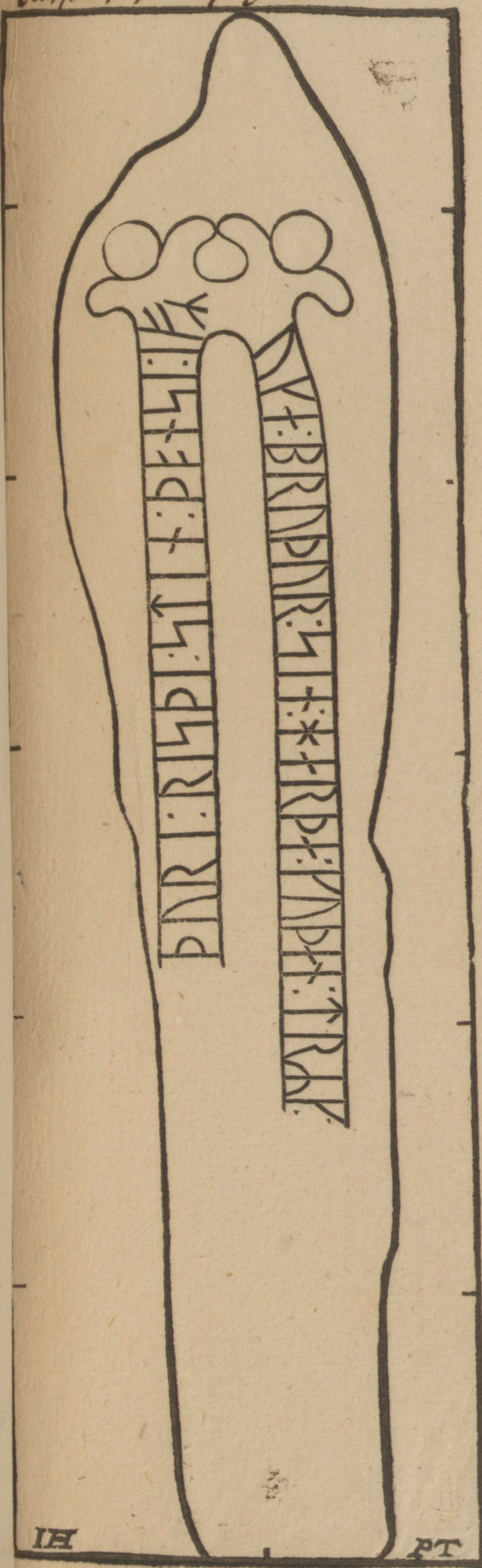
Skalens Högen 300 alnar rundt om kring nedan till. 100 alnar ifrån nedan öfwer kullen till roten på andra sidan

Råda stenen.

J floo Sochn N:o 6.

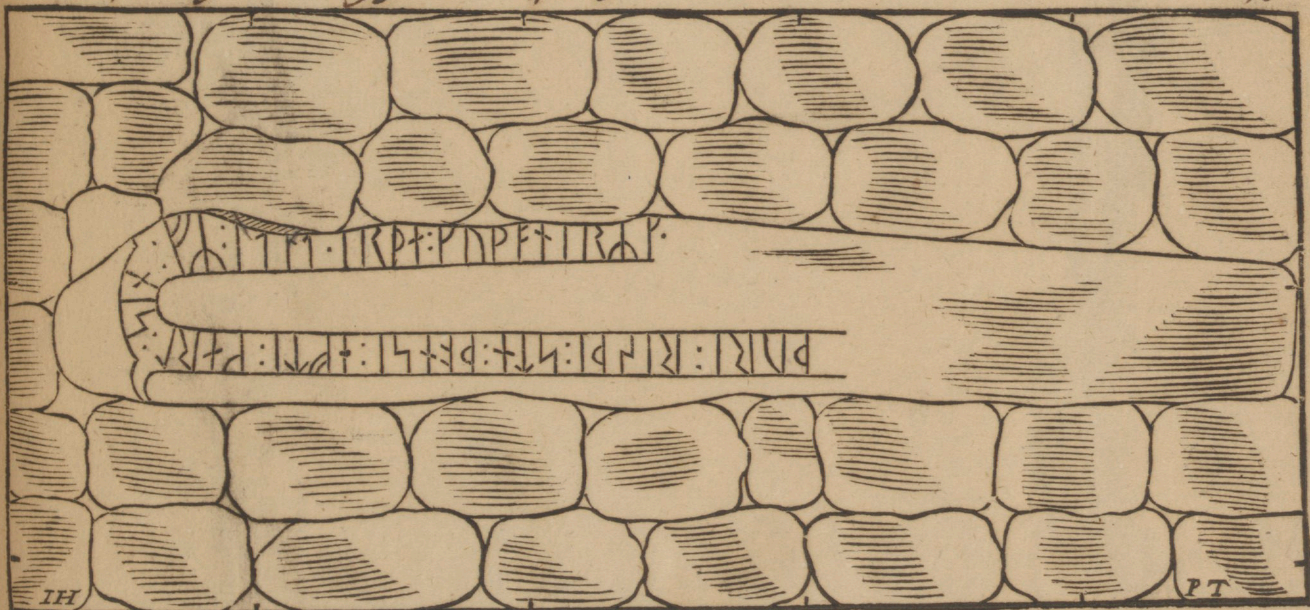
ᚦᚢᚱᛁ: ᚱᛁᛋᚦᛁ: ᛋᛏᛁᚿ: ᚦᛆᚿᛋᛁ: ᛁᚠᛦ:
ᚢᚴᚢ: ᛒᚱᚢᚦᚢᚱ: ᛋᛁᚿ: ᚼᛆᚱᚦᛆ: ᚴᚢᚦᛆᚿ:
ᛏᚱᛦᚴ:

þúri risdi Stin þonsi ifir Úggú
Brúdúr sin, harda gúdan Dreig.

Thúre reste denna Sten öfwer
Uggr sin Broder, som war en
ganska god Man, (: en tapper Kämpe :)

Thuro lapidem hunc erexit
super Uggone fratre suo,
valdè bono Heroë.

Här hafwa jämwäl de första Christna Bygg-
mästare wid kyrkians uppmurande betiänt
sig af en hednisk bautasteen ährestod,
förökandes kyrkewäggen igenom dess inläggian-
de, wid hwilken wåldsamma handtering
och släp ifrån sitt rätta uprestning ställe, han
på kanten något afstötter blifwit, dock så
att dess fulla Öfwerskrift ännu klart
och fullkomligen läsas kan.

ᚦᚢᚱᛁ : ᚱᛁᛋᚦᛁ : ᛋᛏᛁᚾ : ᚦᚬᚾᛋᛁ : ᛁᚠᛏᛁ : ᚴᛅᚱᛚ : ᛋᛁᚾ : ᚠᚱᛁᚾᚦᛅ ·
ᛁᚱᚦᛅ : ᚴᚢᚦᚬᚾ : ᛏᚱᛅᚴ ·

litt. mem. ~~för lant~~

þuri rißdi Stin þonsi efti Karl sin frinþa (felaga), arda gudon Dreig.

Thure reste denna Steen efter Karl sin frenda (fölgiaren, fosterbroder,), en härli goder hieltr.

Principi regionis

Thuro hunc erexit lapidem Carolo suo con-
sanguineo (socio), Strenue (egregie) bono Heroi.

Wid detta heliga guds husetz första anläggning, hafwa Byggningmännerne uthi norra kyrko, wäggen inmurat en gammal Runesteen, som ifrån sitt retta upresningställe med andra grundstenar upbrutin blifwit, wändandes dess sin Skrifft framåt, så att den klarligen läsas kan.

ᚭᛋᚴᚢᛏᚱ × ᚱᛁᛋᚦᛁ × ᛋᛏᛁᚾ × ᚦᛆᚾᛋᛁ × ᛁᚠᛏᛁᛦ × ᚢᚦᚴᛁᛏᛁᛚ ×
ᚠᛆᚦᚢᚱ × ᛋᛁᚾ × ᚼᛁᚱᛏᛆ × ᚴᚢᚦᛆ × ᚦᛁᚴᚾ ×

Oßgutr rißdi Stin þonsi ifter Udkitil fadur sin, harda (harla / hirna) gudan þign.

Aßgöter reeste thenna Steen efter Uddkittil sin fader, en härli god Thiänare, (: Konungens höga Embetzman.)

Asgotus erexit hunc Cippum lapideum in memoriam Udkitilli patris sui, valdè boni Ministri, (: Strenui boni Principis.)

Häle.

Här wid Häle Kyrkeport finner Man ännu
wacker Ährestod ifrån hedna tyder behållen,
med trenne sidors öfwerskrifft:

ᛅᚢᚦᚴᛁᛚ:ᚢᚴ:ᛋᚢᛁᚿ:ᚴᛁᚱᚦᚢ:ᚴᚢᛘᛚ:
ᚦᚢᛋᛁ:ᛂᚠᛏᛁᛦ:ᚭᛋᛘᚢᛏ:ᚼᛚᚢ:ᚠᛅᚦᚢᚱ:
ᛋᛁᚿ:ᚴᚢᚦᛅᚿ:ᚦᛂᚴᚿ:

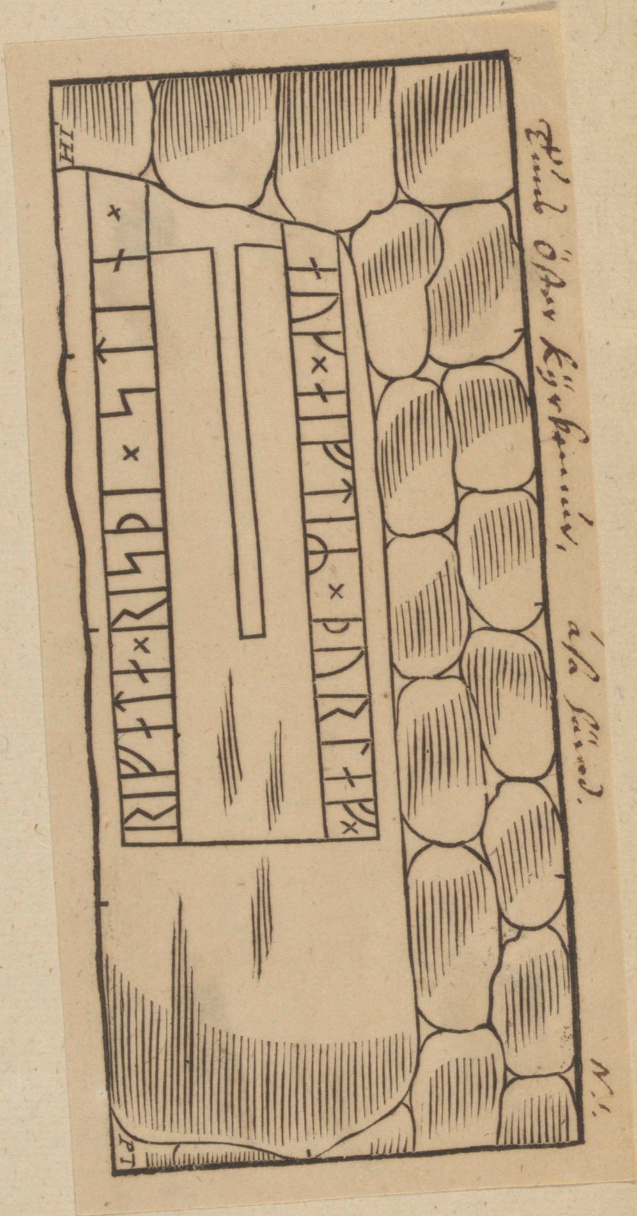
Audgil uk Swin girdu kuml
þusi eftir Osmunt hlu fadur
sin, gudan þegn.

Ödgill och Swen giorde detta
kummel efter Aßmund
sin fosterfader den goda
höfdingen.

Audgillus et Sveno fecerunt
monumentum hoc post Asmun-
dum educationis (ac defensionis) Patrem suum, Optimum
Ministrum.

[illegible] audkil synes wara den sama, som eliest kallas
Audkittil, och hade sedan ensam som [illegible] Osgut
hwilken [illegible] til ähra uprest kyrkenäs steen,

Åsa Härad. Westergötl.

Uthi Tängerunda [?] reid Norsa Bro i Wäst, Öhlets gärde på Backen, är denna Afritnings Original til[?] en Pyramid, af fyra alnars högd åfwan jord, uprester, bärandes det utswärtes ansendet att wara efter någon konglig eller furstlig Person uthi forna tijder til ähra och åminnelse upsatter; den inhuggna Skriften gifwer oss anledning til noget efftertänkeligit, då man läser:

ᚦᚢᚱᛅ·ᚴᛅᚱᚦᛁ·ᚴᚢᛒᛚ·ᚦᛅᚢᛋᛁ·ᛁᚠᛏᛁᛦ·
ᚴᛁᛦᛘᚢᚾᛏ·ᚢᛅᚱ·ᛋᚢᚾ·ᚼᛅᚱᚦᛅ·ᚴᚢᚦᛅᚾ·
ᚦᛅᚴᚾ·ᛒᚱᚢᚦᚢᚱ·ᚴᚱᛁᛚᛁᚠᛋ·

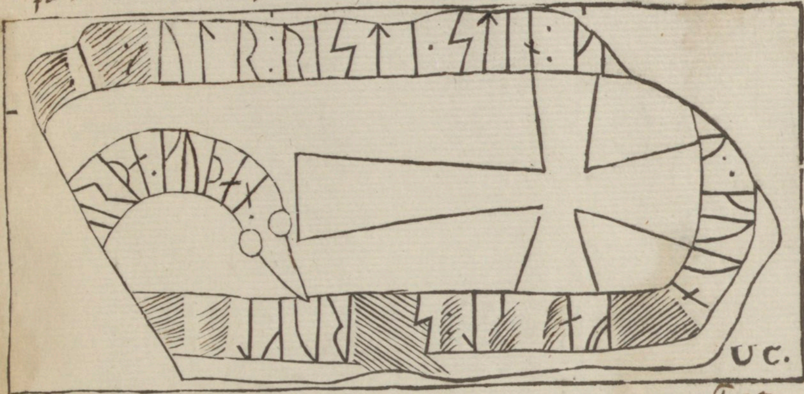
Þura gardi kúbl þausi iftir Girmúnt war Sún, harda gúdan þægn, Brúdúr Grilifs.

Thyra giorde thetta kumbl thet är efter Girmund Wår Son, en härdli godan höfdingen, Grillifs brodor.

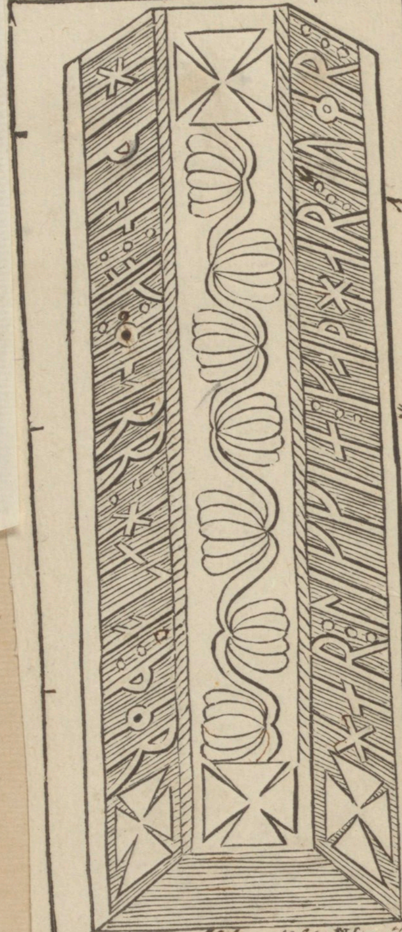
Thura (Regina) Monumentum hoc fecit Girmundo nostro filio, valdè bono Duci Ministro, Grilsonis (Regis) Fratri.

Wärkumbla Sochn.

På Wärkumbla kyrkgård i Frökindz Härad Wgl.

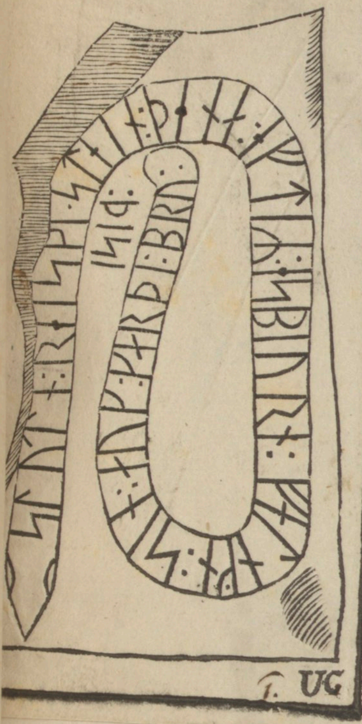

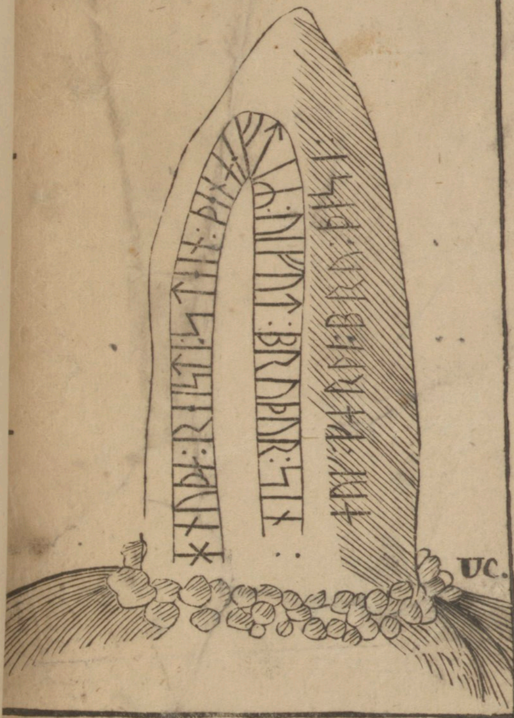
å Wärkumbla kyrkgård, Frökindz Härad.

ser ut som en lijkkista, wid huwudändan hafwer stått ett stort stenkors som af klockstapeln är sönderslagen.

Åsarp Sochn. 61.

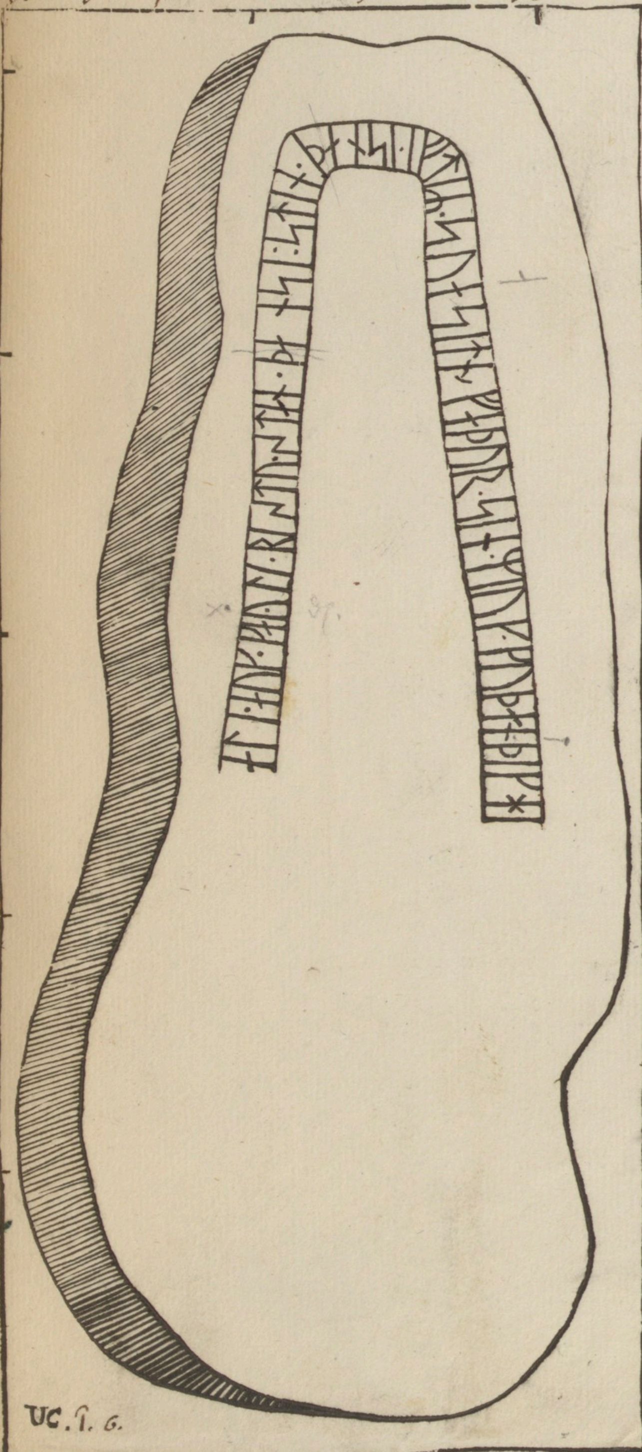

Frökinds härad Hassle sochn. Westergötl

Uthi Söderbÿ i frölindz härad, måste en förnäm höfdinges och gammal Wessgöta herres fordom ansenligen upreste Monument eller åminnelse Steen, nu förtijden wara en kullslagen Brosteen för den ringeste Träl och Stafkarl; Öfwerskrifften bär lickwel ifrån hedenhööt och Uhrminnes tijder detta wittne medett herligit Loford:

ᛅᛚᛁ · ᛅᚢᚴ · ᚴᛅᚢᛚᛁ · ᚱᛁᛋᛏᚢ · ᛋᛏᛅᚾ ·
ᚦᛅᚾᛋᛁ : ᛋᛏᛁᚾ · ᚦᛅᚾᛋᛁ · ᛁᚠᛏᛁᛦ ·
ᛋᚢᛅᛋᛁᛏᛅ · ᚠᛅᚦᚢᚱ · ᛋᛁᚾ · ᛘᛁᚢᚴ ·
ᚴᚢᚦᛅᚾ · ᚦᛁᚴᚼᛁ ·

Ali auk Gaÿli ristu stän pansi iftir Swasita fadur sin, miuk gudan pign.

Alr och Gölr reeste denna Steen efter Swasite sin fader, den Mÿcket goda höfdingen.

Alo ac Gyllo Sculpserunt lapidem hunc in memoriam Svasithæ patris sui, Optimi ~~Principis~~ Ducis.

UC.
1.13.
frökindzhärad.

ᚴᚢᛚᛁ : ᚱᛁᛋᛁ : ᛋᛏᛁᚿ : ᚦᛁᛋᛁ : ᛂᚠᛏᛁᛦ :
ᛒᚱᛂᚦᛆᚱ : ᚴᚢᚿᚢ : ᛋᛁᚿᛁᛦ : ᛂᛋᛒᚢᚱᚿ :
ᚭᚴ : ᛁᚢᛚᛆ : ᛏᚱᛂᚴᛆ : ᚼᛆᚱᚦᛆ : ᚴᚢᚦᛆ :
ᛁᛆᛁ : ᚦᛁᛦ : ᛆᚱᚦᚢ : ᛏᚢᚦᛁᛦ : ᛁ : ᛚᚦᛁ : ᛆᛋᛏᚱ :

Júli risti stin þisi eftir Brÿ,
þur kúnú sinir, Eßbúrn ok
Júla, Treka harda góda
iai, þir ÿrþú túdir i Lidi ÿstr.

Gullr rista denna Steen efter
sin Hustrus Bröder, Eßbiörn och
Jült, de [som altijd woro] Härli goda, [Drakar och] Hiältarna,
de blefwo dödr i Krighärens undsättning
i Österrike.

Gyllo Sculpsit Saxum hoc fratribus uxoris Suæ,
Esbúrno et Juloni, Heroibus semper [Strenuis] valdè
bonis, (optimis Maximis) illi moriebantur
in Auxilio militari in Oriente.

I Skänums gärde i grolanda Sochn frökings härad.

ᚢᚦᛘᚢᚼᛏᚱ : ᚱᛁᛋᚦᛁ : ᛋᛏᛁᚼ : ᚦᛆᚼᛋᛁ : ᛆᚠᛏᛁᛦ : ᛆᛋᚴᛁᛚ ·
ᚱᛆᚦᚢᚱ : ᛋᛁᚼ : ᛏᚱᛆᚴ : ᚼᛆᚱᚦᛆ : ᚴᚢᚦᛆᚼ :

1. 34.

vol. XVI 67. and 68.

enl. No 67. och 68.

332.

333.

...tratur.

...)/

...hälst händer
...ne i häres-
...k opne-bref,
...g hölth i
...reksson fog-
...alege Jakop
...nemden i relle
...Som min
...härets höfding
...orm Matson
...Lasse Andersson,
...de witnet
...faders moder
...liggiandes
...Arfwinga
...n hade tilfo-
...han skolle
...han ok nu
...de Anders Algotsson
...ga Magistats
...le Pär Swensson
...tröm med
...Vesteraars Resess
...mbet war, ok
...Swaaren
...k Nemdins
...tröm fornemde
...th ninte ok

Pa Wilske håred ok Frökinds håred löse Skrifter.
(: ärnt blad utur et gammalt Tings protocoll; eller Registratur. communicerat af Cammarherren Baron Clas Lillie :)

For alle gode månd tette bref see, höre, äller hälst hånder fore ath kombe bekiändes jak Lars Matsson pa Halkne i håres-höfdings sted settiandes i Willske håred med tette mith opne-bref, ath Anno MDLV. onsdagen nest Sancte Lucie dag jak ting hölth i fornemde håreth i Toffetorp; i Strånge herres, hr. Sten Erekssons fogtes nårwaro, paa sambe tid Kronenes Lån i wård hade, nämlege Jakop Swensson, taa ibland annen ärende kom for mek ok håresnemden i rette Nils Pädersson uti Plåmbere, ok lade i rette ith Wittnes-bref, som min salege fader Mats Kafle uthgefwit paa tån tid han for Hårets höfding satt i Wilske Håreth pro anno MDXXV. ok tesslikist Lindorm Matson bref, som lyde om V. mån, nämlege Sven Rafwelsson, Lasse Andersson, Åsbiörn Andersson, Lasse Hokonsson ok Lasse Jönsson hade witnet ok swaaret paa boken, ath fornemde Nils Pädersons faders moder fader broder, Swen Monsson, hade gefwet en Qwarneström liggiandes i Lida, aafwan for Snipa bro, til Sörby kiörkia, sina Arfwinga til löse for III mark örtogar, ok fornemde Nils Pädersson hade tilforende waret paa mang ting ok honom war forelakt thet han skolle gille sin forskrefne Witne med en XII Manna ed, hwilken ed han ok nu giörde, ok lade fornemde III. mark örtg i rette, ok dem anambede Anders Algotsson i Sörby, paa Jon Baggis wegne, som paa sambe tid war Kongelige Magistats wor allernadege herres fogte ofwer kiörkegods. Tesslikist hade Pär Swensson i Wästorp ok den som bodde i Isaxtorp bögd sambe Qwarneström med Fogtins forlof, ok wille inte biude for honom taa epter Westeraars Resess ath hwath som bewises kunde som ifraan Kronone faa kombet war, ok under kiörkian, skolle under Kronan igån. ok epter slike Swaaren wetne .... ok XII manne edh som foreskrefwet staar, ok Nemdins Ransakning ok semtikie dömde jak fornemde Qwarneström fornemde Nils Pädersson ok hans medarfwe til, ok under Kronone ath niute ok bruke til ewärdelig ägio.

Anno m d lv om ... dage nest effter ... dag paa ... hollen ... ståå
vider gård y ... y ... Erich ...
samme tydh kronens ... y ... hade ... Jakop ...
... i ... ok gård ... y rette ...
... ok lade y rette ... vitnes breff som ...
... hade paa ... han for gård ...
... y ... gård paa anno m d xxxvi ...
... | ... anders | ... anders | ... ok ...
hade ... ok ... paa ... ath fornemde ...
moder fader broder ... hade ... en ...
... y ... for ... bro till ... kirkia ...
... till ... for iij ... ok fornemde ... hade till
fornemde ... paa ... ok han var ... han skolle ...
... vitne ... en iij ... ok han ok ...
ok lade fornemde iij ... y rette ok ... anders ... y ...
paa ... som paa samme ... var kongelige majestats ...
eller ... fogte ... kirkie ... hade ... y ...
ok de som bodde y ... fogtens ... ok
ville ... for ... som ...
... som y ... kronen ... var ... ok under kirkian
skolle ... kronan y ... ok ... iij ... oth
... ok ... paa fornemde ...
fornemde ... ok ... ok under kronen ... ok
... till ...

For alle gode mand ... alle ... bekiänne
... paa ... y ... y ... hade ...
... opne breff ath |

For alle the gode mänd

[illegible signature]

I Ekersstad wapenhuus, Wikstaharad

f. 29

UC.

For alla gode månd tatta braf sea, höra, ällar
hälst händer fora ats komba, kaliändas jak Lars Matsson
pa Hällin i Häradshöfdings stad sattiandas i Willsko härad
med tatta mith opna braf at Anno MDLV onsdagan nast
Sancte Lucie dag jak ting hölts i förnämnda härads i Eggatorp
i stränga härras, hr. Sten Eriksson fogtas närwaro, paa
samba tid Kronunnas län i wärd hada, nämlaga Jakop
Peersson: taa ibland ärände kom for mik ok häradsman-
den i Ratta, Nils Pädersson til Glämbara, ok lada i
Ratta its Wittnis-braf, som min salaga fader Mats hafda
uthgafwit paa tän tid han for Häradshöfding satt i Willska
härads pro Anno MDXXV. ok tysslikist Lindorm Matsson
braf, som lyda om V. män, nämlaga Peran Rafwalsson,
Lassa Andersson, Åsbiörn Andersson, Lassa Hakonsson,
ok Lassa Jönsson hada witnat ok swarat paa bokan,
ats förnämnda Nilss Pädersson fadersmoder fader broder
Peran Monsson, hada gafwit en Qwarnaström liggiandes
i Lida, aafwran för Ringa bro til Dörby kiörkia, sina
arfwinga til löso för III mark örtugh, ok förnämnda
Nilss Pädersson hada tilforanda warat paa Wang ting
ok honom war foralagt thet han skolla gilla sin
forskrafna witna med en XII-Manna Ed, hwilkan Ed
han ok nu giorda, ok lada förnämnda III Mark örtugh i
Ratta, ok dam anambada Andres Algotsson i Dörby,
paa Jon Baggis wagna, som paa samba tid wår Konugaliga
Magistats wor allarnadiga Härras fogta ofwar Kiör-
kagods. Tysslikast hada Per Peersson i Wästorp, ok

dan

kom for mæk ok Næmden i Rætta Jon Torsson i Kimbo
ok Olaff Olsson i Holagården i Faaserwaas, ok hade fulla
malts af Erik Monsson i Stanom ok Erik Jonsson
i Skara, badhe Jon Arffwidssons Maagar, ok skiötte ok
skaffwade bæggis theris hustruars rætta Arfwa-jord,
en helan gord liggiandis i Faaserwaas, med all sin
rætta egindom ok tillaggielse baadhe i wotto ok i thorro,
ingen dell undan takandis, ifraan them ok theris
Arfwa ok Eptirkombanda, ok in undhir Anders Larsson
ok hans Arfwa ok Eptirkombanda, til ewärdeliga
ägio; ok betiandes fornämde Jon Torsson ok Olaff
Olsson for rætta ath fornämde Erik Jönsson paa sin
hustrus wegna hade upborit af fornämde Anders
Larsson thesse eptirskrefne Wärd-öre för fornämda
gord, som först är XL marker örtugh redha pänga, ok en kalede
skind, ok VI. alna Lärefts; ok fornämde Erik Monsson
paa sin hustrus wegna upborit hade af fornämde
Anders Larsson en IIII lod skind; ok en ko, ok VIII skipor
malts, ok ith Hoffwadkläde for II marker örtugh, forutan the
wärdöre som Kiöpa-brefwit förmälar, ther hans hustrus
fader fornam--- Arfw--- upborit hade af fornämde
Anders Larssons hustru fader, nämligen Swen Larsson:
ok war fornämde gord lagbodhen ok lagstandin alladelis
som Swerikis lag uthwisar. thesse eptirskrefne XII Nemp-
de män i nämden satto ok uppa skaffat hölla, som
först är ....

På Hüsebÿ kÿrkogård i Westergöthl. och Kinna härad.

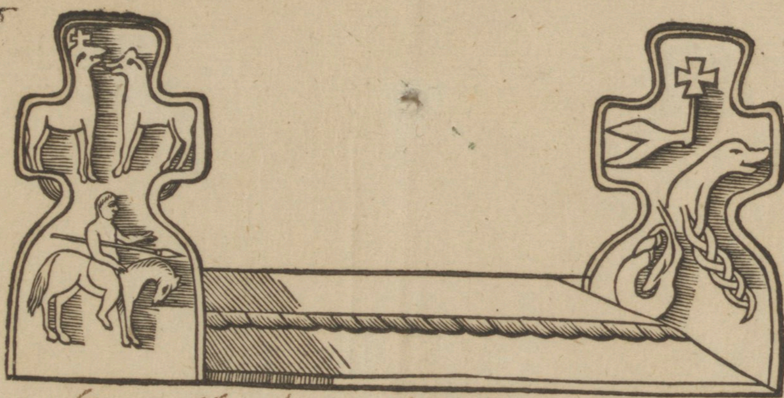
vid Hiner: Carol. p. 188. f.

Hüsebÿ kÿrkogård
Kinna häradt.

PT

Kinnershäradt i Västergötl.

Detta monument finnes afteknadt frammanföre bland Kyrkioritningarne sid. 40. med följande anteckning:

Ålanda.

Kiättilz en Riddares graf

Vulgus kallar den Kiätil Runskes graf.

Samma minnesmärke finnes afritadt uti Graf Dahlbergs Suecia Ant. & hod.

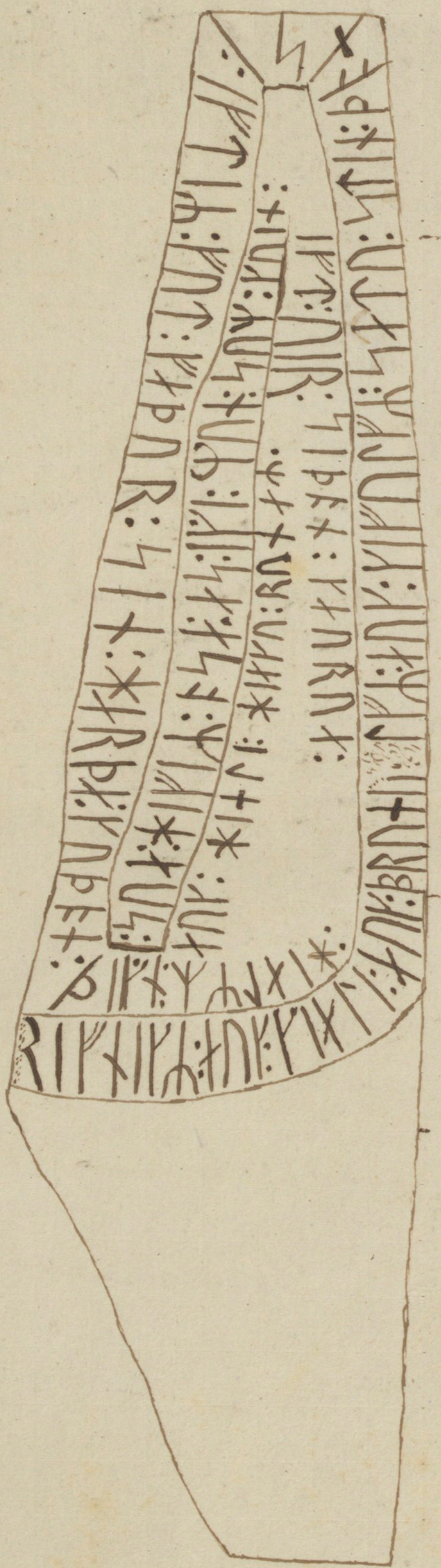
Denna Steen hafr sin Proportion och Storlek, effter uthsadt Scalam, är uthi Grefweskapet Läckö, Härenhedz Församb. och Resstralla, en gammal ödeskyrkia S. Mårtens ben. å dess gründwahl mot middagen, effter der nedfalne Stenarne af„ twå„ lande och„ rödiande, igenfunnen, och nu åhr kund„ och sichtbahr worden.

Amber. A. Unge.
Past. uthi Härenhedz.

Scal. ulnar.

1. 2. 3 4. 5. 6. 7 8. 9.

vid: Verelii Hervarar Saga p. 101.

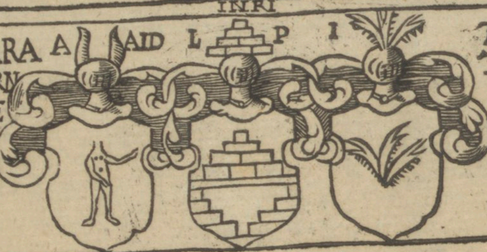
Efter Münksterns Scalam.

Kälaby tingsplats stenar
saknas 1907

Skälfwunds Steen förder til Kålbij A: 1669.

Mundelglana Sochn wid Härkils Wägen. p. 368.

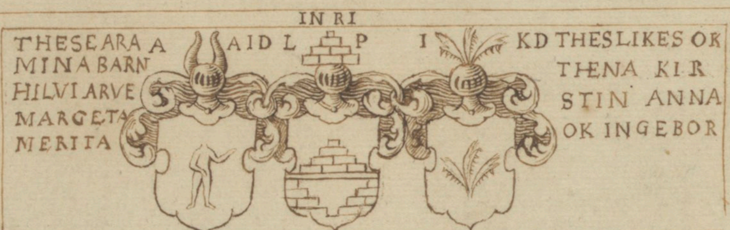
15

89

Giötstorne Steen Ring.

15

INRI
THESE ARA A
MINA BARN
HILVI ARVE
MARGETA
MERITA
AID L
P
I
KD
THESLIKES OK
THENA KIR
STIN ANNA
OK INGEBOR

89

Klefva Kyrkogård Kinnehärad.
p 369.

Hr Ture Jenßons Lagmans Syne Breff om Rågången millan Kinna Högen och Arenäs 1509

Alle gode Män som thetta Breff see eller höre,
[he]lsa wij Jöns Hal Nils Brunn i Skodanne, härtzhöffding
[i] ... dal i thetta mitt opne breff, ath jak war til
[ne]fndes af Ehrlig ok Wälbördig Man Hr Ture Jens-
[s]on i Saaleu, Riddare ok Westgötha Lagman, paa
[L]andzthinget i Scara i Lagmans stad waro pa
[e]n Landzsyn mith thessa eptirscrefne gode
Män som äro Matthis Tafle, Andris Erikson i Wal-
[g]ryd, Lindorm Brunsson Andris Eriksson
[i] brandztorp ok Öjer Jngemanson mith thes-
[s]e VI Bönder, Jndre Olson, Östen Jonsson, Jon
Laurensson, Magnus Laurensson, Jon Olsson
[o]ch Jndre Jonsson, millan wälborin Man
Andris Jnsson i Arnnäs pa then ena sidhe
[o]ch Almogen i Kinna-haradt paa then anna
sidhe i Ehrlig ok wälbördig Mandz närwaro, Mes-
ther Olof Domprost i Scara, och för^ne Erlige Her-
[r]es Herr Ture Jensson, som tha Lagmant hafde,
Niels Clausons härtzhöfding ther samastadz ok
[S]epel Matzsons närwaro; Tha beskorda wij oss
mith Almogen ok alla Män som thaer

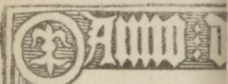
tillstadhe

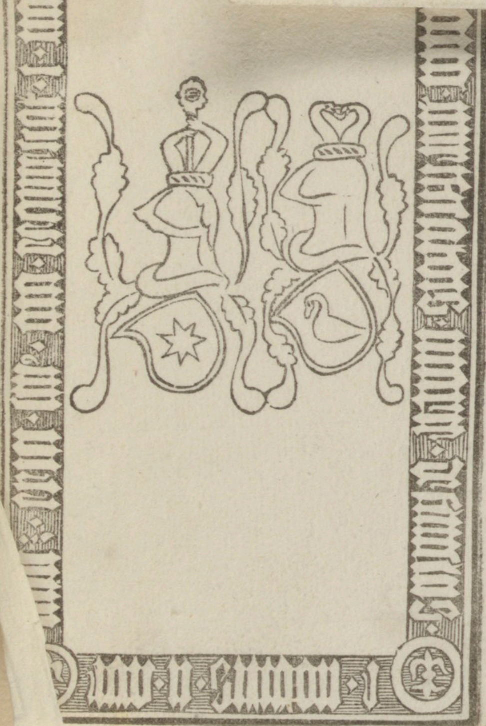
giör till ewärdelig ägo ok en qwärnström
som kallas Sigeström, liggandes i allmän-
ningen,+ som Lag tillsagde, forbiudande alle
här oppå tala epter then dag wid sina Tre
marck. Till ytterermera wisso ok förwaring,
bedher iak ok thesse gode Män som till wa-
ro nämpde witherlige hengie wort Incigle
nedhen thetta breff. Scrifwit Arnäs
A°: Domini Millesimo Quingentesimo nono Mo-
ndaghen nest epter Warfrudag. Nativitatis.

+ ord till e-
wärdelig e-
ghe, sidan si-
dest i allm-
ningen.

Capitulî ecclesie Scarensis.
Misc. ult. 26. 29. p. 31. A° 1390. 97. 1406.

Skara cathedral ...

Vestag Förhr De Fiöske IV:56

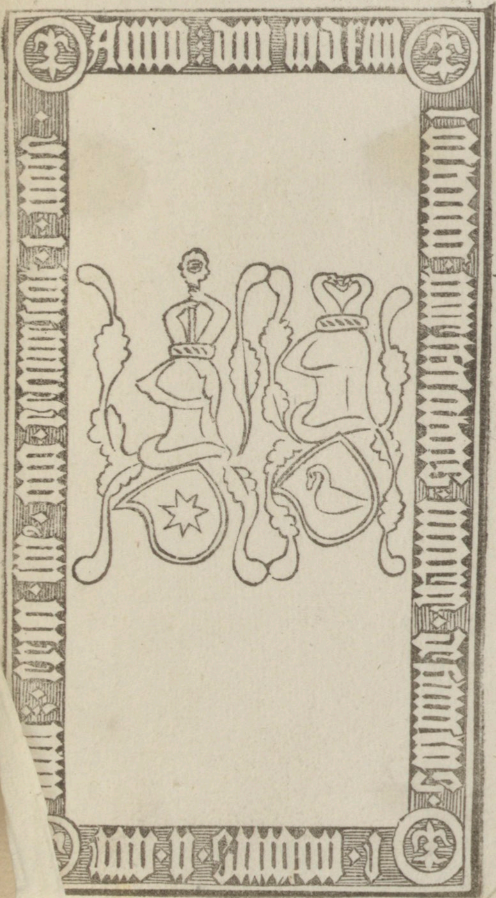
...nder för det i et Chor 359.

[illegible] Fornm För Tidskr IV:56

Skara wapner förvaret i Chor. 358.

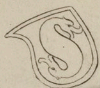
Vestg. Fornm. För. Tidskr. IV:56

Skara wapner förvaret i Chor 359.

V.G. Fornm. För. Tidskr. IV:56

Slaen.

Wdÿ Orsara Vom[illegible]

Abram Eriksson

her Erik Eriksson [illegible]

[illegible]

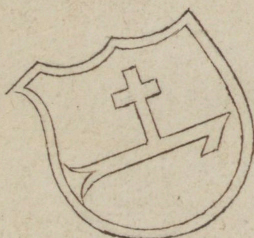

Uhorn. 383

Tot fuerunt Episcopi Scaris ab anno incarnationis Domini 845. Quorum primus fuit.

1. Sanctus Sigfridus af Ängland
kom först Swerike gudi til hand
han wijgde Friggåker, Gredem och Aginstadha,
Thadan wände han til Wäxsiö fara.
Efter honom sände koning Oluf i Hosbby
at han skulle christna hans Rijke af nij.

2. Then andra Biskop hett her Unne
han sin ordh och konster wäl kunne,
kom af ängland, och war ärchiebiskoper
han war gudi, och hwar danneman kiär
han predikade och talade så länge wäl,
at wänske menn stenade honom i hiäl.

3. Biskop Asmund war först i Skara satt
och regerade wäll så länge han gatt
Ther funderade Biskopsstolen aff Mylles heredh
Och sade honom lijdna med skorren redh.
Domprowest blef sid sitt förra rum
Thy han war förr än Bisken kom.

4. Stenfridus war spaker och stadugh i sin rätt
han lagade stichtet effter sit sätt.
Dock gudi til ähra lof och hedher
han skiötte ei hwo ther om war wreder,
i Schara ligger han och blef ther dödh
thå frälste honom gudh af all sin nödh.

9. Heedwardus kom af Änglandt myk
Han läth ingen wara sin lyke
Kona och barn hade thär
Och biskop wille han wara här
Medh guld och sölf strödt han sitt rum
Han sigladt hädan rätt som han kom.

10. Biskop Storbiörn radt ther boot uppå
Han ladt til domkiörckian och intet ifrå
Halward ungr och han
Worr först infödder mann
Hwad the giordt finnes än.
Gud sy nådeliga til theras siäl
För the giordt til kiörckian wäl.

11. Odhgrym effter biskop war
I sin ärende och giärning war han klar
Skara domkiörkia wijgde han tå
Hwar bonde gaf ther til V penninga blå
I Skara mänder han gå thet sidsta döö.
Då bedhir för honom Maria Möö.

12. Biskop Bengt kom effter han
Han war Gudi linfaer och hwar dannman
Hwad han til kiörkiör och Gudh mange giordr
Ingen thet fullkomeliga sägia ell. skrifua tordr.
Bror och wägher han lät giöra tå,
Klostor och Clenadia än synas må.

17. Dädan gaf Gudz och then helge Andh
Wårfru then Biskop af Östergötlandh
han het Stenarus af frijborne släckt
hwad han regerade war Gudi täckt.
Lechte och lärde boodo för hans siäl
Tij att han unthe them allom wäl.

18. Biskop Laurens het then thär näst kom
han war saktmodig och gansta from
han warade länge och lefde wäl
Och war thn godz man til hwa siäl
XIX åhr i ämbetet war hans ålder
Dädan gick han som then ther af werlden faller.

19. Än ther kom efter honom en Biskop strax
allom til willia och ingen til maks
han het Biskop Waldemar
han war i orden både snar och klar
I fem åhr regerade han och icke mer
Gudz therföre klagat at så offta sker.

20. Biskop Ragwald het then thär näst kom
med thn hast så han fick rom
Som i Crönikan ther af skrifwit står
han regerade ej länger än itt åhr
han borgade snart til att wandra
Och blef strax döder han som andra.

25. Nu skedde Aklunge sådana wäld
at Biskop Erich bäradt af thet giäld
Och thet skiedde i stor twång
hans tijdh war ej ganska lång
Ty han ej längre lefwa torde
Doo han som flere för honom giordt.

26. Biskop Pädher i Forsin kiörkherde war
han war i sin stycken snaller och klar
Sanctæ Birgittæ præbenda funderade han
Och än ena andra, som en Mann.
Hans ögon woro kranck för än han doo
Ty bäradt han B. Guni sig til roo.

27. Biskop Gunnar Tunnæ war födder i Jntz ställe
han hade förnuft och tunga snälle
han förbättrade kiörkiona ingalunds
förty han lefde thå litten stund.
han Gudh sin kiärlek teedde
han gaf til kiörkian ut Messewadh.

28. Sigge Stakke then frijborn Man
J Mästerbodhet i Kind tå föddes han
han waldes til Biskop endrächtligh
Oc stod thet före så hederligh
Din stycke willer han så til wända
At the måtte gripa the godsan ända.

33. Sädan kom af Erichsberg Biskop Torsten
Sachtmodig mann och godt Gudz
Han war huiller och i hughen fry
Doch trängadt honom örlog och myckit krig
Til kiörkiona hadt han hugen godh
Än tå thet lytet til honom stodh.

34. Biskop Brynolf then andra kundt wäl sin bok
Han war stränger Man, och i laghen klok
Han tog up helge biskop Brynolfs bein
Och sädan fick han i sit maal et mein
Han käradt herr Sigge Uddeson sig til tröst
Med Capitels samtycke och allos theras röst
giorde han ämnirlse för än han doo
Han köpte Västergården Brynolfs boo.

35. Biskop Sigge war klok i dagtingan och älskogh lagh
Thy war han förgiffwen på en herredagh
Han förbättradt fast helge Brynolfs wärf
A brekstadt thet medhan han hadt en stärf
Vira mödho och windh lade han therå
Gudz bötter oss fleron wij giöron ey så.

36. Then Decen war koradt het herr Sven Grätte
förbättradt kiörkian han thet wäl förmätte.
Regum votorum och helge lekamens koor
funderadt han för än han thädan drog
Han änwart frå kiörkiona halfslägh nödder
In i Östergötland han war thär födder.

G. Ma: tu werst med the god acht
Jag hafwer icke tiänt effter mina macht,
Finn någon brist, iag flyr til nådha
War tu min frälserska ifrån all wådha.
Här hafwer tu tina Nycklar igän
Gudh låte mig evinnerliga blifwa tin wän,
At iag måtte min stycke så wända
Jag måtte glädias med tig förutan ända.

Compilata est hæc Chronica Episcoporum per venerabilem in Christo Patrem et D. Domin: Brynolphum Gerlaci Episcopum Scarensem, per quem et domus lapidea erecta est Husabÿ, in qua Episcopi superius scripti, cum rythmis notabiliter sunt depicti. Qui hæc composuit et depingere fecit humiliter pro se Deum postulat exorare etc.

Om Biskoparna uti Skara Stift.

S. SIGFRIDUS, när han war hijt til Swerige in-
kallad ifrån Ängelland, uti Oluf Skotkonungs tid,
wid pass åhr efter Christi börd 1000, hafwer han
utvalt 3 Rum uti Östergiötland, på hwilka kyrkor
bleef upbyggas, och inwijgdes strax kyrkogårdar nämlig
Triggeråker, Gjerum och Agnistad, en by som ligger strax
wid Falköping, hwarest ännu några tekn til then
forna byggnaden qwarr äro. När han någon tid
på thesse orter then Christeliga läran fortsatt,
begaf han sig til Småland, hwarest han then sam-
ma med största flijt och alfwar förkunnade, doch
med the Påfwiske stadgar sammanblandad,
blifwandes sålunda biskop uti Wexiö, men måste vid. Ericus Up-sal. pag. 39.
för Christi namns bekännelse utstå myken för-
följelse och wedermöda och omsider sielfwa döden.
Uti Småland är en källa, som efter hans namn
är kallad S. Sigfrids, så wäl som i Upland wid
Swinngarn, och i Westergiötland wid Husaby kyr-
kia hwarest han döpte Oluf Skötkonung, med
hans drottning, barn och förnämsta herrar.
Se mera om Sigfridi lefwerne och gierningar
uti förtekningen om Wexiö Biskopar.

2. UNNI wardt och skickad ifrån Ängelland
hijt i Swerige, at fortplanta Christi Evange-
lium, men blef af thet hedniska folket, ther-
före ömkeliga mordad. Han twifwelslöst lärer

them

4. **TURGOTHUS** Stenfinder eller Stenfinner
blef wigd til Biskop öfwer Skara stift af Ärche-
biskopen Unvand, men uti ämbetet insatt af
S. Sigfrid; Han war, som förmenes, en Engländare,
Men en annan [illegible]. Turgot war Prior uti
thet Clostret Dunelm i Scotland år 1087 men
blef sedan fördrefwen och [illegible] af en grefwe
uti Norge (Comite Normannorum) hwilken
til äfwentyrs hafwer öfwertalt honom til
at resa uti Giötha Rijket, doch är thet allenast
en gissning. Thenes flijt til at utspryda then
Christeliga läran war så stor, at wid hans från-
fälle, sägs warit insatte Munkar til 1100. — vid. Simeon. Dunelm. Lib. 2. p. 58.
kyrkor, som tå redo bygde woro, hwilket är myc- — Messen. in Scondia Illustr. T. 1. p. 78. [illegible] Per decennium mille et centum ecclesiæ in Vastrogothia constructæ
ket förorsakadt af hans stora försichtighet och [illegible]-
warsamhet uti alla sina Lärors förrättning.
Vexionius förmäler honom wara i Warnhems Closter
begrafwen, men thet befinnes [illegible] på then tijden
hafwa warit bygdt, utan man håller före, at tå
han efter stor flijt och arbete hade hos Ärchebi-
skopen i Bremen [illegible], och en lång tijd, warit
lika som af en [illegible] [illegible], är han ther död
blefwen, och sammastädes uti S. Peders kyrka
de Ramsola begrafwen. Thet Messenius skrifwer
in Scond. Illustr. pag. 78 at Biskopen Turgoth

hyt i Konung Stenchils 2di tyd, som jämwäl gam-
la Swenska Chröniken cap. 20 säger Adelvard wara
sänd ifrån Archiebiskopen i Bremen til Konung Stenkil
år Säller, hwilken war Olof Skotkonungs fader, och
at samma Stenkil hafwer warit första Christne
Konung i Swerige. Man förr är sagt, at S. Segfrid
wardt långt tilförene skickad til Konung Olof Skot-
konung; Ty bör man weta at Samella gamla
Chrönika tilskrifwer Stenchillo then första that som
är skedt i Stenchilli then andras tyd. Thenne
besökte Drottning Gutam, som tilförene warit Konung
Swenos Estridsons af Danmark gemål, men besöke in
ceti Guthems kloster hon lefwererade honom härliga
Kalender som han skulle öfwerföra til Adalbertum Archi-
biskopen i Bremen år (ni fallor) 1056. Adalbertus
skattade honom så högt, at han hans lefwerne til en
härlig åminnelse, hafwer beskrefwit, och efterkom-
mandom lemnat; Man Ericus Olai berättar Adal-
vard wara i Biörkö ihjel slagen, förty han förstörde
afgudarna

vid. Örnhielm hist. Eccles. l. 3. n. 12 & sq.

vid. nobil. Örnhielm histor. Eccles.

7. ACILINUS hade kunnat blifwa Biskop i
Skara, i thy at Adalbertus gaf honom thar til til-
stånd, men wille icke sielf, utan reste til Cöln
och slog sig til walleast, så at Biskops ämbetet
wardt i några år intet förrättat, för thet
häftiga kriget som tå påstod, hwarföre Eginus
Biskopen uti Lund antingen sielf eller genom abboten

nämnes intet in append. leg. W. gothic.

twänne stora ägodelar, med hwilka han sedan endeligen Gudi ansyldt.

10. **STORBIORN** war född uti Götaland och then förste af then Nationen, som Påfwarna wille anförtro Församlingen. Han förökte mycket Biskoparnas inkomster, hwilket på then tiden hölts för en berömlig gerning och en helig åtrå, så at ju större rikedom någor kunde samla til Kyrkorna, ju bättre skiöttes han them förestå. Ther uti dref han och mycket uppå, at Mariæ Kyrkas byggnad måtte snart fullbordad blifwa, uti hwilken han och sedermera är begrafwen. | l. at öka Stafwers skool, at in vetusto catalogo.

11. **ODGRIMMER** sägs hafwa warit en from, försichtig och i alla saker drifwande man, som och sökte mycket förbättra Skara Domkyrkas inkomster, hwilkens byggnad han fullkomnade år 1030, bewiljandes ther til ibland annat thetta medlet, at hwar bonde i Stiftet, skulle gifwa 5 kopparstaler, eller i thes ställe 3 skeppor korn eller 7 skeppor hafre. Hwilken inkomst domkyrkan sedan årligen fick uppbära. | vetus Episcopor. catalogus p. 95, 96. Han bjödi hwar til fäm pänninga bla etc. Quod Dom. Petr. Dÿkman in observat. de monet. Svecan. Samt blåå penningar transscripsit.

12. **BENEDICTUS** war, som man menar, utaf Bonde Familien, men genom sin synnerliga stora benägenhet och frikostighet förhwärfwade han sig thet tilnamnet, at han kallades then fromme. När han anammade Biskopsstolen, så woro ej mer än ellofwa byar ther under och 50 bönder eller Skattdragare, men när han afled, lemnade han 19 byar och 100 skattdragare. | Han tok ällwen bo och lät nittan etc.

13. **IERRULVER** född uti en gård benämnd Hjsarf,
säges hafwa upbygdt Farensta Kyrka, och warit then
förste som begärat tijonde utaf Bönderna, hwilket
them beswära, medan Konungen sielf på Eriesgat
afslat honom then tillåtande, som skedde wid pass
år 1200 efter Christi börd, tå och Påfwens Legat
Gvilielmus Sabinensis war här tillsamman, tagandes then-
na Biskopen, tillijka med Archibiskopen i Upsala
Petro, efter Påfwens Coelestini III förordning, til
hielp at bilägga then twisten som upkommen war
emellan Biskopen i Linköping Colonem och Ste-
narum Biskopen i Wexiö om therass Stifts grän-
sor, år 1191.

14. **BENEDICTUS HYRNA** war födder
adelsman på Hyrna gård, som tilförne war it
nu Dat förnämt Säteri, och berömd som en
ståndsam och försichtig man, then och allom war kiär
och behaglig. Thenne Biskop hafwer och satt sitt
namn under then almänna sentenc. Undersåtarenas
Klagoskrift öfwer then odrägeliga skatten som them
war pålagd, Anno 1319. Wid then tijden war och
en af Swerigeß Rijkets Råd, som hade thet nampnet
Jonas Hyrne, utan twifwel af samma Familia
hwilken hafwer underskrifwit under Konung Alberti
bref år 1371.

N.N. menar theß Hornwarit af then Familien, som kallas Horn, thet the gamla Göther sagt Hyrn; och Hyrningar hetat thå, them som nu kallas hornot, corniger, cornutus.

15. **BERNHARDUS** kallad uti Westgiöta Lagmans wid Sänger Wärnardus, förmenas wara från Frank-

18 LAURENTIUS förordnades til Biskop i Skara sedan han war hemkommen ifrån Jerusalem och hade fullendat sin swåra resa til thet H. landet; Men sedan han til Biskopsämbetet kommen war, lefde han icke länge, hwaraf slutes kan, at han näppligen, som Wexionius skrifwer, warit 19 år Biskop uti Skara.

19. VALDEMARUS en wälterlig man och med många dygder beprydd, förmäles warit Biskop i Skara 5 års tijd, men hwad han uträttade är oss icke förunnt at weta.

20. RAGVALDUS war allenast itt år Biskop, men omskönt then tijden war kort, så är doch hans loford mycket kortare, ty thet består endast i blotta namnet.

ULRIC

SIGILLUM: ERICI: DEI: GRACIA: SCARENSIS: EPISCOPI

SECRETUM ERICI SCARENSIS EPISCOPI

Indulgent. för dem som hielpo till Upsala Kyrkios translation, Ao 1271.
Ups. Låd. Lit. B. Sign. a.

18. **LAURENTIUS** förordnades til Biskop i Skara sedan han war hemkommen ifrån Jerusalem och hade fullendat sin swåra resa til thet H. landet. Men sedan han til Biskopsämbetet kommen war, lefde han icke länge, hwaraf slutas kan, at han näpligen, som Wexionius skrifwer, warit 19 år Biskop uti Skara.

19. **VALDEMARUS** en wältalig man och med många dygder beprydd, förmäles warit Biskop i Skara 5 års tijd, men hwad han uträttade är oss icke förundt at weta.

20. **RAGVALDUS** war allenast ett år Biskop, men omskönt then tijden war kort, så är dock hans loford mycket kortare, ty thet består uthan i blotta namnet.

21. **ULPHO** hade warit Abbot uti Warnhems Closter, och blef ther ifrån befrämjad til Biskops ämbetet i Skara, hwilket han i 3 åhr förestod och wardt död år 1268.

22. **ERICUS**, om honom weet man allenast thetta, at hans Sigill finnes uti en brefbok som har warit uti Skogs closter och sitter wid ett bref som är skrefwit år 1275. J hans wapen synes twenne drakhufwuden, satte på hans Biskopsstol, på hwilken han sielf är afteknad.

om

hand förändrad. Han war uti stor gunst hos K. Magni Ladulås Son Herr Eric, i man råkade derföre i sådan onåd hos Brodren Konung Birger, at han nödgades fly och fördölja sig uti Alwastra Closter en lång tijd: Dåsen och bemälte Konung swårliga förföljde både Biskopen och hans Fader, samt några hans bröder, hwilka han lät sätta uti fängelse. Ja hans ena broder, nämlig Herr Carl til Lindö, som hade med wåld tagit fru Ingrid sig til hustru, lät han halshugga: Men under sagen sin utaf Biskopens bröder för then gärningen skul wara aflifwade, så at Folkunga slächtet är genom samma tilfälle endeles wordet utrotat. Uti Biskop Bryngels Messen. Scond. Illustr. tom. 11. p. 67. eller rättare, i Scara Dom Capitels Sigil, hwilket aftrykt Assessoren Hr. Elias Brenner har förwarat, war utsatt S. Maria sittjandes på en thron och Christus uti hennes famn, hwilken sträcker twenne fingrar at wälsigna Biskopen hand, som på knä ligger, iklädder en Biskops prydnad. Han hafwer skrifwit under K. Magni Ladulås Bref, som angick Rikens styrelse, såsom en af Rikens Råd år 1280. Somlige mena at han warit af Familien Store, emedan hans och theras wapen äro intet olika, besynnerligen om en af 5 strålar lysande Stierna sattes öfwer hielmen, hwilket skönjes kan af theras Sköldemärke uti Warnhem och Klara Messen. Scond. Illustr. tom. 1. pag. cit. Kyrka. Thenne Biskop afsomnade år 1317, och hinnte altså til en Hög ålder, emedan

förstånd skull wardt honom förtrodt Biskops ämbetet
af Carl Knutsson, som tå war Rikens Marsk och
Föreståndare, ty hen afsatte hans företrädare, ther-
före at han hade conspirerat med the Danske. Til-
wäl kunde thenna Biskop för sina swaga ögon
skul ey förwalta ämbetet, utan tog sig en vicarium.
innehafwandes iblant annat S. Brigittæ præbenda.
Thes hans ämbets Sigil är et sått en Biskop som
sitter på sin stool, hwilken är beprydd med twänne
Lejonhufwud och hafwer uptecknadt årtalet
1339. Wid hans fötter är afbildat hans egit
wapn som war nästan sådant, som Birger Jerls
namn. I sina liljor (stella campestres) hwarthera
med fyra blad.

28. GUNNARIUS TUNASSON HÅRD,
war först Petri medhielpare och kom sedan efter honom
til Biskopsdömet, han war född på Västgården som
heter Skälle, hwilket ännu är Hårdars stamhus,
belägit i Foglås sokn, han är mycket berömd för
wältalighet, lärdom och försichtighet, såwäl som
och therföre, at han Skara Domkyrka med kostliga
kläder beprydt och begåfwadt.

29. SIGGO eller Sigismundus Skalk en adels-
man af Mossebode i Rinden, fick Församblingar-
nes styrsel år 1343, hwilken han med stort be-
röm handterade i han lefde och under thes förr,

32. **Nicolaus** af adelig härkomst, förwaltade alltiwäl uti stiftet, men wart inwecklad uti Förstende krig, och måste förthenskull alt stadigt utstå förföljelser. Han gaf tre Damast Klädningar til Wastena Klöster och Scara kyrkor. Uti hans Sigil sitter han på sin stol under en Bishops hatt, och på stolen är hans wapn uthuggit, samt årtal tilsatt 1381.

33. **Rudolphus** af Tysk extraction, war kallad in i Swerige ifrån Meckelburg af Konung Albert, men han beröfwade Domkyrkan i Scara alla thennes medel och rymde med them till Tyskland, sedan Konung Al[illegible]
öfwerwunnen af Drottning[illegible]
der.

34. **Torstanus** [illegible]
kunde rätt sköta sitt ämbete, [illegible]
swår som tå woro i landet. [illegible]
och hade godt loford om sig [illegible]
i Tiungen som hörde Domk[illegible]
andra i stället belägna [illegible]
gårdar är sedermera [illegible]
[illegible] bekommit: Han afs[illegible]

Torstani dei gra Epi Scarensis
A: 1397
Misc. ult. p. 29.

35. **Brynulfus** 2dus, en stor Jurist, förestod en lång tid Scara Stift, hwilkens bref underskrifwit med hans egen hand år 1415, är hos

tempore R. Erici Pomerani, & Christophori Bavar.

Romerska som Svenska Lagen, Konungen och the stora Herrarna uti swåra wärf och ärender til stor nytta och bistånd, sagt doch wara af sina owänner genom förgift af daga tagen. At han warit i ämbetet 1430, thet kan skönjas theraf, at han har underskrifwit thet brefwet som år 1433 skickades til Påfwen i Rom Eugenium 4, angående thet olagliga walet, uti hwilket Ericus Pomeranus blef kärad til Swerjes Regent: Bryngelsbogård hafwer han på åtskilligt sätt förbättrat och låtit utgå bref om kyrkioherdegårdens Rågång uti Råda år 1432. Uti sit wapn hafwer han fördt en lillja med twå halfwa sparrar, som förbemält är.

37. SVENO Store en Östgiöte, war först Decanus i Skara, men för sina qualiteter höltz han wärdig til at förestå Skara stift, hwilket han antog år 1435, och med stort beröm betiente. Lemnade der efter sig Scara Domkyrka mycket beprydd, i thy han lät måla thes wäggar (: som likwäl nu ider synas ringaste tekn til :) och uprätta it Chor til S. Eric. Förutan thetta inwigde han S. Laurentii beläte uti Hornds kyrka som hans bref utwijsar, tilsade och allom 40 dagars aflat som på wisse dagar infunno sig uti Undenäs kyrka, som hans bref utwijsar, förwarad i samma kyrka af år 1436, på hwilket och samma frijhet är förunt Götenas församling. Så bedrägeligen hafwa lärare på then tiden befrämjat widskepelse Num. 47.

i

mänga godsen, som nu änhl kan wisa skal sig til-
ägnat, missbrukande Konung Magni Ladulås Messen. Chron. Episcop.
tilstädielse, hwarigenom Biskopen rådde uti stort hwart
hof ordning. Men Konungen, mot hwilken han ef-
ter alt tro och huldhet, försvarade honom. Uti
Skara kyrka förordnade han wissa tider, att hålla
aflatsbref skulle saljas, som hans egit bref än
utwisar, skrifwit år 1468, hwilket han och stadfäste
uti Undenäs, så wäl som annorstädes 1466 d. 6.
Decemb. genom hwarannat egit bref. Han instälte
sig uti thet mötet som hölts uti Jönköping om
ther tiij Rikens förening. Och som han uti Ko-
nung Christierns tyd år 1460 alltwarda befla-
der it så högt hade så hafwer han och underskrifwit
sedermera K. Christierns confirmations bref
år 1474. Hafwer oss med sitt namn bekräf-
tat förlikningen med Erkebiskop Johan
år 1466 [illegible] utan gifwit och allom som
wistu till Skövde kyrka 40 dagars frihet
som hans bref skrifwit Scara år 1480 ut-
wisar. Uti sitt [illegible]
[illegible].

41. BRYNULFUS, [illegible]
lig Familia ifrån Norge, [illegible]
Konung Hanses tyd af [illegible]
år 1485, som [illegible]
hafwer warit med på [illegible]
och förrättat många swå[illegible]

Brÿniolphi episcopi ecclesie
Scarensis A: 1483
Mss. ult. p. ~~[illegible]~~ 63.

månge godsen, som nu ännu kan wisa skal sig til-
ägnadt, missbrukandes Konung Magni Ladulås Messen. Chron. Episcop.
tillstädielse, hwarigenom Biskopen wardt uti stort hatt
hos adelen. Men Konungen, emot hwilken han ä-
fwen alle tro och huldhet, förswarade honom. Uti
hwars kyrka förordnade han wissa tijder, på hwilka
aflatsbref skulle säljas, som hans egit bref än
utwisar, skrifwit år 1468, hwilket han och stadfäste
uti Undenäs, så wäl som annorstädes 1466 d. 6.
Decemb. genom hwars egit bref. Han instälte
sig uti det mötet som höls uti Jönköping om
the tijo Riksens förening. Och som han uti Ko-
nung Christierns tijd år 1460 allareda bekla-
de it så högt kall, så hafwer han och underskrifwit
fordom K. Christierns confirmations bref
år 1474. hafwer och med sitt namn bekräf-
tat förlikningen med Ertzbiskop Johan
år 1466 hwars utan gifwit och allom som
resten till Warne kyrka 40 dagars frihet
som hans bref skrifwit Scara år 1480 ut-
wisar. Sitt öfriga lefwerne hafwer han fört it
hjertsinnigt.

41. BRYNULFFUS, utan twifwel af någon adel-
lig Familia ifrån Norge, skal hafwa lefwat uti
Konung Hanses tijd af Danmark widpas
år 1485, som åtskillige bref betyga. Han
hafwer warit med på åtskillige Legationer
och förrättat många swåra Rikses bestallningar,

en nyckel och en halmqwast hwart öfwer hwaran-
dra satte; sedan hans egit wapen som warit gumse-
hufwud, hwaraf hans missgynnare tagit tilfälle
efter tiden til at kalla honom Bällnaida; i
thet att bälla märker uti somliga landskaper så myc-
ket som en gumse, som thet och kallas på Franska
belis. i: aries, så at bälnaida är thet samma som
gumsehufwud. Annars sådant wapen brukar än
then familien Lake i Westergötland, och the
köpmän som hafwa thet tilnamnet de gumse.
En annan finnes och som hafft thet tilnamnet
Bellenae, men hans namn war Jonas, och han
war Biskop uti Fyen, öfwer Othense, och blef
therifrån af Tyrannen förordnad Biskop öfwer
Strengnäs stift. Meursius kallar honom Johan
Billenae, sägandes honom följt K. Christiern II
hit in i Swerige, fördt ordet för honom och på alt
sätt sökt honom wid then rätt, som han menade
sig hafwa til Swerigets Rijke, bibehålla.

43. THEODORICUS Slageck blef förordnad
efter Vincentium, Men som Konung Gustafs I
wälde begynte mer och mer tiltaga, ty lade
thenne sina saker samman och flydde til Dan-
mark, hwarest han omsider i Köpenhamn wardt
upbränd anno 1522 d. 24 Januarii. Thenne
kallades Mäster Diric och war then blodtörstiga
Tyrannens rådgifware och upäggare. Meursius
l.c. p. 635.

I the Swenska skrif-
ter kallas han
mäst Slaghök;
men uti Encomio
regni Daniae räk-
nas han ibland Lunds
biskopar och
kallas Theodoricus
Slachek

erlidtas vide Num. 48. Samwäl och om Westerås Recess-
then han ogillade vid. liter. Men som han sig sielf efter
slutan intet emot Konungen förmå, eller andra
Hans Maj:ts hatare honom bispringa kunna, flydde
han med Riksens Marsk Thure Johansson här
ifrån til Danmark, och ther ifrån til Tyskland, i
men omsider til Rom, hwarest han omsider ward
dt. Thenne tillät och 40 dagars aflat allom som
reste til Ankede Eller Warnhems kyrka och
hanne med någon gåfwa wigstade.

Under thesse förbemälte Biskopar under Påwens
wäldige förswar kunde bruka sin stora enwäldighet
hafwa the efter handen skaffat thesse godz under
Scara Domkyrka.

1. Marstaby, som fordom rät kallades Mariæ Scarensis by bestående af fyra hemman.
2. Jarl-Sysla 2 hemman.
3. Westorp 2 hemman med åtskillige tillydande torp.
4. Spartigbo fordom 3 hemman, hwilka gårdar äro sedan förordnade til Biskopens löön och underhåll.
5. Skedarp. 6. Warnhemby. 7. Håslestad. 8. Billigstad. 9. Nordby. 10. Item 2 gårdar i Ljunum i Winrysätra sochn, 11 en gård i Lovsium.
12. en gård i Klidarnbo. 13. en gård i Bolaby.

gård inne är. Thet fjärde stod gent emot hospitalet och
thess kyrka kallades S. crucis. Thet femte war wid
Götala Konungsgård, och hade it Capell jämte sig.

II.

Klöster, ther Hertig Guttorms dotter Helena war
första Abbatissa, och hon är then som kallas S. Helena
Schedvicensis.

Så kallat war först Gudhems kloster funderat af
Konung Inges III dotter Gutha anno 1059.
Hwarest hon, sedan war genom Påfwens twingad
til at öfwergifwa sin rätta maka Konung Swen
i Danmark, höl hus och lät Frur och Jungfrur
i Gudsfruchtan och allahanda nyttigt arbete lefwa
hos sig. Til Nunnornas underhåll hafwer
Konung Eric Lespes drottning, sedan hon blef enka,
förärt en stor by kallad Wilhammar år 1253. Messen. Scond. Illustr. T. II:do pag. 40.
Samma kloster hafwer bestådt af många och stora
Stenhus, samt en stor kyrka, som nu sägs skal
wid macht. I samma kyrka är Drottning Gutha
worden begrafwen, men jag hafwer ingen
grifsten kunnat finna som til hennes åminn-
nelse lemnad, utan allenast hennes beläte
af huggen sten, efter hennes [illegible] förlat.
Item Drottning Catharina, Konung Erici XI
gemål: men flere gamla grifter nämnes ej
af Messenio in tumbis, icke heller kunna the ther
finnas.

Wid Reformations tiden.

SVENO Scheningensis war tilförenne Lector och Canonicus uti Scara, men sedan år 1529 Biskop sammastädes, höllt medelt med then Evangeliska läran, och giorde K. Gustaf I ny tinga bestånd, at then samma måtte i Riket utspridas. Afsomnade år 1556. Uti hans wapn stod en stierna på twenne lötter och bak om honom en half lilja. eller Domprost, som Eric Jöransson säger in Chron. p. 268.

Mr. ERICUS HIORT hafwer efter thenne förestådt samt Scara Stift uti K. Gustavi tijd, men hwar ifrån han kom til Biskops ämbetet, huru länge han thet förestådt, och hwad han ther uti uträttat, finnes ingenstädes så wijda mig kunnigt är, uptecknat; förthenskull som thet är icke troligt at antingen han eller andra hans wederlijkar hafwa sitt ämbete aldeles försummat, så är beklageligt at ingen hafwer något om thess gerningar skrifteligen lämnat.

Mr. ERICUS HWAS, kom hända af then adeliga familien Hwassing, men in Catalogo Episcopor. Strengnensium kallas han Ericus Swart, som blef Biskop år 1538, war efter thenne född i Östergöthland, hwarest ännu många hafwa thet tilnamnet; Men när thenne lefde,

Linköpings domkyrka år 1569, som hans grafsteen
utwisar. Han lemnade efter sig en Son och tren-
ne döttrar, om hwilka något framför nämnt
är.

6. IACOBUS IOHANNIS hafwer i förstone ido-
kelt rättsinnigt behag til then Evangeliske läran,
sedan, i Konung Johans regements tijd wijsat sig
benägen nog til then påwiska Messans ceremonier
therföre han och af bemälte Konung fick åtnjuta
många wälgerningar, men sedan thå Konungen död
war ändrade han sitt sinne, underskref Upsala
Concilium och bekräftade then rätta Evangeliska
Läran i sin öfriga lifs tijd. blef Biskop år 1552
och förestod stiftet mäst under K. Johan uti
37 år, då han mätt af ålder, nästan 90 åra ga-
mal afsomnade år 1607. Han hade it godz
i Lafs sochn benämdt Kåse. Hans söner och
afkommande brukade thet tilnamnet Columbus,
hwilket the synas hafwa tagit efter theras
moder, som war af Dufwornas Familia.
Af hans slecht woro nyss flere qwar i min tid
än en hans Sonson Sylvester Petri och en an-
nan Jacobus Andreæ Kyrkioherde i Wärnstad
så wäl som hans dotterdotter Magdalena Kyr-
kioherdens Enkia uti Lafs. Att Scara
Kyrkia är genom hans omsorg upsatt thet gifwa thess

[Ky]rkohandboken hafwer han förbättrat och tilsatt mång-
a böner, som tå skulle allmänneligen brukas.
[..]nd efter war han ibland the förnämste bisittiare
[i] Upsala mötet år 1593. Blef och sänd til Rijksdal
[a]t tilsijna med Biskopen i Strängnäs handla om
[fr]id med Pålaken. Han hade tolf barn af hwilka
[e]n dotter wardt gifwen åth Doct. Lenäus och
[e]n åt Doct. Laurentius; hwad öfrigt är kan
[m]an läsa uti hans Erfwarens beskrifning blant
[Är]kebiskoparnas.

8, Dn. Paulus Pauli war först Pastor i Nor-
unga i 35 års tid, och ther efter Rector Scholæ
uti Scara; hwarifrån han wordt befordrad til
Biskopsämbetet hwilket han innehade i 8 åhr, in
til 1616 tå han dödde. Hans Son Torchillus
Pauli kom efter sin fader til Norunga och
lät öfwerskyla kyrkan ther sammastädes med gamm-
na färgor, som en skrift på en wägg ut satt,
gifwer tilkänna.

9, Dn. Sveno Svenonis war född
wid pass år 1580, uti Skärfrida långt ifrån
Scara belägit, hans fader war en Bonde,
som omsider blef utfattig och förmåtte ingen
gård bruka, men wardt likwäl af thenna sin son
ständigt med all wördnad benöttes och med uppehålla

fidei uti lärda disputationer sammanfattade
och emot det widersakarne märkeligen stadfäste
skref och en Tubam Angelicam. Genom hwilken
sin flit och härliga skrifter han erhölt en Doctors
titul år 1640 såwäl som Scara stifts styrsel,
hwilket han med all flit antog och på det han sam-
ma stift så mycket mer beprydda, förmådde han
af Drottning Christina, at hon ther med sin omkost-
nad lät upbygga it hus och inrätta it Gymnasium.
Omsider, sedan han af många resor uttröttat
och stort arbete uthärdat afsomnade han år 1651
d. 3 April.

11. OLAUS SCARANDER född år 1588 uti en
by benämnd Istorp och Marks härad af Hr Sven
Olufsson som sedan wardt Kyrkioherde uti Fristad
och Prost. Han hafwer med flit idkat bokliga
konster i Wardberg, Lund, Skara, Rostock och
Gripswald såwäl som i Wittenberg, hwarest han
undergick promotion och wardt Magister Philo-
sophiæ år 1614. Wid sin hemkomst wardt han
Rector Scholæ uti Skara, sedan Lector Theo-
logiæ, ther näst Kyrkioherde uti Staden och ändtligen
Biskop ther sammastädes, sedan han warit Kyrko-
herde i 35 år, til hwilket han wardt wigd
i Stockholm år 1651. Lemnade thetta timmeliga

D. år

olefwersam och uptållsamde, wällgiörande gierna
befordra them som hade goda gåfwor etc.
Hans sönar giorde intet framsteg genom studier utan
blefwo uti andrigt stånd!

13 D. IOHANNES BAAZ war Biskopens son uti Wexiö, och föddes i Jönköping år 1626 d. 17 Julii, underwistes först uti Wexiö Schola, men sändes sedan til Linköpings Gymnasium och ther ifrån til åtskillige Academier såsom först Upsala, Wittenberg, Leipsich och Jena; på hwilka orter han war innerligt älskad af många lärde män, som förmärkte hans Gudachtighet, snällhet och andra dygder, såsom han och alt sedan är hama uti fäderneslandet worden hedrad och kärhållen samt ifrå thet ena ämbetet til thet andra befordrad, som tilförene är förmält. vid. vita ejus recensionem inter Archiepiscop.

14. M. ANDREAS OMOENIUS född 1608 uti en by som kallas Öm strax wid Skiöfde stad, ther han fader war en fattig åkerman, men höll honom likwäl til studier uti Scara och sedan widare uti Upsala, så at han snart blef begiären til at wara pædagogus i Skiöfde, men reste icke långt ther efter til Academierna i Rostock och Gripswald, hwarifrån

ty år 1666 kallades han til at informera H. Burg-
mästarens Ehrenbergs döttrar uti Malmö, sedan
begärades han år 1669 af Kongl. Rijks Admiralen
Grefwe Gustaf Otto Stenbock at antaga dennes
barn Döttrar til at undervijsa, hwilket han giorde
in til år 1671, då han blef Magister i Lund, och
när han, sedan han warit i Strengnäs af D. Empo-
ragrio ordinerad til Prest, hade några år warit
benämnte Sperres Hofpredikant, blef han kallad af
Hennes Maij:t Enkedrottningen Hedewig Eleonora
til at blifwa dess Hofpredikant, thet han war til thes
Kongl. Maij:t Konung Carl XI:ta år 1675 ut-
walde honom til sin Skriftefader och Öfwer Hof-
predikant, samt förtrodde honom wara Super Inten-
dens öfwer Krigspresterna, följandes således med
til Skåne och uthärdade hela Krigstiden in til
år 1680, ehuruwäl han under thy blef af för-
samlingarna uti Ronneby, Malmö och Göthe-
borg begärd til Kyrkoherde; men högst bemälte
Kongl. Maij:t behagade efter Krigets slut nådigst
förordna honom til Super Intendens på Gotland
och Kyrkoherde i Wisby, hwarest han efter be-
falning, beflitade sig om at draga inbyggarenes sinnen,
som hade warit til thet danska regimentet
böjde, til en underdånig lydna emot sin ordenteliga
öfwerhet, samt wänja ungdomen wid Swenska
Språket, och alla wid the här i Riket brukeliga
Kyrko Ceremonier, visiterandes hwar och en för-
samling på hela thet landet, in til år 1685, tå

Præpositi Scarenses.

Benedictus Tunæson Præpositus Scarensis. 1288.

Dns Magister Benedictus Johannis Præpositus Scarensis Ecclesiæ. 1304. 9. 12. 14. kallas vir discretus et Clericus sapiens uthi Matts Katilmundsons [illegible] gifne quittens 1312.
Han förärte til Scara Prostsäte alt sit kiöpgodz i Kanas, rum och Blomäbiärgs til ewerdeliga ägo. 1304.

Olaus Prepositus ecclesiæ Scarensis.

Hafwer sin grafsten i Chort liggiandes –
Anno MCDXLVIII obiit reverendus Dns, Dns Olaus
pprositus ecce Scarensis bone memorie.

82

Archidiaconi Ecclesiæ Scarensis. 386.

Canonici Ecclesiæ Scarensis.

Dns Nicholaus Algoti Canonicus Scarensis. 1288.

Nicholaus Odulphi Canonicus Scarensis. — dito

Wæbærnus Canonicus Scarensis. — dito

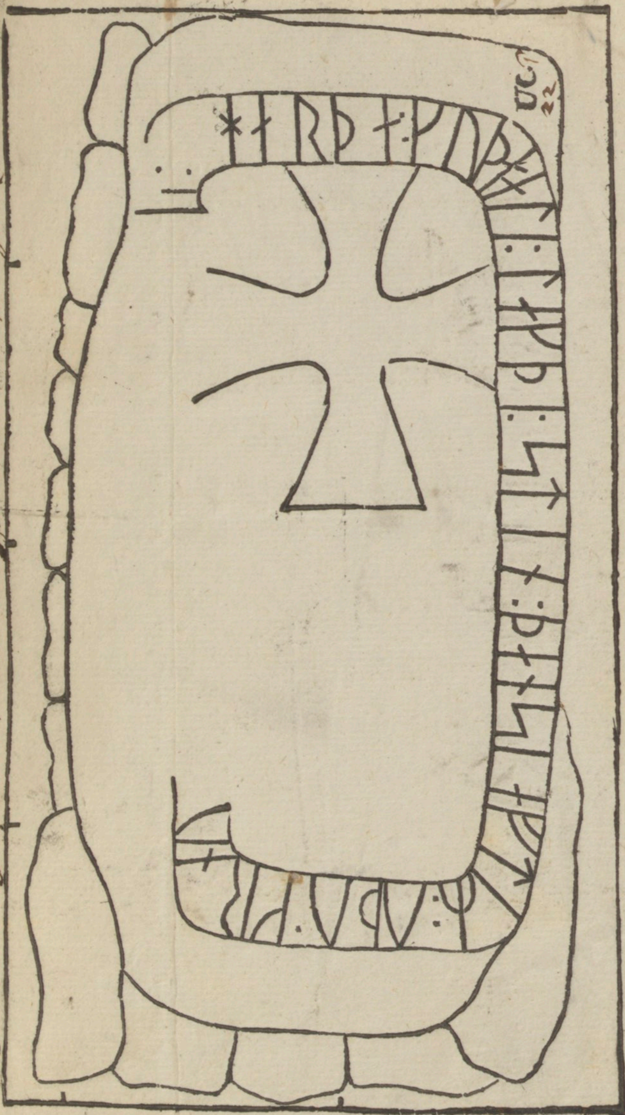
Bero Longus, Canonicus Skarensis, 1298. 1303.
samma tilnampn brukar han offta i sitt sigill, Sigillum Beronis Longi.

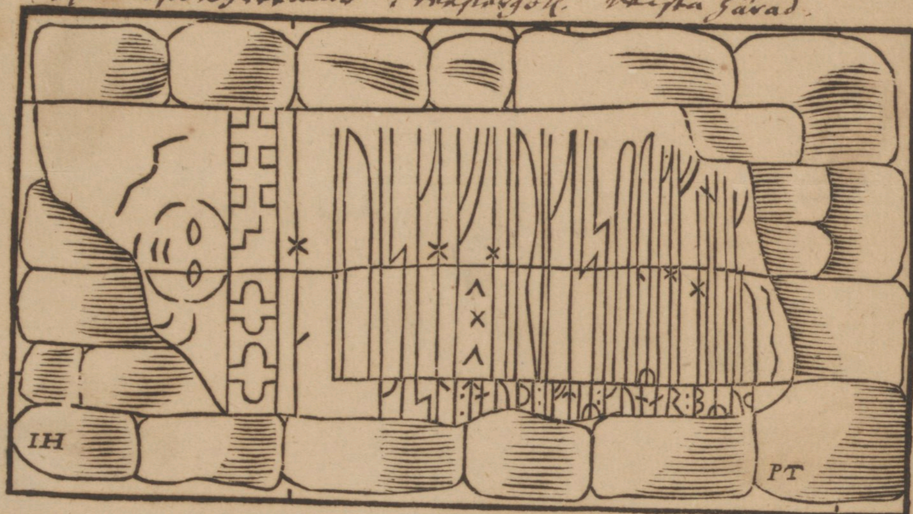
Magister Benedictus Canonicus Scarensis. 1298. 1304. B

Gunno Pricka Canonicus Skarensis 1414.

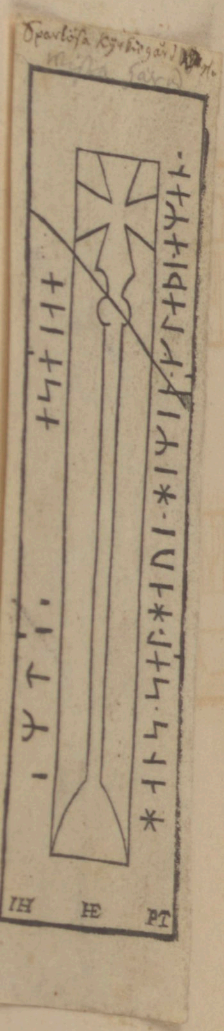

i Gerums kyrkomur Skåningshärat.
UC. I. 21.

UC 22
i Gerums kyrkomur, Skånings härad i Wästergötl.

Sparlösa kyrkomur i Westergötl. Wista Härad.

Sparlösa kyrkogård
IH
HE
PT

Sparlösa kyrkomur, Wistr.ht W.göth.
UC
B. 10.

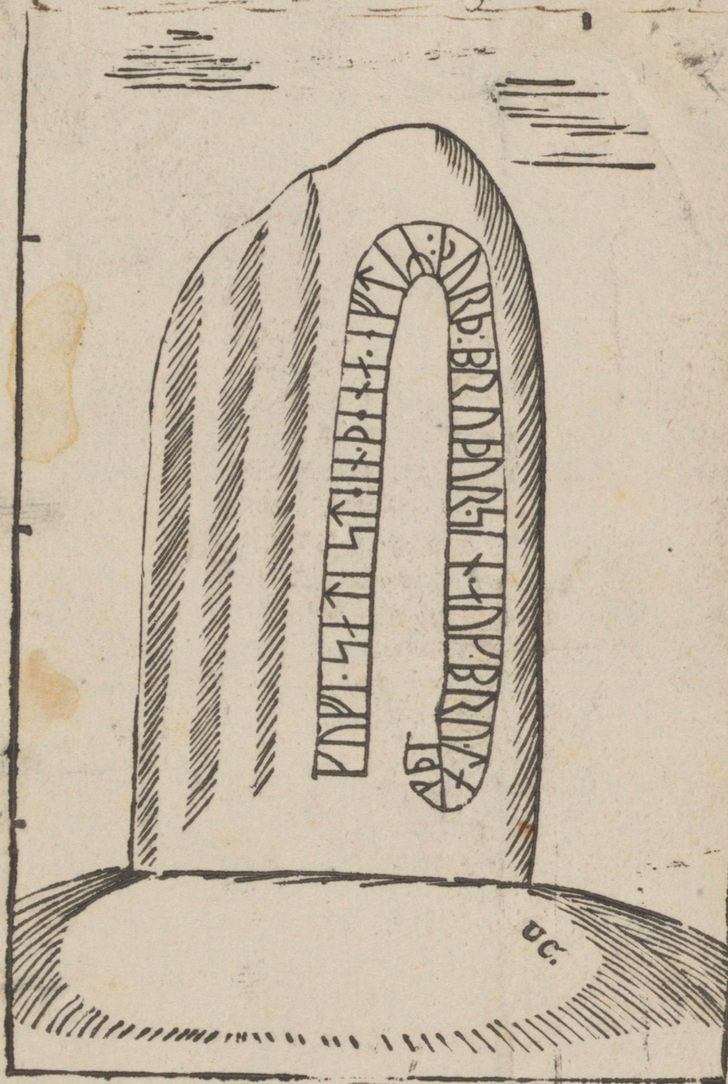
…väghärat.

Böne Socken

95

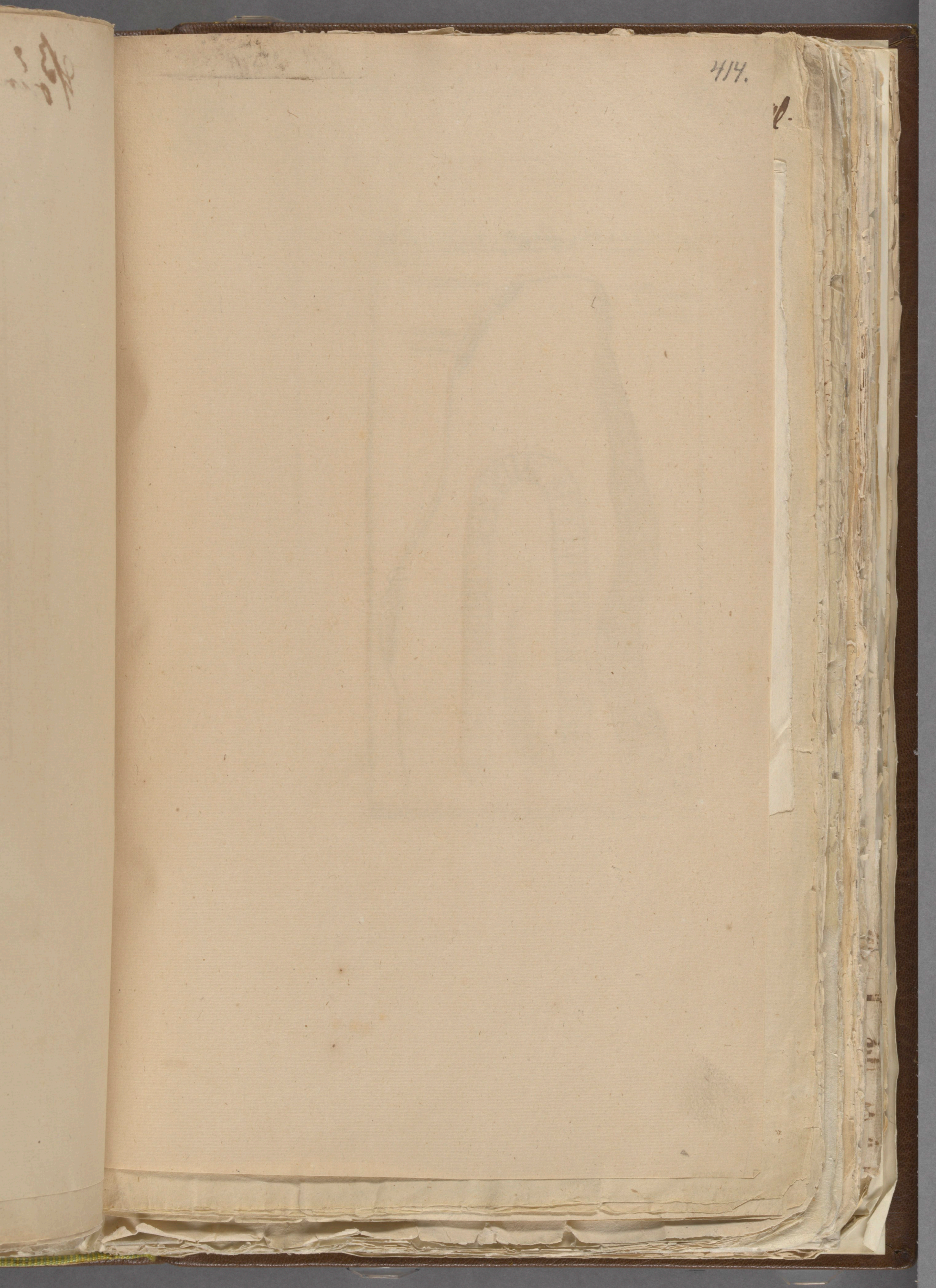
413.

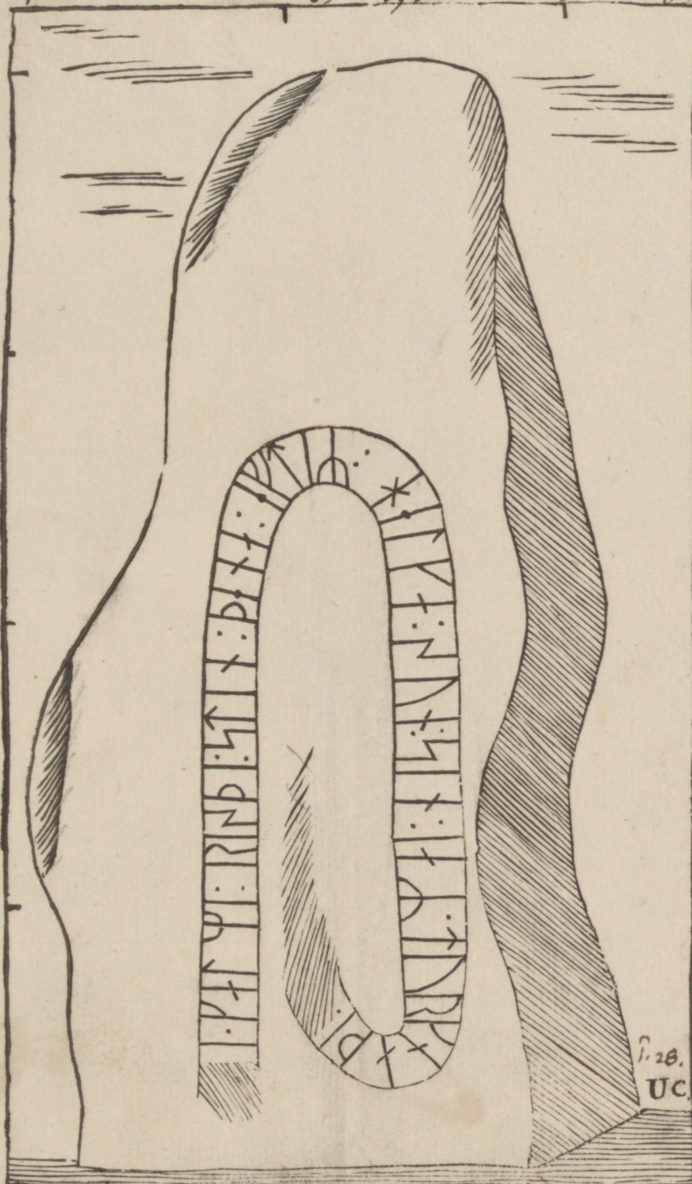
I Böne gärde, at Böne gäld i Redvägshärad i Westergöth.

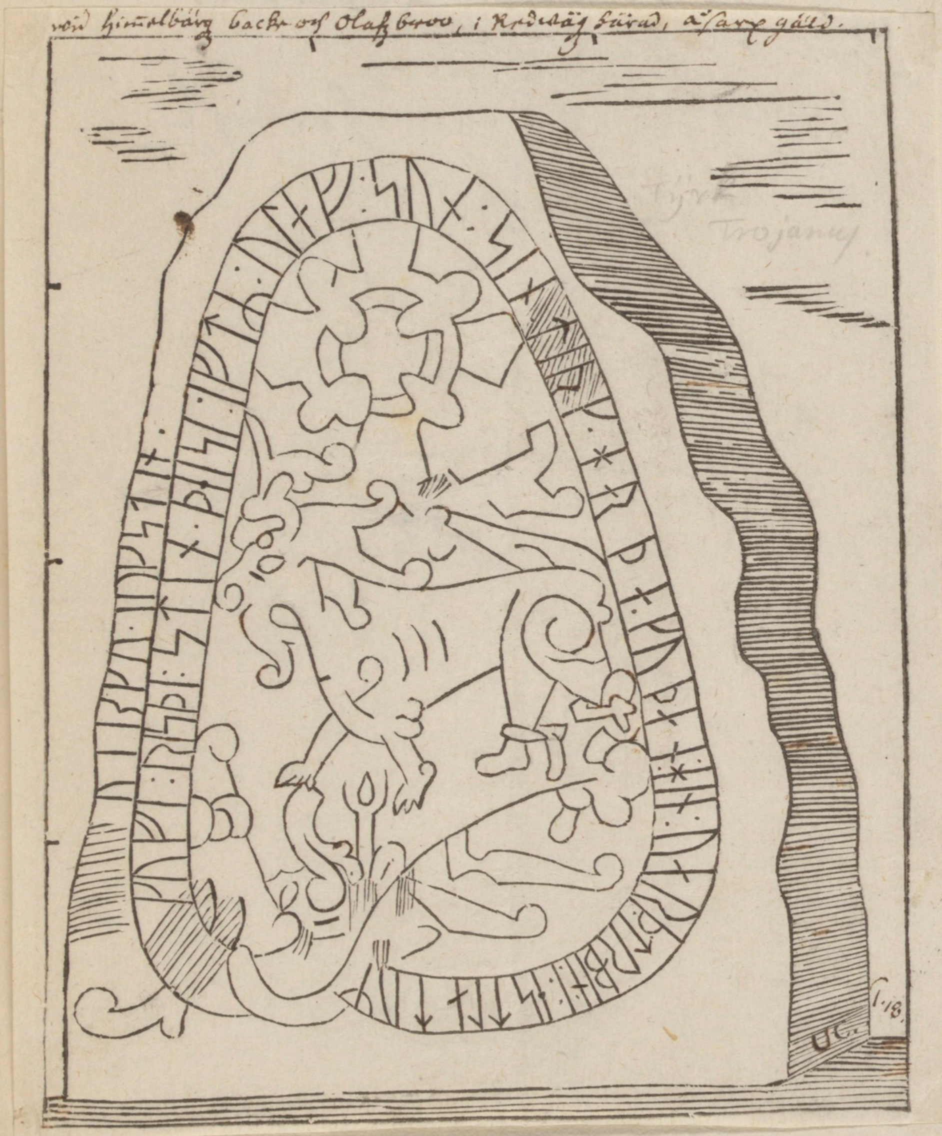
B. der [illegible] 6. [illegible] [illegible]
upkastade [illegible] den [illegible] åker

B. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Redväg
efter [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
at [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

På Dalums Gads i Bligbärg giäld. Redwägshärad i Westg.
f. 28.
UC

Wid Himmelbärg backe och Olafs broo, kunna alla älskare af det som gammalt och märk„ wärdigt är, beskåda ett härligit Monument, med denna mijnd och öfwerskrift:

ᚴᚢᚠᛁ : ᚱᛁᛋᚦᛁ : ᛋᛏᛁᚾ : ᚦᚾᛁᛋᛁ : ᛁᚠᛏᛁᛦ : ᚢᛚᚾᚠ : ᛋᚢᚾ : ᛋᛁᚾ :
ᛏᛁᚱᚴ : ᚼᚾᚱᚦᚾ : ᚴᚢᚦᚾᚾ : ᚼᛁᚾ : ᚢᚾᚱᚦ : ᛏᚱᚾᛒᛁᚾ : ᛁ : ᚾᛋᛏᛚᚾᚾᛏᚢᛘ :
ᚢᛁᛒᛁᚯᚱᚾ : ᛁᚢᚴ : ᛋᛏᛁᚾ .

Gufi risti Stin þeisi iftir Ulaf Sun sin, Tirk harda gudan, han ward træpin i Estlantum; Wibion iuk Stin.

Guffe reste upp thenna Steen efter Olof sin Son, en härli god Kämpe, han wart dräpin i Est„ länderna. Wibiörn högg Steenen.

Tyr: lancea, Tyrk ... Tuft: Luctator,
Tyrkialen ...

44. Westergöthland och Elfsborgs län.

Kinds Härad.

Emillan Trunliunga och Ullasiö, mitt för Tornborg graven wid Hallaryd, en half mil ifrån stora landsvägen, Bl finnes en stor stenflis ... wägen, ... med runska bökstäfwer Rudmuder Kardi kutker ... ister aurima. Int. Ol. Worm = mark ... öfwer ... vide pag. 58. (a)

Skånings Härad.

Wolsemer gjälld och ... står en sådan steen.

ᚴᛚᛅᚠᛁ. ᛋᛏᛁᚾ. ᚦᛅᛋᛁ. ᛅᚠᛏᚱ. ᚴᚢᛏᛁᚾ.

ᚦᚱᚢᚱ.

ᛋᛁᚾ. ᛏᚼᛁ.

N. H. S.

Instruction

Een Underrättelse på H. K. M:tz wår Allernådigste Vthkorade Drotnings wägnar, och till wijdare den Kongelige Regeringens ratification, gifwen af de Högwälb:ne Herrar Grefwe Jacob Delagardie Rijksens Marsk och H. Axel Oxenstierna Rijksens Cantzler, fullmechtige Commissarier, åt Praesidenterne och Rådet i Götheborg: Hwar effter dhe sig rätta och regulera skole. Actum Götheborg d. 27 Aprilis Ao. 1639.

1

Efftersom på H:nes K. M:tz wägnar den Kongl. Regeringen hafwer godt funnit at affärda welb:te gode Herrar Rijksens Marsk och Cantzleren till Götheborg, at i ögnasichtne taga Stadzens tillstånd och ordning, Justitiens administration, näring och hwad mera dertill hörer, i betrachtande; och dhe effter flijtig rannsakning, effter fragan communication hafwe befunnit månge åhrsaker här till andra förlupne till Stadzens aftagande och näringens hindran. Så hafwe dhe så mycket sig hafwa göra latit hwad hielpa at bota, bygge och betra. Men ibland alt annat hollet nödigt först at förmeera siälfwe Stadzens Regering, dess defecter at ersätta och bota. Staden på det idkeligen med alt hwilket blifwa ifrån rycht och ... hafwat, ey heller afmigliande ... distraherat, En annan ... at låta falla sammanlöst, och sig åhrin intet ... mycket ... dher at klaga eller misshugh han effter inhålla måtte, ther af igen förmodeligen all authoriteten på sig ensam. Derföre är Rådet resolverat, at han effter förrige ..., som H:s K. M:tz Högheet och Rätt i Staden företräder, skole wara 3 Praesidenter och 12 Rådmän.

2

Praesid. Hwartill äre nu dhes tree ... confirmerade till Praesidenter Jan Erichsen Rosenstadt, Ifwer Canutius. Men den tridie stelle är för denne gång lämnat öpet till Regeringens wijdare disposition, antingen at förskrifwa framdeles een af Rådet eller Stadzens borgerskap dertill, eller och at sätta een annan beqwämlig man. Tolf Rådmän äre confirmerade.

...ndo consult... ...ionis ... ...ndr. Wid Consultationer och Rådslag som Staden ingenom eller dess anseende angå skole alle concurrera, och hafwe sitt fria votum och stämma at gifwa ifrån sig med skäl, så at alle dhe som tillstädes äre, blifwe dher inbyrdes attenderade lijka så wäl som och i Rättegången. Men på thet icke een må med alt ... underrättelse eller något förswinna: Så skal han effter fullen forordnad een Praesident som åhret omkring ifrån Walborgsmesso till Walborgsmesso för Rådet i almän samqwämbd, the allehanda åhrsaker proponerar, samblar stämmen, dirrigerar Rådet, gifwer Resolutioner i hela Rådetz Nampn och befaller till execution. Dett lijkwäl skole alle åhrsaken som Staden angår, fördelas i twenne Classes, och till hwar Classem eller slaget förordnas een af Praesidenter

X

6\. Han skall och hafwa Curam annonæ at han någre hände åhr synnerligen
stunda at Staden med korn, Rågh och andre victualier j tijd mat
försörjd blifwa och granneligen tillsee at icke någre dardanary
dher tijdh göra.

7\. Han skall och inseende hafwa med Stadzens inkomster och enkannerlig
hwad wanggen dhe helst hafwa kunna, såsom Accijs, Tull och Lampt-
ören, Ström-Konnars hammarpenningar, sakören, Burgskapspenningar
landz och tijonde penningen, Dadan skal han och altijd sigh ombefljta, at
Stadzens intrader icke förminskas utan föröktas, dher ock drei-fu-
nandes at dhe j rättan tijd uthan någon afkortning inlefwereras
och medel effterdenka hwar igenom Cassan kan förökas.

8 Han skall och med sine Collegis inspection hafwa med Stadzens bok-
hollare som och räntan j Staden, så wäl som j häradet skall
under händer hafwa hwarom han rätt book dher öfwer hollen, och at
han intet till någon expenser eller annat af räntan utgifwa
för än han Senatens tillstånd och anwijsning bekommer, uthi
expenser ingalunda sådant skall Præsidenten sielf och annan för sig göra någon
ordning. Sedan skal han när åhret förlupet är med sine
Collegis och bokhollaren framträda för Senaten at göra för
alle expenser och uppbörden een klar och richtig redhenskap.

6\.

Wan Under Præsidenten Peder Canutius 1.

1 Skal med sine Collegianter sigh ombeflijta at Stadzens privilegier
Ordinantier, Statuter, decreter, ordnar och hollas, at dhe icke för-
krenkas eller förminskas, ingen åtsijderaga hwarken slere nyttige
och gode politie Ordningar som Staden och Nationen lyda kunna, må
göras och j wärket ställas.

2 Om Justitiens administration skall han sigh högeligen anlegga at en
och hwar må j tijd ock tima, effter Swerigies Lag, Ritzdagars beseslt
tifwensenke genom långa processer uppehollen bliffwer uthan sakinga at jus-
tit som möjeligit wara kan sakerne hwart afflijta och par-
terna åtskillia. Detta så wäl j Staden Götheborg som uthi
häradet Säfwedal liggiandes under Stadzens Jurisdiction.

3\. Skall han och granneligen tillsee, at acterne hollas och j böckerne
författas domar och domböcker rätt skrifwa, och sedan at dhe dom-
mar, som affsijas måge blifwa beståndigade och uthan försummelse
exequeras, och at icke någon sak nederlagd bliffwer, och at dom-
mar och domböcker j rättan tijd j den Konungsl. Hofrätt inlef-
wererade blifwa.

4\. Med fångarnes förwaring, wachtmestaren och fängslet skal han
upseende hafwa Stadzens Capitein med Soldaterne ordre gifwa
och ston åtsiga bära at Stadzens wallar, Portar hambruar
natt och dag med god achtt förseede blifwa.

5 Han skall och inseende hafwa med Kyrkiornes tillsijningmen och för-
ståndare hwarom dhe med Kyrkiornes intrader laga och ställa och
fordra at dhe åhrligen in för Magistraten j Staden räkenskap
för sin administration göra.

6\. Han skall och inspection hafwa med Ungdomen j Scholerne hwarom
han må rätt och ofta informeras, granneligen tillsee at icke någon

4. Han skall och alfwarligen och strengeligen tillsee, at icke monopolia på några wahrur anstelles, ändoch ther han förnimmer sådant practiceras skall han thet i tijdh förekomma och afskaffa.

5. Skall han med sine Collegianter nödige men förordna, som hafwa upsicht om åtskillige wahror och handel, och när något godz inkommer moste först af them för äckta förseglas, wrakas om någon feel ther uthi kan finnas och thet som intet dugher, aldeles afskaffa och förbiuda.

6. Han skall och beflijta sigh om at hafwa Correspondenter uthi åtskillige land som är Holland, Engeland, Frankrijke etc. at han i tijdh kan få weta hwad wahrur der mest gälla, som här ifrån uthskeppas, och på hwad wahrur minst gälla the som ther här in begiära, på thet han kunde handelen therefter dirrigera, Staden till en merkelig fördeel.

7. Han skall och icke endteligen tillåta, at the wahrur som här i landet kunne förarbetas, som äro allehanda slagh huder och skinn, obredde uthföras, uthan at Embetets wärdan må först opkiöpa så mycket som the här förarbeta kunde, till at förädla.

8 Han skall sigh och låta angeläget wara låta, huru åtskillige manifacturer och nyttige Embeten kunne oprättas, och sedan wisse Åldermän förordna.

9. Skal han och med sine Collegianter alla Embetes Skrån oppataga, öfwerse, förändra eller förbättra, såsom omständigheterne thet synes fordra, præsidera öfwer theras Embetens twister them förhöra och om möyeligit är afflyta.

10 Skal han och ther öfwer handhålla at icke några förlöpare ifrån Embetet som äro Bönhasar sigh understättia at arbeta ifrån Embetena afftaga, uthan hwar och een Embetsman må först af gillet approberad och antagen wara.

11 Honom skall och alle Embetene förehålla, at the sigh in för honom instella och åhrligen först i Aprilis månad rättenskap göra hwad i Embetet samma åhr passerat är.

Intet uthaf alt detta föreskrefne eller hwad mera här till lända kan skall uthi Rådet antaget wara förr än det uthi detta mindre Collegio är öfwerskådat, och sedan af them angifwit warder, med mindre thet dess förinnan. Uthi hwilket fall een annan sakan antingen påminna eller drifwa skall och må.

8.

Och på thet detta förtalde saker i wärcket ställas må, skall denne Ordning holas, at the een gång eller flere i weckan såsom nöden fordrar rättegångs tyder undantagande skole komma tillhopa, hwar Præsident med sine Collegianter och then med hwar andra öfwerwäga hwad theras Embete fordrar, ther då sådane saker förefalla, dem the icke för sigh kunne besluta, skole the thet till heela Rådets sammankomst opskiuta, och skall särdeles een wiss dagh i weckan ther till tagas, tå alle Præsidenter och Rådmän skole komma tillhopa, då skall then förste Præsidenten sine quæstioner skriffteligen framställa, låtandes therhos förnimma sitt och sine Collegianters betenckiande ther ankommen, och sedan förnimma Rådetz endteliga mening och Censur, sedan tå thenna Ordenteligen voterat är och beskrefwit af Secretario i Protocollet anfördt är begynner på slijka mått then andra Præsidenten at framställa sine puncter, sammaledes then tridie. Doch skall i detta Collegio intet proponeras förr än thet them som andragne, thet är antaget och förhört, och sedan af samme Collegii Præsident refererat blifwer; Skall och hwilken på Rättegångs stunderna sigh någon förderfflig sådane saker at trachtera och handla, som icke egenteligen till Rättegång lända, uthan skall remitteras till den Præsident som med the saker at beställa hafwer. Och sedan, om thet then icke slita kan, till heela Rådet, och på thet hwar må hafwa sine saker för sigh sielf i richtighet, skall hwar och een Præsident hafwa sine Rådslag och the saker som till honom lända uptaga och afskaffa må.

9

Nu medlertijd sakerne öfwerst igenom så passerade äro och hwar sitt embe

Priores Monasterii Löthosiensis.

Frater Johannes Prior fratrum ordinis ꝑdicatorum Löthosiensium. 1317.

424.

425.

ngsdag

rius,

inte

Island;

& kin

das

ben

4.436.

finns

225.

hon det

i någon

ibb.pris.

höfer

rgin

rshyfer.

1458. Magnus Bentzson Riddare, Westgötha Lagman och Höfwidsman på Axewal

Axevald fördömt af de fornämste fästnin-
gar i Westergötland blifwer ofta nämdt uti
historierna, hwilket af danske och öfwriga Inländ-
ske intogs, K. Erich af Pommern det innehade Rim
Chronik p. 44. Gref Erich det tarf 118. belägrades
igentogs af Engelbrecht 202. 203. 238. Marsken
Carl Knutsson. 262. item 340. 416. 429. 434. 436.
medbörlig i Sten Stures tid 497. Tom. 2d. finnes
Axewald ibland fästningarna 35. 141. 225.
Ericus Olai, Olaus Petri och flera säga om det
samma är belägit i Walla härad.
Dr. Margareta har derifrån bref daterat på någon
jordegods för Gudhems Closter 1397. Sabb. prox.
ante fest. Cathed. St Petri.
Finnes i K. Erichs af Pommern jordebok öfwer
Swerige läns fol. 77.
It: K. Carl Knutsson för Warnhems Closter på en
Chronodel i Oanesby sammanförd breff fer.
tert: post Oct: Corp. Chr. 1457.

Salis

Jak Mons Bondhe tiill Tranebergh bekendes Orig. hos U. Salin
unnelth thetta mitt obur brefft, att jak
haffuer solt och oplathett Erligh och Wäl-
byrdugh mandt Pedher Kart en gordt
brunndt Tosbro, oc en qverrenström iung-
dher for:de gordt, brunndt och Tosbråå
ijghende ij Årnoll sokn, ij Tösbåå heryt,
giuthir årlighe 1. pund smör oc 11. T:r
Byugmiøl, ffor tryhundredhe mark
penninghe, oc bekennder jak them haffuer
oppe borit tyll godhe redhe, såå mig
wel att nöghar. Thy afhendher iak
for:da gordh oc ström fraa migh oc mijn
arffueynghe oc epterkommendher undher
Pedher Kartt oc hans arffuinge oc epter-
kommande tyll ewerdelighe tyd, stadhelecht
och hemmelth for all yttheremmen tyl-
taal. Ær thet och såå som Gudt för-
bindhe att samma gordt oc ström kandt
for:de Pedher Kart fraa gangha unt
migh

Jak Nÿls Krumme tÿl Örbååholm He-
ritzhöffding öffuer Dall, Anders Per-
son tÿl Sÿndhersÿgh, bekenndes mett
thetta wort obne breff, att åår effter
Gudz byrdt 1557. Torsdaghen nest ffor
Sancte Karÿnn dag, hulle wÿ tÿng ÿ
Hÿnsbÿn ÿ Fröskog sokn ÿ Tosbo Herrÿtt
ffuer warende Kongl: man waar nådige
Herris Befalningzman offuer Daal,
rlig Welbÿrdug Mauritz Stake oc me-
nÿnghe nempdt oc almoghe som tha
ÿlstedis wore. blandt andre ærende
om ÿ ratte Anders Persson, oc skog-
ått påå Mons Bondes wegne Per
Karll nu gordt tÿl, hyther Sosbro ocan
gewarn hyther Sosbrogewarn, lyghende
ÿ Aamoll sokn ÿ Tosbo herrÿtt, ffor
ÿ hundrade mark Danske, oc bekenndes
them herffwra opp borit tÿl godhe, såå
han nu inte attnøghes. Thÿ vstå-
ander han for:da gordt och gewarn fra
sig

Siuttonde boken
aff
Swea och Göthiske Minningsmärke
med
Runeritningar eller Lijkstenar och andra Öfwerskriffter,
fordom
uthi
SKÅNÖÖ
efter förnämne Män uprättade
och nu yttermehra
Uppå then Stormechtigste Landzens faders, Konung CARLS nådige befallning
noga besichtigade, å nyo aftagne och beskrefne.

SCANIA SVEO GOTHORUM,
siue
LIBER DECIMUS SEPTIMUS,
ostendens
MONUMENTA RUNICA et SEPULCHRALIA
Illustrium Heroum Elogiis quondam decorata,
Quæ
Augustissimi Regis CAROLI auspiciis collecta
Cum Latina et vernacula interpretatione
in lucem edidit
Johann: Peringskiöld.

Wälborne Herr Secreterare,

Det hafwer hans Kongl. May:tt i nåder denne Kongl.
Giötha Hofrätt d. 12 Januarij 1690 notificerat,
at Kongl. Cancellie Collegium warit anbefalt
låta efftersee, om uthi Kongl. Archivo skulle fin-
nas den rågång som 1554 emellan Wästergiöt-
land och Halland gången är, Hwar af Kongl.
Rätten i underdånighet anhållit om en Copia
att i synnerhet kunna afgiöra för denne gång
en långwarig träta emellan Östorps och
Horrahögz Socknar i Elfsborgs lähn, samt
Wäddige och Torlanna i Halland, Men som
man befarar at den sidstl. öfwergångne o-
lyckeliga wådelden torde bracht handlingarna
uthi någon confusion at dhe icke så snart skole
stå att igen finna, och allmogen i Elfsborgs lähn
trägit om slutit anhåller i förderligste
hafwer iag tagit een Copia af samma rågång
som på många ställen här under i bundet
copialiter följer lit: A. sändandes den här
jemte samt ett H. Secreterarens nytt A:o 1694
utgifwit extract lit: B. Hwar af torde igenom
hwarjehanda händelse något wara uteslämnat
som åsyftar en mått in quaestione är, det

man

A.

Råmärcke emellan Swerige och Danmark, och berfeste öfwersedde och ransakade af sal. H. Gustaf Olofson till Torpa, Nils Ribbing till Wernisferrdh, och Peder Ribbing till Säfstaholm och Henrich Kijl till Tornesbod Anno 1554.

Först emellan Sunnerbo, Wästbo och Hallan.

Femse Sogns.

Ther om wittnade efterskrefne Män om samma Råmercken.

Peder Bånne Håkan i Wellt
Jöns Lofwersson Jöns i Sunna
Carl i Brek Måns ibidem

Lett Stiedunden begynnes i Morgiöl, therifrån och i Klockholmshufwudet, ifrån i Klohall och så i Singsdahl, therifrån i Trillaroß, therifrån och i Allegutsholt.

Torpareds och Långareds Sogner i Hallan.

Och wittnade efterskrefne Män om samma Råmärcken.

Jöns i Marrnäs, Jöns Lofwasson i Rimbeck
Peder i Ryhult Jönsson i Sahult
Mårten i Holsbrigs och Lasse i Holsbrigs

Kinds Härade emellan Kalfs Sochn och Hallen.

Det witna efterskrefne Män. N.

Hiöther i Frakerboda, Anders i Bäck

Jon i Sondabäck, Anders i Kjöbergerud.

Oluf i Kagult och Anders i Fiälboda.

Detta skilnaden går ifrån Angesten och i Sten-källan, derifrån i Hagesiö, sedan i Lommakiärr, sedan i Gierushallabäck, så i Dungskiärr, och derifrån och i Fiukås.

Emellan Målaklefs och Elsereds Sochnar och Hallen.

Efterskrefne Män witnade. N.

Peter i Flängia, Lars i Holt

Jöns i Slägnäs, Börjes i Brushult

Måns i Widulla och Anders i Kjöp.

Detta Rånmärken gå ifrån Fiukås och i Birkasiö, så i Starrk, Klofstenen, sedan i Råbeck, derifrån och i Gytasand och sedan i Hättusten, och så i Slatebro, derifrån och i Slatesiö och så i Miösiö, sedan i Vesarkakiärr, sedan i Dammet och derifrån och i Dammsiö. Item en gård bet. Torbo belägendes i Kind, som för några år sedan all sin årl. ränta till Kind, och nu gjordt det til Hallen.

Item desse efterskrefne Män vittnade om det Rånmärke.

Anders i Slättegården, Per Biörsson i Broby.
Biörn Olufsson i Kulla, Per i Canut.
Trulls i Skogkärr, Börjer i Byttabo.

Ditt samma Rånmärke går ifrån Abarsvadzort och Öjlön, derifrån och i Brattsiöbäck, derifrå och i Öpiöberg, och der står en tieldra uti, derifrå och Högafångsfors, derifrån och i Tranekiär, och der står en tieldra uti, derifrån och i Vesarteshall derifrån och i Markebeck, derifrå och i Tranerödgrör, derifrån och i Ysterlåt, derifrån och i Ogabäck, derifrå och i Krysbös, der står en Kiäldra uti, derifrå och i Sundräck, derifrån och Råckleberg, derifrå och i Allgrsshall, derifrå och i Stora fjällemåssen, derifrå och i Lyssahall, derifrån och i Lysrehottalyra.

Hurleby Rå Skiäl och emellan Halland

Item desse efterskrefne Män vittnade om samma Rånmärke.

Håssand i Brigardt, Öran i Hurleby
Tortell i Åsgarden, Tortill i Harred.
Arfved i Longholt, Jöns Jönsson i Vanderyd.

Ditt samma märke går ifrå Lysreholtalyra, och i Leidsiö, derifrå och i Leigaå, derifrå och i Trepartshed, och der står en Tieldra uti, derifrå och i Tresliten, derifrån och i Sundarids Gardshorn, derifrån och i Hökiälla, derifrå och i Mossakolla, derifrå och i Nidbäck och i Lygiere.

B.

Extract af det Register som finnes i Kongl. Maij:ts Rijkz Archivo öfwer 1554 åhrs Rågång emellan Hålland och Westergiöthland.

Istorpe och i Hörittz sochn emellan Hålland.

Ifrån desse effterskrefne bönder äre witne till samma Rånärckier. nembl:

Anders i Staldsgården, Peder Biörnsson i Broby, Biörn Olsson i Kulla, Peder i Ramnerijdh, Arnell i Skogalte, Börje i Lystabor.

Ifrån Lysteholta Gran och i Lissiö, från Lissiö och Lissåå, från Lissåå och i Skarpaberg, derutj är ståndandes en Kiäldra, från Skarpaberg och i Stenkistan, från Stenkistan och Ammundzgårdsfåran, från Ammundzgårdsfåran och i Hälleklla, från Hällekella och i Måsskulla, från Måsskulla och i Rödbeck i Lygnern.

Detta wara rätteligen extraherat utur ofwanbe:de Rågångs Register, som igenfinnes uti Kongl: Maij:ts Rijkz Archivo betygar

S. Leijonmarck

Stockholm
29 Augustij 1694.

Udi thette Register finnes warre förtecknade alle the Råmerker och Landzender som Blekings Skåne och Halland på thenne, så och Smålands och Wästergiötlands på then annen sidhe åtskillia effter som K. M. N. H. nådig:te Herre Förläningen Fougther och andra Befälningzmän bådhe i Småland och Wästergiötland hafwa then låtit ransaka och giönom thems Scrifwelse Högst: K. May:tt tillkänna gifwit.

Förstt

Begynnandes uthann för Södra Uddenn på Hands och Rönnkahampn, Thär ifrå och til ythersta skiär som liggia Enter söder ifrå Brömsehalls Brunnes Rödeklo.

Ifrå Rödeklo och till Brömsewaldh.

Ifrå Brömsewalds och till Runnestenen wid Brömsebro som står mitt i strömmen widh Brömsebroo.

Ifrå Runnestenen och sedan strömmen up åth och till Ragholt.

Ifrå Ragholdt (thär Torgaß söker begynna) och till Fackegiöll och till Fackeholt. Torgaß söker.

Ifrå Fackegiöl eller Hollt och till Eckdiursjö Holm.

Ifrå Eckdiursjöholm som ligger i Eckdiursjö och till Lommegiöll.

Ifrå Lommegiöll och till Brombösund.

Ifrå Brombösund, och till Kråksiösund.

Ifrå Kråksiösund och i Bratta Bek.

Ifrån Rasbabroo och till Trollrö.
Ifrån Trollrö till Hiortha hallen
Ifrån Hiortha hallen och uth uthtd Elstiurböhl
Ifrån Elstiurböhl och i Tämpe Böhl
Ifrån Tämpe Böhl och i Hörsda Rinne
Ifrån Hörsda Rinne till Tokroö
Ifrån Tokroö och i Toka giöll,
Ifrån Toka giöll och i Jaracka siö.
Ifrån Jaracka siö och i Jaracka Böhl
Ifrån Jaracka böhl och i Nannsiö,
Ifrån Nannsiö och till Nansiöklip.
Ifrån Nannsiö Klep och till Bintaråsa böhl
Ifrån Bintaråsda Böhl och i Bintaråsda siö.
Ifrån Bintaråsda siö och uth Brounwik.
Ifrån Brounwyk och till Hüllahall.
Ifrån Hüllahall till Brostiurhall.
Ifrån Brostiurhall till Abba lids
Ifrån Abba lids till Öinsiö ås.
Ifrån Öinsiö ås och tillen ånnen uthtd och
till Tyssiöböhl.
Ifrån Tyssiöböhl till Hiorthahall
Ifrån Hiorthahall och i Thalla Wrags.
Ifrån Thala Wrags och i Bünnaböhl.
Ifrån Bünnaböhl och i Rannnyardt siö ända
Ifrån Gardtsiö och i Gardt ås.
Ifrån Gardt ås ~~och~~ ij Gindtabroo.
Ifrån Bindtabroo och uthaun som Rastur
nådh i Diggramula siö och nyraner Dig-
gramula Gagn.
Och Diggramula Gagn och i Diggr giöll.

Aff Skiöldnagiöll och y Skiärsiöhall
Aff Skiärsiöhall och y Lomme Vaadh och
thär vänder Kindzwalz Härradh.

Här begynnes Landzrenen emellan Alboo Herredt och en part aff Sölffuidzborgz och Hellsingz-borgz Lähn.

Ifrå Lommarödh Skou unde Viggeboda och y Mörkisbeck
Aff Mörkisbeck i Dinerthugiöl aaß
Aff Dinerthugiöl aaß och i Gnidzeshunde
Aff Gnidseshund och i Dandhögagrinde
Aff Dandhögagrinde till Rannsbrun
Ifrå Rannsbrun och i Lommegiölle
Aff Lommegiöll i Ruggsiöhall
Aff Ruggsiöhall i Brattha bäck
Aff Brattha bäck till Eurstenn
Ifrå Eursten till Kirkebthuå som ligger uthi Baltrugsr och upå för:te Tuå ligger Tre små stenar.
Aff Kirkebthuå och till Smosenatte
Ifrå Smoseatthe och till Nadzhall
Ifrå Natzhall till Brettsstenn.
Ifrå Brettsstenen och i Lossbyzdz grindstua.
Aff Lossbyzdz grindstua och till Borgeuaaß hvilket aaß än uthi Sunnerboo

Här effter följer Rätte Landemerke emillan Skåne och Sunnerboo.

Aff Lossa grindstua och y Borgeuaaßbrunn

för

Thesse tio Rönumgde märken tiller Skå-
ningarne ickie hafwa för rätte Landt-
märken, utan aller hafwa uthi then hafs
tinding wägs hyrdt Sjöstenar wid een
Bäck som kallade Rörå Bäck, och hwad
the inhugnadt wid samma märke, een
stoor Hopp Stenmark som under Stenar
som hafwa låtit uthugga.
Ifrå Knaffgiörshall och i Diupebeckshass

Här möter Halland.

Ifrå Diupa Bäckshass och i Tyllakull
Ifrå Tyllakull och i Märkebeck
Ifrå Märkebeck och norderst genom Möl-
lersiö.
Ifrå Möllersiö och i Eskebeck.
Ifrå Eskebeck och i Önnakull.
Ifrå Önnakull och i Duvelands Hööys
Ifrå Duvelands Hööys och i Tonggarna
Ifrå Tonggarna och i Runkakloo
Ifrå Runkakloo och i Joan Hyltas Hööys
Ifrå Joan Hyltas Hööys och i Rysshalla
Ifrå Rysshalla och i Minnes fors.
Ifrå Minnes fors och i Halba fors.
Ifrå Halba fors och i Orba Fider.
Ifrå Orba Fider och i Juglalund.
Ifrå Juglalund och i Norekarrgööll.

Item

…rå Trulla Hoffboda siö och i Rorsshall som liggar i Wiiö.
…r Wiiö och i Hüfta Hall.
…r Hwida hall och ij Hunordgiöll Enn mot athe Hunnarbo oc Wäsbo.

Thesse efterscreffne Bönder

haffwir Uthwist thesse För:ne Landamärker efter theres Föräldrars ordh och welle hålladt widh theres Edh Enär opå kräffwies.

Försth aff Vederes Soken J Hallarÿdz Soken

…e Bagge ij Kloppehulth
…edmz ij Röttwalla Kiop
…rn ij Högahulthet
Jon ij Womshulth
Knut ij Tindaröö
Gudmund i Horlulth

Aff Markarÿdz Soken, aff Trå Sokenn

…sse i Orrhultt
…iiner ij Höghulth
…z i Lommandz byggd
Peder Anderson i Hisleshulth
Jöns i Wirrsarÿdh
Suen i Oblanz hulth

Aff Hinnerÿdz Soken aff Lÿd hultt Soken

…der ij Fållenz hultt
…ilz Klöft i Rasthwarÿdh
…rland ij Rÿdh
Lasse ij Dänndöö
Nilß ij Larzbergh
Lasse ij Hindzbergh

…rå Mangiöl och i Kloholms hüftwodh
…rå Kloholm hüftwodh och i Kloshall
…rå Kloshall och ij Dinpa Dall
…rå Dinpa dall och ij Trillaåß
…rå Trilla åß och i Algüta Hall.

Frå Göteberg och i Ruggesteen

[...]em i Ruggesteen möttes try Häradher

nemligh Väsbo Kind och ästra Härad

i Hallandh.

Hestra och Burseryds Sochner i Väsbo och emellen Hallandh

Thesse efterscreffne Bönder äre Vitthne thil samme Råmärke Nemblige

[...]asse i Jämolt	Anbiörn i Hyggnabäk
[...]ngt i Ryssa	Anders Larsson
[...]ons i Lommerskog	Arland i Wisterhult

Frå Ruggesteen och i Vänkintla

Frå Vänkintla och i Hagesiö

Frå Hagesiö och i Lomaliör

Frå Lomaliör och i Grenshallebek

Frå Grenshallebek och i Diupakiär

Frå Diupakiär och i Finkaåss.

Kalffs Sochn i Kinds och emellen Hallandh och Ruggesteen

Thesse efterscriffne Bönder äre Wittne thil samme Råmärke

Biörn i Frackaboo	Anders i Bock
Jöns i Hyndeåss	Anders i Vibeltsgärde
Olof i Tåshult	Arffuidt i Fulaboo.

Frå Fulaåss och i Virkasiö

Frå Virkasiö och i Vänarnäs

Frå Vänarnäs och i Klosterstenen

Frå Klosterstenen och i Råbek

Frå

[Fr]ån Jonnosbo och i Byjennaö liggandes widh
Merkesiö
[Fr]ån Byjennaö och i Mialtaåå

March
Sunnarsridz och Stedsteme boten
och emellom Hallandh

[I]tem desse efter:ne Bönder äre witne till
samma Råmärcke Nemblige

Nils i Hallenäs	Måns i Sidsrud
Anders i Rydh	Anders ij Rösberg
Jöns i Motångyr	Anner i Algutzboo.

[Fr]ån Mialtaåå och i Märckösbruistad
[Fr]ån Märckslozmistad och i Jopasiö
[Fr]ån Jopasiö och i Norlongsdwadh
[Fr]ån Norlongsdwadh och ij Matrsiöåås
[Fr]ån Matrsiöåås och ij Blackrinnzbeck
[Fr]ån Blackrinnzbeck och i Rinda syek
[Fr]ån Rindasyek och i Rinsbosrön
[Fr]ån Rinsbosrön och i Rooekakulla
[Fr]ån Rooekakulla och i Lille biördall
[Fr]ån Lille Biördall och ij Märckedall
[Fr]ån Märckedall och i Hellasboås giöll
[Fr]ån Hellasbosgiöll och i Ryörzås stångh
[Fr]ån Ryörz ås stångh och ij Ebbersdwasbrog

Brinnerridz boten och emellom
Hallandh

Item desse efter:ne Bönder äre witne till
samme Råmerke nemblige

Bengt Brink i Tångeruds	Lasse Brink ibidem
Jöns ij Rysbobacka	Jöns ij Waltorp

Jöns

Ifrå Tyßberholta Tyrna och i Witzsiöö

Ifrå Witzsiöö och i Witzåå

Ifrå Witzååen och i Tharpashagen, Eller
uthi wår Skaudandes [illegible] Föräldra

Ifrå Tharpshaga och i Neunkiöpen

Ifrå Neunkiöpen och i Grimmarwidz gårdz
hörnna

Ifrå Grimmarwidz gårdz hörnna och i
Höökiölla

Ifrån Höökiölla och i Mußkulla

Ifrå Mußkulla och i Diöbeck i Eyunne.

Wirteby giälds och emellom Hallands.

Item Synsmän effter:ur Bönder [illegible]
om samma Råmärken tillfrågade

Bugiundt i Swinamådt — Sven i Doweretby

Torkill i Orgaudan — Torkill i Ekhwidt

Amundt i Langholtt — Jon Jonsson, Vandritt

Ifrå Diöbeck och i Diupadall

Ifrå Diupedall och i Nansbursten

Ifrå Nansbursten och i Bronnshardt och
ther uthi wår Skaudandes [illegible] Föräldra

Ifrå Biörnshardt och i Swinabergs Knipa

Ifrå Swinabergs Knipa och i Bökaholl.

Wettelle giälds och emellom Hallands

Item Synsmän effter:ur Bönder [illegible]
till samma Råmärken tillfrågade

Ithem Skilnaden emellom the Swenske eghor och Stordaals egor som liggiandes äre till Bahuss, och Iocks så att the Bönder som boendes äre i för:ne Stördall, hafwa ingen annan tillgång här emot thesse Swen- ske [illegible], Rüssebodt och Andreskogh

Item Först aff Elfwenne och Trykann
Ifrå Nyhlann och i Tångeåsenn
Ifrå Tångeåsenn och Thordals beck
Ifrå Thordals beck och i Monenn
Ifrå Monenn och i Sandåss
Ifrå Sandåss och i Högste Swartelijdha
Ifrå Högsta Swartlida och i Kielsbäringitt
Ifrå Kielsbäringitt och i Gåsseholmen
Ifrå Gåsseholmenn och i Elfwenn igenn,

Twettwo och Lunby Sochnn
Påå Hysingen, och emellom
Norske Hysingen, och Rååmärken

Ithem först Elfwenn och Lücke Skerr uthi Kwillan
Ifrå Kwillann och Nordann med Kwillen
Ifrå Kwillen och Nordagrind Holmsgierdhe
Ifrå Holmsgierde, och Krossann [illegible] Holms gierdhe och Naurby walle
Ifrå Holmsgierde och Naurby walle, och Krå- stan med Wenneridz gierdhe.
Ifrå Wenneridz gierde och i Kielbackann
Ifrå Kielbackann och i Walbo walle

Ifrån Jvärier och i Diupo
Ifrån Riupo och i Grafsiö myra
Ifrån Grafsiömyra och i Biörnstenen,
som ytterste finnes i hallte Register
men the Rämerkier som här Biöslast
ohum hos them bekandt.

Dësze efterscreffne merke oc skille ij gamble men Olaff Rädersson som bodde ... i Elfsborga oc Räder Nilsson i Oslö i mellan Eidz oc the byar som ther om kring liggia etc.

Först i mellan Wor oc Eidz ösen till fyrre aaar,
..d aa oc i mwolen staar en litan warde stenn oc
..gger en litan sten sood oslan for en bäl som lig-
..n nordan för Hölmedbärgh oc war väl lädan
väl vestan offuer Syalinn oc ath skiöla öfd,
..er Syttagh Vida lädan oc til Stadaskiärna
..ar i Madesall som ligger sudnan for utlan
..d Allud näss Vidar i Vidarlasall som ligger
..t i sjön togh nämer vester landet en motte
..tta Löstiö Wlan for tofta ooss oc är ath Sulestad
..gle i mellan Sunda tofter oc Skarlen ok Eidtsälla.
..or omwerlind will sthi en för som callas Stallaför
är nu tillfallen för mong aar oc stodh i sjöbäcken
staar ett kord oppa sida i en hogan aad oc staar
warnasslanner på aasen ok nw äg ...lar östar ...th
..amner vester oc staar en Fyske karl oc under är,
..nne oc ther är en stoor Hall karl sood oc liggia ij.
..ma oppe. Vida skimmes under bränningar oc en

i

Anno Domini etc: LXX sexto Sö-
[illegible]al for S:te Michaelis dagh tha kom sielf till mig
Erich min Wärd Anders monson borgamestare
Helmstadha oc folde honom Haakon Thorsteinson
oc spurde iac Arnidh Trolle Haakon Thorsteinson
manande honom fögeliga ath han pa Gud oc sijna
[illegible]l villa sagia sua mykit som han wiste sannt war,
[illegible]hwat han hade forstandet oc gamble Dandeman
[illegible]dh sakt for honum pa then tijdh han war här
[illegible]ggaredh Sagette widh XV oc XX aar nu forlidne etc.
Tha giörde han sin edh oc wäl oc badh sidan Gudh
[illegible]til hielp oc al helgon ath tha han war för: oc här
[illegible]hwadh fougde oc Erich laag ödhe oc Trolle borgh
[illegible]tt war brändt oc Erich hade här äggart för en
[illegible]t lange i mangh aar tha nampnedhe thär menn
[illegible]er oppa som war Olle Tollerson Görwidh Göfdinge
[illegible]ebo, Bencl Haakonsson i Ginstedin, Gunnar
[illegible]draminge thar the Länsman, Gunnar Sörta,
[illegible]bolo Helsetund, Erlen i Gröninge, Jon i Kullx, Harald

boren man Göstaf Matsson j Dutala oc mange
der Landmän som thet hört sadt. Skrifwit i
dh Ef. Dag oc Åhr som förskrifwit står.

Alle Män thete Breff see eller höre-
lessa, helsa wij Borgamestare och Rådh
i Östra Kiarlige medh wår Herra, Kun-
giöre wij alla närwarandes och komme-
skullandes medh thettha wårt opinbreff,
ath wij haffwe hördt och spordt i sanne-
hett och mange dannemän haffwer
och witthnath för oss, ath thet Wragh
som Niels Clauson fiel till Elfzborgs
um S: Michaelis tidh, som nu wår thet
brötth widh Eth grundh som liggir i wästan
sidhan widt för Wrangö, och haffwer
för:ne Wrangö aff eldar, och uthaff
handnigom bärgatt till för:ne Elfzborg
thet wij aldrig haffwe annath hördt
eller spordt af nagrom manne, och ligger
thenn för:ne grundh ther för:ne Wragh
brötth uppå, widh een halff [illegible],
nör widt fra Eiser, ath wij swa haffwe
hördt och spordt i sannhett, och ath swa
ähr witthnne för oss i alla mattha som
föreskrifwit står. Thet witthne
wij medh wår Helgandes Insigle, och medh
wårt.

Wij efterschreffne Brynolff medh Gudz
Nådhe Biscop i Skara, Tordh Sigils-
son Ryddhar i Oern, Karll Bengtson
i Winstorp, Lydik Larsson i Kost-
terby, Lindorm Biörsson i Tiwer-
ed, Jöns Knutsson, Magnus Ro-
landsson, Bertill Larsson, Tor-
biörn Eskilsson, Siwordh Bengtson
under Bounda, Bengt Olsson, Erich
Bengtsson och Bengt Andersson
Wepnemenn, Bidhiom witterligith, atth
åhr efther Gudz byrdh Tusandhe fyra-
hundrade attatijo, forsta Mandagen
näst för Sancte Laurentij dagh,
wore wij forsamblade medh mångha
flere godhe män medh almänna
bräthi, efther wåre Elskelige hö[fwi]dz-
mans Herr Stens Stures
och Rijkens Rådz befalningmanz,
atth see och ransaka om the Råmer-
ker mellom Askims häradt och Sä-
dle häradt, Tå komme för oss thesse

efther:

Ahl af St: Graa Steenbotten och sâ i Riisstur-
bill, sâ i Borregmöds sâ i Elumundr-
bäcken, sâ i Dagiöö, sâ uthi Fiskebäck
sâ uthi Flotzjöö, sâ till Hällersâds Enfengs
sâ till Graa Steenhane, sâ i gråsteens
grundt, sâ i Brundallen, sâ till Grå-
steenbreckan, sâ till Skylekers St:, sâ till
Fondsstaall, och sâ uthi öfr. St: Fondsfaldt
och till Rödmos Swijgs, till Drammen
fremdelijs widerewiisade the oss,
und sammes Edh atth the Skiäl som
Erich Erlsonn hafwer uppå kallat
hafwer ofr. Elfwer och Swedemosöös-
lagatth till för:ne Eskiärs Häradt,
och under Sweriges Crona, hwilket
wij och skattemärkte och Ransakade
Rånar efter dessuth öfwer Skiäår,
och Landsmans Skrifwelser, etth för-
ordningar ähr, som för:ne Bönd-
der swarett, och sagdt hadhe, Till
ytermera wisso, och witthuro börde
hafwe wij latitt wåra för:ne witter-
ligitt atth hängia wårtt Secrett

och

Alle Manne thette Breff see heller höre
Kungiöre, helse vij, Effter:ne Rasmund Stub-
be Hemmdz Hoffdinge i Flundre Härredt,
Brungst Andersonn i Vänne Härredz-
Hoffdinge i Ale Härradt, Erich Brung-
sonn i Biurås, Brunte Berthilsonn Hä-
redz Hoffdinge i Kollandz Härredt, Kolandz
Månsonn i Auds Hemredz Hoffdinge i Askims
Härredt, och Jonn Bosse Wäpnare Rijke-
ligha unde Snaar Hämme, Och giöre alle witt-
terligitt, unde thetta närwarandis Wort
öpne Breff, att Ahr effter Gudz bördh
M. D. XC. sexto, Thisdagenn nest effter Sancte
Botolffz Dagh, Bo Tingstadt i Askims
Härredt, Swa rätthann tingstadh, Kom
thå för:ne tinge Ehrlig och Welbördigh mann
Niels Olsonn Fogdte, Axel Gregersonn,
och beswarde sigh unde mennige Almoge och
Danneman som ther till Tinge woro
om Ene Holme som Kolleb Hiwinge, the
nogenn Jorde nagenn tidh ennaedt hördt,
Ahnn hann Jorde legat till Kongligh Maij-
tt, och aff Alders tidh, och begärede
ther Dannemens Vitthne opaa, Till
Hwilcktt för:ne Ahrunde, Mennige Almoge

Swarade

Alle Menn thette Breff see eller Höre Läs-
ser, Helse wij efftter:ne Rasmund Basse
Häradz höfdinge i Sundhra Häradt, Bängt
Grundtersson i Räfnne Häradz höfdinges i
Albo Häradt, Erich Bengtsson J Gissasb,
Brüntte Bertilsson Häradz höfdinge i Röl-
lands Häradt, Bengt Olsson Häradz höf-
dinge i Lasko Häradt, Rolandus Månsson
i Kyrds Häradz höfdinge i Ostkinds Häradt,
och Jonn Basse, Wäpnare, Kärligen medh
Wår Herre, och gjöre alle witterligitt
medh thette wårt närwarande öpnebreff,
att Åhr efftter Gudz böördh M:D:X Sexto
onsdagen näst förr Sancte Johannis Ba-
ptiste dags wor Tings stodt i Vaderdall, Kom
på för:ne tinget Erligen och Welbördiges Män
Niels Elansson Fougde, Opall Gregersson,
och beforderde sigh medh them månge
Erlige och Dannemän som ther till tinge
wore om een Hölme som kalledes Hwinge,
om någon Gårdh någon tidh annedt hördt,
ähn att hann hafftver legatt under, och till
Vrenigis Kyrkie aff älder tidh, och begärade
ther Dannemäns witthne och skiäll uppå
till hwilket för:ne Ährwyrde menige Al-
moge swarade och Samdrechteligen witthnade
på theres gode tro och samwett, att för:ne
Hwinge medh flere Skiär hafftwer legatt

Ostt

Alle Män thette Breff See eller Höre Läsze,
Helsa wij efterskrefne, Amund Basse
Härredzhöffdinge i Vemmenhögs Härredt, Bengt
Andersson i Liunga Härredzhöffdinge i Ellre
Härredt, Erich Bengtsson i Gipös, Ben-
dt Barthelsson Härredzhöffdinge i Alwands
Härredt, Bengt Olsson Härredzhöffdin-
ge i Kosker Härredt, Rolands Magnusson
i Kyrs Härredzhöffdinge i Oxie Härredh,
och Jonn Basse, Nerwarande Kiärligir medh
Gud Renna Hemme, och giöre alle witterli-
gitt medh thetta wårt öpna Breff
ath åhr efter Gudz Bördh M.D.X. Sexto
Onsdagen näst för Sancte Johannes
Baptiste dag, war Tingstadh i [illegible]dall
kom ther för oss Ehrligh Welbördigh
Man Mons Nielsson, Söster Axell
[illegible]sson och begärde sig medh mennige
Almogen och Dannemän som ther
tilstädes ware om een Hölmer som Rolles
[illegible]inge, om någhon hafwer någon tidh war
nath hörde, än ath hanna hafwer lo-
ghatt till denneige Kyrkie aff alders
tidh, och begärade ther Dannemäns wittne
och Skiäll uppå, Till hwilket för:nde när-
warande menige Almoge swarade och

Sanferdelig

Malmö

Bartolus Caspari f: Bigumius Cimber. v. d. in hac æde an-
nos totos 35, et quod excurrit minister cum CHRI. ecclesiæ
primum Haffniæ ad S. Spirit. deinde Malmogiæ voce cala-
moq profuisset, unius interim uxoris Annæ .... ma-
ritus et liberorum potioris sexus 7. Segrioris ....
multiplices exantlatos labores .... tiuis pie obijt an-
no CHRISTI .... 63. completo.

Rever: opt. doctissq: viro
D. Bartolo Casp. Bigumo. Cimbro.
Verbi divini Malmogiæ olim ministro Seniori
et propagatori voce Scriptisq fido sincero constanti
ob doctrinæ vitæq puritatem omnibus bonis caro
hic in div: Petri æde ad sinistrum aræ locum honorif: tumulat,
nec non pietate et virtutum sexus huius
omnium Corona ornatissima matronæ
ANNÆ ERASMIÆ TRUCHELIÆ
unici mariti unicæ conjugis
Parentibus meritissimis desideratissimis
memor incredibilis officiorum cumuli et amoris descendentis
in tesseram vicissim ascendentis filialis
monumentum hoc marmoreum
Anno MDCXVII. p. C. primogenitus
Casp: Bartolinus malmogius Medic: et Phil: D.
Regiæq. Acad. Haffniensis prof: publicus.

Udi Capellet, som Auditorium är, findes efterfölgende.

I. S. Scio quod Redemptor meus vivit et in novissimo die de
terra surrecturus sum, et rursum circumdabor pelle mea
et in carne mea videbo Deum Job: XIX

M. S.

CHRISTIANO MACHABEO ALPINATI J.V. Witeber-
gensi Domino Hæreditario de Bisboo, Collegij hujus
Archidi-acono et Canonico, Viro virtute,
doctrina, genere præstantissimo.

Parentib: JOHANNE MACHABEO Alpinate Theologo quondam
in Academia Haffniensi Professore publico, et
AGNETTA MACHISONA Scotis apud suos familia

Qui posteaquam Svetici belli tempestate longinquos et
periculosas peregrinationes auspic. FRIDERICI
II Daniæ etc: Regis Sc: M: M. cui eximie
semper carus ad Tyrannum Moschorum
IVAN BASILIUM legatus bis obierat
Regnisq aliquot Præfecturis
fuerat ornatus

Declinante dm: cum ætate valetudine honesti oti desiderio
annos non multos vixit privatus re ut nomine verè
christianus, nulli gravis, queis potuit commodus

Placidiss.o exitu vitæ actum extremum non
sine acerbo familiæ amicorumq
luctu clusit
Lundiæ IV Id Septemb:
Anno Domini
CIↃ. IↃC. XC. VIII.
Vixit ann: LVI. M. IX. D: VII

Marito et patri desideratiss: Conjux
Filijq moerentes hoc monumento
parentarunt

Quam vivens potui tantum sperare quietem
Mortuus in solida nunc statione fruor
Cura, labor, morbi, mors denique et ipsa recessit
Libera nunc tandem mens, quod avebat, habet

LIVOR RES T[illegible] TIBI HABE

Hen blaar ... fors Gymnasij Döwern

Her ligger begraffuen, Hæderlig och Vellærd Mand, Her Christian Andersen, daad, som var sognepræst till ... och ... huuss sell gud haffuer; och döde hand her udi Lund then 27 May Aar effter Christi födtsell 1585

O felix, quicunq Deo confidit, et illum
Per vitæ sequitur cuncta pericla Ducem

---

7 ...ar sten nyst ... dan Sij graff

D. O. M. S.

Spe Vitæ æternæ
Hic in pace quiescit
Reverendus Vir doctrina, virtute, vitæq integritate
clarissimus
D. M. ARNOLDUS JOHAN: MUNTHENIUS
S: S: Theolog: in Gymnasio Lundensi Professor,
Qui communi lege resolutus seculo excessit, inq coelum
felix successit, Ao CHRISTI 1629. 1 Cal: April: Ætat: suæ 39
Cum luctu extimo uxoris moestissimæ liberorum superstitum,
Cujus anima in coelesti gaudio triumphat, corpq v: hic resurrecti
onem expectat, cui monumentum hoc saxeum posuit
DOROTHEA SVANINGIA
Uxor defuncti moestissima

---

8 ...a ü Skuggen etc: ...s sammastedz ... och Helig

Under denne sten huiler erwerdig, hederlig och höjlærd Mand. M Lodwig Munte fordumb Archi Diaconus Canonicus och Vicarius her till domb kirchen, som hensoff udi Herren den 29 Aprilis Ao M. DCXXXIV udi sitt ålders 74½ aar – 6 maaneder 2 dage.

Grana velut segetum, sic corpora nostra virescent
Et vivum accipient glorificata decus.

---

9 8 under en steen

D. O. M. S.

Clar: Vir Dn: M MICHAEL MAURITIUS STAVANGRIUS
olim Scholæ Helsingoranæ Rector, tandem varijs per Galliam
et Germaniam utramq peregrinationibus peractis, Professor
in Gymnasio Lundensi Logicq Metaphysicus primus, cum
in mundana hac scena Annos LIX vixisset, in æternam Patriam
migravit mortalibus exuvijs in spem resurrectionis relictis
Anno Salutis M. D. C. XXXVII

---

10 ... Tan graa sten

Reverendis Viris Dn. Johanni SCHAVENIO et Dn: LAURENTIO Caspari F.
Coronensibus hujus Ecclesiæ Canonicis, Pastoribus item Ecclesiarum Hobij et
Haagstad. Quorum prior exactis in dicto pastoratu annis X. Pridie KL...
A.C. M.D.LXIIII è vivis excessit. Alter pastoratus spatio Anno XXXVIII
hujus vitæ satur placide in Domino abdormivit. ... Sept. D. XVII A.C. M.DC.
Nec non horum Conjugi Metthildæ Johannis F. [illegible] quæ post annos X cum
Marito priori et [illegible] ... altero vixit ... [illegible]

S.

Viro Dn: Mag: OLAO ST...
huius Canonico dignissi...
provinciæ, Lariano? Prop...
1667, Ætatis V. 75.
on
NETÆ MARTINIÆ Conj...
dormivit Anno Christi 1611 ...

...sideratissimis, incredibili ...
...mentum marmoreum P.C. Filii
...hannes Stibonius Ecclesiarum
...Præposit et ...
...m virile resistitandi
...ternam gloriam

D. M. S.

..., quid quæris, quidve moraris
... conspicias tumulum
...dem haud tendentem ad sidera
...tut ...nobiliora gerens
...ULUS MARTINIUS Ch...
...nguæ dotibus eximius
...s, longis sed passibus Anglus
...tannus, Teuthonus atque Batav...
... Gallus, quid? Belga Polonus
... Roma est improba cohors
...e Rector; Regiis Lyræ
...riguit dexteritate gravi
... sparsit mysteria Mystes
...uit deliciumque chori.
...ili gravitate severus,
...audum, Justitiæque tenax
...ernos conjunxerat annos
... diro funere raptus obit
...ius nunc ossa, laboris
... præmia magna sui
...mant casti sex pignora lecti
...ro tristia fata gemit

3 13

JACOBO BINGIO

Scholasticæ Juventutis præsidio, et unico Parentis desiderio præcoci, sed miti obitu, utriusque gaudiis exempto,
Infelix mater
ANNA JOHANNEA
levem injicere flebam fato Jussa, hoc luctus sui documentum
P.
Anno CIↃ.IↃC.LIV.

Ludi Lundensis, Jacobus Bingius olim
Rector erat, qui nunc hoc cubat in tumulo
Post exantlatos sortitur larga labores
Præmia, quæ lucis jam schola præbet ei

4 14

Hederlig och wallerd Mand her Anders Andersön, till Wesbij sogn i Kulden er begraffven under denne steen, som döde her i Lund d. 4 October Ao 1633

Transivere Patres simul hinc transibimus omnes
In coelo patriam, qui bene transit, habet
Ante oculos semper versetur mortis imago
Si vites tandem crimina mortifera

fru Kiörels finderss etter fölgende

Hoc pia clauduntur Lagonis membra sepulchro
BRAHÆ, qui gentis gloria magna fuit
Ille peragratis vastæ germanidos oris
Fervida dum viguit flore juventa novo
Ætatem Regi reliquam regnoque sacravit
Auxilio patriam, consilioque juvans
Laudatus proceres inter regnique Senator
Auratique Equitis nomina promeritus

2 15

Pone cubans GERDALDIS, avis longo ordine ductis
Percelebris, Conjux, inclyte LAGO, tua
Nec virtute minor, nec stemmate Svecia dulcis
Cuj patria, et cui tu, clare FADERE, pater
Nupta PETRO primum GRIBIO, mox Danica conjux
ULSTANDI, et BRAHI, conditur hoc tumulo
Omnia sic versat sors, gloria transit, opesque
Depereunt, virtus virida sola manet

Anno à nato Salvatore 1567 Mensis Martij die 4 ætatis suæ anno ——— piè et placide obdormivit Dn. LAGO BRAHE de KROGHOLM, quem subsequuta uxor charissima, Dn. GERDALDIS FADERI F. de Tiesso in invocatione et fide Filij Dei, obijt anno Nati Servatoris
1605 - 20 Aprilis

Erlig Velbürdig Mand
till Krogholm, som
paa Krogholm Anno
Hierer hüstrü
er föd 7 Deverigh
ne 1605 den 20 April
en Saligh opstandelse
Amen

graffven Erlig och Velbürd
elbyrdig Margrek
i Herren i
Billasgård, den
1584 som vart
nnom en gladelig opstand

Laxman archidiacon

Erlig och Velbürdig Mand
m döde den XXVI

Erlig och Velbürdig mand
n och Söstrürü, som
nn Horfen vid 6 Anno
37 aar
Ach 3

orden, att hand
ünd: Sveciæ primus
ürg. Cujus

reverendissimus Dns
Magr. ac v. sacra theolog. Doctor
XXII

RENTIUS NICOLAI
ni M. D. L

altari
illa sctæ Trinitatis
ta Dei patris.

---

23 Den Mallem Gang

D. O. M. S.

MATTHIAS IANUS

Lund: et Roeschill: Exedræ Canonicus Medelfarti in Fionia Natus Anno M. D. LXX. IX. die 25 Aprilis

Ab imo laboris Scholastici pulvere per omnes studiorum gradus ad illustre fastigium conscendit

ANNO – M. DC. III. Rector Scholæ laboriosiss:
M. DC. IV. Mystes fidelissimus
M. DC. XI. Pastor vigilantiss:
M. DC. XII. Præposit honoratiss:
M. DC. XVI In aula Regia Concionat. gratiosiss:
M. DC. XX. Lund Archidiæces: Episcop. et S. S. Theol: Doct:

Religiosa pietate
Ingeniosa eruditione
Eloqventi facundia
Sagaci prudentia
Pollenti authoritate

Venerandus

Glorioso demum tanti honoris onere confidenter se exoneravit Divus generos animæ Spiritus beato ad coelestem hæreditatem transitu ANNO M. DC. XX die XIV Maij terrenam relicti corporis massam hic abdidit officiosa hæredum pietas

Sermo Dei acutior gladio Ebr IV

---

24 Ved en dan ... foden ... sijden

Her ligger begraffven Erlig och Velbürdig Mand Axel Viffert till ...wold, som döde paa Malmöhüss den 3 dag Junij Anno 1580 med ... sine hüstrüre; den förste Erlig och Velbürdig frür Anna ... Andreas Johansen till ...walleru, som döde paa Dalbye Closter den 28 daug Octob Ao 1564. Den Andern Erlig och Velbürdig frür ... Krabbe Jffwer Krabbes Datter till Östregård, som döde, Hues siel Güd gifver en glædelig och æærfüld opstandelse

---

25 ... gülffent ... ved man ...

V: C: Dn: Mag: TYCHO ASMUNDUS Diœcesis olim Scaniensis Superintendens et Londensis Ecclesiæ Canonicus, quam exactis in Episcopatum annis XI et mens, circiter IV. Totos exinde annos VIII et menses IV privatus vixisset pie tandem ac placide obijt April die 25 Ao Christi 1586, ætatis suæ 64. Cu...

Conjux MARINA SEVERINI F. Conjugi charissimo.

H. M. P. M

---

26 Ved Mandestole ... gülffent ... altaret

Venerabilis M. NICOLAUS GEORGIUS ÆRYLÆUS olim Decanus Canonicus et Vicar. Lundensis prope sedem, quam vivus verbi divini auditor assidue usurparit, hic tumulatus animam et Jesum reducem præstolatur

Hic ubi salvificum verbum perceperat olim
Ad vitam verbi vi redivivus erit. De vita ipsius vide Epit: supe.

Venerabili Viro

M. NICOLAO GEORGIO ÆRYLÆO CIMBRO olim Rectori Scholæ Soranæ Annis XI, lectori Theologiæ Lundensi Ann: III, Præceptori Principis Serenissimi CHRIST: V ann: VIII, Cap: Lund Canonico et vicario ann: XXXIV, Prælato et Decano, annis XXII; Marito Ann XXXIII. Nato Anno M. D. LX. IV 1 Jan. Denato M. DC. XLII, 1 Feb: Vidua Superstes MARIA IANI Senatoris et Telonæ Ripens. F. mæstiss. ...

36 Anno ... Hövaar Jacob Janssen Borgemester i ... till og hans Hustru Margrete hans Bogbinders dotter till i Kiöbenhafn, som döde + den ... Octobris, Anno 64.

37 Salvum me fac Domine Deus meus

Generoso et illustri Dn: FRIDERICO BURGRAVIO AD HONA Baron. qui pleriisq Christiani nominis Regibus, inprimis Serenissimo Danorum Regi Dn: FRIDERICO II, ac domi militiaeq probatus. Obijt aetate adhuc integra atq florente à Christo nato Ann: 1564. 18 kal Julias

Christophorus Adhona frater

fratri posuit optimo

38 Nobili ac Generoso JOHANNI à WEDELL Pomerano

Casparus à Wedell p: Ano 1566:

Insignis virtute viri sic alta nitebant

Ora ubi vibrabant Regia signa manu

Hic tibi JOHANNES à Wedell, Martis alumnus

Ac decus antiquae Nobilitatis erat

Natus in arce tuae celebri Pomerania terrae

Nec mersit claram degener ipse domum

Ecce puer Comitis quoq Mansfeldensis in aula

Spem de se cunctis praebuit eximiam

Ast ubi crevit Eques praeclarus. Francica dicta

Vulgo sceptra tegens praemia magna tulit

Ejus et hic fidem sensisti Dania dextram

Dum Sveonum pavitans arma cruenta fugas

Extitit is Regi summae vexillifer alae

Laudemq en victor dum cadit obtinuit

Obijt pie in praelio contra Svecos

Ano 1565 d 20 Oct. Ao aet: 34

39 Heic exuviae requiescunt Viri clarissimi Doctoris ERICI CLEMENTIS, qui ob labo... in aula. S.R. M exantlatos venerandae hujus Exedrae honorum particeps factus An. Christi M. DCXXIV mortalem divino provisu habuit diem XXIV Anno Dmi M. DC. XXVI. aetatis LV. Cui cum filiolo Erico monumentum hocce in spem re surrectionis et conjunctionis aeternae duraturae firmissimam ANNA RESENIA Con relicta maestissima posuit, triumphat aeternum

Ὅρα τέλος μακροῦ βίου [illegible]

ERICO CLEMENTIO Ju Doctori et apud hanc Exedram Canonico; ANNAE RESENIAE. Do Johannis Resenij Episcopi Sielandiae Filiae. Pietatis testificandae gratia H. M. P. Gener filiaq: JOHANNES ZOEGA Log et Meth: in Acad: Hafni: PP et BARBARA ERICIA RESENIA.

Obijt pater Anno M. DC. XXVI in Decembr recept in eandem tumbam IV libe quorum JOHANNES ERICI RESENIANUS natu grandior postquam apud patriam atq exteras Academias summae expectationis juvenis strenue militasset Anno M. DC. L. in Junio exstinctus est

Praeiverunt Sequemur

44 Denne sten Lod erlig och velbiurdig Jomfrour Beate venr bekoste offuer sin S. Broder Erlig och velbiurdig Jörgen venr som den 24 Augusti 1593 och var S: Claus venrs och Frū Margretes trolles søn, till Beltebiorg och agter selff at seile her hos i sammestedt naar Gud vilde.

Mit Kiöd skall ligge tryggeligen, du lader min siell icke bliffue i Helffuede, ei heller tilsteder din helgene at vader

Hie lyt begraffen der erbaher und Ernvest Lüttich Cappell, welcher in Gott verstorben ist anno 1567: 11 Maij

45 Nicolaus Matthiæ F. Angolstadius Pastor et Canonicus Lundensis, Dei bonitatem, Mundi vanitatem multis expertus, hac ereptus, illa fretus et sepultus vitam adijt immortalem. d IX Januarij: Anno Chr. Jesu Salvatoris CIↃ I) CX

Deo ter opt. ter Max.

Qui mentem bonitate foves super astra levatam
Pressa solo repares, cum veli(?) ossa Sepers(?)
Parce sepulto
Parcere si vis
Numina viro

46 Magistro ANDREÆ PETRÆO Coagio(?) Mattheseos in Academia Haffniensi quondam Professori doctissimo, et hujus ædis Laurentianæ Canonico dignissimo qui 27 Junij Anno 1580 placide vitam cum morte commutavit Marito charissimo uxor moestissima H. M. P. C.

47 ANNO DMI 1410, 14 KL Maij obijt venerabilis pr Dn Jacobus Archiepus Lundensis Orate pro eo

48 Anno Domini 1534 Blytt Laurs dag ad aften döde her Mauritz Sparre aff Svansholmb.

Her ligger den döden slog ihiell
Her Mauridz Sparre, min her fader, dar mig, Anne Sparre unde(?) vell(?)

49 Her ligger her Holger Ulffstand aff Hikkebiorg(?) Ridder, som döde udi Köben haffn, löffuerdagen nest for S: Thomæ Apli dag Anno Domini 1542

Jossevatt(?) Frour Anne H Holgers förste hustrue hun er barnföd i Vasbiorg 1523

Matth: 11: Venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis ego reficiam v.

Gud aff sin guddommelig Krafft
J Moders liff sadforme(?) han mig skabt
Opperlig er Jeg aff Adels blod
Fat(?) aff forelder from och god
Paa Hiulstad(?) udi Swerigis Rige
Ehr Jeg föd med ære och lyge(?)
Loffe(?) ther Guds son i dett söge(?)
For alt gott han monne mig til föge
Adelsmand gaff Gud mig twa
Der [illegible]

V. R. et Clar.

In: M. NICOLAUM BENEDICTI pastorem hujus ædis et Exedræ Canonicum ac Nomarchiæ Tornianæ præpositum sub lapide hoc XX April. Ao 1649 sepultum Conjux sua septem ex illo liberorum mater sic mœsta alloquitur:

Mortuus ergo taces, conjux, facundia virum
Quem non mortalis fecerat ipsa loqui
Quiq meum prolisq meæ Lundæq fuisti
Et decus et columen; conderis hoc tumulo
Nec dum damnamus nec dum lachrymamur ad illos
Illa potes nostros verba referre sonos
Ah! tua si fletu potuissem fata morari
Non tibi nunc staret conditus hic tumulus
Te frueretur adhuc quæ te nunc Lunda requirit
Et tua nunc proles te frueretur adhuc
Sed mors surda fuit non hanc ego flectere Conjux
Nec potuit proles illa vel illa tua
Tu tamen es felix vita potiore potitus
Liber et à fragili corporis exuvio
Est et quo quimus nostros lenire dolores
Donec nos eadem sors sociabit humo
In te nam vitæ qui exemplum semper habebant
Exemplum sanctæ nunc quoq mortis habent

F. Johannes Jani Wiborg Defuncti et in thoro et in officio successor

---

Juveni portum spes et fortuna valete
Nil mihi vobiscum ludite nunc alijs
Per Christum mihi parta salus mihi vita per illum
Per Christum vita læta parata mihi
DISCE MORI
Tychicus Petræus Catharina uxor filia Christiani

D. O. M. S.

MAGNUS MATTHIAS Ecclesiarum super intendens mortalitatis memor H. M. S. P. V.
Natus Helsinburgi Ao Ch. 1527 die 18 Septemb.
Obijt Anno ætatis 84 Episcop. 21 Anno Ch. 16II
Vitæ exitus
Vitæ principium

D. O. M. S.

Helenæ Henningi F. pie in Dno defunctæ Decemb. d. XVI. A. C. M.D.LXXIX ætat. XXXIII
et
Catharina Clementis F. qua pie in Domino obijt Decemb. d. XXV. A. C. M.D.XIIX exacto, vixit annis XXXV. mens. II. D. XXV
Matronis lectiss. Conjugib: desideratiss. Magnus Matthias S. L. H. M. M. P.

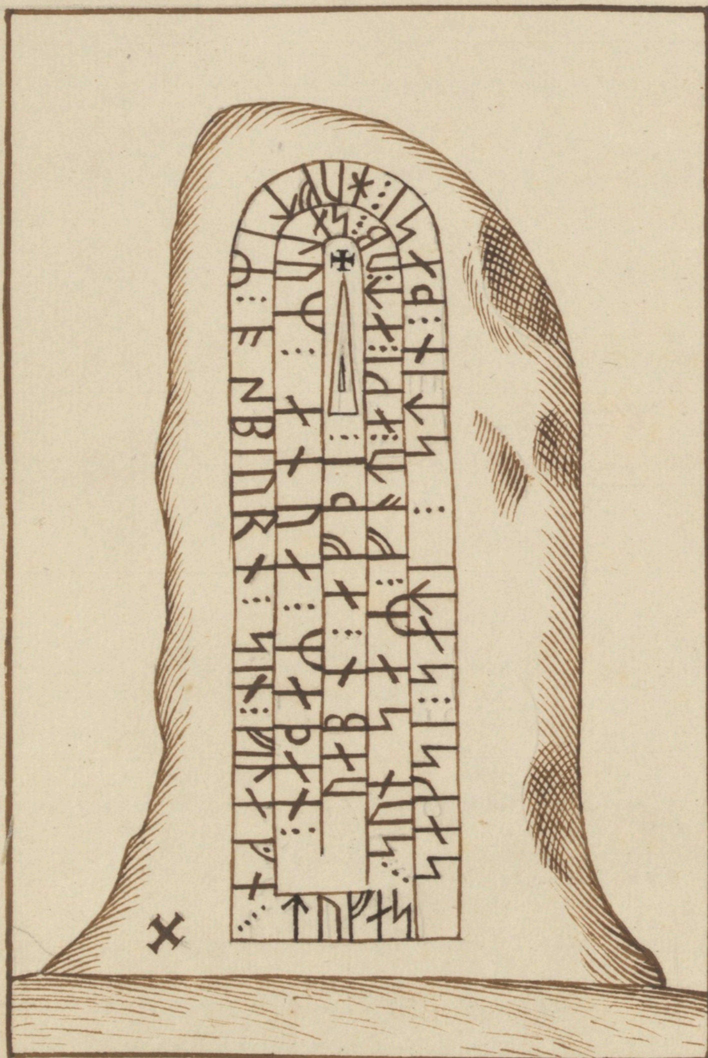
JONAS Turson Canonicus Lund: cum METHILDA Donniers Flensburgi Conjuge sua pudicissima qui requiescant in pace. Mulieris verba sæpe in puerperio repetita et sæpissime in agonizando hæc fuere. [illegible]

Præcipuus vitæ fons et cor[...] [...]em in [...] meo [...]

	M. MARCUS CHAVRISTAEVS Canonicus Lundensis Depositum corpus jacet hoc animale sepulchro Extremo surget spirituale die Si quæras cujus? CHRISTINÆ scito fuisse GANSIS cui pia spes illa fideqꝫ fuit Uxori cernens junctum tumulo(que) Maritum Nos junctos animo speqꝫ fideqꝫ scias Spesqꝫ fidesqꝫ animæ Deus, o Deus unica nostræ Nos junctos omni tempore junge tibi CHRISTINÆ GANSIS uxori suæ quæ obijt 2 Ap ... p:
...dan store Sell... ...den nörre ...dör ... ...er taarnett ...paß de ste ord	ᛦᛅᛏ ᛡᛁᛅᛒ. O Herre huad ende skall datt faa, det vi nu welle vore skröbeligheder forstaa Dett maa wäll et Exempel were, som tagre mos paa sig end hand kand bære NB Under disse ord ligger et Essell ganske knuset, och en mand som satt en sammen i sin haand ... falden aff Esselet
...ven döören ...paa tho ... ...ste	Hic jacet Ingwar herlogh: Hic jacet Hog Ingwars
...ß paa en stol ...en nörre Kir ...dör	Sex quinquaginta quingentos mille volutis Christi post annos sedis origo patet
Crypta under Chor	Hic jacet Reverendus Dn: BIRGERUS de Stöwer Hallandia Dei gratia Archi-Episcopus Lundens: Sveciæ primas, et apostolicæ Sedis legatus, hujus Cryptæ reformator et horarum S. Mar: Virginis in ea inceptarum fundat. qui obijt anno M.D.XIX Sublato post festum Annæ Viduæ
...brunden i ... (Kirche) ...den vester side	Die jüngste lust de bist dat spor dat iß wiß, Gott betrac dat Sap Das schurffeit iß, dat das schurffeit iß und sich nicht kan klöffen daß mögen sich de jüngste lust wol freugen
...dan Nörre side brynden	Schone. getowen. Vonde, luttich. tho geuen dat. doet. de daren. myt. vröden. leuen dat. hebbe. ich. so wol. bevunden. nacht sich ein yder woll vor. se. blift bunden. wan. se gebunden, is Loyea. but. me ein. dat. is. wis. O. Loyea du bist. en seltzen. gast. wat du. kriegest. dat. helst. tu. vast.
...aa den öster ...er paa brynden	Veni. spricht. ik. der. pennick. wan. ik. werde. das. helft. de. Leyfde. en. ende. 1413. Ergeit. bönen. alle. dinck.
...ha den sönder side	dat. anbegyn. dat. hefft. ein. got. behagen dat. ende. dat. mont. den last. dragen VANDVRE IHIR.

Siörup.

…j longt från Siörup kyrkia i Liunitz Härad förmä-
…er Doctor Orm en Runesteen af halffierde al-
…narb längd och twenne alnars bredd liggia ibland
…andra Stenar til gångspång öfwer en bäck
…edkastader, hafwandes Hoofsfogaden anstrudt,
…den iag efter orden wederbörligen läser och
…uthtyder:

ᛁᛅᚴᛋᛁ : ᛋᛅᛏᛁ : ᛋᛏᛁᚾ : ᚦᛅᛋᛁ : ᚼᚢᚠᛏᛁᛦ : ᚬᛋᛒᛁᚢᚱᚾ :
ᛁᛁᚾ : ᚠᛁᛚᛅᚠᛅ : ᛏᚢᚠᛅᛋ : ᛋ… ᛅᛦ : ᚠᛅᛚᛏᛁ : ᛅᚴᛁ : ᛅᛏ :
ᚢᛒ : ᛋᛅᛚᚢᛘ : ᛅᚾ : ᚢᛅ : ᛘᛅᚦᛅᚾ : ᚢᛅᛒᛅ : ᛅᚠᚦᛁ :

Med hwilket Wormius (bedragit sig sielf, och der[illegible]) ocksä förledt wår höglärde Prof. Schefferum, att i sin Upsalia Antiqua pag: .. skulla såsom skulle förberörde Saxo hafwa underhållit och uppfött sin följagare Esbiörn att studera wid Upsala i den hedniska theologien.

Men sielfwa öfwerskriften nämner så här uttryckeligen wår Konung i Upsala med sin rätta titel, Ake at Upsalum, som lefde i den tredie seculen efter Christi födelse, då landzens Regenter både förr och sedan allment kallades Upsala Konungar, eller och allenast med sitt eget bekanta Namn och titul til konungsätet, såsom Adils at Upsalum, Erik at Upsalum, Biörn a Haugi, etc. och denne wår Ake at Upsalum, om hwilken Snorre Sturlason i Yngl. sagan cap: 25. 26. och 27. förmäler hafwa ~~hafft~~ intagit Upsala konungsäte, och alltid hafft tolf tappra kämpar med sig (i följe) frijandes: Haki og Hagbarþr heto Braþor oc woro ágiater mioc, þeir woru Siä Köngar, oc höfþo liþ mikit, foro stundum baþer samt, stundum ser hwur, marger kappar woro meþ hwerom tveggia þeirra. Haki köngur för meþ her sinn til Sviþiöþar á hendur Hugleiki Könge, enn Hugleikur köngur samnaþi her, þa como til liþs wiþ hann Bróþur tveir Svipdagur oc Geigaþur, ágiater men báþer oc hinir mesto Kappar. Haki köngur hafþe meþ ser tólf cappa, þar war þá Starkaþur hinn gamle meþ honum, Haki köngur war oc hinn meste kappe. þeir hittuz á Fyriswöllom, warþ þar mikil orosta, fell brátt liþ Hugleiks, þá sotto fram Kapparner Svipdagur oc Geigaþur, enn cappar Haka gengo vj á möte hworom þeirra, oc urþo þeir handteknir. þá geck Hake köngur inn i Skialldborg at Hugleike Könge, oc drap hann þar oc syne hans tvo, epter þat flyþo Sviar. Enn Hake köngur lagþe Lönd under sig, oc giorþest nu köngur yfer Sviom, hann sat at löndom i þriá wetur, enn i þvi kyrrsete föro cappar hans fra honom, oc i wiking, oc fengo ser swa fiár.

In nomine Sancte et individue Trinita, tis, Ego Kanutus regis Waldemari filius, per Dei gratiam et dispositionem regni Danorum monarchiam tenens, cum sederem in solio in ci, vitate Lundensium que est metropolis Scanie pro disponendis provinciarum negociis, intellexi et co, gnovi bonum esse, et ecclesiasticis utilitatibus ne, cessarium, ad cautelam futurorum, predia Deo collata, et annuales census atque possessiones regia munificentia donatas à nostris antecessoribus re, gia tuitione muniri et munitione tueri, ut nostra quoque confirmatione et testimonio fusci, piant firmitatem perpetuam, que per Reges gloriosos antecessores nostros legitimam et in, refragabilem secundum leges regni susceperunt donationem. Sancte igitur memorie Rex Canu, tus, cujus venerandis reliquiis, Sconensis Eccle, sia, immo tocius regni Danorum decoratur amplitudo, in civitate predicta Deo et Sancto Martyri Laurentio monasterium instituit predia et possessiones donavit, donata regali

auctoritate

Orig. v Kaiss. ör.

credimus et confitemur, has omnes donationes et
causarum proventus, sicut scilicet ille instituit
atque ordinavit, rata et inconvulsa permanere de-
cernimus, atque regia auctoritate solidamus.
Juxta hunc quoque privilegiorum tenorem que vel
reges predecessores nostri vel pontifices, seu alii bo-
ni et fideles viri pro sui suorumve felici memoria
condiderunt, et aliquas terras ad predictum locum
dederunt, tam has quam cetera fideliter illi loco
oblata in nostram suscipimus protectionem, ut
sicut jam dictum est, omnis regia justicia, que
ex causis diversis pervenire solet, illis tantum
que dicta sunt exceptis, preposito et canonicis at-
tineat. Hec ut rata sint, sigillo nostro cartam
hanc signavimus, ad honorem Regis Regum,
qui vivit et gloriatur Deus benedictus in secu-
la seculorum amen. Si quis prepotens no-
bilis vel ignobilis, natus vel non natus hanc
constitutionem vel immutare vel violare, seu
vendictis in irritum revocare attemptaverit,
de sorte eorum qui dixerunt Domino Deo
recede a nobis, u. s. t. n. sit de parte Dathan et
Abiron, sit truci incendio deputatus, ubi ab
aquis nivium transitur ad calorem nimium,

Datum

Fundatio et dotatio ecclesie Lundensis per Stum Kanutum regem et martirem.

Konungs Knuts d. IV. Fundation och Gåfvobref med Gods och Privilegier till Lunds Kyrka i Skåne; Datum Lund Anno Dni 1085.

Ex Orig: Registr. Ecc. Lund. p. 13.

In nomine Sancte et indiuidue Trinitatis,
Patris et filii et Spiritus Sancti. Notum
omnibus in Christo fidelibus esse cupimus, qva-
liter ego Cnuto qvartus Magni regis filius
post susceptum paterne hereditatis regnum, ec-
clesiam Sancti Laurentii qve sita est in
Lunde, licet nondum perfectam dotaui, ut il-
lius agni qvi tollit peccata mundi sit perpe-
tim sponsa, sancta sancti, immaculata imma-
culati, digna digni. Desponsale autem hujus
ecclesie qvod vel qvale sit patefacimus; et
sub his testibus, Riciualdo, Suenone, Siuuardo
Episcopis; Haqvino Duce; Presbiteris Arnol-
do, Theoderico, Heinrico, Godescaldo; Stabu-
lariis, Allone, Haqvino, Petro, Suenone, Asce-
ro Achonis filio; Deo preside ratum et eter-
naliter stabilitum desideramus. Est igitur
terra illa qvam Aspe filius Thorbiorn in
Lunde pro pace sua emendauit, In Upacori

tres mansi. De annuali pecunia que datur
pro areis in Vimmerby tres marce, De eadem
pecunia in Helsingaburg tres marce, De
areis in Lunde viginti marce et una. Si
quis prepotens, nobilis vel ignobilis, natus vel
non natus, contumaci inflatus audacia con-
tra sancte religionis propositum, hujus pacti
decretum violare studuerit, sit anathema
maranatha, sit supplicio deputatus eterno
ubi vermis non moritur et ignis non extin-
guitur; fiat mensa ejus coram ipso in la-
queum et in retributiones et in scandalum
cum eis qui dixerunt Domino Deo, recede a
nobis scientiam viarum tuarum nolumus.
Quod autem ad regiam pertinet justiciam ex
quacumque causa fiat de prenominata ter-
ra, in potestate sit prepositi et cetero-
rum fratrum in hoc loco Deo servienti-
um, tribus culpis exceptis, si extra pa-
cem positus fuerit, emat pacem a rege
substanciam ejus tollat prepositus et fra-
tres. Si expeditionem neglexerit erga
regem emendet. Reddarios equos non dent,
nisi cum rex ipse venerit. Actum

Lundi

na Kalendas Juni[illegible]
Dominicæ Octogen[illegible]
Epac. XXII. Concurr. II [illegible]
Kanuti Regis qui [illegible]
tis Episcopis et con[illegible]
Domino nostro Jesu [illegible]
lus in secula Seculorum

L.S.

egie in Solio Sculpta in Sigillo [illegible]
o cognoscere Canuton[illegible]
aduersa parte tanquam [illegible]
agni Sub nomine [illegible]

Kongungenb[illegible] och Rådets i Danmark cessions Recess på Skåne [illegible] 24. febr. 1658.

Wij Friderich den Tredie med Guds naadi, Danmarks, Wendis, Norgis, Wendis och Gothis Koning, Hertug i Schlesvieg, Holsten, Stormarn och Ditmarsken, Greffve udi Oldenburg och Delmenhorst, giøre vit-[illegible]

Copieb. Lit J. p. 937.

O

Ex vero autographo S. Kanuti Regis danorum de Ao. Ch. 1085 in membrana cum impendenti sigillo regio, pro fundatione et dotatione ecclesiæ Lundensis, confecto, ~~inter acta antiqua ecclesiæ Lundensis Holmiam transvecta, ante incendium arcis Stockholmensis~~ transcripsit et delineavit monumentum antiquitatis cimelium Ao. 1694.

J. P.

Hujus etiam diplomatis tenor, in Registro membranaceo ecclesiæ Lundensis pag. 13. per Boecium Johannis artium liberalium magistrum Baccalaureum, ecclesiæ Lundensis Cantorem, ver=botenus ex originali transcriptus est Ao. 1494. addita hac ~~descriptione~~ annotatione:

Transscriptis imaginis presenti Regem Signis cognosce Cnutonem.

Konungarne och Rådets i Danmark cessions Recess på Skåne till Sv[...]
24. febr. 1658.

Wij Friderich den Tredie met Guds naade, Danmarks
Norges, Wendes och Gothes Konning, Hertug
udi Slesvig, Holsten, Stormarn och Ditmarschen,
Greffve udi Oldenburg och Delmenhorst, giøre vit-
[illegible]

[illegible] pro-
tector sa och udi Jylland, Hollsten och ander wor-
lande adskillige fæstninger Byer och Skantzer sig
bemechtiget, och siden indgangne wore tractater forme-
delst den Stormechtigste Høybaarne Fyrstes och Her-
res H. Ludwig den fiortende Christeligste Konning
i Frankrig wores broders bled forwante wenn
och allierte saa wel som H. protecteurens af Eng-
land, Skottland och Irrland ligemaade wores wenn
och allierte underhandling wed deres respective
Extraordinarie Ambassadeur och Extraordinarie
Sendebudh, der Edle och Welbaarne Hugo Terlon Rid-
der

Copieb. Litt. J. p. 937

Konungarnes af Sverige och Danmark cessions Recess på Skåne till Sverige 24. febr. 1658.

Copieb. Lit J. p. 937.

Wij Friderich den Tredie med Guds naade, Danmar-
ckis, Norgis, Wendis och Gottis Konning, Hertug
udi Schleswich, Holsten, Stormarn och Ditmarschen,
Greffue udi Oldenburg och Delmenhorst, giøre wit-
terligt, att effter den Stormectigste Høybaarne Fur-
ste och Herre Hr Carl Gustaf, Suerrigis, Gottis och
Wendis Konnings, Storfurste till Finland, Hertugh
udi Estland, Carelen, Bremen, Werden, Stettin, Pom-
meren, Cassuben och Wenden, Første till Rugen, Herre
offuer Ingermanland och Wissmar, saa och Pfaltzgreff
wed Rin i Beyern, till Gülich, Cleve och Berg
Hertugs, wores Broder, Frænde och Naboer Effter
udi sidst warende Kriigs och feide imellem oß, Dan-
marckis och Norgis Crona paa den ene och Sand-
terligefred och Suerrigis Crone paa den andre side
wore wapn intaget och occuperet adskillige pro-
vintzer, saa och udi Jylland, Holsten och andre wor-
lande adskillige festninger, byer och steder, siden
Stormectigste, och siden udi wore tractater formi-
delst den Stormectigste Høybaarne Furste och Her-
res Hr Ludwig den fiortende Christeligste Konning
i Frankrig, wores broders, begge foresatte wores
och allierte saawel som H. Protecteurens af Enge-
land, Skottland och Irland, i lige maade wores wen-
ner och allierte underhandling wed deris respective
Extraordinarie Ambassadeur och Extraordinarie
Sændebud den Edle och Welborne Hugo Terlon Ridder,
der

Såsom Danmarckes och Norges Konunge dermed nöjdt och
betaldt hafwer, att följe Hr effter H:s Kärlighet des Suc-
cessorer och Swerriges Crono till ewindeligh oqwaldt
Ägendom med alle underliggandes Städer, Slotter och Fäst-
ningar, samt andeliga och werldzliga godz, lähn, och ap-
pertinentier som der till med rätte hör och för detta
ligat och hördt hafwer, till lands och watn, att in-
corporeris Swerriges Crono till ewindeligh possessi-
on och Ägendom, och Wij oß och wåre efterkom-
mere Konunger udi Danmark, Norge och Wenden, inge
hädanefter rätt eller rättighet till forb:de Stenr eller
des tilliggande Slotter, Fästningar, Skjär, Holmar, öer,
Städer eller nogen des annen rätt tilliggelse i nogon
mode, intet aldeles undertagen, sigandes och giö-
randes Eder med alle for:te lands och Städers inbyggia-
re andelige och werldzlige, adel och uadel, Herrer,
Borgere och Bönder, ledige och fri for all huldhet,
troskap, hörsamhet och tienstbarhet, Eed och löfte hwar
med de oß och Danmarckes och Norges Crono hafwer till
forbundne ware hafwer, och dermed samptlig och
hwerken H:s Kärlighet Kong Carl Gustaf udi
Swerrige des Successorer och Swerriges Crone i det-
te brefs krafft tillägner och anwijser. Till yder-
mere stadens byrd och sterkere forwaring att det-
te saledis udi alle sine puncter och ord ubrödeligen
af oß och wore efterkommere Konunger udi Danmark
och Norge, holdes och efterkommes skall, hafwe wij
detta med egen hand och Kongliges Secret bekräffti-
get, sampt med wore elskeliges Rigens Råds un-
der

Gamle Likstenar i Ystad.

1. uti Klosterkyrkan.

På Södre Gången.

1. Hic iacet Dn̄s Absolon Brade miles ex Krogeholm & vxor eiꝰ dn̄a An̄a filia Lagonis Brok militis ex Eltorp, que obiit festo Sīonis & jude aplor. An̄o Dn̄i M°D°XX°IIII°.

An° do͞i MD°XX°

2. An̄o dn̄i MCDLXXX.VII. obiit streṅuꝰ ac nobilis vir dn̄s Absolon Brade miles cum uxore sua dn̄a Marina et aliqꝰbꝰ cū suis libēs.

3. Hic iacet nobilis vir dominus andreas iacobi miles qui obiit anno domini milesimo trecentesimo octogesimo in die nativitatis beate eius m̄ris ꝑpet. virginis orate pro eo. S. dn̄s iohan̄es.

På norre Gången

4. Brahe- och Lunge-Vapn.

5. Hic iacꝫ iohan̄es holgerss. q̄nda armiger de Vgarp, qui ob Anno dn̄i M°CCC°XC.II° ꝓfesto exaltacōis s̄cē crucis. Hic iacꝫ cristina axelsdotter uxor eiꝰ, que ob Anno dn̄i MCCCLXXVIII° diebus rogaciōis an̄ diē ascens dn̄i orate ꝑ eis.

6. Hic iacet iacobus absolonis q̄nda armiger de Syothorp qui obiit Anno domini M°CCC° . .
Hic iacꝫ margareta boda dott' vxor eiꝰ que obiit Anno dn̄i M°CCC° . . . . quor. aīe ī pace Xi requiescāt.

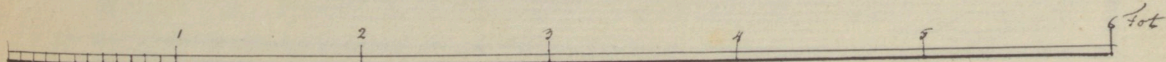
7.

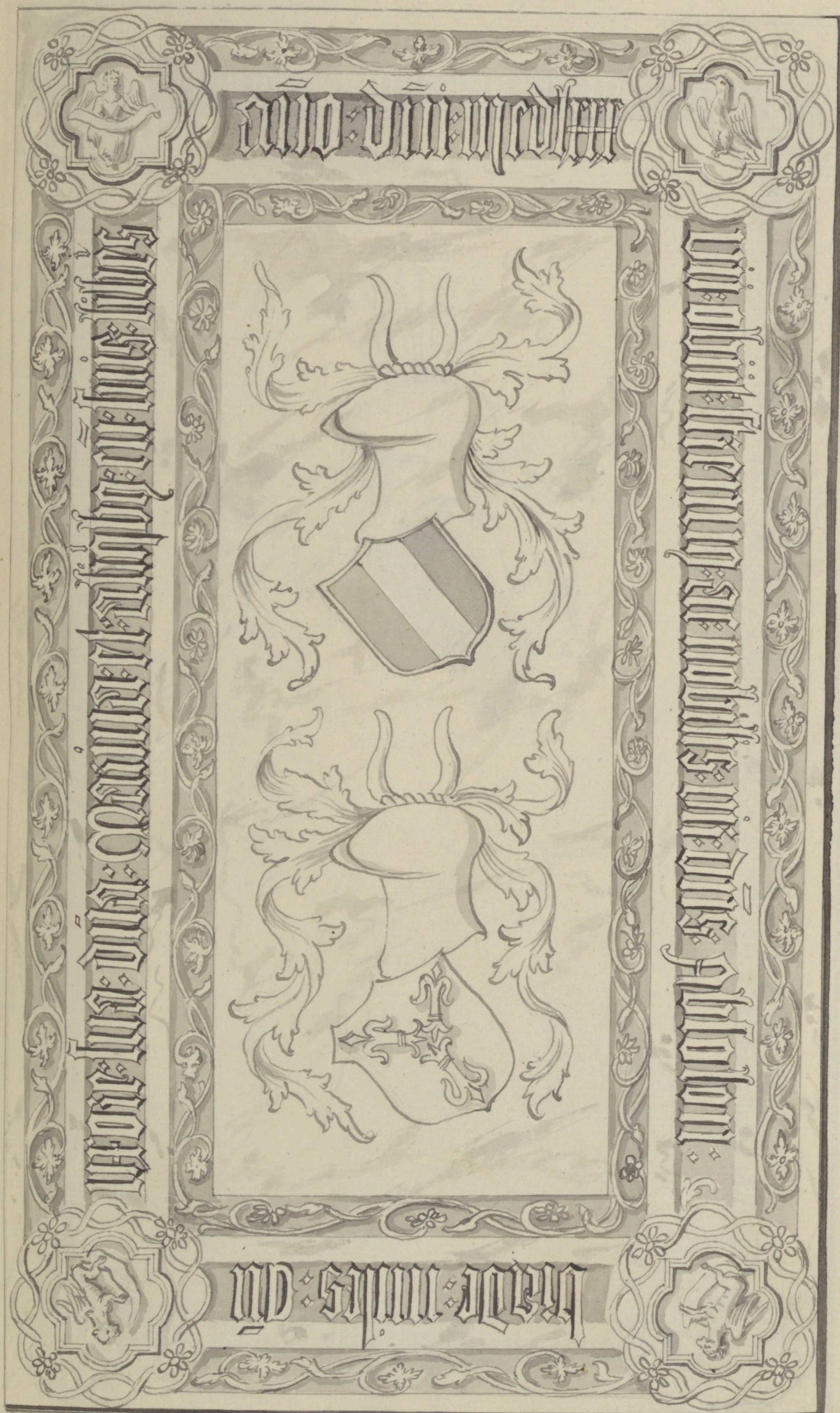

Curante Dr N. L. Brottman

Delineavit C. Johansen 1764

På Södre Gången i Ystad klosterkyrka.

Curante D:o Broman — Delineavit C. Johansen

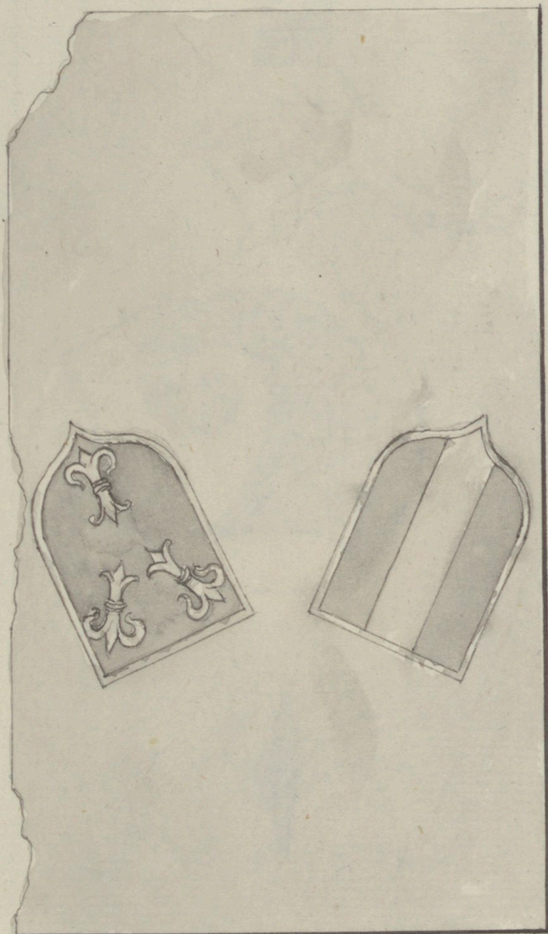
På Södre Gången i Ystad klosterkyrka 1764.

Curante Dr Broeman

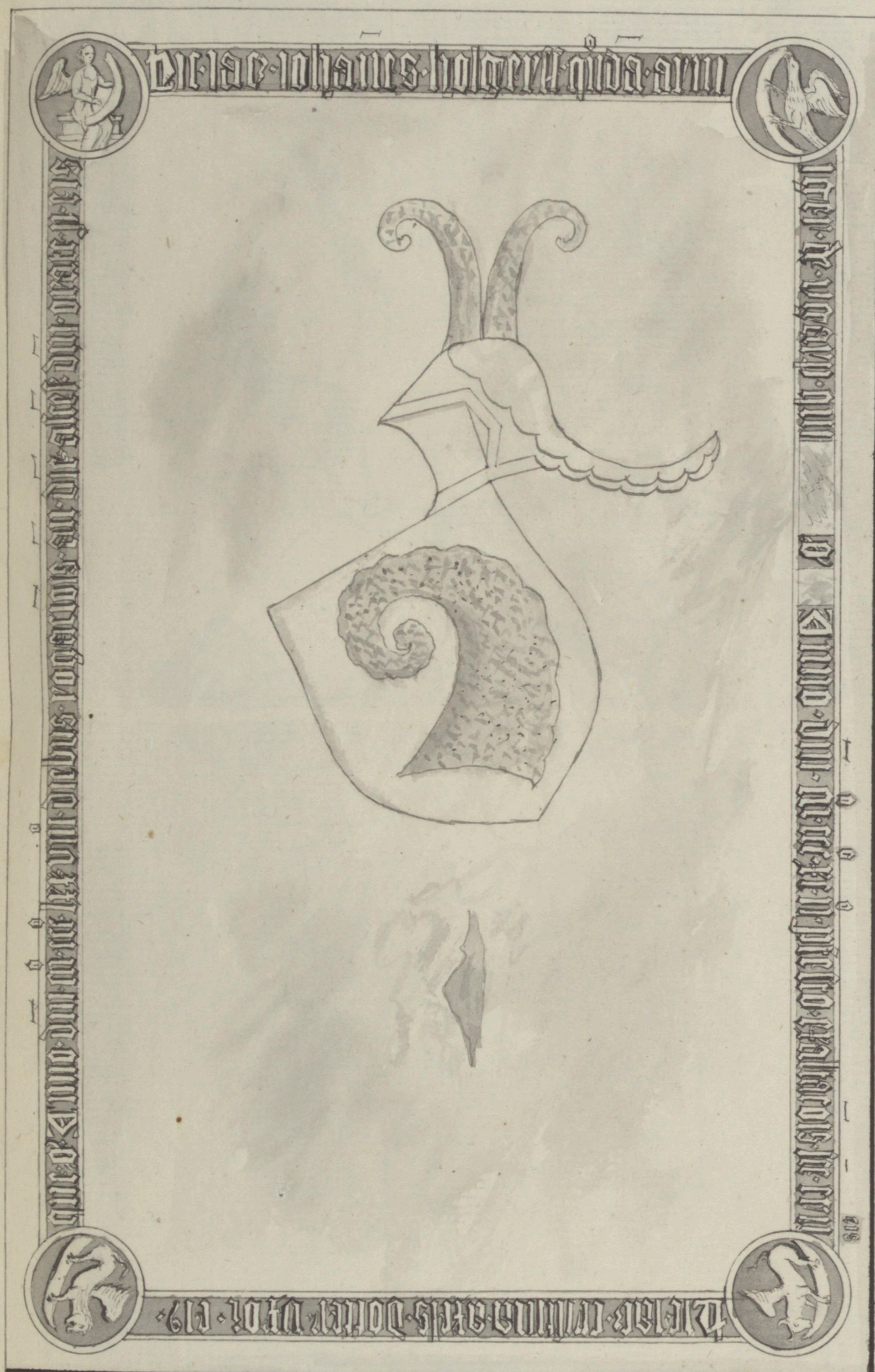
Delin: C Johansen

På Södre Gången i Ystad Klosterkyrka 1764.

Curante Brooman 1764. m. octobr. Delin: Johansen

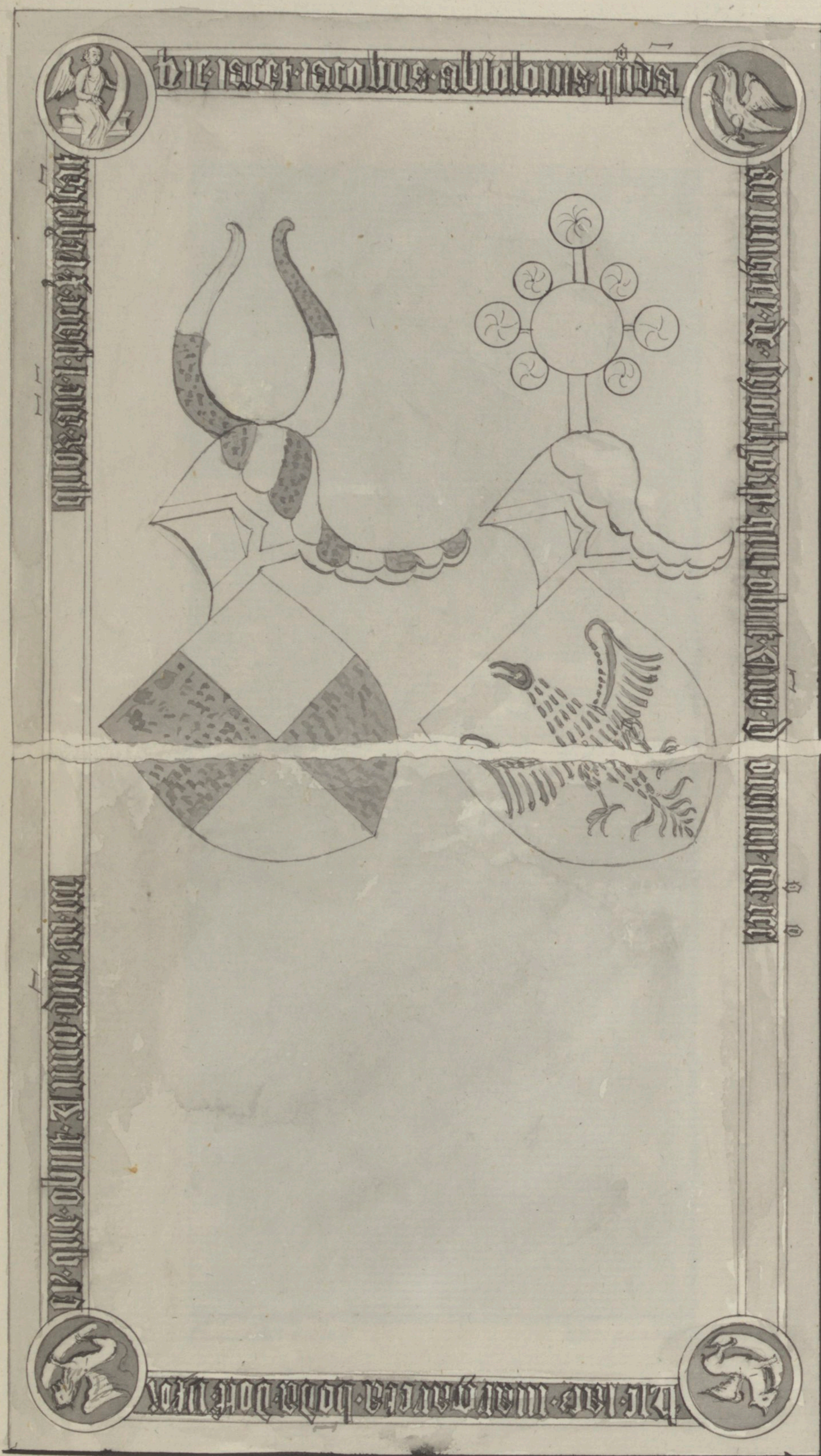
På norre Gången i Ystad klosterkyrka

Curante Dr. Brocman.

Delineavit C. Johansen

På norre Gången i ystad klosterkyrka 1764.

Curante D. Brooman. Delineavit O. Johansen

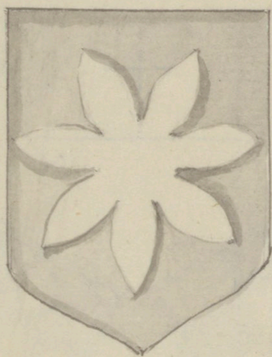
På norre Gången i Ystad klosterkyrka 1764.

Curante D. Brocman   Delin: Johansen

J ystad kloster kÿrko Chor 1764.

TOMAS DIDRICSØN.

Curante D:o Brodman

Delin: C.Johansen.

I Ystad klosterkyrko-Chor 1764.